

DECRETA AUTHENTICA

CONGREGATIONIS SACRORUM RITUUM.

APPENDIX III.

4472 **RAVENNATEN.**

Dum Summus Pontifex S. M. Pius VII. ad privilegia, quibus nonnulla Canonicorum Collegia cohonestata fuere, praestitutis legibus continenda IV. Nonas Julii anni 1823. Apostolicam edidit Constitutionem, ut S. R. C. Decreto diei 27. Augusti 1822. super declaratione usus Pontificalium robur, ac firmitas accederet, Reverendissimus Archiepiscopus Ravennas Antonius Codronchi, qui nuper fato cessit, universum eorumdem usum Dignitatibus, et Canonicis suae Metropolitanae Ecclesiae ratus est inhibere; donec peculiaria sua jura, juxta recensiti Decreti placitum, in Sacram eamdem Congregationem perpendenda deducerent. Etsi vero horum studium in id potissimum contenderet, ut quam citissimè hujuscemodi negotium Sacri Consessus judicio expenderetur, ne sacrae functiones consueto nitidiori, nobiliorique aspectu, ac decentia fraudarentur: vicissitudines tamen etiam incendii, queis Capituli Tabularium saepe laboravit, rem omnem ad novissimum Ordinarium coetum distulere, qui ad Vaticanum pridie Nonas Maii hujus anni coactus fuit. Expensis Privilegiorum momentis in authenticis apographis, et authographis desumptis numero adscriptorum, Emi Patres Sacris Ritibus tuendis praepositi unanimi in voto fuere, expectandum essè novum Archiepiscopum. Divina protegente gratia ipsam Ravennatem Ecclesiam, quae ex testimonio Innocentii Papae III. quasi Primogenita est Apostolicae Sedis, novo illo excitato Archipraesule Summi Pastoris judicio Dignitati huic pari invento, extemplo Capitulum Metropolitanae SSmo Domino Nostro Leoni XII. Pont. Max. humillime supplicavit, ut de plenitudine potestatis, vel Emo Card. Falzacappa Ponente, vel R. P. Secretario accedente informatione, et voto Rmi Archiepiscopi in Curia, causam hanc discutiendam committere dignaretur. Sanctitas Sua, precibus benigne inclinata sub die 20. Septembris hujus anni Congregationem particularem statuit, designavitque Emos Praefectum de Somalia, laudatumque Ponentem, qui una cum R. P. Pescetelli S. Fidei Promotore, R.D. Frattini ipsius Sacr. Congr. Assessore Coadjutore, meque infrascripto Secretario super re decernerent. Octavo die scilicet IV. Kal. Octob. coadunata penes Emum Cardinalem Praefectum particulari hac Congregatione, audito voto Rmi Archiepiscopi in Curia scriptis pandito; iterum expensis allatis rationum momentis, collatisque consiliis, unanimi voto statuendum decrevit

Quoad Palmatoriam, *affirmative juxta privilegium*, *et laudabilem consuetudinem*, nempe = *ea uti possint Dignitates*, *et Canonici Metropolitanae Ravennatium in Civitate*, *universaque Dioecesi in omnibus*

Ecclesiasticis functionibus ; dummodo aliquis non assistat ex S. R. E. Cardinalibus, vel Archiepiscopus.

Quoad Mitram serico-damascenam affirmativè, dummodo dissimilis sit in textura ab illa Reverendissimorum Cardinalium, et quoad Processionem SSmi Corporis Christi serventur strictim Decreta in Anicien. 13. *Junii* 1682., *et in Urbinaten.* 29. *Januarii* 1752. *in reliquis servetur Decretum Archiepiscopi Farsetti die* 24. *Decembris* 1727., *ac* 2. *Januarii* 1728., *atque expediantur Literae Apostolicae in forma Brevis, si Sanctissimo Domino Nostro placuerit* = (a).

(*a*) Paucis est opus, ut quisque videat, planeque intelligat per Apostolicas Literas *Decet Romanos Pontifices* felic. recordat. Pii VII., de quibus latius in *Imolen*, infra relat. derogatum nullatenus fuisse juribus, ac privilegiis, quibus aliqua Capitula decorabantur, praeter expressa in eadem Constitutione, eaque proinde firma consistere, quibus ditata Ravennatensis Metropolitana Ecclesia eminet, atque inter celebriores cùm vetustate tùm dignitate distinguitur. Ignorare id nequit qui in ecclesiastica historia hospes non sit, et peregrinus. Usque ab Ecclesiae primordiis suam habuit institutionem, et nacta est Antistitem S. Apollinarem a Petro Apostolorum Principe Romae consecratum, illucque missum, ut eam regeret, et gubernaret. Interim optimus Pastor per Aemiliam discurrens ab nefario Idolorum cultu plurimis revocatis, et ad humilem Christi sequelam adductis, Ravennam tandem reversus glorioso martyrio cursum consummavit. Ita *in martyrologio romano ad diem* 23. *Julii*. Successores habuit nonnullos multa sanctitate praestantes, quos inter speciali mentione dignus est *Sanctus ille Petrus* coelitus datus, qui ob auream eloquentiae vim *Chrysologi* pronomine meruit nuncupari. Merito igitur *Innocentius III.* Ravennatensem Ecclesiam appellavit *quasi primogenitam* Apostolicae Sedis, aliique plures ex Romanis Pontificibus verbis amplissimis commendarunt. Sed ne antiquiora quaeramus exempla, quod longum nimis, ac laboriosum foret; satis esse puto recentissima felic. recordat. *Benedicti XIII.* ac *Pii VII.* elogia referre. Siquidem ille datis Literis in forma Brevis die 19. Augusti 1727., eam appellavit *Metropolitanam istam tot conspicuis meritis vetustae, recentisque memoriae illustrem Ecclesiam etc.* Alter vero in similibus Literis datis sub die 23. Junii 1819. eam appellat *vetustissimam Ravennatensium Ecclesiam, quam a primis Christianae Fidei temporibus celebratam multis, praeclarisque nominibus etc.*

Non autem hic est animus singula percensere privilegia, honorificentias, ac praerogativas, quibus omni aevo fuit cumulatum, et gaudet Ravennatensis Metropolitanae Capitulum; neque, ut hoc praestem, mei fert instituti ratio. Satis est animadvertere ejusdem Metropolitanae Dignitates, atque Canonicos honoribus plurimis, usu Pontificalium, atque Insigniis fuisse decoratos, vel beneficentia, et auctoritate Romanorum Pontificum, vel longaeva consuetudine, cujus origo inter tenebras antiquitatis omnino latet, et frustra adlaboraret, qui eam

Quibus omnibus per me infrascriptum S.R.C.Secretarium, SSmo Dno Nostro LEONI XII. Pont. Max. relatis, SANCTITAS SUA, particularis hujus Con-

quaereret invenire. Verum etsi tam nobilis, insignisque Ecclesiae Capitulum dum prodiit praefata Constitutio *Decet Romanos Pontifices* de amplioribus, praeter illa quae in eadem enumerantur, et declarantur permissa Pontificalium usum habentibus, de sibi collatis privilegiis, et praerogativis quae illustria sunt; et non pauca minime dubitaret; nihilominus paruit Archiepiscopo praecipienti, ut latae legis in obsequium ab eorundem usu cessaret, ac interea sua jura expendenda in S. R. C. deduceret, simulque ostenderet non esse comprehensum sub regula generali, bene vero ad eorum classem pertinere, quae sub clausula praeservativa, *si quae vero Capitula veniunt*, et excipiuntur. Praestitum hoc fuit in ordinario Conventu habito *pridie Nonas Maii* 1826. In hoc autem visum est Patribus Emis ampliare judicium, non quod ancipites essent de bono postulantium jure, sed quia tunc temporis Ravennatensis Ecclesia suo erat viduata Pastore, ideoque esse cunctandum duxerunt, quousque novus eidem daretur Antistes, qui et audiri posset, et Sacrae Congregationis decreta exequi, quaecumque demum ea forent. Ideo statim ac Archiepiscopali illi Sedi *SSmus Dominus Noster Leo XII. Pont. Max.* novum dedit Archiepiscopum, instaurata fuit instantia; et, ne in longum nimis protraheretur decisio, omnem solicitudinem posuit novus Antistes, ut antequam ad sibi commissam Ecclesiam accederet, definitivum hac super re judicium postularet. Quamobrem Sanctitas Sua precibus annuens, ejusdem Causae cognitionem Congregationi particulari commisit, quae sub die 28. *Septembris anni* 1826. definivit Ravennatense Capitulum a generali lege esse excipiendum, utpote comprehensum sub praefata clausula praeservativa, ac propterea manutenendum esse in possessione, et usu privilegiorum, quae privative eidem concessa, optimoque jure acquisita communia non sunt aliis Capitulis, Dignitatibus, Canonicis, Rectoribus, aut alio quocumque nomine nuncupatis Pontificalium usum habentibus. Ne tamen ex generali, simplicique responsione ulla posset oriri dubietas, aut controversia, opportunum duxit specifice duo declarare, videlicet *licere usum Palmatoriae in Civitate, universaque Dioecesi, in omnibus ecclesiasticis functionibus*, apposita tamen exceptione, et limitatione = *dummodo aliquis non assistat ex Cardinalibus, et Archiepiscopus* = Item sancivit = *licere adhibere Mitram* (non simplicem, hoc est lineam) sed *serico-damascenam*, addita declaratione, *dummodo dissimilis sit in textura ab illa Eminentissimorum Cardinalium*, ac praeterea jussit quoad *Processionem Corporis Christi, ut serventur strictim decreta in Anicien. et in Urbinaten.*, quae jubent *ne in hac processione caput Mitra tegatur*. In reliquis sancivit, *ut servetur decretum Archiepiscopi Farsetti die* 24. *Decembris* 1727. *et* 2. *Januarii* 1728. Non erant necessario exprimenda, quae in praefatis Decretis enumerabantur privilegia Metropolitanae Capitulo speciatim concessa, aut immemorabili, legitimaque inducta consuetudine compro-

gregationis sensum, et Decretum adprobavit, et confirmavit; itaque in Metropolitana Ravennatium Ecclesia, ac per Civitatem, et Dioecesim servari jussit; Literasque Apostolicas in forma Brevis super re expediri mandavit. *Die 4. Octobris* 1826.

4473. IMOLEN.

Inter Ecclesias, quae singularibus cohonestatae Insigniis, et Pontificalium usu donatae, Imolensis adnumeratur, quae ab S. M. Pio VII. variis privilegiis clementer, peramanterque fuit insignita per Literas Apostolicas in forma Brevis expeditas V. idus Maii 1816. Quoniam autem tùm Decreto S. R. C. edito VI. Kalendas Septembris Anni 1822. tùm ejusdem Summi Pontificis Constitutione lata IV. Nonas Julias Anni 1823. declaratum fuit §.28. quod in dubiis super hujusmodi concessionibus Sacra haec adiretur Congregatio; ac si quae Capitula amplioribus, praeter ea, quae enunciato in Decreto recensentur, privilegiis se aucta fuisse arbitrarentur, peculiaria sua

bata. Ac praeterea in iisdem ita clare, distincteque enumerantur tam quae in sacris actionibus licite retinenda, et servanda sunt, quam modus in exercitio adhibendus, et circumstantiae, quibus occurrentibus unius, alteriusve praerogativae usus coercendus; ut nihil superesset, aut moderandum, aut declarandum, aut abolendum: Antedictae autem particularis Congregationis Rescriptum approbavit, confirmavitque SSmus Dominus Noster Leo XII. die 4. Octobris ejusdem anni 1826.

Quae huc usque dicta sunt, quaeque adnotaveram in *Imolen.*, potius quam ad utriusque decreti dilucidationem, servire possunt, et debent ad docendum, Capitula, Dignitates, Canonicos, Rectores etc., qui ampliora privilegia, praeter enumerata in generali decreto, et subsequenti Apostolica Constitutione, vel habent, vel habere arbitrantur, ne ad placitum, sacra Congregatione inconsulta, in eorumdem usu continuare praesumant, sibique usurpare declaratorium judicium, quod apertis verbis eidem Sacrae Congregationi reservatum est sub ea clausula = *si quae vero Capitula amplioribus, ac praeter hujusce decreti instituta privilegiis se aucta fuisse arbitrentur, peculiaria haec jura in Sacram Congregationem perpendenda deducant, ut, quod ex canonicarum sanctionum prescripto visum fuerit, opportune decernatur*. Exemplo sint ipsis *Capitula Ecclesiarum Ravennatensis, et Imolensis*, quae licet illustria, clara, nullique exceptioni obnoxia haberent monumenta, quibus bonum jus tueri possent, ac talia, ut ignorem, num aliud sit, non dicam amplioribus, sed saltem aequalibus ditatum, nihilominus praecepto obsequentes ab specialium indultorum usu, et exercitio cessarunt, eaque subjicerunt Sacrae Congregationis examini. Si quae sunt igitur Capitula, Dignitates, Canonici, Rectores etc. majoribus praerogativis, ac honorificentiis gaudentes, sciant, non ipsis licere in eorumdem exercitio continuare, nisi id fieri posse Sacra Congregatio declaret, et jubeat post institutum eorumdem privilegiorum examen. Vide etiam adnotationem subjectam *decreto Neritonen. sub num.* 4464.

haec jura ad ipsam Congregationem perpendenda deducerent; extemplo Imolensis Cathedralis Capitulum recensitis Decreto, et Constitutioni reverenter obtemperans ab ampliorum privilegiorum usu omnino se abstinuit, arreptaque occasione supplicem Sacrorum Rituum Congregationi exhibuit Libellum una cum Brevi concessionis, quo quid ipsi in usu privilegiorum liceret opportune decerneretur (*a*).

(*a*) Juvat hic recolere ea, quae adnotata fuerunt ad Decretum Sac. Congregationis in Causa *Neritonen.* die 5. Martii 1825. legendum in hac collectione *sub num.* 4464., in quo declaratum fuit, quomodo intelligenda sit clausula praeservativa apposita Decretis ejusdem Sacrae Congregationis *sub die* 27. *Augusti* 1822. *et in Constitutione Apostolica = Decet Romanos Pontifices IV. Nonas Julii anni* 1823. *a fel. record.* Pii VII. adprobatis, et confirmatis ad effectum eliminandi corruptelas, et abusus, qui inoleverant in quibusdam Cathedralibus, Collegiatis, aliisque Ecclesiis, et Personis arbitrarie, ac ad proprium commodum, decusque ampliantibus aliqua privilegia ipsis concessa circa usum honorificum Insignium, ac exercitium Pontificalium, eadem revocando ad formam juris, enumerando, quae per eadem privilegia licent, et quae non item. Praefata quippe clausula declaratum fuit per generales leges in Decretis, et successiva Constitutione contenta = *nullum inferri praejudicium Capitulis, si quae sunt amplioribus privilegiis decorata* = Sed quoniam evenire facile poterat, ut nonnulli perperam interpretando hanc exceptionem, et praeservationem, eadem abuterentur censentes sibi licere morem sequi, et honorificentias in Decretis, et Constitutione minime expressas, (pervertendo sensum, vel aucupando verba, eaque ad placitum studiose trahendo) sibi usurpare, ac si essent speciali indultu; vel immemorabili consuetudine roborata; ideo, ne id accideret, provide consultum fuit, adjectamque conditionem; ut, si quae sunt, aut esse putantur hujusmodi peculiaria privilegia *in Sac. Rit. Congregatione deducantur, ad effectum opportune decernendi, quod ex Canonicarum Sanctionum praescripto visum fuerit*. Quum autem praefata clausula praeservativa modo supra relato tenenda, servandaque sit: ideo Imolensis Cathedralis Ecclesiae multis nominibus nobilioribus adnumerandae Dignitates, et Canonici, quos per Literas in forma Brevis expeditas die 11. Maii 1816. fel. record. *Pii VII.*, qui eamdem Ecclesiam gubernavit Antistes, et etiam post Summum adeptum Pontificatum, universaeque Ecclesiae regimen ad plures annos retinere voluit, privilegiis amplissimis decoravit, et auxit, licet de iisdem, utpote expresse indultis, et singillatim enumeratis, deque eorumdem firmitate dubitandum minime foret; nihilominus latae legi reverenter obtemperantes, religioni sibi duxerunt suppliciter a Sacra Congregatione declarationem postulare, qua licite possent honorifica adhibere insignia, et Pontificalia diebus modisque (a quibus post latam Constitutionem cessaverant) exercere. Quoniam igitur in praefatis Apostolicis Literis *Pii VII.* omnes enumerantur honorificentiae, et privilegia, quibus ditati sunt Imolensis Cathedralis Eccle-

Et Emi PP. sacris tuendis Ritibus praepositi in Ordinario Coetu ad Vaticanum coacto sub infrascripta die, ad relationem Emi, et Rmi D. Cardinalis Falzacappa Ponentis, exquisito prius voto Emi, et Rmi D. Card. Archiepiscopi Imolen. Episcopi, auditaque sententia alterius ex Apostolicarum

siae Canonici, et Dignitates, itemque modus, et tempora, quibus permissum est iisdem uti; ideo Sacrae Congregationi haesitandum non fuit, et ad aequam postulationem respondit = *Juxta Votum Magistri Caeremoniarum, ad formam privilegii licere Capitulo Imolensi uti Pontificalibus in omnibus ad formam Literarum in forma Brevis expeditarum* =.

Unum tamen est, de quo dubitari adhuc posse videtur; num scilicet fuerit concessum, utpote in praefatis Literis specifice non expressum, hoc est privilegium Presbyteri assistentis praeter alios Ministros in Missa pontificali. Siquidem nonnemo putabit dubiam rem esse, et in utramque partem disputari posse. Si literaliter, et stricte accipienda sunt, quae in Apostolicis Literis enumerantur, certe videtur Presbyter assistens nullatenus comprehensus in indultu, cum nulla fiat ejusdem mentio in tam specifica privilegiorum enumeratione, proptereaque censendum non illud concessum, quod expressum non est. Et revera ipsi Canonici, et Dignitates Imolensis Ecclesiae post editam saepedictam Constitutionem *Decet Romanos Pontifices etc.* de hujusmodi privilegio utpote non expresso, merito dubitarunt: nam, ut refert Vicarius Generalis in sua informatione = *Canonici in executione Literarum Apostolicarum Pii VII., annuente etiam tunc temporis Cardinali Episcopo Rusconi, usi quidem sunt Pontificalium privilegio in singulos annos, et statis diebus usque in praesens: verum omnia ad concessionis literam intra statutos fines perfecerunt, neque sibi aliquid vel usurpare, vel ampliare ausi sunt*. (Quae sequuntur attende) *Si unus excipiatur Presbyter assistens, qui Canonico celebranti, praesente etiam Episcopo, ad Altare cum Pluviali in Missa semper adhibitus est, quamvis de eo nullum faciant verbum Literae Apostolicae supramemoratae, rati forsan hoc esse in ipso Pontificalium privilegio generaliter inclusum* = Quamobrem idem Vicarius postquam suam aperuit sententiam, et Votum, videlicet = *Capitulum, et Canonicos penitus manutenendos in privilegio, quo legitime honestati sunt*, = Tandem concludit, suas adjungendo preces, ut et etiam = *Si fieri poterit quoad Presbyterum assistentem, amplietur indultum* =. Ex his clare putet Capitulum; et Canonicos, imo et ipsum Vicarium generalem informantem, Votumque suum aperientem, incertos saltem fuisse, num revera Presbyter assistens, si non expresse, tacite saltem juxta mentem concedentis haberi possit indultus: secus pro declaratione, non autem pro nova concessione postulassent.

Contra vero quum in praefatis Apostolicis Literis, inter alia, quae Dignitati, aut Canonico pontificaliter celebranti cum indulto adhibendi Faldistorium conceduntur, expressum habeatur; quod et Ministrum de candela, seu palmatoria habere libere, et

Coeremoniarum Magistris scriptis pandita, praeloque cusa, omnibus maturè diligenterque perpensis, atque ad trutinam revocatis, rescribendum cen-

licite, possit, et valeat, non abs re erit putare, quod per Ministrum de candela intelligi debeat Presbyter assistens, quia reipsa is ille est, qui in Pontificalibus (non in Throno, sed in Faldistorio etiam celebrandis) palmatoriam sustinet, et ad opus ministrat. Praeterea quis credere posset id conforme esse menti concedentis? Qui enim indulsit indumenta pontificalia sacris actionibus respective convenientia, videlicet Mitram, Crucem pectoralem, Anulum, Sandalia, Caligas, Chirothecas, Tunicellas, Dalmaticam, Faldistorium, censeri potest concessisse quoque sub nomine *Ministri de Candela* Presbyterum assistentem: eoque magis, quia idem Presbyter assistens (per usum vel abusum, de quo non est hic disputandi locus) alicubi in celebrioribus festivitatibus a celebrante, etiam si simplex sit Sacerdos in solemni Missa solet adhiberi. Quinimmo ipsa Sacra Congregatio in una *Nullius Altamurae* ad quaesitum = *An Dignitates Ecclesiae S. Nicolai Missam solemniter celebrantes, Presbyter assistens debeatur cum Pluviali?* Sub die 23. Septembris 1713. respondit. Affirmative (num. 3713. ad 1.) Alia fuisset responsio, longeque diversa, si hujusmodi assistentia uni dumtaxat deberetur Episcopo. Nonne autem potior militat ratio in casu nostro, in quo agitur de Dignitatibus, et Canonicis Cathedralis Ecclesiae, pluribus honorificentiis, praerogativis, ac privilegiis decoratis, et auctis? De Canonicis inquam, et Dignitatibus, non ut caeteri Sacerdotes, celebrantes, sed pontificaliter Sacrum peragentibus? Ac tandem, ut praeteream caetera, quae afferri possent, addam hic argumentum negativum ex iisdem Apostolicis literis desumptum. In his expresse recensentur, quae indulta non sunt, et omnino interdicuntur Dignitatibus, et Canonicis pontificalia exercentibus. En verba = *Praecipiendo mandamus ne Dignitas, vel Canonicus celebrans ullo modo praesumat pontificalibus indumentis ad Altare, aut in Choro indui, vel trina benedictione populum benedicere, seu cum forma episcopali* · Pax vobis: *salutare, vel pastorali baculo uti .... in processionibus Corporis Christi Mitram in capite gestare.... aut Mitra in aliis, praeter quam in supradictis Collegialibus functionibus, uti voleat* =. Sed hisce exceptionibus, limitationibus, declarationibus non adnumeratur Presbyter assistens; quamobrem per negativum hoc argumentum confirmari posse videtur, quod supra diximus, videlicet per Ministrum de candela ex concedentis mente intelligi posse Presbyterum assistentem. Haec sunt, quae tam pro affirmativa, quam pro negativa sententia afferri possent. Negativam autem sequutus egregius caeremoniarum Magister pro Voto requisitus in sensu est, quod indultis privilegiis illud adnumerandum non sit Presbyteri assistentis. Ait enim = *Quod vero spectat ad Presbyterum assistentem, quo in Pontificalibus huc usque usi sunt, praesente etiam Episcopo, quoniam nec in Apostolicis Literis conceditur, nec per aliquam consuetudinem, confirmationem, quae omnino deest, adprobatur, putarem*

suerunt . = *In Voto Magistri Caeremoniarum ad formam Privilegii = Licere* nimirum *Capitulo Imolensi uti Pontificalibus in omnibus ad formam Literarum Apostolicarum in forma Brevis expeditarum* . Et ita rescripserunt *die* 16. *Decembris* 1826.

esse revocandam , ne eam confirmando dum Constitutionem ipsam pro viribus protuemur , vel eam infirmare aliquo modo videamur , et id quidem merito, ut infra sum ostensurus .

Quoniam autem Sacra Congregatio licet pro ampliatione indulti requisita, quatenus in Literis Apostolicis comprehensum non censeret , simpliciter respondit = *Licere Capitulo Imolensi uti in omnibus ad formam Literarum in forma Brevis expeditarum*, quin verbum addiderit relate ad Presbyterum assistentem , nonnemo forte erit qui in quaestionem verti posse existimet ; num , et quae sit vera intelligentia generalis Rescripti , et dubitandum fore arbitretur , num Sacra Congregatio negaverit ampliationem , et extensionem Indulti ad Presbyterum assistentem , an potius voluerit rem in Apostolicis Literis non expressam , et forte obscuram , in suspenso relin quere . Quid igitur in hac ambiguitate sentiendum ? Ego quidem , si quid promere licet , in sensu sum , quod verba Rescripti *licere Capitulo uti Pontificalibus in omnibus ad formam Literarum Apostolicarum*, stricte accipienda sint , quodque Sacra Congregatio Voto adhaeserit Caeremoniarum Magistri , qui insinuaverat admittendam non fore petitionem pro Presbytero assistente , ideoque nullum addere voluerit per declarationem , aut interpretationem , aut concessionem privilegiis enumeratis in Literis Apostolicis Pontificis Pii VII., eoque magis , quia finis , et objectum petitionis erat non ampliatio indulti , sed simpliciter declaratio dubii , num privilegia Cathedrali Imolensi concessa sustinenda forent , utpote contemplata in clausula praeservativa Apostolicae Constitutionis *Decet Romanos Pontifices* addita generali Decreto super moderatione indultorum .

Neque argumenta supra relata, quae in oppositum afferri possent, tanti sunt ponderis , ut in sensum contrarium meum animum inflectere valeant. Etenim Presbyter assistens uni debetur Episcopo , nec confundi debet cum Ministro de candela ; duae quippe sunt diversae personae , duo diversa officia : quamobrem si in Apostolico indultu expresse nominatur Minister de candela , sed non aeque Presbyter assistens , nemo erit , qui non intelligat , unum fuisse concessum , non item alterum . Eoque magis , quia multo honorificentior est Presbytori assistentis praesentia , quam Minister de candela . Eidemque munia multa sunt propria , quae simplici Ministro de candela non conveniunt . Id verum adeo est , ut dubitatum quandoque fuerit , num celebranti Suffraganeo coram suo Metropolitano competeret Presbyter assistens . Ita in *Aquilejen.* proposito dubio = An Suffraganeus celebrans *in Ecclesia Aquilejae* (ubi interveniunt Patriarcha , et Canonici Aquilejae) *debeat , ultra Diaconum , et Subdiaconum Canonicos , habere alium Canonicum pro assistente ?* Sacra Congregatio sub die 7. Augusti 1627. respondit : *Debere* (in hac Collectione num. 554. ad 2.) Locum non habuis-

Super quibus omnibus, et singulis, facta postmodum SSmo Dno Nostro Leoni XII. Pont. Max. per me infrascriptum S. R. C. Secretarium relatione. Sanctitas Sua Sacrae Congregationis Rescriptum in omnibus adprobavit, et confirmavit. *Die 20. supradicti Mensis, et Anni*.

4474. GANDAVEN.

Nuntiatum est PP. Sacror. Rit. Congregationi praepositis, aliquibus in Ecclesiis Dioeces. Gandaven., in administratione Sacramentorum, nonnulla invaluisse, quae praescriptis in Rituali regulis adversantur, nec tam facile, per eos quibus Ecclesiarum cura demandata est, eliminari valerent, idcirco supplici libello dubia quaedam exposuerunt, ut ex Sacrae hujus Congregationis responsis quid retinendum, quidve repudiandum sit probe cognoscant. Sunt autem.

set quaesitum, nisi de licito, aut illicito dubitatum fuisset. Abbatibus quidem statis diebus pontificaliter celebrantibus in Throno convenit Presbyter assistens, quia in Decreto generali fel. record. Alexandri VII. hujusmodi privilegium concessum legitur: aliis vero Presbyteris quacumque dignitate fulgentibus Pontificalium usu ditatis haud debetur, nisi expresse declaratum sit. Haud prodest Decretum Sac. Congregat. in causa supra relata Collegiatae *Nullius Altamurae*: forte enim illi favebat, aut speciale privilegium, aut antiquissima consuetudo, cujus latebat origo. Quod si alicubi in solemnioribus festivitatibus, praeter Diaconum, et Subdiaconum Presbyter pluviali indutus assistit, id fit per abusum, nullo praetextu cohonestandum, imo prorsus reprobandum, et abolendum. Quis vero non videt in lubrico versari, et fallax esse argumentum alterum desumptum ex potioribus honorificentiis, quibus Pontifici placuit decorare Capitulum. Duo quippe notanda sunt. Primum: Principi liberum esse, qua vult in parte juris relaxare rigorem. Secundum: Privilegia minime posse pro lubitu extendi ad non expressa.

Tandem nullatenus prodest argumentum alterum, quod negativum est, quippequia in parte postrema Apostolici Brevis necessario ea erant enumeranda, quae forte per abusum pedetentim facile poterant, vel falsa interpretatione, et arbitraria extensione introduci: at non aeque opus erat speciatim inter excepta recensere praesentiam Presbyteri assistentis; nam si expresse in indultu nominatur Minister de candela, non item Presbyter assistens, ut eo in loco fieri debuisset, si concedens, et hunc etiam indulgere voluisset, facile quisque intelligit eumdem minime in privilegio fuisse contentum.

Quae cum ita sint in ea me sententia confirmo, quod per Sacrae Congregationis Rescriptum minime censeri potest ampliatum privilegium ad non expressa in Literis Apostolicis, ac propterea Dignitatibus, et Canonicis Imolensibus Pontificalia celebrantibus non licere habere praeter Diaconum, et Subdiaconum, etiam assistentem Presbyterum, ideoque sine ejusdem praesentia posse, imo debere pontificalem Missam celebrare, nisi benigna Pontificis largitione novum hujusmodi privilegium jam indultis accedat.

I. Facti species = Rector Ecclesiae reperit in Ecclesia sua consuetudi-
„ nem renovandi Panem pro Sacrificio Missae, et Communione Fidelium
„ singulis tribus mensibus tempore hyemis, tempore vero aestivo solitum
„ confici pro sex mensibus: hinc quaeritur.

1. = An, attenta consuetudine, Rector licite consecrare possit species a
„ tribus mensibus tempore hyemis, vel a sex mensibus in aestate confe-
„ cta? (a)

(a) Consuetudines laudabiles, et rationabiles servari licite possunt, quamvis plane non conveniant cum regulis contentis in Caeremoniali Episcoporum, Rituali Romano, aliisque liturgicis Codicibus. Quod si utraque destituantur qualitate, omnino tollendae, et eliminandae sunt, ac ad formam legum S. R. C. exigendae. Id profecto accidit relate ad dubia, quae Sacrorum Rituum Congregationi pro decisione delatae fuerunt a Parochis Gaudavensis Dioecesis. Omnia fere, etsi ab iisdem legibus difformes ritus exhibeant, non alio innituntur fundamento, si illud excipias, quod originem, causamque ab una dumtaxat consuetudine trahit. Sed istiusmodi consuetudo tantum abest, ut dici possit rationabilis, et laudabilis, quin imo potius, ut detestabilis corruptela habenda sit, ac proinde omnino reprobanda, et damnanda, etiamsi longissimi temporis observantiam ostentaret. Jure igitur Emi Patres sacris tuendis ritibus praepositi, singulis respondentes propositis dubiis, id omne reformandum esse decreverunt, quod perperam, et contra legem, Ecclesiaeque disciplinam, sub consuetudinis praetextu, huc usque gestum est.

Et revera ad praesens dubium quod attinet, nemo est, qui non sciat pro quibusdam conficiendis, aut conferendis Sacramentis parandam, ac adhibendam esse materiam designatis ritibus, precibus, ac caeremoniis, a quibus vetitum est declinare, praeterquam in Sacramento Baptismatis, pro quo conferendo, si necessitas urget, ac imminentis mortis periculum, non opus est adhibere aquam solemni ritu sacratam, sed sufficit simplex, et elementaris. Feria V. in Coena Domini sacra ab Episcopo, magnoque ministrorum, et caeremoniarum apparatu conficiuntur olea, quae in posterum per integrum sequentem annum adhiberi debent, nec amplius uti fas est veteribus, quae comburenda sunt. Quin imo si quis, deficientibus recenter sacratis antiquis utatur (puta in Extrema Unctione) actus erit illicitus, non tamen invalidus. De hoc tamen opportunior redibit disserendi occasio in sequentibus enodandis dubiis: interest modo cohibere sermonem ad illud, quod praesens dubium requirit, et refertur ad materiam Sacrificii, praecipue vero pro eo conficiendo, et in particulis asservando ad Communionem Fidelibus administrandam. Quilibet panis vel fermentatus sit, vel azimus corruptioni obnoxius est, si diuturno tempore reservetur, praesertim vero si in Arca, vel alia custodia obseratus retineatur. Et quamvis fermentatus magis ac citius, quam azimus ad corruptionem pergat, nihilominus azimus etiam alterationem patitur. Nolo hic immorari in quaestione: num facilius sit, quod citius in aestivo, quam hyemali tem-

2. = An casu, quo Rector, sive Pastor Ecclesiae praxim illam appro-

pore corruptio eveniat, vel e contra; mihi sufficit, quod sine ullo discrimine, et distinctione inter varias anni tempestates, non liceat ad Communionem Fidelium adhibere particulas, vel a sex, vel a tribus mensibus reservatas, quia uno, vel altero temporis interjecto spatio, facile possunt sacrae species corrumpi, quod omnino vitandum est. Idcirco sacrae, quibus utimur, leges jubent frequenter renovandum esse Sacramentum ad evitandum corruptionis periculum. Et quamvis, ut supra notatum est, citius fermentatum corruptioni obnoxium sit; difficilius tamen in azimo caepta corruptio ex visus sensu cognosci potest; quapropter, ne servatae particulae caepta jam, sed non visu cognita corruptione adhibeantur, easdem frequenter renovari necesse est. Quo enim difficilius corruptio solo intuitu cognosci potest, eo major adhibenda cauthela est, ne id contingat. Nostrum Romanum Rituale ideo praecipit = *SSmae Eucharistiae particulae frequenter* (Parochus) *renovabit, Hostiae vero, seu particulae consecrandae sint recentes, et ubi eas consecraverit, veteres prius distribuat, vel sumat. tit. de SSmo Eucharistiae Sacramento* §. *SSmae etc.* Clara est lex; sed quoniam Rubrica tempus, intra quod particulae renovandae sunt, non declarat; aliquis forte putabit, quemque suo pro lubitu facere id posse, dummodo de corruptionis periculo certe non constet. Equidem perperam; primum enim, non spectandum est, quod certe de periculo constet, sed periculum praevenire oportet: dein vero advertendum, quod si particularum renovatio relinqueretur in privatorum arbitrio, ut et interpretatio dictionis *frequenter*, illud perquamfacile accidere malum posset, quod, ne fiat, diligentissime curandum est. Praeterea quod generice innuit Rubrica, nec satis clare praecipit, aliis ex fontibus singulariter, nec obscure desumitur. De renovanda enim Sacra Eucharistia habetur Decretum Concilii Turonensis apud Reginonem *lib.* 1. *de ecclesiasticis disciplinis cap.* 70. Ibi legitur: *ut de tertio in tertium diem semper mutetur, illa a Presbytero sumatur, et alia, quae eodem die consecrata est, in locum subrogetur, ne forte diutius asservata mucida, quod absit, fiat*. Rigida forte nimis hujusmodi sanctio videbitur. Non intercedo: neque in expendenda ea sanctione, quae particularem Ecclesiam respicit, est animus me velle immorari. Quae fuerit, et modo sit universalis Latinae Ecclesiae disciplina quaerendum est, nec ab ea declinandum. Audiendus Barruffaldus ad supra notatum Ritualis locum = *Praecipit Rubrica nostra, ut frequenter renoventur particulae, ne in Pyxide, et in Tabernaculo clausae corrumpantur, et sic Sacramentum amplius non adsit, quia, corruptis panis speciebus, cessat esse Corpus Christi. Ista frequentia D. Carolus act.* 4. *decrevit, ut octavo quoque die ad summum esse intelligenda*. *Marteuius* de antiquis Ecclesiae ritibus *lib.* 1. *cap.* 5. *num.* 3. infinità propemodum affert testimonia, quibus comprobat constantem esse disciplinam Ecclesiarum renovandi particulas semel in hebdomada, vel saltem ad summum de quindecim in

„ bet , nec velit eam relinquere , alii Sacerdotes in eadem Ecclesia inser-

quindecim dies . In Concilio Mediolanensi IV. Provinciali, et capite, cui titulus = *quae ad SSm̄um Eucharistiae Sacramentum pertinent a S. Carolo Borromaeo* statutum est = *ut octavo quoque die renovetur Eucharistia , et quidem ex Hostiis non ante viginti dies ad summum confectis* . Idem saepe alibi confirmat , et praesertim in Instructionibus de ipso Eucharistiae Sacramento . Sic enim , inquit , = *eas* (Eucharistiae particulas) *octavo quoque die ad summum renovabit ... Hostiae autem adhibeantur recentes , et a viginti diebus ad summum confectae* = . Quod autem non ultra octavam diem particulae pro Communione Fidelium reserventur , expressè mandant passim non recentes modo Synodi , verum etiam antiquiores , praesertim *Rotomagensis anni* 1072. *Can.* 6. *et Londinensis anni* 1257. *Can.* 2. *etc.*

Haud ignoro apud Graecos Eucharistiam in Coena Domini consecratam usque ad annum reservari consuevisse, quia apud eos invaluit opinio, quod Eucharistia in Coena Domini consecrata majoris foret efficaciae . Verum *Innocentius IV.* in Literis Apostolicis ad Legatum in Regno Cypri super ritibus Graecorum hunc errorem proscripsit , et reservationis licentiam ad quindecim dies cohibuit . Quamvis vero etiam *Clemens VIII.* Constitut. *SSm̄us* 31. Augusti 1591. Eucharistiae reservationem non ad octo cohibuerit , sed ad quindecim usque dies protrahi posse declaraverit, notandum *primo* est eam Constitutionem latam fuisse super ritibus *Italo-Graecorum*. *Secundo* constantem disciplinam omnium Ecclesiarum esse, ut non ultra hebdomadam hujusmodi fiat renovatio. Habemus etiam Sac. Rit. Congregationis Decretum in *Conchen*. 3. *Septembris* 1662., quo idipsum praecipitur = *In renovatione, quae quolibet octavo die fieri debet de Augustissimo Eucharistiae Sacramento, consumi debet tùm Hostia , tùm etiam particulae , quae existunt in Tabernaculo post sumptionem Sanguinis ante purificationem etc.* (Vide collect. num. 2450. ad 3.) Quod si ad quindecim dies protrahatur renovatio , non id reprobandum , culpaeque vertendum , quia hoc intra breve tempus haud formido, quod sacrae species corrumpantur . Secus nec *Clemens VIII.* tempus hoc pro Italo-Graecis determinasset .

Ex his , quae hactenus sunt disputata , recta consequitur , quod si non licet renovationem Sacramenti ultra octo , vel ad summum ultra quindecim dies differre , multo minus fas erit permissos transgredi terminos , et Fidelibus distribuere particulas a sex vel tribus mensibus consecratas . Si Concilium Turonense supra laudatum voluit , ut de tertio in tertium diem Hostiae renovatio fieret , ne diutius asservata mucida evaderet ; quomodo ferendum erit , ut particulae reconditae maneant ad longissimum tempus trium, vel etiam sex mensium , intra quod non solum timenda , sed forte etiam jam inducta censenda erit specierum alteratio , et corruptio ? Omnino igitur proscribenda , et damnanda erat consuetudo , de qua in dubio , et jubendum Parochis Civitatis , et Dioecesis Gandavensis , ut , eliminata corruptela , ad Ritualis Romani Rubricas sese omnino conforment , veluti Sac. Rit. Congregatio omnino fa-

„ vientes , possint tuta conscientia in hoc Pastori obsecundare , utendo prae-
„ fatis speciebus ? (*b*)

II. Facti species = „ In Parochiis ruralibus, ubi longum faciendum est
„ iter , plerumque portatur SSñum Sacramentum Eucharistiae ad aegrotos ,
„ eisque administratur cum Stola super vestem communem absque Cotta ,
„ sive Superpelliceo „ . Quaeritur propterea .

1. = An praxis illa , ubi invaluit , et Ordinarii locorum non contradi-
„ cunt , retineri possit ? Et si negativè , quaeritur . (*c*)

ciendum praeceptivè decrevit .

(*b*) Si illicitum est Parochis, et Rectoribus Ecclesiarum Dioecesis Gandavensis reservare particulas pro Communione Fidelium ad tres usque , vel etiam, quod magis est, ad sex menses ob gravissimam illam rationem, quod intra tam longum tempus potuerint corrumpi , licet , non alterato colore et externa superficie , integrae videantur , quod nonnisi fallaci sensu visus percipitur, cui proinde fidendum non est; quum inducta corruptio sit, quin oculis pateat , haud poterunt Sacerdotes, qui hoc non ignorantes (ut praesens dubium supponit) easdem,sacram Communionem refici petentibus,distribuere . Eadem quippe militat pro utrisque ratio . Nam , si , ut in praecedenti responso declaratam fuit,damnanda est consuetudo ad longum , et ultra praefinitum tempus reservare particulas , nemini consequenter fas erit easdem Hostias , ac particulas tamdiu reservatas ad Fidelium Communionem adhibere . Igitur vel Parochus , vel Rector ille sit , qui communicat, vel extraneus Sacerdos, qui ad Ecclesiam celebraturus accedit , haud potest id facere, quod ex intrinseca causa damnatum est , et substantialiter praeceptivis , ac omnino servandis Rubricis , Apostolicis Constitutionibus , Decretisque S. R. C. opponitur, quibus districte praecipitur, ne ultra octo , aut ad summum quindecim dies renovatio Sacramenti protrahatur, ne periculum immineat, vel sit distribuendi particulas jam corruptas . Neque vero in re tam gravi licitum, vel illicitum ullo modo pendere potest ab approbatione , vel improbatione , consensu , aut dissensu Rectorum, et Parochorum. Non enim agitur de re , quae uno , alterove modo fieri possit , sed de Eucharistiae distributione, quae non amplius adest, sed adesse cessat sub speciebus, quae corruptionem subierint . Ac propterea non expectanda certa inceptae corruptionis signa , sed ad avertendum malum satis est periculum , ideo determinatum est tempus faciendae renovationis . Igitur responsio data ad praecedens dubium afficit aeque Rectores , et Parochos , ut etiam Sacerdotes , qui non ignorant pravam , et Rubricis contrariam consuetudinem , quae viget in Dioecesis Gandevensis Ecclesiis. Si Sacr.Congregationis mandatis (quod absit , ut futurum credam) aliquis sit ex iisdem Rectoribus , et Parochis , vel Sacerdotibus, qui adhuc in retinenda reprobata, ac damnata consuetudine persistere velit , sciat gravi reatu fieri obnoxium . Quod enim est intrinsece illicitum , nullo modo , nullo sub praetextu , nullo colorato motivo licitum evadere potest .

(*c*) Si omnia , quae Ritualis Romani Rubricae servanda jubent adamus-

2. = An saltem Sacramentum extremae Unctionis cum Stola tantum ad-

sim tenenda sunt, multo magis ab iisdem non est recedendum, quae respiciunt Sacramentorum administrationem. Altera autem ex generalibus regulis, quae sub titulo *de iis, quae in Sacramentorum administratione generaliter servanda sunt*, altera est, quae sequitur = *in omni Sacramentorum administratione Superpelliceo sit indutus* (Parochus, aut Sacerdos quilibet, qui administrat) *et desuper Stola ejus coloris, quem Sacramenti ritus exposcit* =. Quae regula exceptionem dumtaxat patitur in Sacramento Poenitentiae ministrando, quia facile contingere potest, ut, aut pro re nata tempus non suppetat sumendi Superpelliceum, et Stolam; vel alia intercedat rationabilis accidentalis causa dispensationis, et excusationis. Sed de hac generalis regulae exceptione quaerendum modo non est, quum quaestio omnis in eo sit, an retineri possit praxis, ubi invaluit, deferendi ad infirmos, eisque administrandi SSñum Eucharistiae Sacramentum cum Stola supra Vestem communem sine Superpelliceo. Ad hunc reprobandum abusum satis esset regula generalis, cujus supra mentio facta est: verumtamen alia est Rubrica specialis *de Communione ministranda infirmis*, in qua sic legitur = *Deferri autem debet hoc sanctum Sacramentum ab Ecclesia ad privatas aegrotantium domos decenti habitu superposito, mundo velamine, manifeste, atque honorifice etc.* Decentia autem haec quoad habitum non ad Vestis cujuscumque usualis, et communis minorem, vel majorem pulchritudinem, elegantiam, decus referri debet, sed ad illam, quae ecclesiasticorum indumentorum propria est, quaeque Sacramentorum administrationem decet, eique ex praefata generali regula convenit, necnon sacro Ministro Sacramentum deferenti. Nova non est hujusmodi Vestium differentia, imo antiquissima, nec repudianda illorum sententia est, qui censent in ipsis Ecclesiae primordiis, Apostolicisque temporibus duplicem fuisse Vestem, aliam scilicet ad communem usum, aliam ad ministerium, et officium. Sed modo non interest de hoc disputare. Vel Vestium distinctio fere ab Ecclesiae exordio repetenda sit, vel aliquando post fuerit inducta, certum tamen est, eamdem esse multa antiquitate praestantem. Sed qualis esse debeat decens hic habitus infra a Rubrica declaratur. = *Ubi vero convenerint, qui Eucharistiam comitaturi sunt, Sacerdos indutus Superpelliceo, et Stola, et, si haberi potest, Pluviali albi coloris, Acolythis, seu Clericis, aut etiam Presbyteris* (si locus ferat) *Superpelliceo pariter indutis comitatus etc.* Superpelliceum igitur, et Stola in praecepto sunt, Pluviali vero in arbitrio, et more. Neque sit quispiam, qui aucupando verba, et eorumdem pervertendo sensum, interposita illa dictione (*si locus ferat*) abutatur, et ad Sacerdotem Sacramentum deferentem referat id, quod respicit dumtaxat Pluviale, Acolythos, Clericos, aut etiam Presbyteros comitantes, quos Rubrica exoptaret (insinuando, non precipiendo) Superpelliceo indutos incedere. Quod si ecclesiastico hoc indumento optat Rubrica indutos esse Sacerdotes, aut Clericos comitantes, suspicarine possumus, fas esse consue-

„ ministrari possit ? „ (*d*).

III. Facti species = Sacerdotes Curam animarum exercentes pro sua commoditate apud se in domibus suis retinent Sanctum Oleum Infirmorum „ Quaeritur .

tudinis praetextu non adhiberi Superpelliceum a Sacerdote Sacramentum deferente , quamvis praeceptiva sit prima Rubricae pars , quae eumdem respicit ; directiva vero , et facultativa pars altera , quae ad Sacerdotes , et Clericos comitantes refertur ? Praeterea , erit forte nonnemo , qui reponat , non haec omnia semper,et necessario esse in praecepto , et excipiendum esse casum , in quo locus fiat alicui indulgentiae non sumendi Superpelliceum , si nempe longius , aut difficilius iter obeundum sit , ut in dubio proponitur . Errat quammaxime qui ita opinatur ; quippe casum hunc Rubrica non praeterit , imo modum in eo servandum praescribit . En verba = *quod si longius , aut difficilius iter obeundum sit , et fortasse etiam equitandum , necesse erit vas , in quo Sacramentum defertur , bursa includere , et ita ad pectus alligare , atque obstringere , ut neque decidere , neque Pyxide excuti Sacramentum queat* = ex quibus Rubricae verbis colligitur , modum dumtaxat praescribi , quo Sacramentum decenter deferatur , ne vel decidat , vel Pyxis excutiatur : quoad Superpelliceum , et Stolam nulla fit limitatio , aut exceptio . Quod siquando longius est iter , et difficilius , dispensandum Parochum voluisset Rubrica a delatione Superpelliceі , et Stolae , hic erat locus apposite id adnotandi . Hoc notatum non video ; igitur in hoc contemplato casu per istam Rubricae declarationem , nihil detractum est alteri supra relatae , quae jubet Superpelliceum,et Stolam assumendam a Parocho , vel quoque Sacerdote Viaticum deferente , et ministrante . Si mei ita ferret Instituti ratio , longe plura addere hic possem , sed brevitati consulturus , quae dixi satis esse arbitror , ut evincam S. C. proposito dubio respondendo *negative , et , eliminata consuetudine , servetur Ritualis Romani praescriptum* , eidem Rubricae adhaesisse,ejusdemque sensum declarasse .

(*d*) Eadem responsio convenit alteri huic dubio . Rubrica namque ordinem , ritumque praescribens in administratione Extremae Unctionis servandum , vult omnino decenter ministrari , ideo vestes , quae a Parocho , vel Sacerdote ministrante adhibendae sunt , tales sint oportet , ut ad debitam reverentiam , rectamque tractationem conducant , praesertim vero omittendae non sunt , dum eas signanter Rubrica designat , et adhiberi jubet . Haec autem nedum principio expresse praecipit , datque regulam generalem de Superpelliceo , et Stola coloris convenientis adhibendis in omnium Sacramentorum administratione , ut supra notatum est , verum etiam speciatim agens de Sacramento Extremae Unctionis = *deinde* , ait , *posito oleo supra Mensam , Superpelliceo , Stolaque violacei coloris indutus,aegroto Crucem pie deosculandam porrigit , mox etc.* = En praescriptum praeter Stolam etiam Superpelliceum . Cur autem servanda , et non potius damnanda consuetudo , seu potius corruptela Extremam Unctionem administrandi sine Superpelliceo ? Exci-

1. = An, attenta consuetudine, hanc praxim licite retinere valeant ?„ (e)

pio casum positivae necessitatis. Dura quippe videtur sententia Layman. *tractat.* 8. *cap.* 8. *num.* 1. relat. a *Barbosa*, qui dicit, *non licere, etiam in casu necessitatis, administrare hoc Sacramentum, non adhibitis Vestibus ab Ecclesia praescriptis*. Certe casus necessitatis a multis excusat, veluti refert, et monet *Barruffaldus ad Ritual. Roman. tit.* 27. *num.* 44. At casus necessitatis dari potest, quin tempus suppetat sumendi vestes pro hoc Sacramento administrando praescriptas. Quid autem si longum, ac difficilius ineundum sit iter? Eritne causa sufficiens, quae ab usu praescriptarum Vestium excuset? Minime gentium. Rubrica casum praevidit, eidemque consuluit, et, dum modum servandum quoad circumstantiam itineris indixit, nullam aliam limitationem posuit, aut moderationem quoad reliqua. En Rubrica. = *Quod si longum est iter peragendum, aut etiam aequitandum sit . . . . res cum oleo sacculo, aut bursa inclusum . . . . ad collum appendat, ut commodius et securius perferat* =. Quae quidem ad circumstantiam itineris duntaxat sunt referenda, non ad caetera, quae circa Sacramenti administrationem versantur. Rubrica igitur, quae sine ulla exceptione, limitatione, aut moderatione adhiberi jubet Superpelliceum, et Stolam, servanda omnino est, et ab ea nullo sub expiscato praetextu declinandum. Ideo usus contrarius, sive potius abusus, ubi viget, est eliminandus.

(e) Accidit saepenumero, ut Ecclesiastici etiam viri, quin servent praescriptas leges, consulantque decentiae quoad Sacramentalia, resque sacras, proprie potius commoditati inserviant. Id profecto accidit in Gandevensi Dioecesi (*et utinam ibi dumtaxat*), ut Parochi, ne aliquid incommodi sentiant et accedere cogantur ad Ecclesiam, ubi Sacrum infirmorum Oleum servandum est, apud se in propriis domibus illud retineant. Equidem fateor Ritualis Romani Rubricam rigorose locum non adsignare pro sacris custodiendis oleis, sed quod expresse non jubet, tacite tamen designatum intelligitur, et, ex contextu aliisque Rubricae locis, declaratum videtur esse Ecclesiam. Vult enim, ut *haec vascula* (sacra olea continentia) *in loco proprio, honesto, et mundo sub clave, et tuta custodia asserventur etc.* Quis autem *decentem, honestum, et mundum locum* extra Ecclesiam a Rubrica consideratum fuisse putabit? Praetcrea quod lex aperte non dicit, universalis omnium Ecclesiarum constans disciplina declarat. Nam ubique Ecclesia locus est, in quo Sacra Olea asservantur; at varius est locus pro iisdem custodiendis. Ideo nonnullis in Ecclesiis consueverunt reponi in custodia prope Altare majus, sed seorsim ab illo; in aliis servabantur in custodia sacrarum rerum, quam Sacristiam, sive Sacrarium, et Secretarium vocant; alii tandem intra ipsum, vel saltem prope Fontem baptismalem, ut in promptu sint Chrisma, et Oleum Cathecumenorum, dum infantes baptizandi deferuntur. Quovis autem in loco ex memoratis Sacra Olea custodiantur, semper, ac solemne cuique fuit summa cum reverentia eadem servare, et custodire in Ecclesia. Et quoniam longe decentius esset adhibitis luminibus assidue ar-

IV. Facti species = „ Sacra Olea in Coena Domini benedicta trasmit-„ tuntur ad Decanos Foraneos , qui ea distribuunt Pastoribus suorum Di-„ strictuum . „ Quaeritur.

dentibus eadem asservari; propterea , ut plures monent , hac de re Scriptores , communisque est Ecclesiarum praxis , praestat post vel prope Altare , in quo reconditur SSñum Sacramentum Custodiam collocare ; illae quippe , quae ratione SSñi Sacramenti ardent lampades , custodiendis etiam reverenter sacris oleis possunt inservire . In hoc tamen non insisto , quia , licet deceat lampadem ardere , ubi sacra olea asservantur , decentia tamen minime secumfert obligationem , et praeceptum . Haud praetereunda sunt quae *S. Carolus Borromaeus* ecclesiasticae disciplinae post Tridentinum Concilium Restaurator , et Assertor eximius quoad rem hanc sapienter constituit pro sua Mediolanensi Ecclesia . In III. Provinciali Concilio , et praecise in capite de iis quae ad sacramentalia , et Sacramenta pertinent , statutum lego , *ut sancti Chrismatis , et sancti Cathecumenorum Olei* (idem intelligendum de altero infirmorum) *vascula non alibi, sed in Ecclesia religiose adserventur in Ciborio* , *aliove ejusdem Ecclesiae certo constituto loco* , *quem Episcopus comprobaverit* . Hic autem *Ciborium* , ne forte accipias pro Tabernaculo , in quo SSñum Sacramentum adservatur , sed intelligi debet pro Custodia separata , clave claudenda . Clare id patet ex alio ejusdem Provincialis Concilii loco , ex capite scilicet *de iis , quae ad SSñum Eucharistiae Sacramentum pertinent*, in quo statuitur, ut Tabernaculum pro sacra Eucharistia asservanda vacuum sit. En verba = *Omnino Sacra Eucharistia cum suo vase in eo dumtaxat servetur* , *aliud praeterea nihil* . Synodus etiam Ferrariensis expressius locum designat, in quo oleum infirmorum decenter , et cautò sit custodiendum = *Fenestellam propriam, atque ad hoc unice praeparatam habere debet sanctum Oleum infirmorum* , *quam nonnulli vocant Armarium* . *Propria ista debet esse haec fenestella in parte Ecclesiae ad cornu Evangelii* , *seu in quo adsit Tabernaculum cum SSña Eucharistia.* Atque id est universaliter receptum ; et bene stat , quia frequenter accidit , ut, dum Viaticum infirmo deferendum est , Oleum etiam infirmorum pro sacra unctione deferendum sit ; quemadmodum expedit , ut prope baptismalem Fontem custodiantur cùm Chrisma tùm Oleum Cathecumenorum , quia adhiberi debent in sacro ministrando baptismate .

Quod si in Pontificali Romano praecipitur , ut juxta sacrorum Canonum dispositionem sacra olea custodiantur, utque Episcopus diligenter curet , ne Presbyteri in iis cauto custodiendis negligentes sint : si Custodiae locus designatur , vel in Ecclesia , vel in Sacrario : si eadem Custodia clave est claudenda , *ne* , ut praecipit Rituale Romanum , *ab aliquo nisi Sacerdote temere tangatur* , *aut eis sacrilege quispiam abuti possit* , *ut nulli* (ita in Pontificale) *sub pretextu medicinae* , *vel maleficii tradere praesumant* fas ne erit privata in sua domo , ut Parochi oleum infirmorum detineant ? Si ita fiat , dici ne poterit reverentiae , et decentiae satis pro-

1. = „ An Decani distributionem differre possint usque post Dominicam „ in Albis ? „ (*f*)

visum ? Dici ne poterit sic custodiri, ut nullum sit periculum, quod a laicis tangatur, aut quod, absente Parocho, sacrilege aliquis illo abuti non possit ?

Eoque magis quia idem Rituale Romanum praecise agens de oleo infirmorum, illud custodiri praecipit *in loco nitido*, *et decenter ornato*, ad quae verba notat Barruffaldus *hoc oleum suum habere debet repositorium separatum a quocumque alio loco*, *nam neque in Fonte baptismali*, *neque in Tabernaculo*, *neque in Reliquiarum Sacrario* ; *custodia reponi debet*. Hujusmodi locum in Ecclesia ponit, apteque distinguit ajens, *debet esse .... in pariete Ecclesiae ad cornu Evangelii Altaris majoris*, *seu in quo adsit Tabernaculum cum SSma Eucharistia .... ejus altitudo a terra sit quanta sufficiat ad commode eam* (fenestellam, quae custodiam claudit) *aperiendam*, *sine ope vel scalae*, *vel suppedanei .... ostiolum habeat ex ligno*, *quod bene claudat cum sera*, *et clave .... et subtus literis majusculis haec verba legantur* : SANCTUM OLEUM INFIRMORUM.

Eritne igitur vel nunquam, vel aliquando licitum sacrum oleum domi retinere? *Passerinus cap.9.num.*102., quem sequitur *Barbosa*, non bene agere putat Parochum dubitantem de nocte se fore pro infirmo periclitante vocandum, si Vespere ferat oleum ad suum cubiculum, ut vocatus expeditior procedat ; vel si de nocte reversus ab administratione Sacramenti, oleum non reponat in consueta fenestella, seu repositorio Ecclesiae, sed retineat in cubiculo usque mane : verumtamen gravis eum piaculi minime damnandum putat, dummodo non adsit scandalum, vel periculum irreverentiae. Mei Instituti ratio non fert, ut in hac sententia discutienda immorer. Dato autem, quod in casu proposito infirmi periclitantis liceat Parocho per unam noctem, vel partem noctis Sacrum Oleum domi retinere, ut promptius accurrat ad illud morituro ministrandum, ex hac generalis regulae limitatione recta consequitur, ab regulae observantia sine urgentissima necessitate recedendum non esse, proindeque illicitum fore unica tantum commoditatis ratione Sacrum Oleum domi retinere.

Quoniam vero in casu proposito agitur de consuetudine Parochorum, qui pro sua commoditate retinent sanctum Oleum; secus respondendum non erat quam *negative*, hoc est consuetudinem esse reprobandam, damnandam, et eliminandam. Scite tamen S. C. unam posuit limitationem, excepitque casum necessitatis magnae distantiae ab Ecclesia, sed simul consultum voluit honestae decentiae, tutaeque custodiae, quemadmodum exigit Rubricae dispositio.

(*f*) Sacrorum Oleorum dispensatio nequit differri usque ad Dominicam in Albis, nisi prius nequeat ob locorum distantiam, viarum difficultatem et asperitatem, nec non ob aeris, temporumque vicissitudines, et intemperiem, nec dilationis causa peti potest ab inducta consuetudine, quae potius appellari debet abusus, damnandaque corruptela. Rubricae gene-

V. Facti species = ,, Multi Pastores accepta Sacra Olea apud se deponunt in domibus suis usque in sequentem diem dominicam; et tunc cum ,, solemni Processione, videlicet cum Cruce, cum candelis ardentibus sub ,, Baldachino a toto Clero in habitu portantur ad Ecclesiam, exponunturque in aliquo Altari cum hymnis, et eadem solemnitate portantur ad ,, Fontem Baptismalem, eique infunduntur: ,, Quaeritur.

rales cùm Pontificalis, tùm Ritualis certam ponunt regulam, ut ante Paschalem solemnitatem sacra Olea per Parochias distribuantur, nisi intercedat altera ex causis superius allatis. Non mihi est animus hic quaerendi, num sacrorum Oleorum benedictio, et consecratio, ceu nonnulli Auctores volunt a *S. Fabiano Pontifice* fuerit instituta, quod probatum non est: sed quoniam de ea mentio fit in magni Gregorii Sacramentario, et in veteri Ordine Romano; ideo sub finem saeculi sexti, vel saltem septimi initium de re liturgica Scriptores volunt saeculo septimo invaluisse morem benedicendi, et conficiendi sacra eadem Olea Feria V. in Coena Domini. Quidquid autem de hoc sit, satis nobis sunt Rituales, et a Sede Apostolica probati Codices, quibus in Sacramentis, et Sacramentalibus uti debemus. Porro Pontificale Romanum titulo *de officio in Feria V. in Coena Domini* notat, et praecipit = *hac die singulis annis benedicitur Oleum Cathecumenorum, et infirmorum, et conficitur Chrisma* = jubet vero Rituale Romanum de iis agens, quae ad sancta pertinent Olea, *sanctum Chrisma, et sanctum Oleum, quod et Cathecumenorum dicitur, quorum usus est in baptismo eodem anno sint benedicta ab Episcopo de more Feria V. in Coena Domini*. Huic Rubricae altera succedit, videlicet = *cùret Parochus, ut ea suo tempore quamprimum habeat, et tunc vetera in Ecclesia comburat* = Quod autem tempus sit, ad quod referri debeat illud *curet quamprimum*, clare patet ex alia Rubricae dispositione. Cum singulis annis Sabatho Sancto baptismalis Fons sit benedicendus, et in eo nova olea Feria V. in Coena Domini sacrata debeant infundi, ut Rubrica praescribit, et habetur in *cap. Si quis de consecratione distinct.* 4. consequitur curandum esse, ut quamprimum, scilicet Sabatho Sancto eadem Olea ad Paroecias delata sint. Hoc ex Rubricarum inter se collatis dispositionibus clare deduci, et hanc esse obviam, et legitimam, non arbitrariam interpretationem a sacris Synodis passim confirmatam, quae mandant, ut Parochi ante Paschatis Solemnitatem Sacra Olea petant, et recipiant. Sic Synodus Carthaginensis IV. Canone 36. praecipit = *Presbyteri, qui per Dioeceses Ecclesias regunt .... a suis* (Episcopis) *ante Paschatis solemnitatem Chrisma petant* = . Idem mandatum legitur in Synodo Vasensi Canone 3. = *ut per singula Territoria Presbyteri, vel Ministri ab Episcopis .... per annos singulos Chrisma petant appropinquante Solemnitate Paschatis* = . Adeundus aeternae memoriae Pontifex *Benedictus XIV.* qui spartam hanc Instit. ecclesiastic. 81. solita sua eruditione doctissimè illustravit.

Quod si ex iis, quae huc usque allata sunt clare patet, Parochos teneri Olea Sacra petere, et accipere ante

1. = „ An Pastores recte retineant Sacra Olea in domibus suis usque „ in Dominicam receptionem eorumdem subsequentem ? „ (g)

Paschalem Solemnitatem, nisi rationabilis causa intercedat, qua cohonestari queat dilatio; eruntne sine censura dimittendi Decani foranei, qui sacra Olea jam confecta ex una dumtaxat improbanda loci consuetudine ad Parochos mittere usque ad Dominicam quae in Albis dicitur, differunt? Ex hac autem arbitraria consuetudine, quae legitimam causam non habet, illud consequitur grave incommodum, ut, si interea contingat baptizari infantem, vel infirmum extrema unctione muniri, cogatur Parochus veteribus oleis uti, quod nefas est, dum haberi possunt recenter consecrata. Si verum est a peccato excusari non posse Parochum, seu Sacerdotem, qui sua culpa negligat, aut sub reprobandae consuetudinis praetextu olea recentia recipere, quibus utatur in administratione baptismatis, et extremae unctionis, eritne a reatu immunis habendus Decanus foraneus, qui sine causa, aut ulla necessitate, differat traditionem Oleorum ad Paroecias usque ad Dominicam in Albis? Audiendus *Barruffaldus*, qui titul. de sacris oleis haec habet = *haec olea debent esse eo ipso anno benedicta ... si Sacerdos uteretur veteri oleo, peccaret graviter, et graviter quoque puniri debere, etc.* et agens de Sacramento extremae unctionis inquit, *debet esse hoc oleum illo anno benedictum ab Episcopo in Feria V. in Coena Domini, quia, quamvis Doctores allegati per Clericat. decis.* 65. *num.* 16. *concludant validè posse administrari Sacramentum extremae unctionis cum oleo veteri benedicto .... nihilominus illicite semper fit, quia est contra praeceptum de singulis annis comburendo veteri oleo, et novo consecrando: attamen in casu necessitatis, deficiente novo, poterit adhiberi oleum benedictum vetus juxta responsum Sac. Congregationis Episcopor.* 20. *Maii* 1590. *apud Gavant. in Manuale Episcoporum verbo extrema unctio num.* 10. *etc.* = Sed non omnis necessitas excusat a culpa, verum illa tantum, quae non oriatur ex negligentia, et socordia Sacramentum ministrantis, ideo, ut *Barruffaldus* prosequitur = *si necessitate non urgeatur Parochus adhibens vetus oleum, non videtur a peccato excusandus .... quia debet Oleum esse benedictum eo anno, ut praecipitur in cap. literis de consecrat. distinct.* 3. *Si vero Parochus careat oleo noviter benedicto ob aliquem fortuitum casum, adeo ut ista deficientia absque sua culpa sit, poterit vetere oleo morituros ungere, usque dum novum ipsi ab Episcopo transmissum fuerit, etc.* = In casu autem proposito ob paritatem rationis haud poterunt excusari Decani foranei, qui cum differant ex una tantum loci consuetudine delationem oleorum usque ad Dominicam in Albis, Parochis dant causam ut, si interea temporis sit Baptismum administrandum, vel moribundus extrema unctione muniendus, veteribus oleis utantur.

(g) Ad primum hoc dubium quaesiti V. recolenda veniunt, quae supra diximus *in adnotat. ad dubium unicum quaesiti III.* Unum dumtaxat addere juvat. Cum sacra Olea juxta Rubricarum dispositionem, traditas

2. = „ Au sacra Olea cum tali solemnitate introduci possint in Eccle-
„ siam ? „ (*h*)

in Synodis regulas, et doctrinam de re liturgica Scriptorum nequeant asservari, nisi in Ecclesia, ibique in custodiis respective adsignatis; semper tamen decenti in loco honesto, ac tuto, cujus fenestella clave sit clausa, ne aperiri queat, nisi a Rectore, vel Parocho, ad quem pertinet, ne excepto quidem oleo infirmorum, licet ad Sacramentum extremae unctionis ministrandum urgeat quandoque ex inopinato, improviso casu verae necessitatis, (nisi casus praevisus sit, ut supra notatum est) quis non videt locum eo magis sibi vindicare Rubricam quoad sanctum Chrisma, et Oleum Cathecumenorum, pro quorum usu inopinatus dari nequit urgens casus? Clare igitur patet, fas non esse Parocho, vel Rectori sacra Olea sibi tradita retinere domi usque ad Dominicam subsequentem, sed omnino teneri eadem deponere in decenti, tutoque loco intus Ecclesiam ad id destinato.

(*h*) Quod vero attinet ad alterum hoc dubium, quod respicit solemnitatem deferendi sacra Olea ad Ecclesiam, pravam hanc consuetudinem inductam fuisse non ex alia, nisi excrassa, ac supina ignorantia, jure existimo. Debeturne Sacramentalibus ille extrinsecus honor, qui uni convenit SSiño Eucharistiae Sacramento? Nonne Rubrica modum praescribit servandum in deferendis sacris Oleis? Jubet namque deferri debere per ecclesiasticum Ministrum, ut decenter, et reverenter tractentur. = *Parochus, quantum fieri potest, curet, ne per laicos, sed per se, vel per aliquem Sacerdotem, vel saltem Ecclesiae Ministrum haec Olea deferantur* =. Ubi notandum est, quod non absolute praefata Rubrica excludit laicos ab eorumdem delatione, sed monet tantummodo, ne Parochus laico hujusmodi delationem demandet; quia quandoque contingere potest, praesertim in parvis Oppidis, ac Paroeciis ruralibus pro administrando Sacramento Extremae Unctionis, ut alius non sit, nisi laicus, qui bursam cum oleo infirmorum ad aedes infirmi deferat, impedito Parocho, necessitate urgente, spiritualia Ecclesiae subsidia in agone posito infirmo ministrante. Quum igitur Parochus per se nequeat, aliumque non habeat, nisi laicum ministrum, Clerici vices fungentem, huic committere cogitur, ut hoc praestet officium. Id tamen, quantum fieri potest, vitandum est. Praeterea tam verum est, quod in delatione sacri olei nulla adhibenda est solemnitas, ut nec locum obtineat in actu administrationis: ideo Ritualis Rubrica monet, quod unica tantum paranda sit candela, quae deinde *accensa ipsi inungenti lumen praebeat*, ad quae Rubricae verba *Barruffaldus* notat = *Candela similiter in promptu sit: nam etiamsi de die ministretur hoc Sacramentum, necesse est, ut adhibeatur lumen non solum ad dignitatem Sacramenti .... adhibet hoc lumen Sacerdos ad bene discernendas partes inunctas, et ad illas tergendas = ut innuit ipsa Rubrica relatis supra verbis =ipsi inungenti lumen praebeat*.

Item in sacrorum Oleorum confectione Pontificale Romanum, Rubrica, *de Officio in Feria V. in Coena*

3. = „ An cum tali solemnitate infundi possint Fonti Baptismali, cui

Domini, cum ea benedicuntur, et conficiuntur, mensam Mappa ornatam parari praecipit, nullum vero verbum de luminibus in Mensa ponendis facit, et duo tantum lumina assignat hinc inde a lateribus Crucis deferenda, dum e Sacrario pergitur processionaliter ad Chorum pro conficiendo Chrismate, et oleo Cathecumenorum, et dum post illorum confectionem ad Sacrarium deferuntur. Aliud revera est ipsa Oleorum benedictio, et consecratio quae solemniter fit, pro quorum confectione Missae ipsius Sacrificium, inter cujus Solemnia conficiuntur, abrumpitur, aliud vero simplex illorum delatio, vel ad Ecclesiam, vel ad Fontem. Et si pro illorum consecratione praescribuntur lumina, quae quidem non in Mensa, sed a Crucis lateribus deferuntur, quaeque praescripta dici possunt pro actu processionis, et Cruci assignata videntur; haud quidem sequitur majorem Solemnitatem in simplici praedicta illorum delatione servandam esse. Multo autem minus fas est eadem deferre sub baldachino ad Ecclesiam, ubi exponuntur in aliquo Altari cum Hymnis, et eadem solemnitate portantur ad Fontem baptismalem, eique infunduntur, ut fit a multis Pastoribus Gandavensis Dioecesis, ut in Quaesito. Quis autem ignorat non aliter ritus esse servandos, sed eo modo dumtaxat, quem Ecclesia praescribit? Modus autem qui servatur ab aliquibus Gandavi nedum perperam inductus est praeter et contra Rubricae dispositionem, sed, quod gravius est, damnandum in errorem rudem populum potest inducere, qui, cum videat sacra olea tanta solemnitate deferri, et sub baldachino, ac in Altari exponi, in falsam opinionem veniat, quod sacris oleis non reverentia dumtaxat; sed et cultus debeatur, qui uni SS̃mae Eucharistiae Sacramento debetur (recole si placet quae de baldachino adhibendo diximus in adnotat. ad decret. Novarien. 4420., et Generale 4471.) Aliud est quod sacrum est, et Sacramentalibus adnumeratur revereri, aliud vero colere, hoc est adorare, et extrinsecas illas solemnitates adhibere, quae uni conveniunt Augustissimo Eucharistiae Sacramento. Neque reverentia confundi hoc sensu cum cultu debet, ut unum pro altero accipiatur: quae distinctio in distinctis etiam actibus, externoque apparatu, quae iudicia sunt interioris animi sensus, omnino conservanda est. Jam vero cultus, sive adoratio non Sacramentorum materiae, non Sacramentalibus generice, sed Sacramentorum Auctori debetur. Quod si non veneratio solum, sed et cultus quidem Latriae Eucharistiae Sacramento praestandus praecipitur, Christo ipsi praestatur, qui sub panis speciebus occulte quidem, sed realiter in hoc Sacramento adest. Ex hoc ipso non omnia Sacramenta aequalia sunt, quemadmodum sacra Tridentina Synodus definivit *Canone 12. Sess. 6. de Sacramentis*, quo anathema dixit contra eos, qui pari inter se dignitate omnia Sacramenta esse dicerent = *si quis dixerit haec septem Sacramenta ita esse inter se paria, ut nulla ratione aliud sit alio dignius, anathema sit* =. In Sacramento enim Eucharistiae praeter gratiam, quae a Sacramento confertur, Auctor ipse gratiae et adoratur, et recipitur, in quo differentia et major prae aliis Sa-

„ non potuerunt infundi in Vigilia Paschatis , cum tunc necdum haberi po-
„ tuissent ? „ (*i*)

Tandem quaeritur =

„ An Benedictio cum Indulgentia plenaria , juxta Constitutionem Bene-

cramentis dignitas est posita ,

Puto autem a vero non aberrare si quis arbitraretur hanc ob ipsam rationem , ne scilicet in errorem populus inducatur , neve falso fideles existiment sacro oleo deberi cultum , et adorationem , quae uni convenit Eucharistiae,sine luminibus accensis , sine Campane sonitu vas olei infirmorum deferri debet sacculo coloris violacei inclusum . Nonne enim hanc rationem innuit Rubrica , districte praecipiens occultam esse debere ejusdem olei delationem ? Agens quippe de casu , quo infirmus ad exitum vitae properet , et sanctum oleum una cum Viatico deferri debeat = *Si tamen* ,inquit , *alius Presbyter , vel Diaconus , qui oleum sanctum deferat ,haberi possit , per ipsum deferatur , qui Superpelliceo indutus cum oleo sacro occulte delato sequatur Sacerdotem Viaticum portantem* = Ad quae verba notat *Barruffaldus* = *Verum est , quod si caeteri , et diversi alii ecclesiastici Ministri adessent,omnes, quotquot essent , deberent similiter Superpelliceo indui , unde non distingueretur inter illos , quisnam deferret Sacramentum sancti Olei , eo magis quia , ut praescribit Rubrica , debet occulte deferri* = Nam si alios inter distingueretur Sacerdos , vel Diaconus oleum sanctum deferens , rudis populus facile posset reverentiam cultumque confundere , eamdemque venerationem exhibere cùm Sacramento , tùm sancto oleo . ·Neque praetereundum est S. R. C. responsum , quo praecipitur in delatione Olei sancti ad infirmos nullam extrinsecam solemnitatem esse adhibendam. Quum enim delatum fuisset , *Sacerdotes Ecclesiae S. Nicolai ad infirmos deferre solitos Mannam solemniter Superpelliceo indutos cum luminibus , et lanternis , ac si Sacramentum extremae unctionis ad infirmos deferrent* . Sac. Rit. Congregatio expresse reprobavit hujusmodi morem , nedum quoad Mannam , verum etiam quoad sacrum Oleum infirmorum = *Non modo Mannam S. Nicolai , sed neque extremae unctionis Oleum solemniter cum Superpelliceo , et lanternis ad infirmos deferendum esse* = . Ita die 28. Januarii 1606. (in collect. num. 143.) Sed de hac re jam satis .

(*i*) Ab hoc tertio dubio me paucis expedio . Nam repetenda hic forent quae dicta jam sunt . Nulla enim ratio occurrit , qua posita , queat adprobari solemnitas quoad infusionem sacrorum Oleorum in Fontem baptismalem ; si eadem haberi nequiverunt Sabatho Sancto , dum sacra actio benedictionis aquae peracta fuit . Auctores liturgici agentes de hac oleorum infusione dilata ad aliam diem , nullam solemnitatem memorant adhibendam, multoque minus locum sibi vindicare potest illa , de qua in dubio proposito . Sed quid opus est liturgicos Scriptores consulere , si expressam habemus S. R. C. Declarationem in *Lucana ad dub.* 3. hisce verbis conceptam = *An fas sit Parochis uti in collatione Sacramenti Baptismatis aqua in Ecclesia Matrice , aut*

„ dicti XIV. = *Pia Mater* = 5. Aprilis 1747. impertienda sit pueris, qui, „ defectu aetatis, primam Communionem necdum instituerunt? „ (*k*)

Plebanali benedicta, cui privatim, et separatim, et non in ipso actu benedictionis baptismalis Fontis fuerint infusa Olea sacra? En responsum = *Parochi ex Matricis Fonte aquam, cui sacra Olea jam fuerint commixta, suscipere debent, quam adhibeant in Baptismi collatione. Qui vero ante Fontis benedictionem sacra olea recipere non potuerunt, illa subinde PRIVATIM, ac SEPARATIM in aquam mittere poterunt* =. Ita sub die 12. Aprilis 1755. (praefat. collect. num. 4103.) Si *privatim* ex praefato responso sacra olea infundenda sunt, nonne eliminanda est quaelibet extrinseca solemnitas?

(*k*) Dubium hoc postremum, in quo quaeritur: *an benedictio cum Indulgentia plenaria juxta Constitutionem Benedicti XIV. Pia Mater 5. Aprilis 1747. impertienda sit pueris, qui defectu aetatis primam Communionem necdum instituerunt* = potius pertinet ad facultatem theologicam, quam ad liturgicam. Sed quoniam Sacra Congregatio de hoc etiam rationem habuit, eidemque, definiendo, respondit; et ego quoque in eodem elucidando tantisper immorabor. Praemitto de illis rem hic esse, qui possunt per aetatem, malitiam, et conditionem peccare, ideoque Indulgentias lucrandi idonei putentur, et sint, licet nondum censeantur capaces ad sacram Communionem percipiendam. Nam quum Indulgentiae idea aliam praesupponat peccati, quod remissum sit quoad reatum culpae, sed supersit remittendum quoad reatum temporalis poenae; ideo Indulgentia sive partialis sit, sive totalis, seu plenaria, quum aliud non sit, nisi remissio temporalis poenae pro peccatis actualibus quoad reatum culpae jam remissis, hinc si quis per aetatem patrare nequit, nec culpae ignoscendae capax esse potest, proindeque nec poenae temporalis, ac consequenter neque ejus remissionis, sive Indulgentiae, quia deest actuale subjectum. Hoc ad rectam rei, de qua agitur intelligentiam, et ad omnem ambiguitatem, aequivocationemque vitandam breviter praemisso; ad propositum dubium venio. Quum Indulgentia in sensu, quo accipienda est, non culpam respiciat, sed poenam, quia ejus subjectum est poena remittenda quoad illos, qui a reatu culpae fuerant absoluti, ea concedi omnibus poterit, qui adhuc poenae temporali pro qualitate dimissae culpae sunt obnoxii, seu, quod idem est, peccatores quacumque in aetate sint constituti, omnes temporalis poenae remissionis generice capaces sunt, et Indulgentiam obtinere possunt, dummodo sint rite dispositi. Enim vero ad acquirendum Indulgentiae bonum, injuncta opera implenda sunt, inter quae si de plenaria res sit, ut plurimum adnumeratur sacrae Eucharistiae sumptio. Non est mihi animus hic enumerare casus, in quibus forte plenariae Indulgentiae fructus acquiri possit, etiamsi praemissa non fuerit sacramentalis Communio. Inquiri dumtaxat debet, num pueri doli capaces, sed nondum ad Communionem sumendam per aetatem idonei ad plenariam Indulgentiam lucrandam in vitae exitu admitti possint, etiamsi sacra Dape non fuerint refecti. Omnis

Et eadem Sacr. Rit. Congregatio, requisita prius sententia in scriptis unius sacrar. Apostolicar. Coeremoniar. Magistris, typis etiam vulgata, ad retolli videtur dubitandi ratio ex Constitutione supralaudata Benedicti XIV. legitur quippe in ejusdem exordio = *Pia mater Catholica Ecclesia de aeterna filiorum suorum salute in primis solicita, quum hanc intelligat ab extremo ipsorum mortis articulo potissimum pendere, nunquam praetermisit omnibus eos subsidiis, pro hujusmodi temporis necessitate, opportunis juvare, atque instruere, tam iis nimirum, quibus opus esset ad aeterna praecavenda supplicia, quam quae apta, et salubria forent ad evitandas poenas temporibus praefinitas, quas in altera vita humanis plerumque spiritibus, etiam dimisso mortalis culpae, aeternaeque poenae reatu in purgatorio igne luendas, manere non ignorat* = Clare hic dicitur quod, absoluta generica universalis Ecclesiae cura sit de aeterna filiorum suorum salute, et remissione temporalis poenae, nulla facta inter filios exceptione. Omnes igitur ex generali verborum expressione *omnes Ecclesiae filii*, qui peccaverunt, quique temporali poenae post dimissum mortalis culpae reatum lucrandi Indulgentiam capaces censeri debent, iis minime exceptis, qui ob aetatis dumtaxat defectum nondum sacram Synaxim receperunt. Hi namque, ut adulti, filii sunt piae matris Ecclesiae, iidemque in mortis articulo constituti esse possunt, proindeque obnoxii temporali poenae luendae ob aliquam culpam, forte malitiam praeveniente aetatem (utinam non raro accideret) admissam, sed jam debita poenitentia expiatam. Ut autem clarius pateat, generaliter omnes, qui peccaverunt, nulla facta aetatis distinctione, in praefatis *Benedicti XIV.* Literis comprehendi fideles, itaut nemo temporali poenae subjectus post culpae remissionem ab Indulgentia obtinenda excludatur, alia proferam, quae in iisdem Literis habentur. Postquam enim sapientissimus Pontifex graviorum recensuerat quorumdam criminum absolutionem reservatam vel uni dumtaxat Romano Pontifici quoad Universum Orbem, vel Episcopis in propriis Dioecesibus, subdit regulae generalis limitationem, casumque excipit, si proximae mortis immineat periculum. En verba = *Attamen adveniente unicuique Fidelium supremo migrationis die, omnes hujusmodi absolutionum reservationes cessare, etc.* = *Praeterea cum in Ecclesia immensus, et inaestimabilis existat thesaurus spiritualis .... hoc semper summo studio curarunt Praedecessores nostri Romani Pontifices, ut illius divitias in moribundos Fideles diffunderent, et maxima omnium amplitudine, quae Indulgentia plenaria nuncupatur, cujusque impertiendae jus in Apostolica Sede unice residet . . . , nec ullus in Orbe Terrarum angulus esset, ubi Catholicae Religionis professoribus hujusmodi adjumenti copia deesset pro extremo illo momento, quo ipsorum salutis causa in discrimen adducitur* = Ex relatis Literarum Apostolicarum verbis, rite inter se collatis, erui posse videtur, Ecclesiae curam fuisse, et esse, quemadmodum ab omnibus quibuscumque culpis quemque peccatorem in mortis articulo absolvere, quacumque reserva-

lationem Emi, et Rmi D. Card. Pallotta Ponentis, respondendum esse censuit = in omnibus juxta Votum = nimirum.

tione cessante; ita et Indulgentiae thesaurum eodem mortis articulo omnibus aeque concedere. Atqui quoad culpas, earumque absolutionem nulla ponitur exceptio, nulla etiam exceptio fit, aut esse debet quoad impertiendam, obtinendamque Plenariam Indulgentiam. Verum exceptio esset in casu, si illi, qui Indulgentiam obtinendi capaces forent, utpote poenae temporalis rei, per sacrae Communionis defectum ob immaturam aetatem ab ea lucranda excluderentur. Ne igitur exceptio, ubi non est expressa, ponatur; dicendum erit etiam pueros, de quibus in dubio, per verba illa *omnibus etc. moribundos Fideles etc. Catholicae Religionis professoribus etc.* comprehendi. Secus, si diceretur, dici posset eos tamquam filios, et Catholicae Religionis professores, quibus adjuvandis Ecclesia magnopere studet, quoad hujusmodi effectum, haud esse considerandos. Id quod contra Ecclesiae spiritum foret, quae in omnes large diffundit, quae spirituali saluti proficiunt, et alienum esset ab ea charitate, qua omnes indistincte, peramanter filios complectitur.

Plura etiam alia leguntur in Literis Apostolicis, ex quibus nullam in subjectis ad Indulgentiam hanc acquirendam idoneis exceptionem faciendam patet, quae satis, superque tantum hic referre erit, cum eadem prorsus de his, ac de illis ratiocinatio possit institui; cum aeque generalia sint verba, et indiscriminatim omnium Fidelium mortis articulum, et thesaurum Indulgentiae in tanta communi aeque omnium necessitate impertiendum respiciant. Ita ex. gr. quae sequuntur = *A fel. rec. Praedecessore nostro Alexandro PP. VII. . . . indultum fuit, ut Christifidelibus in mortis articulo constitutis benedictionem cum Indulgentia plenaria impertiri valeant*. Quid plura? Clariora etiam sunt, nullamque admittunt exceptionem, quae post pauca subdit = *Ut enim multas praeteremus concessiones Indulgentiae plenariae morientibus Fidelibus INDISTINCTE applicandae* =, quid ad rem nostram aptius? Si *INDISTINCTE* morientibus Indulgentiae plenariae concessiones sunt applicandae; nullus ergo excipiendus videtur, qui concessionis ejusdem capax esse possit. Sed illi, qui sacram Communionem nondum receperunt, idonei esse possunt, eo quod, dimissa culpa, superest adhuc poena temporalis ab iisdem pro qualitate culpae luenda; ergo haud ab generali Indultu excipi debent, ac proinde applicari iis quoque poterit in mortis articulo benedictio cum adnexa Indulgentia.

Demum sapientissimus Pontifex Episcoporum excitat solicitudinem, ne sinant moribundos tanto beneficio privari, imo et eos monet, ut etiam personaliter ad aegrotos accedant. Postquam enim Episcopis, aliisque Praelatis inferioribus, sed jurisdictionem in suis Territoriis habentibus, facultatem fecerat alios subdelegandi, declarat = *Non id propositum nobis fuisse, ut eos prorsus eximeremus ab hoc paternae charitatis officio per se ipsos adeundi miseros aegrotos plenariae absolutionis in extremo articulo adipiscendae cupidos*;

Ad 1. quaesiti I. = *Negativè , et eliminata consuetudine , servetur Rubrica* .

Ad 2. *Negativè* .

sed ut eorum pietatem opportune juvaremus,ne , dum ipsi aliis pastoralibus curis detinentur , dolere debeant commissos sibi fideles hoc tanto spirituali beneficio destitutos ex hac vita migrare . = Quod si neminem ex hac vita discedere curandum est Episcopis , quin tanto Ecclesiae thesauro gaudeat , neque illi eo privandi sunt , de quibus in proposito dubio ratio habenda est . Praeterea in praevia instructione ad formulam adhibendam ad impertiendam benedictionem in articulo mortis nulla fit mentio Communionis , sed dumtaxat Confessionis,*si aegrotus voluerit confiteri . . . . si Confessionem non petat , excitet illum ad eliciendum actum contritionis ; de hujus benedictionis efficacia , ac virtute , si tempus ferat , breviter admoneat , tùm instruat , atque hortetur , ut morbi incommoda, ac dolores in anteactae vitae expiationem libenter perferat etc*.

His omnibus addenda est communis , quae servatur praxis impertiendi benedictionem , cui plenaria Indulgentia est adnexa , etiam illis , qui repentino morbo correpti , sacram Synaxim in extrema illa periodo recipiendi capaces non sunt , *si illam petierint , scilicet benedictionem , et indulgentiam , dum sana mente , et integris sensibus erant , seu verisimiliter petiissent , vel dederint signa contritionis etc*. Jam vero si necessaria omnino esset sacra Communio , neque Indulgentiam obtinendi idonei essent illi , qui subitaneo morbo correpti , aut deglutiendi facultate privati, aut evomitionibus obnoxii, sacra refici nequeunt Eucharistia. Atqui ii capaces censentur, tantoque beneficio nullatenus privantur , *si verisimiliter petiissent,dum sana mente , et integris sensibus erant* : ex allata propterea universaliter admissa praxi consequitur, Communionem tamquam conditionem omnino necessariam in recensitis casibus non requiri : curnam tanto bono privandi erunt pueri qui , ad percipiendam Eucharistiam , etsi nondum idonei censentur, doli tamen capaces cum sint , aliqua culpa suam foedarunt conscientiam,qua per Poenitentiae Sacramentum remissa , adhuc sunt temporali poenae luendae in hac , vel altera vita obnoxii ? Eritne deterior habenda horum conditio , itaut sint incapaces ea Indulgentia , quam pia mater Ecclesia cunctis fidelibus , sine ulla exceptione , vel limitatione , benigne elargitur? Imo potius beneficium extendi ad istos quoque putandum est , quo omnes adulti (dummodo aliud non obstet) capaces sunt , etsi ex allatis impedimentis nequeant Communionem praemittere . Quid insuper ? Ideo ad lucrandas Indulgentias plenarias praemitti Communio debet , quia habetur , ut opus injunctum a concedente , qui potest illud , si velit , non apponere ; ergo absolute , et simpliciter necessarium non est , et aliquo in casu potest omitti , et omissio impedimento non est lucrandae Indulgentiae , ad differentiam alterius conditionis , ut , expiata conscientia quoad reatum culpae , remittendus dumtaxat supersit reatus temporalis poenae , quum ad id con-

Ad 1. II. Quaesiti = *Negative* , *et eliminata consuetudine* , *servetur Ritualis Romani praescriptum* .

sequendum , fructumque Indulgentiae percipiendum indispensabiliter necesse sit status gratiae . Idipsum colligi posse videtur ex praefatis Apostolicis Literis *Benedicti XIV.*: quippe a sapientissimo Pontifice monitos video Sacerdotes , qui in extremo agone laborantibus spiritualia praebent Ecclesia auxilia = *Ut omni ratione studeant moribundos fideles ad novos de admissis peccatis doloris actus eliciendos* , *concipiendosque ferventissimae in Deum charitatis affectus* , *praesertim vero ipsam mortem aeque ac libenti animo suscipiendam* =. Quibus in verbis nulla fit distinctio inter infirmum et infirmum, sed *omnes* veniunt sub generali dictione *moribundi fideles*: de Communione vero ne verbum quidem, licet casus (nec infrequenter) dari possit, ut in mortis discrimine positus, et plenaria Indulgentia ditandus fuerit pluribus retro diebus Viatico roboratus , et adhuc capax sit iterum sacra Dape se reficiendi .

Addere hic juvat aliud argumentum , quod , licet directe casum non respiciat , tantam nihilominus ad illum relationem habet , ut nonnihil prosit ad ea , quae huc usque dicta sunt , confirmanda . Idem Pontifex *Benedictus XIV.* Apostolicis Literis ad Poenitentiarios directis , quibus enumerantur facultates per integrum Jubilaei annum Confessariis concessas , alteram has inter ponit , scilicet in aliud pium opus , ad Indulgentiam Jubilaei lucrandam, commutandi pueris , qui nondum ad Sacram Mensam accesserunt , neque a Parochis ad Communionem percipiendam videntur idonei . Ibi enim §. 48. sic legitur = *Quamvis injuncta pro hoc Jubilaeo Communio sit* ; *pueri tamen* , *qui nondum per aetatem ad primam Communionem admissi fuissent* , *neque intra hunc annum sanctum Parochi proprii* , *vel Confessarii judicio admittendi non videantur* , *censeri possunt ab isto injuncto opere legitime impediti* , *iisdemque Communionem* , *in aliud pium opus arbitrio Confessarii praescribendum* , *commutari permittimus* = Jam vero si pro lucranda Jubilaei Indulgentia pueris Communio in aliud commutatur opus , et ideo commutatur , quia censeri debent ab altero injuncto , Communione scilicet , legitime impediti ; cur non idem de iisdem censendum erit , qui in mortis articulo reperiuntur ? Imo pro hisce potior videtur ratio , propter quam tanto beneficio privandi non sint . Quod si ullum est tempus, quo injunctum Communionis opus , vel in aliud commutetur , vel etiam nec absolute , ut in casu nostro , nec necessario requiratur : illud profecto est , cum major pro obtinenda luendarum poenarum remissione urget necessitas , et majoribus , ac opportunioribus subsidiis pia Mater Ecclesia Fidelibus omnibus in agone positis succurrere nititur .

Aliquis fortasse erit, qui casum a casu distinguat , haereatque in eo , quod pro Jubilaei Indulgentia obtinenda singularis facultas, et dispensatio quaedam concedatur , quamobrem videtur injuncti operis commutationem habitam fuisse a legislatore Pontifice , ut necessariam conditionem , quae tamen desideratur pro pueris doli capacibus

Ad 2. ejusdem Quaesiti = *Negative , ut ad proximum* .

Ad Dub.unic.Quaesiti III. = *Negative , et servetur Rituale Romanum , excepto tamen casu magnae distantiae ab Ecclesia ; quo in casu omnino servetur etiam domi Rubrica quoad honestam , et decentem , tutamque custodiam* .

Ad Dub. unic. Quaesiti IV. = *Negative* .

Ad Dub. 1. Quaesiti V. = *Jam provisum in responsione ad Quaesit. III.*

Ad 2. ejusd. Quaesiti = *Tollendam esse inductam consuetudinem , et servandas Ritualis Rubricas* .

Ad 3. ejusd. = *Jam provisum in praecedenti* .

Ad postremum = *Affirmative* . Atque ita respondit , et servari mandavit . *Die* 16. *Decembris* 1826.

4475. DECRETUM GENERALE.

Ad tollendos , ac eliminandos abusus , qui irrepserant in Cultus exhibitione nonnullis Dei Servis , qui cum fama et opinione Sanctitatis decesserant , inconsulta Sede Apostolica , ac si essent Beatorum honoribus legitime decorati ; sa. me. Urbanus Papa VIII. generalibus Decretis editis anno 1625. confirmatisque die 5. Julii 1634., providis latis Legibus certum praescripsit ordinem in hisce agendis Caussis in posterum omnino constanterque ser-

positis in articulo mortis . At primum advertendum , ea in Constitutione , quae unice versabatur circa facultates Confessariis concessas favore poenitentium , ad effectum dumtaxat consequendi magnam Jubilaei Indulgentiam , ideoque locum non habuisse casum alterum , de quo in praesens est disputatio . Deinde alia attendenda ratio est , quae ponit differentiam . Benedictina Constitutio consulit pueris , qui sani sunt , et capaces ad opus , in quod injuncta Communionis conditio commutatur , verum , qui in agone positi reperiuntur , plerumque aliud adimplendi opus sunt incapaces ; non erit igitur et his succurrendum ? Id repugnat curae , et solicitudini , quam habet pia Mater Ecclesia omnium filiorum , et fidei catholicae professorum , quaque omnes complectitur , et opportunis juvare vult subsidiis in gravissima illa necessitate . Hinc nil mirum si nulla singularis dispensatio , nulla singularis facultas concedatur , nulla commutatio facienda praecipiatur quoad positos in mortis articulo , licet necessaria sit pueris capacibus , et valentibus implere opus , in quod commutata est Communio ad Jubilaei Indulgentiam consequendam .

Sive igitur ratio habeatur finis , quem habet pia Mater Ecclesia in hac impertienda benedictione , et indulgentia , sive ejusdem Indulgentiae subjecti , sive communis cum aliis fidelibus obtinendi Indulgentiam necessitatis ad dimittendas temporales poenas debitas pro peccatis , jam poenitentia remissis , sive generalium Apostolicarum Literarum locutionum , sive praxis , quae universaliter obtinet ; concludendum videtur , pueros , de quibus in dubio , quatenus illam obtinendi capaces sint , per peccata patrata , et jam quoad reatum culpae remissa , ab hoc singulari beneficio non esse excludendos ; quemadmodum Sacra Congregatio in responsione ad propositum dubium declaravit .

vandum . Per hanc tamen generalem sanctionem expresse declaravit = *se nolle ullum praejudicium inferre iis (Servis Dei) , qui aut per communem Ecclesiae consensum , vel immemorabilem temporis cursum , aut per Patrum , Virorumque Sanctorum Scripta , vel longissimi temporis scientia , ac tolerantia Sedis Apostolicae , vel Ordinarii coluntur* = . Quoniam vero hujusmodi ab universali Lege exceptionum cognitio ad Sacrorum Rituum Congregationem servabatur , extunc obtinuit consuetudo , ut quoties eorumdem Servorum Dei , qui aliquo ex modis supramemoratis in Cultus possessione reperiri putabantur , Caussa ad eamdem Sacram Congregationem deferri contingeret ; primum in ordinario Conventu de introductionis Commissione signanda ageretur : qua favorabili Rescripto absoluta , in altero postmodum cogendo , de Cultu , sive casu excepto instrueretur judicium . Hoc tandem juxta Postulatorum vota prolato , locum habebat altera Instantia pro Officii et Missae concessione . Ita refert , et docet Benedictus XIV. = *de Servorum Dei Beatificatione Lib. IV. Part. II. Cap. IV. et sequen.* = atque haec fuit constans Sacrae Congregationis disciplina per bina fere Saecula .

Sed quoniam saepe evenire solet in iis etiam , quae recte sapienterque constituta sunt , diuque incorrupte servata , ut temporis lapsu languescant , sensim immutentur , et diversam formam suscipiant , unde opus , ut obliteratus rigor , si non omni , aliqua saltem in parte ad observantiam revocetur : id quod accidit in praefatis Caussis pertractandis , quae a Papae Urbani Lege excipiuntur . In his quippe novus paullatim longe facilior , et expeditior inductus est ordo sub ea specie , quod antiquus rigor retinendus sit dumtaxat , si , sententia dicta de casu excepto , progredi mens sit ad formalem Canonizationem , non autem , si ut legitimus Cultus adprobari petatur , nisi ad hoc tantum , ad petendum nempe Officium , et Missam .

Quamobrem hanc veteris disciplinae relaxationem non sine aliqua indulgentia , et moderatione coercere exoptantes , Emi Patres Sacris tuendis Ritibus praepositi , serioque recogitantes decere , ut pro casuum diversitate , diversus sit modus , diversaque judicandi ratio , re mature , diligenterque perpensa in Ordinariis Comitiis sub infrascripta die habitis , unanimes fuerunt in Voto , decernentes , ne in posterum admittantur Instantiae pro concessione Officii et Missae in honorem illorum Dei Servorum , qui sunt aliquo ex recensitis modis in possessione publici , et ecclesiastici cultus , nisi ordine sequenti servato .

Primum in Congregatione Ordinaria proponendum , et discutiendum erit Dubium = *An constet de casu excepto a Decretis sa. me. Urbani PP. VIII.* = audito tamen in scriptis Promotore Fidei , cui tradenda erunt originalia , et legalia documenta , ut suas exaret Animadversiones , quibus , si opus fuerit , poterunt Postulatores respondere . Si Patres Emi Sacrae Congregationi praepositi in affirmativam abeuntes sententiam dixerint , constare de casu excepto , locus erit in subsequenti Congregatione novae Instan-

tiae super concessione Officii, et Missae, audito pariter in scriptis Promotore Fidei, veluti supra dictum est.

Quatenus vero in aliqua ex Caussis, in quibus adprobatus, auctus que cultus est accessione Officii et Missae, procedi optetur ad formalem Canonizationem, Acta strictim iteranda erunt, ac retinendus antiquus judicialis ordo, qui in similibus inviolabiliter servatus fuit. Et ita decreverunt, et declararunt, praecipientes mihi infrascripto Secretario, ut Generale Decretum ederem, facto verbo cum SSm̃o. Die 16. Decembris 1826.

De quibus omnibus, et singulis facta Sanctissimo Domino Nostro Leoni XII. Pont. Max. relatione, Sanctitas Sua Sacrae ejusdem Congregationis sententiam adprobavit, et confirmavit, ipsumque generale Decretum praelo tradi, et evulgari mandavit. Die 20. superioris Mensis et Anni.

4476. VELITERNEN.

Sodalitas Vexillariorum erecta Kalendis Octobris 1348. sedente Clemente Papa VI. in Ecclesia sui Juris Deo in honorem S. Joannis Apostoli dicata vulgo in Plagis Civitatis Velitrarum; atque adjuncta Albo Archiconfraternitatis Urbis quarto Nonas Maii 1585., a qua superiori anno piaculari hospitium recepit, fuitque per Urbem ad visendas Basilicas deducta pro Indulgentiis lucrandis, in sua consuetudine atque usu privilegiorum deturbatur a Parochorum Collegio ejusdem Civitatis, qui privative sibi vindicare volunt stolae delationem publicis in supplicationibus, cadaverum associatione etc., neque in iisdem ea uti sodalitatis Cappellano permittunt. Ast quum alienum id sit a Praxi Archiconfraternitatis Urbis, qua cum consociatur, scandalisque, ac dissentionibus saepe saepius viam aperiat; recensitae Sodalitatis Moderatores supplices, humillimasque Sacrae Rituum Congregationi preces dederunt, quatenus ipsius consuetudinem, et privilegia, praesertim quoad Stolae delationem a Cappellano faciendam confirmare dignaretur. Et Sacra eadem Congregatio in Ordinario Coetu sub infrascripta die coadunato apud Vaticanum, audita mei infrascripti Secretarii relatione, probe noscens decere, et conveniens esse, ut Confraternitatum Cappellanus a simplicibus Clericis distinguatur, hisce precibus rescripsit = *Detur Decretum in Veliternen. Archiconfraternitatis Sacrorum Stygmatum S. Francisci die* 27. *Martii* 1824. = Et ita servari mandavit etiam ab Sodalitate Vexillariorum ejusdem Civitatis. *Die* 16. *Decembris* 1826.

4477. VELITERNEN.

Sodalitas Beatae Mariae Virginis Charitatis, ac Mortis Titulo modo erecta propria in Ecclesia S. Apolloniae Virg. et Mart. Civitatis Velitrarum, vel uni secunda quoad pervetustam erectionem suam, namque receptionem Albo Archiconfraternitatis S. Hieronymi Charitatis Urbis factam agnoscit de anno 1519., ac postmodum anno 1748. Alteram Mortis Archiconfraternitatis requisivit, a qua superiori anno piaculari hospitium recepit, fuitque ad visendas per Urbem Ecclesias deducta; a Parochorum ejusdem Civitatis Collegio sua in consuetudine, ac privilegiis ex recensitis adscriptionibus desumptis praepeditur, quominus ipsius Cappellanus, licet Sacerdotali charactere insignitus, publicis in supplicationibus, cadaverum associatione etc. Sto-

la e collo pendente utatur, ex quo illud inconveniens exurgit, ut dum per agros juxta Instituti pium morem pauperes defunctos colligit, ne Sacerdos quidem reperiatur, qui lustrali aqua cadaver ex Ritualis praescripto aspergat. Quod hujusmodi impedimentum finem aliquando recipiat, piumque Institutum ad Ritualis Romani placitum peragatur, supplices, humillimasque Sacrae Congregationi Rituum preces porrexit, quatenus ipsis consuetudinem, et privilegia, praesertim quoad Stolae delationem a Cappellano faciendam, confirmare dignaretur. Et Sacra eadem Congregatio in Ordinario Conventu sub infrascripta die apud Vaticanum coacto, audita mei infrascripti Sacrorum Rituum Congregationis Secretarii relatione, probe noscens decere, et conveniens esse, ut Confraternitatis Cappellanus a simplicibus Clericis distinguatur, hisce precibus rescripsit = *Detur Decretum in Veliternen. Archiconfraternitatis Sacrorum Stygmatum S. Francisci die* 27. *Martii* 1824. = Et ita servari mandavit etiam a Confraternitate Charitatis, ac Mortis ejusdem Civitatis. *Die* 16. *Decembris* 1826. (*a*)

4478. NEAPOLITANA.

Etsi jam alias praesertim in Ordinario Coetu Sacrorum Rituum Congregationis diei 24. Januarii 1698. decretum fuerit, Primicaerio Collegiatae Ecclesiae S. Joannis Majoris Civitatis Neapolis solemniter celebranti in diebus per annum solemnioribus, a Canonicis ejusdem Ecclesiae deberi assistentia in Officio Diaconi, et Subdiaconi: nonnulli tamen ex iisdem Canonicis, ea sunt in opinione versati, posse se repugnare, judiciumque iteratò instituere super infrascripto dubio, nimirum = *An Primicaerio solemniter celebranti Canonici pro Diacono, et Subdiacono inservire teneantur?* = (*b*)

(*a*) Vide quae notata sunt ad Decretum 4457.

(*b*) Quum inter Primicaerium, et Canonicos Collegiatae S. Joannis Majoris Civitatis Neapolis nonnullae exortae essent controversiae; hinc ad affectum imponendi iisdem finem, componendi dissensiones, turbatamque pacem restaurandi, aliquot dubia discutienda, definiendaque delata fuerunt ad Sacror. Rit. Congregationem, quae sub diebus 22. *Junii*, *et* 5. *Octobris* 1697. *et* 25. *Januarii* 1698. re diligenter, matureque discussa, habitaque ratione Jurium utrique parti competentium, singulis opportunum dedit responsum. Ea inter in postrema propositione illud quartum tenebat locum, quo quaerebatur = *An, Primicaerio solemniter celebranti, Canonici pro Diacono, et Subdiacono inservire teneantur?* = Cui Quaesito, novis adhibitis curis, requisitoque alterius ex Magistris Caeremoniarum Voto, responsum fuit *affirmative*, decretoque addita fuit clausula = *Nec amplius in omnibus Causam praedictam proponi decrevit* =. Post longam fugam centum, et triginta fere annorum, credi merito poterat compositam rem fuisse, nec amplius litem fore instaurandam. Secus tamen accidit. Etsi enim quoad alia dubia, quae in praefatis Congregationibus discussa, ac definita fuerant, nullo modo moveatur quaestio, non ita tamen evenit de illo, quod versatur circa assistentiam Primicaerio solemniter ce-

Et Sacra eadem Congregatio ad Vaticanum sub infrascripta die in Ordinario Conventu pariter coacto, ad relationem Emi, et Rmi Dni Cardinalis Francisci Falzacappa Ponentis, re mature, diligenterque discussa, audita prius utraque parte scriptis, et voce informante, rescribendum censuit = *Servetur omnino Decretum diei* 25. *Januarii* 1698. *et amplius*, *et ad mentem* = . *Die* 22. *Septembris* 1827.

4479. ROMANA

BASILICAE COLLEGIATAE S. MARIAE TRANSTYBERIM.

Kalendis Novembris Anni Incarnationis Dominicae 1824., datis a SSmo Dño Nostro Leone XII. Pontifice Maximo Apostolicis Literis in forma Brevis = *Super Universam* = quoad novam Paroeciarum Almae Urbis Ordinationem, id lege cautum erat, ut Parochis, seu Vicariis perpetuis Basilicarum minorum interea jus tribueretur sedenti inter Canonicos Ordinis Presbyteralis cum caeteris juribus, privilegiis, praerogativis, et emolumentis, quibus caeteri ex illo ordine fruuntur, ac postmodum consequerentur Canonicalem Praebendam ex communi Massa primò vacaturam. Hic juris ordo caeteris in Ecclesiis pacifice servatus, ubi primum vacatio contigit, controversiam attulit Capitulo Canonicorum Collegiatae Basilicae S. Mariae Transtyberim. E vivis siquidem erepto Sacerdote Basilio Tragnoli illius Ecclesiae Canonico, locus datus est optioni ad Ordinem Presbyteralem primo Canonico Diacono, antequam Hannibal Righi Canonicus Parochus, seu Vicarius perpetuus Praebenda Canonicali potiretur. Qui ex hac optione injuriam se pati arbitratus, supplicem libellum Sacrorum Rituum Congregationi dedit, ut optionis jus sibi vindicaret. Sacra vero Congregatio juxta probatum morem, ut hac in controversia procederetur, ab Emo Dño Cardinali Titulari votum, informationemque requisivit, deinde, juxta juris terminos accitis coram D. Secretario tum recensito Canonico-Curato, tum caeteris ejusdem Ecclesiae Canonicis Ordinis Diaconalis, et Subdiaconalis, sequentia inter partes Dubia concordata fuere, nimirum.

lebranti a Canonicis praestandam. Verum in novo hoc disponendo examine ab consueto judiciali ordine declinatum fuit. Nam cum ageretur de quaestione, quae a sacro Patrum Ritibus tuendis praepositorum Coetu discussa, ac definita, dubium proponendum erat sub altera ex sequentibus formulis = *An sit standum, vel recedendum a decisis?* = sive = *An Decretum* 25. *Januarii* 1698. *sit confirmandum, vel infirmandum?* = Verum a solito declinantes Canonici, ac si de noviter exorta controversia agendum esset, nec petita facultate de redeundo, non obstante clausula *amplius* apposita postremo Decreto anni 1698., simpliciter postularunt = *An Primicerio solemniter celebranti, Canonici pro Diacono, et Subdiacono inservire teneantur?* = Ideo Sacra Congregatio non directe proposito Dubio respondit, et satius esse duxit praxi judicialique ordini conforme antiquum confirmare Decretum sub ea Rescripti formula = *Servetur omnino Decretum diei* 25. *Januarii* 1698. *et amplius*. Breviter haec adnotanda duxi ad uberiorem facti declarationem.

1. *An sit locus optioni ad Canonicatum Presbyteralem vacantem Canonico Massa, seu potius privative spectet ad Canonicum Curatum Righi vigore Literarum Apostolicarum?*

2. *An in futuris vacationibus sit locus adscensui ejusdem Canonici Curati, seu potius Diaconi, et Subdiaconi antiquioris possessionis?* Quae postmodum sub infrascripta die Eidem S. R. Congregationi in Ordinario Coetu ad Vaticanum coacto enodanda fuerunt proposita.

Sacra vero Congregatio, audita utraque parte, voce, et scripto, etiam cum responsionibus, informante, mature perpensis allatis rationum momentis, praesertim enunciatis Literis Apostolicis, et earum §. 34. = *Id nos maxime contendentes* = ad relationem Emi, et Rmi D. Cardinalis Antonii Pallotta Ponentis, rescribendum censuit:

Ad 1. *Negative ad primam partem, affirmative ad secundam.*

Ad 2. *Affirmative ad primam partem, negative ad secundam.*

Atque ita decrevit, et servari mandavit. *Die* 22. *Septembris* 1827. Extempore Canonici Diaconi, et Subdiaconi contra hoc Decretum adpellationem postularunt, et coram Dño Secretario Canonicum Curatum iterum evocarunt in judicium, qui extunc mandavit *proservari post Autumnales Ferias*. Interea temporis idem Canonicus Curatus SSño Dño Nostro supplicem porrexit Libellum, ut in hoc judicio iterum coram S. R. C. instituendo, quaedam adhiberentur cauthelae: SSñus vero propria manu signavit = *Domino Secretario, qui verba faciat* = Factaque ab eodem, a Sanctitate Sua ad particularem audientiam vocato, relatione, *SSñus Caussam hanc ad se avocavit, et nihil ulterius innovari jussit*. Die 5. Novembris 1827.

Demum in ordinaria sub infrascripta die audientia SSñus, rè mature perpensa *adprobavit, confirmavitque Decretum Sacrorum Rituum Congregationis super controversia editum enunciata die* 22. *Septembris currentis anni, illudque declaravit MENTI SUAE ESSE CONFORME; idèoque, sublata adpellatione, omnino exequendum, et huic caussae perpetuum silentium imposuit*. Die 14. Novembris 1827. (*a*)

(*a*) Hoc Decretum nulla indiget declaratione, aut illustratione. Postquam *SSñus Dñus Noster Leo Papa XII.* quem Deus O. M. diu sospitem, incolumemque servet pro universae Catholicae Ecclesiae bono, declaravit *Sac. Congregat. responsa conformia esse Menti Suae*, nulla superest ambiguitas circa intelligentiam Constitutionis *Super universam datam apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicae* 1824. *IV. Kalendas Novembris* de nova Paroeciarum Almae Urbis ordinatione. Id, quod praesertim respicit dispositionem expressam in §. *Id nos maxime contendentes*: Etenim Sacratissimus Princeps datis regulis, mediisque comparatis, quibus Parochi simul possent cùm muneris dignitatem tueri, tùm diligentius expeditius, commodius Animarum curae incumbere, speciali quodam modo distinxit, novoque auxit honore illos, qui tanquam Vicarii Curati erant constituendi in Patriarchalibus, Basilicis minoribus, ac Colle-

4480. LUCANA.

Parochiales Ecclesiae in Hetruria per Classes ita sunt dispositae, ut Plebs una veluti Matrix plures Parochiales subjectas habeat, quas vocant Classidicas, et quarum Parochi ad Plebem convenire solent Sabbato Sancto pro Fontis benedictione, receptione, et distributione Sanctorum Oleorum, prout etiam intersunt solemnioribus illius functionibus. Hanc Plebis qualitatem a remotissimis usque temporibus scilicet ab anno 786. in Dioecesi Lucana obtinuit Parochialis Ecclesia S. Georgei nuncupata loci Vico-pelago, etiam postquam sub die 5. Septembris 1544. Capitulo Sanctorum Joannis et Reparatae Civitatis Lucensis unita, adnexa, et incorporata fuit. Hoc itaque initium nuncupationis Vice-Plebani ejus, qui pro tempore curam exerceret Animarum Capitulo propter unionem adjudicatam. Nunc autem quum Plebs iterum proprium jus, propriamque jurisdictionem per Capituli suppressionem novissimis perturbationibus factam sibi vindicaverit, Sacrorum Rituum Congregationi humillime supplicarunt illius communis Deputati pro reintegratione Tituli Plebani favore Rectoris recensitae Ecclesiae S. Georgei, ejusque Successorum loco alterius Vice-Plebani, quo usi sunt,

giatis. Hos namque praeter Parochialis muneris, quod commune cum aliis Parochis exercitium habent, novo auxit decore, et ornamento, decernendo, ut iidem, ac eorum successores nunc, et in perpetuum Patriarchalium Ecclesiarum Beneficiariis Ordinis Presbyteralis accenserentur, ubi primum Beneficiaria Praebenda vacasset, similique modo Vicarii perpetui aliarum Basilicarum minorum, et Collegiatarum Canonicatum de Massa primo vacaturum obtinerent. Sed hoc non satis. Jussit insuper, donec vacaret aliqua ex praefatis Praebendis, eosdem illico Stallo, aliisque praerogativis, praeeminentiis, ac insignibus potiri, et gaudere, ut caeteri vel Beneficiarii, vel Canonici ex Collegio respective potiuntur, et gaudent. Ex his clarissime patet, quod si Parochus, vel Beneficiarius, vel Canonicus, qui, usque dum honorarius fuit Stallum inter Beneficiarios, vel Canonicos Ordinis Presbyteralis supra caeteros inferioris Ordinis in sua institutione occupavit, licet nondum Praebendam adeptus, postquam hanc consequutus est, factusque verus Canonicus, verusve Beneficiatus, a sede, quam tenuerat, nullo modo, nullo sub praetextu, aut quaesito colore est exturbandus, vel jure ascendendi privatus, quia cujuscumque Ordinis sit Praebenda vacans, quam ipse obtinuit, vigore tamen praefatae Constitutionis *Presbyteralis* evasit, et uti talis in perpetuum habenda erit. Ideo in hoc peculiari casu ex mente, et voluntate satis expressa Pontificis Legislatoris, qui primus erat in Ordine Diaconali, nequibat ad Presbyteralem ascendere, eo quod hujusmodi ascensus uni competebat Vicario Curato, et alia quaelibet dispositionis Apostolicae interpretatio erronea erat, ac propterea irriti, et inanes actus omnes, qui ex falsa interpretatione sequuti sunt. Sed in re tam clara non interest immorari diutius, postquam Legislator ipse Pontifex Summus hunc sensum esse voluntati suae conformem declaravit.

durante unione Plebis cum Capitulo Sanctorum Joannis, et Reparatae.

Et Sacra eadem Congregatio in ordinario Coetu ad Vaticanum sub infrascripta die coacto; visis perpensisque allatis momentis, necnon informatione et voto Rmi Archiepiscopi Lucani, re mature discussa, ad relationem Emi, et Rmi Dni Cardinalis Antonii Pallotta Ponentis, rescribendum censuit = *Ecclesiam S. Georgei loci Vico-pelago restituendam esse ad antiqua jura Plebaniae, quibus potiebatur ante Unionem*. Et ita decrevit. *Die* 22. *Septembris* 1827.

4481. CALARITANA.

In Beneficiatorum Collegio Metropolitanae Ecclesiae Calaritanae duo adsunt Beneficiati Cajetanus Lolliè, et Joannes Pasero, qui Juris-Patronatus Beneficio gaudent. Hi sola clericali initiati Tonsura, et anteriores ratione possessionis Beneficiatis in Ordine Sacerdotali constitutis, ob hanc praeferri se Sacerdotibus tendunt. Exorta proinde inter hos, ac Beneficiatorum Collegium controversia de praecedentia, Sacrorum Rituum Congregationi sequentia Dubia enodanda sunt proposita, nimirum.

1. *An Decreta in Sutrina diei* 13. *Julii* 1639., *et in Monopolitana diei* 17. *Novembris* 1674. *extendenda sint ad Beneficiatos?*

2. *An propterea competat duobus praedictis Clericis Beneficiatis praecedentia super alios Sacerdotes Beneficiatos posteriores in possessione tam in Choro, quam in Functionibus? Et quatenus affirmative.*

3. *An ipsis Clericis Beneficiatis, postquam Sacerdotes effecti fuerint, reintegratio competat adversus Sacerdotes Beneficiatos posterius provisos?* (a)

(*a*) Tot sunt Decreta in nostra hac collectione relata, ac in Indice notata, quae dant regulam, controversiasque omnes diriment, quae saepenumero super praecedentia exoriuntur, ut frustra hac in re elucidanda immorandum mihi esse censerem. Satis sit unum indicare Decretum Sac. Congregationis Pontificia auctoritate firmatum *in Una Urbis S. Mariae ad Martyres*, quod normam dare debet in similibus. Postquam enim sub *die* 29. *Martii S. C.* rem definierat, non acquiescentibus Canonicis Clericis, iterum quaestio reintegrata fuit in altera Congregatione Ordinaria *coram SSmo die* 27. *Septembris* 1659. in qua *Sanctitas Sua* decrevit: *Canonicos Sacerdotes, quamvis possessione Canonicatus posteriores, ubi Praebendae non sunt distinctae, semper, et ubique praeferendos esse Canonicis inferioris Ordinis, etiam possessione Canonicatus anterioribus* = Et insuper addidit = *non obstante immemorabili consuetudine, quam abusum imperscriptibilem declaravit*. (*num* 1834. *et* 1854.) Quisque autem videt, planeque intelligit Decretum hoc tanquam legem generalem habendam esse in posterum omnino servandam. Ridiculum porro est effugium, ad quod Clerici a proposito casu recurrunt, videlicet, quod idem Decretum, et innumera alia, quae deinde prodierunt, loquantur de Canonicis, non autem de Beneficiatis. Par enim militat ratio, et tempus inutiliter tererem, si id demonstrandum susciperem. Satis hoc est quoad

Et Sacra Eadem Congregatio in Ordinario Coetu ad Vaticanum sub infrascripta die coacto, requisitis Voto et Informatione Rmi Archiepiscopi, necnon voto alterius ex Apostolicarum Coeremoniarum Magistris scripto pandito, praeloque cuso, re mature, diligenterque discussa, ad relationem Emi, et Rmi Dñi Cardinalis Francisci Serlupi Ponentis, rescribendum censuit = *Juxta Votum Magistri Coeremoniarum* = nimirum.

Ad 1. *Affirmative in genere*.

Ad 2. *Negative*.

Ad 3. *Negative*.

Et ita decrevit, et servari mandavit. *Die* 22. *Septembris* 1827.

4482. ALEXANDRINA.

Quaestio inter Canonicos Ecclesiae Cathedralis Alexandrinae in Subalpinis exorta semel, atque iterum est; an ad Psalmorum Poenitentialium, Gradualium, Officii Defunctorum, et Beatae Mariae Virginis recitationem statutis a Rubrica temporibus, ac diebus teneantur? Aliquibus inter eos denegantibus aliqui affirmant, et diversis, ut quisque suam protueatur sententiam, rationibus innituntur. Totius rationis ratio quum in eo sita sit, ut Apostolicis Litteris diei 1. Junii 1803. Alexandriae Capitulum suppressum, extinctumque fuerit, et in Collegiatam erectum, aliisque similibus Litteris diei 2. Augusti 1817. iterum in Capitulum erectum per illam suppressionem, omnem consuetudinem abrogatam esse contendant, dum nonnulli illam resumendam esse affirment. Ad quaestionem omnem dirimendam infrascriptum Dubium S. R. C. enodandum proposuere Dignitates, et Canonici Cathedralis Alexandriae, nimirum.

An, attentis circumstantiis, de quibus supra, abrogata censenda

primum, alterumque dubium.

Ad tertium quod attinet, quaestionem dirimit S. C. in *Una Monopolitana die* 17. *Novembris* 1674. in qua legitur a Sac. Congregatione declaratum = *Quod Canonici Clerici, ubi Praebendae non sunt distinctae in Presbyterales, Diaconales, et Subdiaconales, quamvis antiquiores receptione, non sunt praeferendi Canonicis Presbyteris, etiam postquam Canonici Clerici fuerint effecti Sacerdotes, et tunc nec ipsis competere reintegrationem, seu praecedentiam adversus Canonicos posteriores receptione; cum jus semel adeptum ex Sacerdotio nunquam amittatur, non obstante immemorabili in contrarium consuetudine, quam abusum imperscriptibilem declaravit*. (*num.* 2562.)

Me equidem non latet, duo afferri posse S. C. Decreta, quae dant Clerico reintegrationem, simul ac ei licuerit ad Sacerdotium ascendere. Ita in *una Sanctae Severinae sub die* 22. *Novembris* 1659. *et AEugubina* 15. *Septembris* 1736. quibus addi altera potest *Verulana Praecedentiae die* 31. *Augusti* 1737. (*num.* 1868. 3903. *et* 3918.) Hujusmodi tamen Decreta in casibus particularibus ob disparem rationem proferre non juvat, prout possem hic demonstrare, nisi id praestitissem in adnotatione ad Decretum in *Terracinen.* 5. *Martii* 1825. (*num.* 4462.) lege igitur, quae ibi notanda duxi.

sit consuetudo recitandi Officium parvum Beatae Mariae Virginis, Defunctorum, Psalmos Graduales, et Poenitentiales in Cathedrali Alexandrina, atque adeo, num Canonici ab iis recitandis soluti sint, eaque propterea Officia persolvere deinceps possint ex sola devotione?

Et Sacra Eadem Congregatio in Ordinario Coetu ad Vaticanum sub infrascripta die coacto: exquisito prius Voto alterius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris scripto paudito, praeloque cuso, re mature, diligenterque discussa, perpensisque rationum momentis ab utraque parte allatis, ad relationem Emi, et Rmi Dni Cardinalis Placidi Zurla Ponentis, respondendum censuit = *Juxta Votum* = nimirum.

Attenta vigente olim consuetudine, teneri Canonicos Officia, et Psalmos, ut in Dubio, recitare, ac servanda esse hujus Sacrae Congregationis Decreta = . (*a*)

Et ita decrevit, et servari mandavit. *Die 22. Septembris* 1827.

(*a*) Ex Decreto colligimus Cathedralem Ecclesiam Alexandrinam anno 1803. suppressam fuisse, dein vero in Collegiatam commutatam, in quo statu, qualitateque perseveravit usque ad annum 1817., quo tandem a Sa. Me. *Pio VII.* Apostolicis Litteris datis *die 2. Augusti* in Cathedralem fuit restituta, aut noviter erecta, dato in nova Dioecesium circumscriptione, eidem Ecclesiae Episcopo. Scire nullatenus interest, num intermedio tempore, quod a suppressione ad reintegrationem, vel novam erectionem computatur, legitime fuerit in veram Collegiatam conversa: illud potius attendi debet, quod Capitulum usquequo existendi Cathedrali inservivit, stetitque Episcopalis Sedes, consuevit Horis Canonicis addere Officium parvum B. M. V., illud defunctorum, Psalmos Graduales, ac Poenitentiales diebus ferialibus, vel recurrente Officio ritus simplicis, juxta formam praescriptam in Rubricis Breviarii a Sancto Pontifice Pio V. reformati. Ab hoc onere adimplendo, extincto Capitulo, cessatum fuit, prout cessarunt jura, aliaque onera omnibus Cathedralibus communia, vel peculiaria, vigore Instituti, et Constitutionum Alexandrini Capituli. Eo tamen reintegrato, vel per restitutionem, vel per novam erectionem reassumenda erat etiam vi praefatae Pianae Constitutionis antiqua consuetudo recitandi Officium parvum B.M.V. etc. nec poterant Dignitates, et Canonici, ut perperam nonnulli opinabantur, se ab eodem onere ita solutos credere, ut ad interruptam consuetudinem redire non tenerentur, eo sub praetextu, quod in Literis Apostolicis reintegrationis, aut novae erectionis de eadem consuetudine reassumenda nulla mentio occurreret. Id opus non erat, et sicuti restituebantur antiqua jura, ita etiam et onera, vel ex lege, vel ex consuetudine, saltem quoad ea, quae respiciunt Divinam Psalmodiam in Choro persolvendam. Rationes autem subtilesque argumentationes ab aliquibus productae, ut sese, Capitulumque eximerent a praefato onere, putantes per reintegrationem, vel novam erectionem, ut restitutam praefatam consuetudinem non esse habendam. Merito igitur re delata ad S.R.C., Eminentissimi Patres eidem praepositi nihili habendas esse allatas ra-

4483. CAMERINEN.

Pene ab immemorabili tempore S. Paulus Apostolus totius Comitatus Flastriae Dioecesis Camerinen , ceu Praecipuus Patronus , semper est habi-

tiones , et subtiliter deductas argumentationes declararunt , propterea restitutum Capitulum teneri ad recitationem Officii parvi B.M.V. etc., juxta consuetudinem , quae obtinuerat usque dum Cathedralis Capitulum steterat . Haud prodesse poterat interrupta consuetudo ad sustinendam opinionem contrariam : nam eadem S. C. in quaestionibus hac super re quandoque exortis nihili pendendum morem censuit ab laudabili consuetudine alienum , quacumque ex causa idem fuerit inductus , semperque respondit parendum esse Constitutioni S.Pii V. et Rubricis Breviarii reformati , primaevamque consuetudinem esse restituendam . Ita sub *die* 28. *Januarii* 1606. *in una Svessae* (*num.* 141.) , et in *Pacen. cum petiissent Canonici,et Capitulum declarari : an tenerentur recitare Officium B. M. V. illud defunctorum etc. prout assignantur in Breviario reformato etc. quae recitari consueverunt ante acceptationem dicti Breviarii reformati , sed non in omnibus diebus in Rubricis postea praescriptis in memorato Breviario reformato , sed in quibusdam tantum diebus , quae consuetudo in desuetudinem postea abiit* sub inani praetextu quod *Constitutio S. Pii V. non obligat sub poena peccati mortalis* . Responsum fuit = *Teneri in Choro recitare Officium parvum B.M.V. etc. in diebus , in quibus assignantur in Breviario reformato etc. extra Chorum excusari , si . . . . non celebrent* . Ita sub *die* 10. *Januarii* 1609. (num. 204.) Vide etiam aliud Decretum in Saguntina *die* 10. *Martii* 1657. (num. 1670.) et tandem in *Nolana* tanto cum rigore id esse intelligendum ab eadem S. C. declaratum fuit sub *die* 20. *Martii* 1660.,ut mos semel inductus nequeat abolcri per contrariam consuetudinem post Bullam Pii V. introductam , et *hanc esse abusum imprescriptibilem* (num. 1896.) si abusus imprescriptibilis est , quanam ratione , colore , ac praetextu poterunt Cathedralis Alexandrinae Dignitates , et Canonici ab onere se censere solutos , cui sese obligaverunt Breviarium reformatum acceptantes ?

Ne quis opponat Decretum in *Nucerina die* 11. *Junii* 1629, quo declaratum fuit ab Episcopo *cogi non posse* Nucerinae Cathedralis Canonicos,ad recitandum in Choro Psalmos Graduales etc. (num. 666.) Nam ea in Ecclesia similis consuetudo non aderat , et nunquam adfuerat , nec propterea novum onus erat imponendum , quo ejusdem Capitulum se gravare nolebat . Igitur Decretum hoc , et siquae sunt alia hujusmodi contradictionem non involvunt , sed inter casus , et casus ponunt differentiam , ut clarius explicatum video ab eadem S. C. in *Pernabucen. die* 4. *Septembris* 1775., nam ad dubium hisce conceptum verbis = *An Capitulum possit in bona conscientia omittere recitationem Officii parvi B. M. V. in diebus simplicibus , et ferialibus , eo quod tenues sint dictae Praebendae , et nulla adsit consuetudo praedictum Officium parvum recitandi?* = respondit . = *Officium parvum B. M. V. in diebus simplicibus , et ferialibus* , *NON*

tus ; siquidem de anno 1436. tempore Sa. Me. Eugenii Papae IV., quando efformatae sunt leges , atque in statutum digestae ejus rei memoria extat . Licet itaque nulli umquam in suspicionem venerit Flastrenii in Comitatu hoc jus saeculorum cursu quaesitum Doctori Gentium non competere ; nonnulli tamen nuperrime ex Paroecia S. Laurentii illud inficiari authumarunt . Controversia ad hanc Sacrorum Rituum Congregationem delata , informatio , et Votum Rmi Archiepiscopi de more requisita sunt . Oppugnatores interim manus victas dedere, atque in partes se receperunt . Ne autem in posterum quid simile eveniat , praesertim ex eo , quod Kalendaristae Dioecesis aliquando hoc adnotare praetermiserant , ad omnem ambiguitatem de medio tollendam, Eidem Sacrae Congregationi Sacerdos Aloysius Cicotti Rector Abatialis Ecclesiae S. Pauli recensiti Castri , ac DD. Eusebius , et Aloysius Conti Deputati ejusdem Parochialis Populi humillime supplicarunt postulantes , ut supremo suo judicio decerneret S. Paulum Apostolum habendum pro unico praecipuo Patrono in universo Comitatu Flastriae .

Et Sacra Congregatio in ordinario Coetu ad Vaticanum sub infrascripta die coacto , visis , perpensisque allatis rationum momentis ; necnon informatione , et Voto Rmi Archiepiscopi , ad relationem Emi , et Rmi D. Card. Augustini Rivarola , vice et loco Emi , et Rmi D. Card. Joannis Caccia-Piatti Ponentis absentis , rescribendum censuit : *Pro Informante* .

Et ita decrevit , et servari mandavit . *Die* 22. *Septembris* 1827. *(a)*

Factaque de praemissis omnibus SSmo Dno Nostro Leoni XII. Pontici Maximo per me infrascriptum Sac. Rit. Cong. Secretarium relatione , Sanctitas Sua Sac. Congregationis Rescriptum adprobavit , et confirmavit . *Die* 26. *recensitis Mensis , et Anni* .

ABROGATA TAMEN CONSUETUDINE , QUAE IN CONTRARIUM FORTASSE VIGERET , *tuto posse omitti* (num. 4027. ad 5.) Ex hoc responso facile quisque intelligit , quid sit servandum , nam tuto omitti posse praefatam recitationem respondit , quia expositum fuerat *nullam adfuisse consuetudinem* , sed simul Decreto additam voluit clausulam , conditionemque praeservativam = *non abrogata tamen consuetudine , quae in contrarium fortasse vigeret* : quod idem est , ac si responsum fuisset = *consuetudinem omnino servandam recitandi praefatum Officium , si aliquando ea in Cathedrali obtinuisset* .

Haec adnotanda duxi , non quia Decretum latum pro Ecclesia Cathedrali Alexandrina illustratione indigeret , verum ut ostenderem , quae constans sit Sac. hujus Congregationis mens , et sententia , videlicet , quod nullo sub colore , nullo sub praetexto , nulla ex causa recedendum sit a recitatione Officii B. M. V. in Choro , etiam si quacumque ex causa constet morem a Rubrica praescriptum fuisse interruptum. Ab hoc onere dumtaxat libera esse Capitula , quae nullo unquam tempore illud sibi imposuerunt .

(a) Cum Decretum hoc contumaciale sit , nihil offert quod sit , vel declarandum , vel illustrandum .

4484. BUGELLEN.

A prima Cathedralis Bugellen erectione constanter observatum fuit illud, quod exactissime congruit Coeremonialis Episcoporum dispositionibus, et Sacrorum Rituum Congregationis Decretis, praesertim in Monopolitana diei 15. Decembris 1632., ut nimirum prima Dignitas fuerit Presbyter Assistens Episcopo solemniter celebranti tam in Festis primae, quam secundae Classis, et diebus Ferialibus, aut Benedictionem Candelarum, Cinerum, et Palmarum peragenti: contra ejusdem pervetustam consuetudinem ex Canouicis dignior ad praesens insurgit ab officio Presbyteri assistentis primam ex Dignitatibus excludere tentans, quando Episcopus Vesperas, Missamque celebrat in Festis secundae Classis, diebus Ferialibus, necnon quando Candelas, Cineres, et Palmas benedicit. Ad dissidia itaque, vel scandala vitanda, Sac. Rit. Congregationi ad Vaticanum in Ordinario Coetu coacto sub infrascripta die duo a Dignitatibus, et Canonicis recensitae Cathedralis proposita fuere Dubia enodanda, nimirum.

1. *Num in Cathedralibus, in quibus Dignitates, et Canonici existunt, prima Dignitas semper debeat esse Presbyter assistens, quando Episcopus Missam, et Vesperas solemniter celebrat, sive hoc peragat diebus primae Classis, vel secundae, vel ferialibus?*

2. *An ipsamet prima Dignitas debeat quoque esse Presbyter assistens quando Episcopus benedicit Candelas, Cineres, Palmas, ita ut dignior Canonicus post Dignitates debeat tantum esse Presbyter Assistens Episcopo non celebrante, sed Vesperis, aut Missae solemni per alterum Cantatae praesente?* (a)

(a) Quoad assistentiam praestandam Episcopo pontificaliter celebranti, vel in Pontificalibus sacris assistenti Mysteriis, clara est Caeremonialis Episcoporum dispositio, nec mihi datum est intelligere, unde orta sit, petitaque dubitandi ratio, propter quam duo dubia discutienda, definiendaque Sac. Rit. Congregationi proposita fuerunt. Porro de Presbytero assistente, de quo dumtaxat quaestio est, praefatum Caeremoniale lib. 1. cap. 7. num. 1. ita disponit, et generalem dat regulam = *inter omnes Episcopi ministros, qui ei in Divinis et assistunt, et serviunt, primus, et dignior est Presbyter assistens, qui idcirco debet esse dignior ex Presbyteris tam Canonicis, quam Dignitatibus, qui in Choro cum aliis sedere solent, nec refert, quo nomine nuncupetur, an Archidiaconus, an Archipresbyter, ut digne, et decenter officium suum exercere valeat, et opportune Episcopo rem divinam agenti ministrare possit* = Quid clarius, quid evidentius decerni poterat ad designandam certam personam, quae Episcopo celebraturo praebeat assistentiam? Atqui dignior ex omnibus, qui in Cathedrali Bugellen. sedent in Choro est prima Dignitas, quocumque nomine ab aliis, si quae insuper sunt, distinguatur, palam fit, rectaque consequitur ad ipsam pertinere officium Presbyteri assistentis. Id tam verum est, ut in eadem Caeremonialis dispositione adhibeatur dictio *debet*, quae praeceptum importat, ideo ab hoc exercitio nequit

Et Sacra Eadem Congregatio, exquisito prius voto alterius ex Apostolicarum Coeremoniarum Magistris scripto pandito, praeloque cuso, necnon se eximere prima Dignitas, et alteri qui sequitur locum cedere, nisi legitime sit impeditus.

Verumtamen Episcopi non semper Missam in Pontificalibus celebrant, et Vesperas decantant, imo frequentius Divinis cum Cappa intersunt Officiis. Cujusnam ergo erit hoc in casu munus assistentiae? Provisum id video in eodem Caeremoniali. Ibidem num. 7. = „ Episcopo vero non celebrante, sed „ Vesperis, aut Missae solemni, per „ alterum cantatae praesente, tunc „ Presbyter Canonicus dignior post „ Dignitates assistat, prout et duo Ca- „ nonici Diaconi in habitu canonicali „ sine paramentis =. Ex hisce Caeremonialis verbis duo deducuntur, videlicet ad Dignitatem spectare assistentiam Episcopo Sacra pontificaliter peragenti, digniori ex Canonicis quando Episcopus suam tantummodo praestat assistentiam, quo in casu tam ipse Canonicus, quam duo assistentes Diaconi in habitu canonicali, sine paramentis respectivis officiis funguntur.

Praefatis Caeremonialis libri dispositionibus apprime consona sunt S. R. C. Decreta. Cum enim Dignitates Cathedralis Monopolitanae quaesivissent declarari, quis inservire debeat Episcopo solemniter celebranti pro Presbytero assistente, et quis quando Episcopus non celebrat, sed tantum Divinis praesens est? sub die 15. Decembris 1632. respondit = Aut Praebendae „ sunt distinctae in Presbyterales, et „ Diaconales; et tunc Episcopo solem- „ niter celebranti assistere debere pro „ Presbytero assistente quocumque no- „ mine nuncupetur, dummodo sit in „ Sacerdotio constitutus; Episcopo ve- „ ro non celebranti, sed tantum prae- „ senti, pro Presbytero assistente in- „ servire debere digniorem Canonicum „ post Dignitates. Aut Praebendae non „ sunt distinctae, et tunc Episcopo si- „ ve solemniter celebret, sive Divinis „ tantum praesens sit, pro Presbyte- „ ro assistente inservire debere dignio- „ rem de Capitulo juxta dispositionem „ Caeremonialis lib. 1. c. 7. et 8. (num. 827.) Id ipsum confirmatum fuit in Beneventana, et Nicien. sub die 26. Martii 1671. (num. 2425. et 2429.) Omitto alia Decreta, quibus idipsum confirmatur. Atque ita constanter servatum fuit in Ecclesia Cathedrali Bugellensi. At nunquam desunt turbidi ingenii homines, qui dissidias quaerunt, alienaque jura usurpare conantur. Hoc novissimè accidit in ea Cathedrali, in qua unus, vel alter ex Canonicis, qui Dignitati assistentiam in solemnioribus dumtaxat competere contendit, et hoc munus digniori Canonico tribuit, si solemnia agit Episcopus in Festis secundae classis, et in benedictione Candelarum, Palmarum, et Cinerum. Jure igitur Dignitates ad sacram hanc Congregationem confugeruut ad jura servanda, quae ex Caeremonialis dispositione ipsis conveniunt, nequaquam Canonicis, nisi in earumdem defectu.

Equidem non ignoro eruditissimum Catalanum in eam abiisse sententiam, ut crederet Episcopo celebranti in Festis minoribus, aut Feriis assistentiam competere non Dignitati, sed Canonico, praesertim ubi Ordines non sunt distincti. Verumtamen tanti viri opinio omni destituitur fundamento. Ideo enim eam sequitur, quia talis est pra-

inspectis Rmi Bugellen. Episcopi Informatione, et Voto, re mature, diligenterque discussa, ad relationem Emi, et Rmi D. Cardinalis Petri Vidoni Ponentis, respondendum censuit.

Ad 1. *Affirmative*.

Ad 2. *Affirmative pariter juxta votum Coeremoniarum Magistri*.

Et ita decrevit, et servari mandavit. *Die 22. Septembris 1827.*

4483. VERONEN.

Parochiali in Ecclesia S. Ambrosii Oppidi Valpolicella Dioecesis Veronen., decenti in Theca, juxta appositam inscriptionem asservantur sequentes Reliquiae, nimirum = *Guttae Sanguinis Domini Nostri Jesu Christi = Velum Beatae Mariae Virginis eodem sanguine aspersum = parva Crux*

xis Pontificiae Cappellae, quae tamen trahi nequit ad Ecclesias Cathedrales. Pontificia enim Cappella suos habet peculiares ritus, et caeremonias, nunquam pro aliis Ecclesiis in exemplum afferendas, in quibus non Caeremoniale peculiare Augustini Patritii pro eadem Cappella dispositum, sed aliud quod Episcoporum dicimus servandum omnino est.

Iam ergo si Episcopis licet in quibuscumque Festis, ac etiam diebus Ferialibus Vesperas, et Missam pontificaliter celebrare; imo si ad aedificationem Fidelium quammaxime decet, ut Solemnia ipsi agant in nonnullis Festis secundae classis, prout sunt Festa Annunciationis, Conceptionis, Nativitatis B.M.V., Apostolorum, ac etiam alia, quae peculiaria sunt ob populi venerationem, ac pietatem, et in quibus, si lubet, solemniter Episcopus celebrat, servanda omnino sunt quae in Caeremoniali praescribuntur, praesertim cap.7. Quoniam autem cap. 34. num.2. libri 2. post enumerata Festa, in quibus decet, ut Episcopus Pontificalia solemniter peragat, additur, vel etiam arbitrio suo in aliis Festivitatibus per annum quandocumque ei placuerit, palam fit, quod nihil immutandum sit quoad Presbyterum assistentem, celebrante Episcopo in Festis etiam minoribus, diebusque ferialibus.

Idem pariter dicendum est, quando ipsemet Episcopus candelas, cineres, et palmas benedicit. Dignitates quippe, et Canonici in his quoque benedictionibus sacra induunt paramenta. Atqui, ut supra vidimus ex eodem Caeremoniali, dignior Canonicorum quando munere fungitur Presbyteri assistentis hoc prestare debet officium in habitu canonicali, et sine paramentis; facile consequitur non ad ipsum pertinere assistentiam in supra relatis sacris functionibus, verum id pertinere ad primam Dignitatem, pluviali assumpto, ad sedem episcopalem accedere, ministrare naviculam, porrigere aspersorium, deindeque thuribulum. Verbo cuncta perstringam. Primae Dignitatis est, vel ea impedita, alterius, quae succedit, praestare assistentiam Episcopo, dum sacra a Dignitatibus, et Canonicis sumi debent indumenta, vel Celebrante Episcopo, vel supra memoratas functiones peragente: Canonico vero digniori dum assistentia debetur sine sacris paramentis, sed in habitu chorali: Atque ita ad proposita dubia respondens S.C. declaravit, intelligendam esse Caeremonialis Episcoporum dispositionem.

de Cruce Salvatoris = Quoniam hae ex dono concessae sunt sub anno 1725., onus ex legato illi inest, quibusdam in diebus publicae venerationi Reliquias istiusmodi exponendi. Ritus autem extunc ea occasione servatur, ut scilicet, e loco custodiae ad altare SSmi Sacramenti asportata Theca ponatur in Throno, et decantata solemni Missa, Celebrans utroque genu adoret, thurificet triplici ductu, Populumque, uti cum sacra Eucharistia, benedicat, reponatque in Tabernaculo una cum SSmo Sacramento, ut Vespere idem servari possit. Rubricarum Dispositionibus, et Decreto Sacrae Rituum Congregationi anni 1736. contrarius apparuit Sacerdoti Francisco Negrini recensitae Parochialis Archipresbytero, Reliquiasque erectus thurificavit, neque in Tabernaculo amplius reposuit. Haec dissidiorum, et controversiarum causa. Ad dissidia itaque componenda prudens Archipresbyter primo Rmum Episcopum, dein Sac. Rit. Congregationem adivit, ut super exposito ritu decernerent (*a*).

(*a*) Praestat heic loci majoris claritatis gratia subjicere facti expositionem una cum Voto a me confecto, quod Sac.Congregatio, re mature discussa, dignata est adprobare.

Fin dall' anno 1725. sotto il giorno 5. Maggio viene asserito, che il P. Ignazio Religioso dell' Ordine de Carmelitani Scalzi, con pubblico Istromento fè dono di una Teca, entro la quale si conservano le tre seguenti Reliquie cioè = *Ligni SSmae Crucis D. N. J. C., Veli cujusdam albi, et alterius Veli rubri intincti, seu aspersi Sanguine pretioso Plagarum Christi Domini Nostri*, coll' autentica di Fra Crisostomo Calvi dell' Ordine de' Predicatori, Vescovo di Cefalonia, e di Xante, alla Chiesa Parrocchiale di S. Ambrogio di Valpolicella, Diocesi di Verona.

Tali Reliquie furono accettate dalla Comunità del Luogo, e dal Parroco della Chiesa con i seguenti patti cioè, che sieno custodite in un Tabernacolo a due sportelli, e a due chiavi, una delle quali abbia a restare presso la Comunità del Luogo, e l'altra presso il Parroco della Chiesa; che debbano esporsi con certo determinato numero di lumi, e colla maggior solennità nella terza Festa di Pasqua, in cui havvi in quella Chiesa l'Indulgenza Plenaria; come ancora in caso di gravissima necessità. Sopra il Tabernacolo, in cui custodite sono le suddette Reliquie, o a meglio dire sopra l'Altare, o altro luogo appartato, e decente, ove forse resta collocato l' anzidetto Tabernacolo, leggesi la seguente Iscrizione = *Guttas pretiosissimi Sanguinis D. N. J. C. Velum B. M. V. eodem aspersum, parvam Crucem de Cruce Salvatoris : Venite, Adoremus*.

In adempimento dei patti convenuti nello stabilito giorno, cioè nella terza Festa di Pasqua si fa la funzione, che vien considerata la maggiore della Chiesa, e del Paese con grande solennità, e maggiori sforzi di sacra pompa: e così fors'anche si prattica nelle straordinarie esposizioni dell' anzidette Reliquie, che fassi in caso di gravissime necessità. Si soggiunge, che da pochi anni fà venne eretta una magnifica Cappella in riconoscenza di particolar grazia riportata in occasione de militari saccheggiamenti.

Il Culto, che in tale solennità si

Et Sacra Eadem Congregatio in ordinario Coetu ad Vaticanum sub infrascripta die coacto, exquisita prius sententia R. D. Aloysii Gardellini ejus-

presta all' anzidette Reliquie è il seguente. Nella mattina vien trasferita la Teca, che le contiene, all' Altare, in cui si conserva il SSño Sagramento, si espone sul Trono, si canta la Messa, il Celebrante le venera con doppia genuflessione, ed infine benedice il Popolo al modo stesso, che prescritto viene, e si fa col Sagramento. Quindi viene collocato il Reliquiario nello stesso Tabernacolo col Sacramento, e nella sera si rinnuova la funzione collo stesso rito, e ceremonie praticate nella mattina. Così viene asserito essersi fatto sino agli ultimi tempi, senza che i Vescovi in occasione di Sagra Visita abbiano fatto verun Decreto contrario, anzichè si pretende, che i Vescovi medesimi abbiano talvolta pratticato alcuno de' suddetti atti di special Culto.

Inoltre vien soggiunto, che la cosa fino agli ultimi tempi a noi prossimi è stata pacifica, ed il rito sopracennato non ha sofferto verun cambiamento, ne ha incontrato verun contradittore. Provveduta però ultimamente quella Chiesa del nuovo Arciprete nella persona del Negrini, questo, come più esperto, più zelante per l'osservanza de' sacri riti, variò il consueto sistema, ed appoggiato al prescritto delle Rubriche, e al Decreto di codesta Sacra Congregazione dell' anno 1736. in una Brixien. dei 15. Settembre, che può vedersi nella Collezione dei Decreti num. 3902. riformò la funzione, ed il rito, incensando in piedi il Reliquiario contenente le suddette Reliquie, e non riponendolo nel Tabernacolo col Sagramento.

Una tal variazione non è da dire quale, e quanto rumore, e disturbo cagionasse nel Popolo, che proruppe in appresso in sconvenevoli questioni, ed espressioni di dubbiezze, e diffidenze toccanti la Religione, e la Fede.

In questo stato di cose, essendo l'affare assai serio, e delicato, prudentemente il suddetto Arciprete a suo dovere si recò di consultarne Monsig. Vescovo di Verona, dal quale ebbe in risposta l'approvazione del da lui operato; ed attesochè non solo il Popolo era rimasto offeso per la succennata riforma di rito, ma altresì alcuni, se non tutti i Preti, ed Ecclesiastici di quella Parrocchia, perciò conchiude il Vescovo = *legga questa lettera a suoi Preti, e li faccia capaci. Ad essi poi toccherà a far capace il Popolo in buone maniere, il che ottenuto dal Dio della Pace, dell' Umiltà, e dell' Obbedienza, si passerà per gradi a fare la diminuzione di Culto eccessivo, e privo di ragionevole fondamento.*

Non si poteva rispondere, e provvedere con maggior maturità, e saviezza: ma convien dire, che non perciò sia riuscito di ridurre al dovere tutti gli Ecclesiastici, e la Popolazione; quindi si credette indispensabil dovere del zelante Parroco Negrini di avvanzare ricorso a codesta Sagra Congregazione, ad effetto di avere una decisiva risoluzione, con precisare ciò che è tollerabile, e ciò che non si deve assolutamente permettere.

Tale è la serie, e l'esposizione del fatto, sul quale debbon sottoporsi ad esame due punti. Il primo riguarda l' identità delle supposte Reliquie, e specialmente di quella, che dicesi

dem Sacrae Congregationis Assessoris Typis excusa , ad relationem Emi , et Rmi D. Card. Augustini Rivarola Ponentis , re mature , diligenterque di-

del preziosissimo sangue : il secondo poi è relativo alli distintivi di special culto , che per uso , o a meglio dire per abuso finora si sono pratticati , e riputati adesso degni di riforma .

Riguardo al primo relativo all'identità delle supposte Reliquie,mi sia pur lecito , di francamente esporre il mio sentimento , quale è sembrarmi di avere sufficienti motivi da doverne dubitare .

Il dono si fece da un Carmelitano Scalzo , dal quale venne supposto di averlo ricevuto da altro Religioso Domenicano Vescovo di Xaute , e Cefalonia . Ardito non sembrerò , se poca fede a me sembra di poter prestare alla autenticità , ed identità delle Reliquie , venute da quelle Isole , delle quali gli abitanti , o siano Greci , o siano Latini per lo più non sono di gran cultura , nè forniti di quella sana , e giusta critica , che in ragion di Reliquie è necessaria per discernere le vere dalle false , ovvero dubbie . Non voglio quì disputare sulla Reliquia della Croce,nè sull'altra del Velo di Maria SSma : la mia grave dubbiezza cade su quella , che si vuole essere del preziosissimo Sangue di Costro Signor Gesù Cristo . Si dice nell'Autentica *alterius Veli rubri intincti* , *seu aspersi Sanguine pretioso Plagarum Christi Domini Nostri* . Se il Velo è rosso , come potrà distinguersi , che di sangue è asperso ? Nella custodia delle sacre Reliquie presso Monsig. Sacrista è certo , che niuna ve ne ha di tal sorta ; vi è bensì del Velo di Maria SSma con porzione della fimbria , che si dice volgarmente cimosa , la quale è di fili rossi tessuta . Or dunque non potrebbe la decantata Reliquia essere una porzione degli accennati fili ? Per lo meno evvi una valida ragione da dubbitarne .

Che che però sia di ciò ; certo è per altro , che sospette , e dubbie sono le Reliquie tutte , che si vogliono dare a credere essere del preziosissimo Sangue di Nostro Signor Gesù Cristo . Nè occorre quì recar le ragioni , per le quali debbono aversi per incerte , e sospette quelle , che per tali vengono supposte , e decantate . Li più accreditati Scrittori tengon per fermo esser piuttosto per Reliquie del prodigioso Sangue emanato in Berito da una prodigiosa Immagine oltraggiata dagli Ebrei . Fra gli altri posson vedersi *Benedetto XIV. de Canonizatione Sanctorum lib. 4. part. 2. cap. 10. num. 8. 9. 10. ed Onorato di S.Maria Animadvers. de regulis , et usu Critices tom. 3. dissert. 5. artic. 1. et sequen.*

Questo è in quanto all'identità , ed autenticità della supposta Reliquia . Si potrebbe quì aggiungere , che qualunque ne sia la provenienza , la celebrità , ed altre simili circostanze sono per lo meno d'incerta qualità . La più certa è quella , che si conserva in Mantova , ma la Sagra Congregazione de' Riti nell'accordare , ed approvarne l'Uffizio , sì per Mantova , che per altri luoghi , si astenne affatto dal dir parola , che potesse aversi per decisione *de qualitate sanguinis* ; come ce lo attesta lo stesso *Benedetto XIV. loc. cit. num. 10. in fine* .

Vengo ora al secondo punto relativo ai distintivi di special Culto finora prestati alla supposta Reliquia , e che

scussa , rescribendum censuit = *Juxta Votum Assessoris* , = nimirum = *Citra approbationem Reliquiarum*, *scribatur Rmo Ordinario* , *juxta men-*

da alcuni vorrebbonsi sostenere . Mi sia quì permesso di richiamare a memoria quel che è accaduto in Roma parecchi anni addietro , mentre era degnissimo , e zelantissimo Vicario Sua Eminenza Rmа il Sig. Cardinale della Somaglia , ora Decano del Sacro Collegio , e Segretario di Stato .

Conservasi nella Chiesa Collegglata di S. Nicola in Carcere una Reliquia asserita , e riputata esser del Sangue del Nostro Signor Gesù Cristo , la quale fu da qualche secolo indietro donata alla medesima da uno de'Principi della nobile , ed antica Casa Savelli , ed è stato solito di esporla con qualche solennità , specialmente nel Venerdì Santo. Coll'andare del tempo, cioè dodici, o quindici anni addietro, si procurò di estendere il Culto con altre estrinseche dimostrazioni , cioè di portare la suddetta Reliquia in pubblica solenne Processione . L'esempio venne imitato da altri , e per due anni si fece nna simile Processione dalla Chiesa della Madonna de' Monti , la quale possedeva , o aveva di recente ottenuta una piccolissima Teca , con una quasi impercettibile macchietta rossa in mezzo ad un tenue frammento di tela , asserendosi essere = *Particula Sanguinis D. N. J. C.* La novità di tali Processioni non potè non cagionare , come addivenir suole , diversità di opinioni ; e la più sana parte era di sentimento , che per l' incertezza di tali Reliquie non convenissero simili dimostrazioni estrinseche , cioè la solennità della Processione , e l'uso del Baldacchino . Non mancarono i Superiori Ecclesiastici di sottoporre l' affare a diligente esame , e si convenne in fine , che nulla s'innovasse circa l' esposizione solita farsi nella Colleggiata di S. Nicola in Carcere alla ricorrenza del Venerdì Santo ; ma in quanto alle Processioni , queste vennero assolutamente inibite . Di più rapporto alla Reliquia , che conservavasi nella Chiesa di S. Maria de' Monti , dopo di essere stata esaminata , fu creduto espediente di ordinare , che venisse riposta , e custodita tra le altre Reliquie , ma nulla più si facesse in venerazione della medesima .

Da ciò, che si è detto fin quì ognuno comprende , quale , e quanta cautela debba usarsi , affinchè a simili Reliquie non si presti un indoveroso estrinseco culto , ed il Popolo non venga indotto in errore . Ciò tanto è vero , che trattandosi del vivifico Legno della Santa Croce , come altresì delle Reliquie delle sacre Spine intessute nella Corona posta sul capo del Divin Redentore , la Sagra Congregazione de' Riti permise bensì , che portar si potessero in Processione , ma il distintivo del Baldacchino fu accordato soltanto *ubi adest consuetudo immemorabilis* , come dai Decreti della stessa Sacra Congregazione delli 12. Luglio 1704. (in Collect. 3551.) ed in una Gadicen. dei 26. Agosto 1752. (ibidem num. 4078. ad 5.)

Posto ciò per venire al caso nostro sul punto dell' identità delle supposte Reliquie ; mi sembra di far uso di quella moderazione , e cautela , che suol pratticare la Sacra Congregazione de' Riti ; quando si tratta di concedere qualche Uffizio , e Messa , a motivo della divozione , e venerazione , che prestasi alla Reliquia mede-

tem (Mens autem quae fuerit, patet ex eodem Voto). Et ita Decrevit. *Die* 22. *Septembris* 1827.

sima, poichè nella concessione vi appone la clausula: *citra tamen adprobationem Reliquiae*: giacchè questo è un incarico, che si appartiene alla cura, e vigilanza de respettivi Vescovi, i quali, prima di permettere il culto, e la venerazione alle Reliquie, debbono esaminare quali sieno, da qual luogo estratte, da chi autenticate, unitamente ad altre circostanze, che rendono una moral certezza della verità, identità, ed autenticità delle medesime. Anzi, benchè nella prima Istituzione della Congregazione dei Riti, nelle questioni, che su ciò possono insorgere alla medesima, ne appartenesse l'esame, ora però privativamente spetta all'altra in appresso istituita *super Indulgentiis, et sacris Reliquiis*. Ma quantunque sul punto dell' identità, ed autenticità ora non s' ingerisca la suddetta Congregazione de' Riti, se non se in certi casi particolari, conviene per altro alla medesima per Istituto, e diritto il conoscere, e dichiarare, quali distintivi di culto, e di venerazione debbano prestarsi alle sacre Reliquie, secondo la varietà delle medesime, e quali debbano essere vietati, come abusivi, ed indoverosi. Perciò, quantunque special culto si debba agli Istromenti della Passione del nostro Divin Redentore, come sono la Croce, le Spine etc. nondimeno debbono essere distinti da quelli, onde adoriamo la sacra Eucaristia si riposta nel Tabernacolo, che patente alla pubblica venerazione.

Da quanto ho riferito, detto, e riflettuto sin quì, mi sembra, che nel presente esposto caso, senza entrare in questioni, e dispute, che porterebbero troppo in lungo, e molto di tempo, e studio ricercherebbero, quale non sò di quanto vantaggio fosse per essere, mi sembra, dissi, potersi strettamente rispondere, che *citra adprobationem assertarum Reliquiarum*, si abbia a scrivere lettera a Monsig. Vescovo di Verona, in cui si dica, che la Sacra Congregazione dei Riti è restata ben soddisfatta della di lui saviezza per le disposizioni prese, insinuate, e prescritte all' Arciprete della Chiesa di S. Ambrogio; ed attesochè nello stesso Reliquiario, in cui si conserva la supposta Reliquia del sangue, havvi ancor quella della Santa Croce; non permetta altro culto, ed altri distintivi di venerazione, se non se quelli, che convengono al sacro Legno, con vietare la doppia genuflessione, l'incensazione del celebrante genuflesso, la benedizione *ad instar Sacramenti*, e la riposizione nel Tabernacolo col Sagramento, ed altre simili circostanze, se mai vi fossero indoverosamente introdotte. Faccia poi uso della sua prudenza per illuminare il Popolo, e specialmente gli Ecclesiastici, se alcuni di questi tuttor persistessero nella mal concepita opinione, con far loro conoscere la ragionevolezza di quanto a nome della Sacra Congregazione, ha dovnto ordinare. Nè può dubbitarsi della di lui esattezza nell' esecuzione, avendone dato un saggio sicuro colla lettera responsiva all' Arciprete di S. Ambrogio, dal quale era stato consultato in questo affare.

Potrebbe perciò farsi il seguente breve Rescritto.

4486. DECRETUM URBIS ET ORBIS.

Gliscentibus undequaque erroribus, et ab Ecclesiae instituto alienis, Saeculo X., doctrinis compescendis suscitavit Deus Optimus Maximus Petrum Damianum vitae Sanctimonia et doctrinae laude commendatissimum, quem sa. me. Stephanus Papa IX. ex Fontis Avellanae solitudine avulsum, Cardinalitia decoratum dignitate, Episcopum Hostiensem renunciavit, plurimisque perfunctum Legationibus sibi per Romanos Pontifices concreditis morum suavitatem, et Catholicae Ecclesiae unitatem restituendam curavit exemplo, scriptis, praedicatione, quibus indesinenter ad octuagesimum aetatis suae annum navavit: unde quum primum fluxi hujus contemptibilisque Mundi vitam cum aeterna commutavit, illico universalis Ecclesiae consensu ejusdem sanctitas ubique locorum diffusa, coli, et in veneratione esse incepit, aucta postmodum Officii et Missae concessione. Sed Virum hunc sanctum, et tot nominibus de universa Ecclesia optime meritum, nondum habuisse locum in Martyrologio Romano, in eoque desiderari, ut par erat, ejusdem Elogium, indecorum visum est cum Hostiensi Ecclesiae, tum universae Camaldulensium Congregationi, cujus idcirco Procurator Generalis Abbas Albertinus Bellenghi in Ordinario Sacrorum Rituum Congregationis Conventu coacto undecimo Kalendas Aprilis vertentis Anni 1828. humillime petiit descriptionem in Romano Martyrologio nominis S. Petri Damiani, una cum adprobatione Elogii in eodem apponendi.

Et Emi, et Rmi Patres antedictae Congregationi praepositi, singulis perpensis, quae in doctissima allegatione fuerunt opportune deducta, auditoque voce et in scriptis R.P.D. Virgilio Pescetelli Sanctae Fidei Promotore, ad relationem Emi, et Rmi Dni Cardinalis Julii Mariae De-Somalea Episcopi Hostiensis et Veliterni, Sacri Collegii Decani, Sacrorumque Rituum Congregationi Praefecti, censuerunt esse rescribendum = *Elogium exhibitum transcribatur in Martyrologio Romano* =.

Facta autem de praedictis omnibus et singulis SSmo Domino Nostro Leoni XII. Pont. Max. relatione per me infrascriptum ejusdem Sacrae Congregationis Secretarium, Sanctitas Sua in omnibus annuendo, Sacrae Congregationis Rescriptum adprobavit, et confirmavit, et Decretum Urbis et Orbis desuper evulgandum mandavit. Septimo Kalendas Aprilis 1828.

Elogium vero, de quo supra, et in Romano Martyrologio inserendum est = *Die 22. Februarii. Faventiae S. Petri Damiani Cardinalis, et Episcopi Hostiensis doctrina et sanctitate celebris*.

4487. PATAVINA.

Rme Dne uti Fr. = Hujus S. R. C. Litteris sub datum 22. Septembris

Citra adprobationem Reliquiarum scribatur Rmo Episcopo, juxta mentem Sac. Congregationis.

Mens est, ut permittat tantummodo illas venerationis, et cultus significationes, quae conveniunt Reliquiis de Cruce D. N. J. C. prudenter vero, suaviterque per se, vel per alios discretos Sacerdotes curet Populum docere, et erudire, ne scandalum patiatur ex praescripta indebiti cultus reformatione.

1827. exquisita Amplitudinis Tuae sententia super Supplici Libello Bartholomaei Cremonese Parochi Ecclesiae S. Justinae istius Civitatis quoad dispensationem a nova execratorum Altarium consecratione, instar indulti in Beneventana diei 26. Novembris 1696. haec accepta Mense Novembri superioris anni in Ordinario ejusdem S. C. Coetu ad Vaticanum sub infrascripta die coacto, fuit perlecta, et Emis Patribus communicata. Quum autem ex ipsa probe intelligerent, et animadverterent tredecim haec e vingintiquinque Altaribus per feraces manus aut ablata, aut disfissa, aut penitus destructa fuisse, ac duodecim, quae supersunt, integra Altaria satis superque sufficere Parochialibus functionibus commodum praebere, censuerunt propterea, non esse locum dispensationi petitae, et haec ipsa Altaria nova indigere consecratione, quam Amplitudo Tua perficere poterit vel una simul vel divisim, juxta sancitas leges Romani Pontificalis (*a*).

(*a*) Antiqua est nonnullorum quaerela, qui arbitrantur, et praedicant plura reperiri Decreta a Sacrorum Rituum Congregatione lata, quae sustinent sese inter adversa fronte pugnare. Hi autem errant quammaxime, quia plerumque non distinguunt casum a casu; ignorant quandoque habendam esse rationem consuetudinis, vel immemorabilis, vel legitime inductae, et difficillimè sine offensione et scandalo abrumpendae; neque considerant in aliqualibus speciebus, attentis diversis factorum circumstantiis a juris rigore consulto posse, vel debere recedi quoad ea, quae circa disciplinam versantur, quin ulla generali regulae noxa inferatur. Quapropter si qui forte inveniatur, et sit, qui hujusmodi querelam instauret in praesenti casu; cum Sacra Congregatio *Patavinae Ecclesiae* illud negaverit, quod sub die 1. Maii 1668. *Augustanae* Ecclesiae, et sub die 26. Novembris 1696. *Beneventanae* indulserat) vide Decret. num. 3255.) Iste certe haud discrimen attendens, quod casum inter et casum intercedit, falsa sua opinione deceptus a vero longissime aberrat. Sacra etenim Congregatio in *Patavina* Oratoris precibus abnuens generali regulae Pontificalis standum esse jure sancivit, legesque liturgicas, quae hac in re vetustissima et gravissima semper viguerunt, quasque servandas voluit, neque vel nulla, vel levissima admodum intercedente ratione, infirmandas est passa; quum ex instituto ritus omnes, et caeremonias in ritualibus Libris praescriptas (nisi rationabilis gravisque causa adducatur) eadem S. C. debeat protueri. Neque sibi adversatur, contradicitque si in *Beneventana* Emi Archiepiscopi, qui postea in Petri Cathedra sedit *Benedictus XIII.* appellatus, postulationibus annuens, rationabilibus de causis concedi posse sancivit, quod postea in *Patavina* negavit. Ne quis autem in posterum ea concessione abuteretur, clausulam addidit = *dummodo non transeat in exemplum* = Hujusmodi autem clausula aperte significare voluit veterem hanc disciplinam, sacrosque Canones, qui eam praescribunt, in sua firmitate manere, Mentem vero Patrum Sacris Ritibus tuendis praepositorum fuisse et esse, ut nonnisi rationabilibus de causis dispensatio concederetur. Sane sibi hoc modo non adversatur, quippe quia, si tunc aliquid

Hisce itaque novis litteris aperta ejusdem est S.C. mens, et voluntas; ideo curet Amplitudo Tua, ut nihil super execratis Altaribus innovetur, donec

de hac veteri disciplina remisit, idipsum faciendum in *Patavina* non duxit, in qua similis satis valida non occurrebat, quae simili Indulgentiae viam aperiret, locumque dispensationi relinqueret. Qui enim aliquid quandoque vel ob validas gravesque circumstantias, vel etiam, si vis ex gratia, ex causis sibi notis, concedere non renuit, nec semper ad idem concedendum tenetur, nec cogi potest nec proinde sibi adversatur, nec ullam notam meretur, si aliis accedentibus de eadem re petitionibus illud ipsum deneget quod alias putavit concedi posse.

Scitè autem prudenterque clausulam illam in *Beneventana* addidit, ne scilicet plura dandi, ac afferendi possent dispensationis exempla, et ne ex concesssonibus iteratis pedetentim abusus inducerentur, quibus eliminandis, si sint, vel praecavendis, si futuri praevideantur, eadem Sacra Congregatio adniti quammaxime debet.

Hisce praejactis, vide modo discrimen, quod intercedit *Patavinam* inter causam, aliasque *Beneventanam*, ac *Augustanam*, in quibus S. R. C. rationabiles circumstantias non desiderari, merito credidit aliquantulum relaxandi de juris rigore, quae quidem in *Patavina* non occurrunt; idcirco in ista nihil esse cognovit, quod Indulgentiae locum daret; secus ac in illis. Etenim in *Augustana* (de hac primum loquimur, utpote antiquiore) *quamplurima milliaria Altarium pollutorum erant sola violatione Sepulcrorum, ex quibus extractae fuerunt sacrae Reliquiae in praeteritis Svetorum invasionibus*, ac propterea violenter profanata, non tamen amotis lapidibus, seu mensis a suis stipitibus. Quomodo autem potuisset Episcopus tot Altaria in variis vastissimae Dioccesis locis, iisque inter se dissitissimis sita, de novo et integraliter consecrare, omnibus servatis ritibus, et caeremoniis in Pontificali praescriptis? Id certe nedum multum difficultatis habebat, verum et erat plane impossibile, nisi plures accersiti fuissent Episcopi ad id peragendum, quod per unum dumtaxat nequibat; aliqua idcirco dispensatione opus erat, quam S. C. indulsit, concedendo facultatem illa reconciliandi *sola repositione Reliquiarum*, servatis caeremoniis pro eadem praescriptis. Atque id erat quod Episcopus in gravissima illa circumstantia compulsus merito postulabat.

In *Beneventana* autem, licet non multa essent Altarium millia reconcilianda, ut fuerant in *Augustana*, sed longe minor numerus, scilicet quatuordecim; licet praeterea non in dissitis inter se locis extarent; licet tandem non tam gravi cum Episcopi incommodo possent rite consecrari, tamen Emi Antistitis petitionibus annuendum esse Sacr. Congregatio tunc censuit, quia Mensae non impia manu fuerant pollutae, aut alio nefario modo Altaria direpta, sed eaedem Mensae integrae permanentes cum Reliquiarum Sepulcris a stipitibus decenter fuerant amotae, ad hunc solum finem, ut Altaria, quibus sacris unctionibus adhaerebant, ex nobiliori materia construerentur, ac in elegantiorem redigerentur formam; ex qui-

nova accedat consecratio, nisi maluerit per Aras portatiles, seu sacros Lapides superpositos eorum usum expeditiorem reddere, donec consecrentur. Et diu felix, et incolumis vivat. Amplitudinis Tuae. Romae 22. Martii 1827. *Pro Emo D. Cardinali De Somalea Praefecto J. F. Card. Falzacappa. J. Gaspar Fatati S. R. C. Secretarius.*

4488. MELITEN.

Parochialem Ecclesiam S. Pauli Naufragi Civitatis Vallettae Dioecesis Meliten. sa. me. Clemens XII. Pont. Max. ad insignis Collegiatae notam evexit, cujus Canonicorum Collegium, et ipse permulti Successores Summi Pontifices variis insigniis in Ecclesiasticis functionibus cohonestarunt; quae quidem initium fuere quaestionum, et controversiarum inter Cathedralis Capitulum Civitatis Notabilis, caeterarumque Collegiatarum ejusdem Insulae, ad quae componenda pluries Sacrorum Rituum adivere Congregationem, praesertim novissime diebus nimirum 6. Maii, et 16. Decembris anni 1826. Quoniam vero hujusmodi Causae recensita in Congregatione nonnisi longo temporis intervallo, multisque intermediis expensis absolvi queant; ideirco post haec SSmo Dno Nostro Leoni XII. Pont. Max. supplices fuerunt Canonici S. Pauli Naufragi postulantes, ut summarie particulari in Con-

bus externis operibus major iis splendor, et majestas accederet, et majus per haec divinus Cultus decus acciperet. Quid mirum igitur, si petitioni adhaerens S. R. C. ea indulgentia usa fuit, ut concederet, procedi posse ad Altarium consecrationem, omissis caeteris caeremoniis ad repositionem Reliquiarum pertinentibus? prout in Decreto ea in Causa lato clare intelligitur.

Haec autem omnia magnam inter *praefatas Ecclesias* et *Patavinam S. Justinae* ponunt differentiam. Singulis quippe inspectis, quae in hac concurrunt, circumstantiis, nihil erat, quae petitam dispensationem concedi posse suaderet, imo omnia collineabant ad eam denegandam. Viginti quinque eo in Templo extabant Altaria, ex quibus duodecim integra adhue, et ad sacra Mysteria idonea supererant, satis superque ad commodum praebendum Parochialibus, aliisque explendis functionibus. Tredecim dumtaxat nova indigebant consecratione non per solam remotionem lapidum ad effectum solummodo eadem Altaria construendi cum majori decore Religionis, et ornamento; verum quia, ut legitur in Decreto *per feraces manus, aut ablata, aut dississa, aut destructa fuerant*. Praeterea quatenus occasio daretur in iisdem Altaribus de novo consecrandis celebrandi Missam, suppleri interea poterit per modum provisionis ope Ararum portatilium, quae superponantur. Quoniam igitur S. C. omnia mature perpendit, easumque longo intervallo distare ab iis, quae valida argumenta praebuerant pro dispensatione in *Augustana*, et *Beneventana*, respondit = *Non esse locum petitae dispensationi*. Et ita decernendo, tam leges super tam gravi re latas ab Ecclesia servatas voluit; quam abusus, qui, novo interveniente exemplo, novaque accedente concessione, si in hac causa a regula declinasset, exoriri, et augeri possent, eos praecavendo penitus sustulit.

gregatione quaestiones omnes, controversiaeque expendi valerent, quorum precibus annuens benigne Sanctitas Sua sub die 16. Aprilis vertentis anni designavit Emos Cardinales De Somalea Praefectum, De Gregorio, Pedicini, Odescalchi, qui una cum R.P. P.Fatati a Secretis super re decernerent (*a*).

(*a*) Innumerae fere quaestiones fuerunt, quae diu multumque agitarunt Capitulum, Dignitates, et Canonicos Ecclesiae Cathedralis Civitatis Notabilis Insulae Melitae. Hisce occasionem dederunt Capitulum, et Canonici Collegiatae S.Pauli Naufragi Civitatis Vallettae, ab eo ferme tempore, quo Ecclesia, quae primùm Parochialis dumtaxat erat, honorifica Collegiatae qualitate fuit insignita. Controversiarum origo altius repetenda est ab cupiditate scilicet Canonicorum ejusdem sese elevandi, cùm honorificentia Insignium, tùm amplitudine privilegiorum, quae sibi modis omnibus ditare curarunt, ita ut sese aequales redderent Canonicis Cathedralis, ac in publicis etiam functionibus vix, ac ne vix quidem ab illis distinguerentur. Pluries idcirco ad Sacram hanc Congregationem delatae fuerunt quaerelae, controversiaeque discutiendae, declarandae, ac componendae: praecipue vero de iisdem omnibus concordatis viginti quatuor dubiis actum fuit in *Congregatione particulari coacta die* 19.*Maii* 1786., iterumque adunata sub *die* 15.*Jun*.1789. Patres autem Emi praefatam particularem Congregationem componentes, visis juribus ab utraque parte productis, perpensis libratisque rationibus, quibus se quodlibet ex duobus capitulis suam propugnabat causam, dum singulis dubiis respondendo, id, quod aequum justumque est, decreverunt, prudenti tamen consilio simul studuerunt, ut omnia ad aequitatis leges revocarentur, litibusque abruptis, inter duo Capitula, ita ut non alia in posterum super praeeminentiis, et honorificentiis exorirentur jurgia, veluti videre est in Decreto relato *tom*.5.*num*.4290. *pag*.144. *et sequ. hujus nostrae Collectionis*. Res videbantur compositae, et ignis extinctus: secus vero accidit; nam ejusdem Collegiatae Canonici novis distinctionibus, ac praerogativis semper avidi, ut proximius eorum Collegium ad formam qualitatemque Cathedralis accederet, longe ampliora illis, quibus jam fruebantur specialibus honoribus, atque Iudultis augeri indesinenter postularunt, et quod habebant in votis tandem obtinuerunt. Concessum quippe eis fuisse vulgatum fuit, ut ad instar Cathedralis uti possent Clava argentea Senatoria, ac Mozzettas adhibere subsutas serico rubri coloris, una cum similibus asulis, et globulis; ac insuper obtinuerunt aureas Cruces deferendas tam super indumentis choralibus, quam sacris; quibus praerogativis cumulati, nulla amplius erat differentia eos inter et Canonicos Cathedralis. En autem causa longeque acrior molesti dissidii ad plures annos protracti: opus hinc fuit ad Sac.Rit. Congregationem recursum habere, quae ulteriores hasce quaestiones suo definiret judicio. Sed non tam facile decernere fuit quid juris, ob defectum potissimi documenti, a quo decidendi ratio petenda erat. Siquidem quoad usum argenteae Clavae Senatoriae se tuebatur Collegiata Rescripto, quod sui favore datum asserebat a sa. me. Pio VII: Cathedralis vero hujus existentiam, aut saltem authenticitatem

Ast, Procuratoribus longiorem interponentibus moram, ne in Causae damnum cederet, sub die 10. Maii proximi rescriptum fuit supplici Canonicorum eorumdem libello pro ejusdem Causae expeditione = *Exhibito primum originali Rescripto sa. me. Pii VII. juxta resolutionem Congregationis Ordinariae diei 16. Decembris 1826. praefigitur terminus duorum Mensium, ut Partes deducant jura sua sine strepitu judicii in Congregatione particulari a SSmo Dño Nostro Leone XII. Pont. Max. die 16. Aprilis proxime praeteriti deputata, quo elapso termino locus fit propositioni Causae cum allegationibus, et documentis hinc inde jam productis, omni adpellatione remota.* = Tempore itaque praestituto deductis juribus Particularis haec Congregatio coacta fuit penes Eñum Praefectum, propositaque fuere sequentia Dubia inter partes concordata.

impugnabat. Quaestio erat facti, factoque finienda, productione scilicet controversi Rescripti; et Patres Eñi Sac. Rit. Congregationi praepositi semel, iterum, ac tertio rescripsere pro reportatione Rescripti, quin Collegiata jussioni obtemperaret. Post tot interjectas moras, dilationes, et technas, quae suspicionibus locum fomentumque dederant, et forte etiam occasionem simultatum inter partes dissidentes, non sine aliquo conscientiarum detrimento; ut aliquando molestissimae huic quaestioni finis imponeretur, SSñus Dñus Noster Leo XII. Pont. Max. deputavit particularem Congregationem, quae, omni adpellatione remota, quaestiones omnes, controversiasque expenderet. Ideo duo concordata fuerunt Dubia, quae in Decreto leguntur: et Eñi Patres pro eadem selecti, expensis juribus ab utraque parte productis, habitoque tandem Authographo memorati Rescripti sa. me. Pii VII., quod tandiu delituerat, ita rem composuerunt, ut optata quies inter dissidentia Capitula restitueretur, pacificaque concordia. Habita quoad primum Dubium ratione Rescripti originaliter reportati, ut eidem majus robur accederet, et, ne in posterum novae exorirentur dubitationes, prudenti consilio primum decreverunt, = *Consulendum SSmo pro concessione Brevis ad supplicationem Capituli S. Pauli Naufragi, quo detur facultas utendi Insignibus, de quibus in Dubio, necnon Clava argentea intra, et extra Ecclesiam*, = dein vero limitationem posuerunt, modumque praescripserunt omnino servandum, ut ratione aliqua Cathedralis Capitulum quoad privilegia inter se aequalia distingueretur = *exclusis tamen* (ut Rescriptum prosequitur) *functionibus, quibus interveniunt Capitulum Cathedralis, aut S. Joannis Vallettae* = . Idcirco confirmato favore Collegiatae S. Pauli Naufragi privilegio utendi argentea Senatoria Clava, ejusdem usum coercuit ad functiones dumtaxat particulares, et proprias sine interventu Capituli Cathedralis, aut S. Joannis Vallettae: quod si intersit praefatum Capitulum, cujus Canonici modo eidem Ecclesiae S. Joannis servitium praestant, loco et vice regularis equestris ordinis, ad quem pertinebat et pertinet, hoc in casu Collegiatae Canonici ab ejusdem Clavae usu debent abstinere.

Ad secundum Dubium quod attinet, dubitandum non erat de privi-

I. An sit consulendum SSmo pro reportatione Rescripti sa. me. Pii Papae VII. concedentis Canonicis insignis Collegiatae S. Pauli Apostoli Civitatis Vallettae facultates deferendi in sacris functionibus Argenteam Clavam Senatoriam, et Mozzettas Canonicales subsutas rubro serico colore cum asolis, et globulis pariter rubri coloris; in casu etc.?

II. An, et quomodo a Canonicis cùm Cathedralis, tùm Collegiatarum deferenda sit Crux pectoralis in casu etc.?

Momentis itaque hinc inde deductis diligenter libratis, omnibusque mature discussis, unanimi Emorum Patrum consensu responsum fuit.

Ad I. *Affirmative*, *et consulendum SSmo pro concessione Brevis ad supplicationem Capituli S. Pauli Naufragi, quo detur facultas utendi Insignibus, de quibus in Dubio: necnon Clava argentea intra, et extra Ecclesiam, exclusis tamen functionibus, quibus intervenerit Capitulum Cathedralis, aut Sancti Joannis Vallettae.*

Ad II. *Affirmative a singulis Capitulis hoc privilegio a Sancta Sede decoratis, servata forma concessionis, et ad Mentem: Mens est, ut Episcopus mandet Canonicos decoratos privilegio Crucis deferendae super Paramenta sacra, eo uti debere ad praescriptum Caeremonialis, nempe imposita Cruce super Albam, et eamdem tegere, celebrante Episcopo.*

Atque ita decrevit, et servari mandavit. *Die* 16. *Septembris* 1828.

Super quibus omnibus, facta SSmo Dño Nostro Leoni XII. Pont. Max. per me infrascriptum ecretarium relatione, Sanctitas Sua Congregationis hujus particularis Responsa adprobavit, et confirmavit. *Die* 17. *recensitis Mensis, et Anni.*

*4489. URBIS, ET ORBIS.

Providentissimus Deus, qui electam suam Sponsam Ecclesiam super Apostolorum, et Prophetarum fundamentum posuit, eamque summo angulari lapidi Christo Jesu innixam voluit, sapientissimo cavit consilio, ut ad illius praesidium jugiter egregii, sanctique vigilarent Pastores, qui non modo sublimioris virtutis exemplo fidelium Ecclesiae filiorum mores ad ju-

legio utrique Capitulo concesso deferendi auream Crucem pectoralem. Ideo *affirmative* responsum fuit. Sed quoniam ex concessione poterat Crux imponi tam Vestibus choralibus, quam sacris, abusus inoleverat eam gestandi discoopertam supra sacras Vestes, quod est contra Caeremonialis praescriptum, ideo additum fuit *ad Mentem*, quae est, *ut Episcopus mandet Canonicos decoratos privilegio Crucis deferendae super Paramenta sacra, eo uti debere ad praescriptum Caeremonialis, nempe imposita Cruce super Albam, et eamdem tegere celebrante Episcopo.* = Quum autem SSmus Dominus Noster *Leo XII. Pont. Max.* praefatae Congregationis particularis definitiva responsa adprobaverit, et confirmaverit, nil modo restat, nisi ut exequutioni mandentur, et optata quies, atque concordia inter duo illa Capitula restituatur, et in posterum perseveret.

stitiam pietatemque componerent ; verum etiam ingenio, doctrinaque celebres eosdem in Fidei veritate consolidarent . Hos propterea Divinus Praeceptor Sal Terrae , Mundique Lumen nuncupavit , qui non vivae tantum vocis officio , caeterorum Pastorum instar sibi commissam plebem , sed cunctos Christifideles omniumque saeculorum posteritatem conscriptis Libris sapientia et doctrina refertis, etiam extincti erudire non cessant . Quos inter eminet etiam SANCTUS PETRUS DAMIANUS ab sa. me. Stephano IX. alias X. Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis creatus , et Ostiensis Episcopus renunciatus , qui Saeculo XI. Dei Ecclesiam meritis , et Doctrinis illuminavit , designatus idcirco Scriptorum elogio Vir et sanctitate et doctrina per sua tempora clarus . Hujus porro sanctissimi Viri de universa Ecclesia tot nominibus optime meriti nondum extensum fuisse Festum per ipsam universalem Ecclesiam, dolentes Apostolici Senatus Patres, ita Summum Ecclesiae Hierarcham , et Caput Pontificem Maximum Leonem XII. per Postulatoriam Epistolam Sacri Cardinalium Collegii nomine deprecati sunt , ut ex Sacrorum Rituum Congregationis Consulto ejusdem S. Petri Damiani Festum celebrari praecipiat universa in Ecclesia septimo Kalendas Martii cum Officio , et Missa de Communi Doctorum , necnon cum Lectionibus , et Oratione propriis jam pro aliquibus Locis adprobatis . Qua Postulatoria una cum Animadversionibus R. P. D. Virgilii Pescetelli Sanctae Fidei Promotoris , et Advocati ac Procuratoris Responsionibus diligentissimis in Ordinario Sacrorum Rituum Coetu ad Vaticanum sub infrascripta die coacto delata , Eñi et Rñi Patres Sacris Ritibus tuendis praepositi , audita relatione Eñi , et Rñi Domini Cardinalis Julii Maria De-Somalea Episcopi Ostiensis , et Veliterni Ponentis , Eidemque Congregationi Praefecti , momentis omnibus hinc inde allatis sedulo libratis , matureque discussis , unanimi consensu rescribendum censuerunt : = *Consulendum SSño pro gratia* = . Die 27. Septembris 1828.

Facta autem de praemissis omnibus et singulis SSño Domino Nostro Leoni XII. Pont. Max. per me infrascriptum ejusdem Sacrae Congregationis Secretarium relatione , Sanctitas Sua in omnibus annuendo , Sacrae Congregationis Rescriptum adprobavit et confirmavit , ac *S. Petrum Damianum Doctorum Albo recensuit* , *ejusque Officium* sub ritu dup.min. cum Lectionibus primi Nocturni de Scriptura instar concessionis factae Clero Ravennaten. de Anno 1723. *ad universam extendit Ecclesiam* , ac desuper Generale Decretum Urbis, et Orbis expediri praecepit . Kalendas Octobris ejusdem Anni 1828.

4490. MAZARIEN.

Parochiali in Ecclesia Castriveterani Dioecesis Mazarien. mos est SSñum Sacramentum publicae Fidelium venerationi in Ara maxima exponendi , detecto S. Joannis Baptistae Titularis Ecclesiae , et praedicti Oppidi praecipui Patroni insigni Simulacro , quod non supra Altare , sed extra illud sexdecim fere palmis sejunctum in propria AEdicula existit , et ita insculptum , ut religioso modo Fidelibus Agnum Dei , qui tollit peccata Mundi praesentare videatur . Centum , et amplius ab hinc annis viget haec con-

suetudo, confirmata semper ab Episcopis Dioecesanis, et nuperrime ab hodierno Ordinario, qui prima Episcopalis suae visitationis die Sacrum agens talem expositionem sua manu perfecit, et publicam deinde supplicationem solemni ductu pertraxit, ac denique ingenti Populo cum SSmo Sacramento est Benedictionem impertitus. Super hac consuetudine ex zelo, quo fervet R. D. Petrus Maria Triolo actualis Parochus, ut ecclesiastici rius apprime serventur ad animi sui tranquillitatem Sac. Rit. Congregationi sequentia tria dubia humillime proposuit enodanda, nimirum.

I. *An velari debeat Simulacrum S. Ioannis Baptistae, vel potius supracentenaria consuetudo servanda sit, exponendo nimirum SSmum Sacramentum cum Simulacri detectione, quando ob ingruentem publicam calamitatem, collectis, et elargitis eleemosynis, hanc expositionem votum populi expostulat?*

II. *Quando natalitia Solemnitas hujus Sancti Titularis Ecclesiae, et Oppidi principalis Patroni occurrit aliqua die infra Octavam SSmi Corporis Christi?*

III. *Quando quotannis mense Novembris oratio quadraginta Horarum peragitur?* (a)

(a) Dum primum haec Causa proposita fuit in Sac. Rit. Congregatione Ordinaria coacta *die* 22. *Martii* 1828. placuit Emis Patribus rem differre, et ampliare judicium. En quae fuit ratio. Quaestio agebatur, an velandum, aut discoopertum relinquendum esset Simulacrum S.Joannis Baptistae, quod magna in veneratione est apud Populum Parochialis Ecclesiae Castriveterani, Dioecesis Mazarien., dum publicae adorationi patet in Throno SSmum Eucharistiae Sacramentum? Hac data occasione excitatum fuit Dubium, num expediret extendere praeceptum tegendi Tabulas Altarium, ut fit ex praescripto Instructionis Clementinae Romae in Oratione quadraginta Horarum ad alias omnes expositiones, quae per annum fiunt, vel pro adimplendis piis Legatis ex Fidelium fundationibus, vel in Novemdialibus, et Triduanis precibus, quae frequenter occurrunt, praesertim vero ante Festivitates B. M.V., vel alia quacumque de causa? ideo, suspenso judicio, responsum fuit *ad D. Secretarium cum SSmo juxta mentem*. Mens erat, ut fieret relatio SSmo Dño Nostro Leoni XII Pont. Max., cui tamen placuit suam Mentem non aperire, sed *mandavit*, *ut iterum proponeretur in proxima* (scilicet *Congregatione*). Coacto igitur altero Ordinario Emrum Patrum Sacris ritibus tuendis praepositorum Coetu, re maturius in utramque partem discussa, libratisque argumentis, quae afferri poterant, unanimiter fuerunt in sensu, quod magis expediret nihil innovare, nullumque positivum Decretum interponere; quapropter tribus propositis Dubiis *collective* responsum fuit. = *In casu, de quo agitur, servandam esse consuetudinem, excepto tempore expositionis quadragiuta Horarum*. Et Sanctitas Sua hujusmodi responsum adprobavit, et confirmavit. Supradicta autem brevior Rescripti formula aequivalet alteri relativae ad singula Dubia videlicet.

Et Emi Patres Sacris tuendis Ritibus praepositi in Ordinario Sacrorum Rituum coetu ad Vaticanum coacto , exquisita prius unius ex Apostolica-

Ad I. *Negative ad primam partem , Affirmative ad secundam .*

Ad II. *Negative ad primam partem , Affirmative ad secundam .*

Ad III. *Negative .*

Quoad igitur attinet ad decisionem primi , et secundi Dubii ea prudentia usa est S.C., quam servare aequum est , quando in quaestionibus , quae ad extrinsecam disciplinam pertinent, declarari oportet quid magis deceat , vel magis expediat . Etenin in casu , iis omnibus , quae hinc inde afferri possunt , aequa lance libratis , inclinari pondus videtur pro consuetudine servanda , quam pro novo praecepto indicendo ; unde rem serio meditanti nihil obversatur , quod obstaculum Religioni contrarium interponat . Secus vero periculum immineret offensionis et scandali, ubi mos viget,si nova lex diceretur de velandis Imaginibus in omnibus expositionibus , ubi viget consuetudo contraria . Equidem *Bauldrius* in Manual. sac. caeremon. part.3. cap.17. num.2. *et Bissi* verbo *ExpositioSSmiSacramenti* num.232. §. 5. necnon *Thiersius de exposit. SSmi Sacramenti* cap. 4. num 12., quos sequitur sa.me. *Benedictus XIV.* institut. ecclesiastic. quae est 30. editionis latinae , sunt in sensu , quod *non liceat,Sacramento exposito,apertas teneri Imagines B.M.V. et Sanctorum , quia,praesente Domino cessare debet honor , qui Servo adhibetur , et praesente Sole , omnia Astra splendorem amittunt .* Verum equidem id est : congrua tamen congruis sunt referenda ; atque ita praefatae auctoritatis intelligendae , quod confundi non debent Cultus diversae species , *Latriae* scilicet , qui soli Deo Optimo Maximo debetur , *Hyperduliae* , qua veneramur Deiparam Virginem , et *Duliae*, quem obtinent caeteri Sancti . Has distinctiones omnino tenendas servandasque esse ipsa suadet Religio , quia nullo pacto licet diversos Cultus species simul confundere , et Coelicolis dare id , quod convenit , et debetur uni Deo ; vel quod ob suam excellentiam supra caeteras creaturas Deiparam colimus : nihilominus cessat omnis dubitandi ratio , quia simul cessat omnis confusio Cultus , si unicuique tribuatur quod ei debetur. Dum enim ad Deum confugimus , ut unicum Creatorem , et Datorem bonorum omnium , preces ad eum dirigendo Cultu *Latriae* , nonne possumus mediatricem Deiparam adhibere apud Eum , et Coelicolas intercessores ? Imo et fieri ita debet , quia re ipsa nullatenus *Hyperduliae* , et *Duliae* Cultus confunditur cum Cultu *Latriae* uni Deo debito , prout habent *S. Thomas* part. 3. quaest. 25. artic. 5. et *S. Bonaventura* in 3. distinct. 9. num. 2. Conveniens imo est , ut deprecatores adhibeamus Coelicolas , et ex Ecclesiae instituto faciendum ita est , ut quod nostris precibus non valemus , intercessione , ope , ac patrocinio B.M.V.,et Sanctorum consequamur . Secus enim , si in sensu rigoroso suprarelatae auctoritates essent accipiendae , nequaquam liceret Sacramenti expositionem conjungere cum respectivo Cultu B.M. V., et Sanctis debito , et abrogandae forent Novemdiales , et Triduanae preces , quae fiunt ad honorem Deiparae , et Caelicolarum cum Sacra-

rum caeremoniarum Magistris sententia scriptis pandita, praeloque cusa, ad relationem Emi, et Rmi Dni Cardinalis Caroli Odescalchi Ponentis, remento exposito, imo etiam abrogandae forent Litaniae Lauretanae, quae ad implorandum B. M. V. praesidium fere semper ante Hymnum *Tantum ergo* recitantur. Carpenda praeterea esset ipsa Clementina Instructio, quae jubet, ut dum Sacramentum exponitur pro Oratione quadraginta Horarum, et priusquam Populus dimittatur cum ejusdem Benedictione, recitentur Litaniae Sanctorum cum precibus. Quis autem est, qui non videat, quod si praefatae auctoritates accipiendae essent strictissime, nullaque facta distinctione, et discrimine, censura impeteret institutum, probatosque Ecclesiae mores, quod vel simpliciter cogitare piaculum est? Nam Litaniae Sanctorum, Lauretanae, necnon aliae preces recitari solitae, et ab Ecclesia adprobatae, permissae, et quandoque in publicis praesertim necessitatibus etiam praescriptae, nihil detrahunt Cultui *Latriae* Sacrae Eucharistiae debito, quia Cultus omnis refertur ad Deum, ut ad principium, et finem ultimum, Deiparae vero, et Sanctorum invocatio fit, veluti supra jam dixi, tamquam medium, ut, adhibitis intercessoribus, facilius a Deo obtinere possimus, quod petimus, et fragilitas nostra non praesumit. Recte igitur sapienter, prudenterque S. C., dimisso consilio extendendi ad omnes expositiones praescriptum velandi Imagines, et Simulacra Sanctorum, magis expediri censuit nullam super hoc innovationem facere, respondens ad prima duo Dubia *consuetudinem esse servandam*. Seseque conformavit responsioni alias datae in Ordinario Conventu diei 26. Januarii 1793. Consuetudo erat, ut singulis Annis solemnis expositio fieret in Sacello Paulino Basilicae Liberianae, patente vetustissima Imagine B. M. V., quae ibi magna est in veneratione: verum, nova extructa machina cum in altum nimis assurgens, impedimentum afferret detectioni praefatae sacrae Imaginis, orta quaestio inter Capitulum, et Ecclesiae Patronum ad soepedictam sacram Congregationem delata fuit, propositoque Dubio: An SSmum Sacramentum publicae venerationi sit exponendum in Altari Deiparae Virginis, hujus Imagine detecta, vel potius tecta? responsum fuit = *in casu, de quo agitur servandam esse antiquam consuetudinem*. Ne autem sit, qui existimet ad alios casus extendendum non esse Decretum, quod non est generale, sed relativum ad speciem propositam; nam si in quibuslibet expositionibus cooperiendae essent Imagines Deiparae, et Sanctorum, quia, ut ajunt Auctores supra laudati = *praesente Domino omnium summo, cessare debet Cultus Servorum* = neque consuetudo, etsi immemorabilis, neque conventio, neque lex fundationis, neque alia quaelibet gravissima cogitanda ratio posset cohonestare detectionem Imaginum, dum Sacramentum est publice expositum. Itaque illud tenendum est, quod supra dixi, nempe relata verba in sensu congruo sunt accipienda, et dummodo Cultus non confundantur, neque Deiparae, et Sanctis honorem illum tribuamus, qui soli Deo debetur.

Si ita est, sciscitandi fit locus, curnam tegendae omnino sunt Imagines in

scribendum censuerunt sub die 22. Martii vertentis anni = *Ad Dominum Secretarium cum SSmo juxta Mentem* = . Placuit autem SSmo Dño Nostro Leoni XII. Pont. Max. suam mentem non aperire , mandavitque sub die 26. recensiti Mensis , et Anni , *ut iterum proponeretur in Proxima* . Mandatis SSmi obtemperans praedictus Parochus , iterum S. R. C. adivit adhibitis per Procuratorem novis Allegationibus , et Responsionibus . Iterato itaque omnia sedulo , mature , diligenterque perpensa , Emi , et Rmi

Oratione quadraginta Horarum , non vero in aliis , vel minus solemnibus , vel etiam solemnissimis,quae non raro per anni circulum fiunt? Praesentissima se offert ratio discriminis. Pro diversitate functionum diversoque earumdem fine aliquid decet,et licet in una, quod in altera , quamvis idem sit utriusque subjectum , non expedit . Porro Oratio quadraginta Horarum ideo instituta fuit , ut *diu*, *noctuque quavis hora*, *toto vertente anno*, *sine intermissione incensum in conspectu Domini dirigatur* , ut legitur in Constitutione Clementis VIII. *Graves* , *et diuturnae data* 25. *Novembris* 1592. Instituti itaque praecipuus , et unicus est finis : ergo , durante Oratione , quae nunquam intercipitur , omnis Cultus soli Deo exhibendus est , idcirco expedit velari Altarium Tabulas , aliaque ita disponere , ut Populus sine distractione totus sit in adoranda Eucharistia intentus .

Pertinent haec ad duo prima Dubia : sequitur responsio ad tertium,qua excipitur *tempus expositionis quadraginta Horarum* . Atque hic quaeri posse videtur , quomodo intelligenda , et accipienda sit hujusmodi exceptio , nempe , num habeat vim generalis Decreti , an potius unam respiciat Ecclesiam , pro qua Dubium propositum fuerat? Mihi quidem videtur peculiaris , non generalis , quia dum aliqua dispositio in Sacra Congregatione fit , qua generalis regula detur ubique servanda , id clare disponitur : Hoc factum non est , et fieri debuisset quatenus S. C. regulam generalem dicere voluisset . Praeterea quia aliud habemus Decretum latum sub *die* 12. *Julii* 1749. quoad ad Dubium = *An Constitutio pro Oratione quadraginta Horarum Romae jussu Clementis XI. edita , etiam extra Urbem servari possit* , *ac debeat* ? responsum fuit : *praedictam Instructionem extra Urbem non obligare* , *laudandos tamen qui se illi conformare student* , *nisi aliud ab Ordinariis Locorum statuatur* = (in collect. num. 4034.) Dicam ulterius , si introspiciatur mens Sacrae Congregationis latens sub verbis illis *excepto tempore expositionis quadraginta Horarum* , ea esse videtur , ut maxime convenire credat , et exoptet , quod ubique praescriptum Clementinae Instructionis , saltem quoad Imagines velo tegendas tempore Orationis quadraginta Horarum , servetur , omnem quae dirimit controversiam est formula responsionis , quae incipit = *in casu* , *de quo agitur* = quae dictio initio orationis evincit , Decretum coarctari ad unam speciem propositam , nec ultro progredi , quamobrem minime adversatur alteri suprarelato Anni 1749. Vide quae uberius notata sunt in Commentariolis ad Instructionem Clementinam pro Oratione quadraginta Horarum tom. 6. part. 2. a pag. 13. ad plures sequentes.

PP. ad Vaticanum in Ordinario coetu coadunati, propositis Dubiis collective respondendum censuerunt = *In casu, de quo agitur servandam esse consuetudinem, excepto tempore expositionis quadraginta Horarum* = *Die 27. Septembris 1828.*

Facta autem denuo SSmo Dño Nostro Leoni XII. Pont. Max. per me infrascriptum ejusdem S. C. Secretarium relatione, Sanctitas Sua Sac. Congregationis Responsum adprobavit, et confirmavit, atque ita in Ecclesia Collegiata Castriveterani supradicta servari mandavit. *Kalendis Octobris ejusdem Anni.*

4491. IMOLEN.

Capitulorum, et Collegiatarum postulationibus non semel annuentes Romani Pontifices vel ab vetustissimis temporibus nonnulla honoris, atque distinctionis Insignia peculiari de caussa concedere consueverunt. Percrescentes vero hac super re abusus, qui forte temporis diuturnitate irrepserunt penitius convellere curarunt, idque factum conspicitur veteribus aeque ac recentioribus aetatibus. Hinc Generale editum est Decretum anno 1822., quo statuitur quid per concessa privilegia intelligatur, quid a Canonicis adhiberi possit, quid ipsis sive privatim, sive solemniter permissum sit, quidque tamquam vetitum sit habendum. Quae in memorato Decreto expressa reperiuntur peculiari Constitutione, quae incipit = *Decet Romanos Pontifices* = subsequenti anno 1825. sunt confirmata. Huic igitur obtemperantes Constitutioni Cathedralis Ecclesiae Imolensis Canonici Sacram Congregationem Rituum adierunt duobus abhinc annis, scilicet die 16. Decembris anni 1826. preces porrigentes una cum Brevi concessionis, quo quid ipsis in usu privilegiorum liceret, opportune decerneretur.

Nunc (*a*) autem iterum supplicem Libellum dedere Sacrae Rituum

(*a*) Cathedralis Ecclesiae Imolensis Canonici, et Dignitates honorificis aucti Insignibus, et Pontificalium usu ex benigna concessione *sa. me. Pii VII.* quem habuerunt Antistitem, fruentes, adhuc tamen duas alias praerogativas a Sacra hac Congregatione postularunt. Primùm scilicet *extensionem Indulti ipsis, et ipsorum singulis utendi argentea Palmatoria, tùm extra Pomtificalia in propria Ecclesia, tum quacumque in Imolensis Civitatis Ecclesia, in qua sive privatim, sive solemniter sacras functiones, Sacrumque eos peragere contigerit*. Secundo vero *facultatem eorum omnibus, et singulis gestandi quotidie pectoralem Crucem*. Patres autem Emi sacris ritibus tuendis praepositi, etsi quoad Palmatoriae extensionem annui posse precibus non repugnassent, apposita limitatione = *dummodo non sit praesens Episcopus, Metropolitanus, Nuncius, Legatus, S. R. E. Cardinalis*; renuit tamen alterum concedere, *usum* nempe *Crucis pectoralis*.

Quaerere aliquis posset, curnam Dignitatibus, et Canonicis insignis Ecclesiae tot cumulatae beneficiis, hujusmodi usum, qui aliis Capitulis quandoque indultus fuit, denegaverit? Dicam primum, insolens esse sciscitari rationes, propter quas Sacra Congregatio in materiis pure gratiosis annuit, vel renuit petitionibus assentiri.

Congregationi Dignitates , et Canonici laudatae Imolensis Cathedralis , quo ut Pontificalium privilegiis , quibus ad formam litterarum Apostolicarum

Addam secundo , expedire quandoque modum imponere privilegiis , hisque non alia addere privilegia , ne qui in inferiori sunt Ordine nimis quoad extrinsecas honorificentias Superiori appropinquentur , veluti est Episcopus relate ad Dignitates , et Canonicos , qui ejus Capitulum componunt . Equidem non ignoro pectoralis Crucis usum non ita convenire Episcopis , ut nequeat ex Indulgentia concedi aliis Ecclesiasticis Viris in dignitate aliqua constitutis , imo etiam alicui Metropolitanae , Cathedrali , et ex insignioribus Collegiatae Ecclesiae Dignitatibus , et Canonicis . Cautè tamen , et nonnisi pensatis omnibus , et singulis circumstantiis , faciendum id expedit , ne adauctis nimis honorificis decorationibus , Dignitates , et Canonici vix ab Episcopo in populi aspectu distinguantur , hujusque honor imminutus quodammodo videatur . Itaque quum Imolensis Ecclesia multiplicibus ditata sit privilegiis , ac praesertim usu Pontificalium , mirum non est , si S.C. alterum honorificum signum , illud scilicet gestandi quotidie Crucem pectoralem concedere recusavit , ut in hac saltem extrinseca decoratione solus illius Ecclesiae Episcopus hoc sibi Insigne privative competere agnosceretur .

Et quoniam obiter incidit sermo de Cruce pectorali , quae , ut initio dixi , non ita est propria Episcopi , ut aliis in dignitate constitutis nequeat ejus usus (cum limitationibus , et conditionibus) aliquando concedi ; eruditionis ergo addere hic mihi visum est , quae hac de re apte disserit doctissimus Catalanus in Prolegomenis ad Pontificale Romanum cap. 13.

,, Nemini adhuc satis exploratum ,, est , an primis saeculis in usu fuerit Episcopis Crucem cum Sanctorum Reliquiis , quam nos pectoralem dicimus , collo appensam deferre . Emus Cardinalis Bona , et ,, Andreas Saussajus ex alto de ea re ,, veterum Scriptorum silentio eum ,, ritum non admodum antiquum putant . Cui tamen sententiae adhaerere nequeo . Cum enim , ut scite ,, docet Thomassinus part. 1. disciplinae lib. 2. cap. LVIII. num. 4. ,, Antiquitus libero quidem , et peculiari instinctu Christiani fere omnes seu Orientis , seu Occidentis ,, Crucem , vel ipso Crucis Ligno , ,, vel sacris Reliquiis munitam collo ,, appensam gestarent , haud dubium , ,, quin et illam non modo Episcopi , ,, sed et Clerici etiam deferrent . ,, Certe quod prisci Fideles muniti ,, Cruce incederent , ostendit fuse ,, eruditus Gretserus in Opere suo , ,, quod de Cruce inscripsit . Quod ,, autem Episcopos spectat egregium ,, est , quod refert S Gregorius Turonensis Episcopus lib. 1. de gloria ,, Martyrum cap. 11. Ait enim se ,, Crucem auream ad collum gestasse , in qua erant Reliquiae Beatae ,, Virginis , Sanctorum Apostolorum , ,, et Beati Martini , cujus ope incendium restinxit , quod aqua tolli ,, non poterat : *tunc* inquit , *extractam a pectore Crucem elevo contra ignem ; mox in adspectu Santctarum Reliquiarum ita cunctus ignis obstupuit , ac si non fuisset accensus* . Alia ejusdem rei ,, exempla post laudatum Thomassi-

gaudent, quaedam alia dignetur clementer addere, humillime expostularunt; Primum scilicet, ut ipsis, et ipsorum cuique quotidianus argenteae

„ num refert vir clarissimus Dominicus Georgeus lib. 1. de Liturgia Romani Pontificis cap. XIX.

„ Fateri hic illud necesse est, quod, etsi multa de eo Episcoporum ritu exempla afferri possint, cum tamen nec prisci Sacramentorum libri, nec antiqui praesertim Scriptores liturgici, qui ornatus sacros Pontificum, aliorumque Ministrorum tam in Oriente, quam in Occidente pertractarunt, ad earum significationes mysticas enucleandas, cum ipsi, inquam, nunquam pectoralem Crucem attigerint, argumento id est, nulla tunc eam lege, vel consuetudine generali usurpatam fuisse, adeo ut, labente Saeculo XIII. in potestate Episcopi esset Crucem pectoralem deferre, vel non; sic enim in suo Pontificali scribit Durandus, qui saeculo illo vivebat: *indumenta vero sibi* (Episcopo) *per ordinem necessaria sunt haec, videlicet Caligae, Sandalia, Amictus, Alba, Cingulum cum subcinctorio, quod habet similitudinem Manipuli, et dependet a Cinguto in latere dextro, Crux pectoralis, si quis ea velit uti, Stola, Tunicella, Dalmatica etc.* Sane recte docet laudatus Georgeus loco citato in fine, a Romanis quidem Pontificibus, qui pectorali Cruce jampridem usi sunt inter Episcoporum peculiaria ornamenta fuisse adscriptam.

„ Vocari in dubium minime potest, quin pectoralem Crucem Romani Pontifices, vel antiquitus praegestarent; constanter id quidem asserit Joseph Vicecomes lib. IV. *de Missae Apparatu* cap. XXX., et laudatus Thomassinus num. IV. ubi usum pectoralis Crucis Reliquiis Sanctorum refertae ex S. Gregorii Papae Vita per Joannem Diaconum scripta eruunt. Joannes quippe lib. IV. cap. VIII. dum sacras enumerat Vestes, quibus indutus fuerat memoratus Pontifex, dum Tumulo inveheretur, ait, phylacteria ipsius magna veneratione a Christifidelibus fuisse habita; phylacteriorum autem nomine designari sacram Reliquiarum Thecam collo appensam, idem Scriptor ibidem demonstrat: imo Gregorius ipsemet eamdem vocem de Cruce sacris foetam pignoribus, maxime autem Sanctissimo Christi Crucis frustulo interpretatur: uti videre est lib. XII. Epistola VII. quam ad Theodolindam Longobardorum Reginam scripsit, dicens: *Excellentissimo autem filio nostro Adulouvaldo Regi transmittere phylacteria curavimus, id est, Crucem cum Ligno Sanctae Crucis Domini, et lectionem Sancti Evangelii Theca persica inclusam.*

„ Insequentibus Saeculis pectoralem Crucem specialem fuisse Romani Episcopi ornatum, luculenter docet Innocentius III. Pontifex Maximus lib. 1. Mysteriorum Missae cap. LIII. Singulas enim Papae Vestes ad Altare explanans pro lamina illa aurea, quam solus Pontifex Summus gestabat in fronte, subjicit Crucem a collo catenulis suspensam, ut quae et ipsa laminae loco esset summi Pontificis propria: *quia signo*

Palmatoriae usus concedatur , tum extra Pontificalia in propria Ecclesia , tum quacumque in Imolensis Civitatis Ecclesia , in qua sive privatim , sive

„ *Crucis* , inquit , *auri lamina cessit* , *pro lamina* , *quam Pontifex ille gerebat in fronte Pontifex ipse Crucem gerit in pectore,nam Mysterium* , *quod in quatuor libris auri lamina continebat* , *in quatuor partibus forma Crucis explicuit juxta quod inquit Apostolus* . = Ut comprehendatis cum omnibus Sanctis , quae sit longitudo , et latitudo , sublimitas , et profundum , *Ideoque Romanus Pontifex Crucem quamdam insertam catenulis a collo suspensam sibi statuit ante pectus , ut Sacramentum , quod ille tunc praeferebat in fronte* , *hic autem recondat in pectore* . *Nam corde creditur ad justitiam* , *ore autem confessio fit ad salutem* . Ita Innocentius , cujus verba pene exscripsit Durandus lib. III. Rationalis cap. IX., ubi adjungit , Summum quidem Pontificem Crucem statuere sibi ante pectus ad designandum , quod ait Apostolus in Epistola I. ad Corinthios cap. VI. *Glorificate* , *et portate Deum in corpore vestro* . Tradit deinde idem Durandus Pontificem imponendo sibi , et deponendo Crucem , ipsam exosculari , ad denotandum , quod Christi Passionem , quae per illam significatur , credit , et confitetur , quodque ad eamdem repraesentandam in officio Missae se parat .

„ Sunt qui autumant , etiam Graecos Episcopos pectoralem Crucem gestasse , eamque ab ipsis *Eucolpion* appellari . Quod tamen non satis exploratum est ; quinimo a compluribus doctis Viris constantissime pernegatur . Patriarcharum Orientalium Legati Constantinopolim appulsi , ut VIII. generali interessent Synodo , testificati sunt quidem ut primum ad Imperatorem admissi sunt , illum Crucem , quae ex pectore ejus pendebat , ipsorum collo imposuisse , qua eos obtestaretur , non alias persequi , non alias promovere Ecclesiae utilitates ; *Imposuit super colla nostra Encolpion suum* , *et dixit* : *ecce judicium Ecclesiae exigat Deus a cervicibus vestris in die judicii* . Extant haec verba in Actione V. memoratae Synodi VIII. ubi animadvertere ajunt Anastasium Bibliothecarium , Graecos sinu semper Crucem circumferre , eique insertum semper aliquid esse verae , et vivificae Crucis , vel sacrarum alioqui Reliquiarum , idque a Graecis *Encolpion* appellari . *Encolpion* , inquit , *est* , *quod in sinu portatur* , *colpos enim graece* , *sinus latine dicitur* . *Moris enim Graecorum est* , *Crucem cum pretioso ligno* , *vel cum Reliquiis Sanctorum ante pectus portare suspensam ad collum* .

„ Sed non inde satis valide infertur Encolpion fuisse Insigne Episcoporum ; nam primo , qui illud *imposuit fuit Imperator* , *secundo Helias Vicarius Sedis Hierosolymitanae,qui narrans adventum suum in Regiam Civitatem* , *et qualiter ab Imperatore ipse cum sociis receptus fuerat* , *ea verba dixit* , *imposuit super colla nostra Encolpion etc.* Non erat Episcopus sed Presbyter . Tertio ut Gretserus

solemniter sacras functiones, Sacrumque eos peragere contigerit: Secundo ut ipsorum omnibus, et singulis pectoralem Crucem quotidie gestandi detur facultas.

,, lib. 2. *de Cruce* cap. XXXIV. animadvertit, et post eum Saussajus ,, *Panopliae Episcopalis* lib. IV. pag. ,, 299. Non inficiatur *Encolpii* vocem neque in Graeco Textu memoratae Actionis V., neque in Latina versione haberi, sed Ωμοφορα, ,, Humeralia, seu Superhumeralia. Idipsum confirmat Georgius ,, lib. I. de Liturgia Romani Pontificis cap. XIX. Quarto demum frustra ea verba ad Crucem pectoralem Episcoporum referuntur, cum, ,, ut late probant, qui *de Cruce* scripserunt, Crucem secum ferre ,, commune esset omnibus Christianis, ,, et praesertim hodie ditioribus foeminis, quae in signum potius vanitatis, quam christianae religionis Crucem lapidibus pretiosis intextam collo appensam deferunt. ,, Caeterum quod spectat Crucem ,, quam pectoralem vocant, quam ,, nimirum Episcopi Latini gestare solent, benedici aliquibus ab hinc ,, saeculis consuevit, extatque hodie ,, titulus in II. parte nostri hujus Romani Pontificalis, qui inscribitur: ,, *de Benedictione Crucis pectoralis*. Vide quae in ejusdem Tituli ,, Commentario a nobis dicentur.

Idem Catalanus ad part. 2. Pontificalis tit. 14. quod est *de benedictione Crucis pectoralis* sic adnotat = De ,, Cruce pectorali Episcoporum actum ,, a nobis fuse jam fuit tom. I. hujus ,, Operis in Prolegomenis cap. 13. ubi ,, non modo de ejus origine, et usu ,, apud Latinos, verum etiam apud ,, Graecos nonnulla notata sunt. ,, Quantum vero ad ejusdem Crucis ,, benedictionem attinet, nihil in priscis MSS. pontificalibus Libris, nihil ,, prorsus apud Scriptores antiquos ,, invenio. Sed neque extat is praesens titulus in editis ante Clementem VIII. Pontificalibus, in quibus ,, post titulum *de benedictione novae Crucis*, statim sequitur titulus ,, ille, qui inscribitur *de benedictione Imaginis B.M.V.* Porro, uti alibi ,, notatum est, ex Durandi Pontificali liquido constat sua ipsius aetate ,, saeculo nimirum XIII. Crucem pectoralem gestatam quidem ab Episcopis fuisse, sed nondum inter ,, ornamenta Episcoporum translatam, in potestate tamen Episcopis eam adhibere, vel non adhibere. Constat nihilominus saeculo ,, XIV. non modo inter Episcoporum ,, peculiaria ornamenta Crucem ipsam ,, fuisse adscriptam, verum etiam ,, ubi ipsam Episcopi accipiebant ,, Missam celebraturi, hanc ex Romano Missali Fratrum Minorum, ,, quod extat in Vaticana Bibliotheca num. 4743. pronunciabant formulam = *Tuam Crucem adoramus Domine*, *tuamque gloriosam* ,, *recolimus Passionem*, *et Tu miserere nobis*, *qui passus es clementer pro nobis*. *Amen*.

,, Tametsi antiquus non sit praesens titulus *de benedictione Crucis pectoralis*, quam nempe Episcopi ad collum appensam gestant, ,, videaturque a Clemente VIII. adjunctus, cum in editis ante ipsum ,, Pontificem Libris pontificalibus ,, haudquaquam inveniatur: est tamen non ita recens alius titulus,

Et Sacra Eadem Congregatio, exquisita prius sententia alterius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris scripto pandita, typisque vulgata; referente Emo, et Rmo Domino Card. Carolo Odescalchi, loco Emi, et Rmi Dni Card. Antonii Pallotta Ponentis absentis, respondendum censuit = *Quoad Crucem negative: quoad Palmatoriam affirmative, juxta votum Magistri Caeremoniarum; dummodo non sit praesens Episcopus, Metropolitanus, Nuncius, Legatus, S. R. E. Cardinalis* = *Die* 27. *Septembris* 1828.

Facta autem per me infrascriptum Secretarium de praemissis SSmo Domino Nostro Leoni XII. Pontifici Maximo relatione, Sanctitas Sua Sacrae Congregationis sensum laudavit, confirmavitque in omnibus. Contrariis non obstantibus quibuscumque. *Die prima Octobris* 1828.

4492. FAVENTINA.

Porrecto SSmo Dno Nostro Leoni XII. Pont. Max. sequenti supplici libello.

BEATISSIMO PADRE.

Il Sacerdote Luigi Cassani Arciprete di Bagnacavallo Diocesí di Faenza Oratore umilissimo della Santitá Vostra ossequiosamente espone, qualmente nella Bolla di creazione della Collegiata di Bagnacavallo, oltre gli altri privilegj concessi all' Arciprete pro-tempore dalla sa. me. di Benedetto XIV. nella sua Bolla *Illius incomprensibili bonitate*, gli fu accordato

„ qui non modo in Pontificalibus edi-
„ tis, sed et in MSS. Pontificali Co-
„ dice Guillelmi Durandi, qui flo-
„ ruit saeculo XIII., et in aliis habe-
„ tur inscriptus de benedictione, et
„ impositione Crucis proficiscentibus
„ in subsidium, et defensionem Fi-
„ dei Christianae, seu recuperatio-
„ nem Terrae Sanctae. Estque is ti-
„ tulus XXI. juxta ordinem titulo-
„ rum partis II. Romani hodierni
„ Pontificalis. Porro cautum est ex
„ hac nostra Rubrica, ut Pontifex
„ ad benedicendam Crucem pectora-
„ lem uti possit ea forma, quae in
„ ipso titulo XXI. est assignata.

Quoniam itaque patet ex his, quae allata sunt, usque a saeculo XIII. vel XIV. morem invaluisse gestiendi ab Episcopis pectoralem Crucem, si vellent, qui tamen mos communis evasit, et per modum regulae, quandoquidem in Romano Pontificali insertus fuit titulus *de benedictione Crucis pectoralis*, quae aliis pontificalibus indumentis adnumeratur; plane consequitur ita Episcopis pectoralem Crucem convenire, ut usurpari nequeat ab aliis inferioris ordinis, nisi per privilegium. Hoc autem nonnisi raro rationabilibus de causis canto conceditur. Nil mirum igitur, si eam postulanti Imolensis Cathedralis Capitulo Sac. Congregatio novum hoc Insigne concedere repugnavit. Quum enim tot aliis privilegiis cumulatum esset, ejusdemque Canonici, ac Dignitates Pontificalium usu decorati sint, haud congruere visum est aliud addere pectoralis Crucis, quo magis accederent ad extrinsecas pontificales honorificentias, et tantum detraheretur extrinseci honoris Episcopali Dignitati, quantum additum esset Dignitatibus, et Canonicis ejusdem Capitulum componentibus.

ancora di poter fare Pontificale nelli seguenti giorni, come dalla Bolla = *ut ipse*, *idest Vicarius* = poichè così chiama la Bolla l' Arciprete di Bagnacavallo, costituendolo Vicario perpetuo del Vescovo di Faenza = *in Nativitatis, et Circumcisionis D. N. J. C. et Epiphaniae, necnon Paschatis Resurrectionis Dominicae, et Pentecostes, ad Corporis Christi, et Assumptionis B.M.V., et Dedicationis S.Michaelis Archangeli festis diebus tantum a primis Vesperis usque ad occasum solis festorum dierum hujusmodi* . . . . e poscia *quibuscumque ipse inibi*, cioè nella Chiesa Arcipretale di S. Michele, *diebus festis huic tantum in Pontificalibus celebrabit Benedictionem solemnem post Missam, et Vesperarum, ac Matutinorum, et aliorum Divinorum Officiorum celebrationem supra populum inibi tunc existentem elargiri* = . Quindi è, che l' Oratore supplica umilmente Vostra Santità, affinchè si degni ordinare, che venga dichiarato a chi spetta, se l' Oratore possa fare il Pontificale nella mattina del Sabato Santo nella Messa solenne. Spera l' Oratore di essere esaudito, mentre evvi la Sagra Congregazione del Concilio, che nel 1785. alli 9. di Luglio definì, che = *Paschatis Solemnitas exorditur a Missa Sabathi Sancti*. (a)

(a) Facile quisque videt, planeque intelligit Pontificales Missas relate ad illos, qui non ex jure, verum ex privilegio in quibusdam dumtaxat designatis diebus queunt Pontificalia peragere, quin iisdem liceat alios dies, praeter expressos in Apostolicis Constitutionibus, ut illa est Alexandri VII. pro Abbatibus, et Praelatis Episcopis inferioribus, vel peculiaribus privilegiis concessis quandoque Capitulis, Dignitatibus, Rectoribus etc., addere. Quamobrem Archipresbyter Collegiatae, et Parochialis Ecclesiae S. Michaelis Balneacavalli Faventinae Dioecesis, cui facta fuit potestas, a sa.me. Benedicto XIV. Pontificalia peragere in designatis solemnioribus anni diebus a primis Vesperis ad occasum Solis diei sequentis, perperam praesumit privilegium extendere, eoque uti etiam in Sabatho Sancto, quia Pontificalem Missam licite potest celebrare sequenti die solemni Paschatis Resurrectionis. Equidem in facultate ei est quoad alias festivitates canere pontificaliter primas Vesperas, quia revera a Vesperis initium habet sequentis diei solemnitas; sed Dominica in qua recolitur Resurrectio D. N. J. C. habet quidem primas Vesperas, si Vesperae dici possunt, quae singulari ritu intra Missam persolvuntur, loco versus *Communio*, et Orationis *Postcommunio*; imo, ut notat Tetamus Diar. Ecclesiastic. civil. cap. 8. de Sabatho Sancto num. 358 *Eaedem Vesperae verius appellari possunt gratiarum actio, quam Officium Vesperarum, teste Ruperto de divin. Offic. lib. II. cap. XVIII.* Confer *Benedictum XIV. de Missae Sacrificio sect. I. cap. XXIII.* §. 1., *sed et Vesperae vocabantur gratiarum actio*. Vide *Meratum ad Gavantum tom. II. sect. IV. cap. V. num.* 1. Hinc hujusmodi Vesperae separatim non persolvuntur in Choro, sed celebrantur in Missa, quae, ut aliae diei functiones (per anticipationem), peragitur; ideo dumtaxat ad privatum eas recitandas tenentur, qui Missae non

Relatae autem hujusmodi preces in Audientia diei 27. Martii 1827. eidem SSño Dño Nostro per Secretarium S. R. C., Sanctitus Sua rescribendum jussit = *recurrat ad Sacram Rituum Congregationem*.

Proposita igitur instantia per Eñum, et Rñum Dñum Cardinalem Pedicini Relatorem, re mature discussa, responsum fuit = *Servetur stricte privilegium Benedicti XIV. ideoque excluso Pontificale Sabathi Sancti* =. Die 27. Septembris 1827.

adstiterunt intra quam fuerant absolutae: quapropter locus non est, eas pontificaliter persolvendi, nisi intra Missam, prout fieri debet ab Episcopis, qui generalem Ordinationem Promovendorum cum ad Minores, tum ad Sacros Ordines peragunt, vel etiam possunt, si velint, etiamsi non adsint ad Ordines Promovendi, quia Episcopis numquam interdictum est agere Pontificalia. Quod autem jure proprio, et ex dispositione caeremonialis Libri possunt Episcopi, haud aliis permissum est, qui ex privilegio gaudent limitato usu Pontificalium, et stricte tenentur ad id, quod in privilegio expressum est. Idcirco Archipresbyter Collegiatae Balneacavalli, ut Vesperas Paschatis pontificaliter celebraret in Sabatho Sancto, deberet etiam in Pontificalibus alias functiones, et praesertim Missam, a qua Vesperae separari nequeunt, persolvere. Atqui pontificalem Missam non ei est in Sabatho Sancto celebrare permissum, ideo etiam nec Vesperas, quia privilegium Missam solummodo designat pro solemni die Paschatis, non autem pro Sabatho Sancto.

Ejus autem intentioni obest potius, quam prosit resolutio Sacrae Congregationis Concilii diei 9. Julii 1785., qua declaratum fuisse asseritur, quod Paschalis solemnitas exorditur a Missa Sabathi Sancti. Esto quidem ita sit; sed quoniam inter designatas in privilegio Missas, illa Sabathi Sancti non occurrit, sed ea tantum exprimitur solemnitatis Paschatis, quid ultra quaerendum est, ut Archipresbyter Orator vanam suam petitionem agnoscat? casus vero Sacrae Congregationi Concilii propositus, quo se tueri posse confidit, a specie nostra quammaximè distat, nec ullam habere potest relationem ad eamdem. In illo quippe agebatur de Canonico, qui ex fundatione tenebatur dumtaxat = *di intervenire* (in Choro) *nelle solennità del SSmo Natale, di Pasqua, e di S. Eustachio* =. Et exorta controversia super intelligentia mentis Fundatoris; an scilicet sub nomine solemnitatum etc. interessentia incipere deberet a primis Vesperis solemnitatum in testamento a Fundatore praescriptarum, et an his venirent etiam illae, quae intra Missam in Sabatho Sancto persolvuntur: jure declaratum fuit Canonicum teneri interesse Missae Sabathi Sancti, quia Vesperae ea die in Choro non separantur a Missa. Species autem nostra non est de obligatione adimplendi a Testatore impositum onus, quod a jure procedit, et cum jure conjungitur; verum de extensione privilegii ultra fines praescriptos, seu de Pontificalibus, quae a Privilegiatis celebrari nequeunt, nisi ad formam Indulti, et solummodo in diebus ab Indulto designatis, et expressis. Non secus igitur S.R.C. indebitae postulationi respondere de-

4493. SANCTI MINIATIS.

Transacto Anno 1827. nonnulla exorta sunt dubia in Ficiclensi Oppido Dioecesis Sancti Miniatis quoad observantias Festorum , et ritum Sanctorum Martyrum Genesii , et Candidi , quorum primum tamquam Patronum Principalem venerata est universa Sancti Miniatis Dioecesis; secundum vero uti talem usque ab anno 1762. prosequuntur Clerus , et Populus ejusdem Oppidi Ficiclensis . Pro horum resolutione Dubiorum Sacram Rituum Congregationem Capitulum , et Canonici Ecclesiae Collegiatae , et Parochialis , nomine etiam Cleri , ac Populi totius Oppidi adivere . Proposita in Congregatione Ordinaria diei 22. Septembris memorati anni 1827. praedicti Capituli instantia , Sacrae Congregationis sensus fuit , ut super ipsam audiretur Miniatensis Episcopus , deque suo voto rogaretur . Quibus omnibus rite peractis in Comitiis habitis die 27. Septembris hujus anni 1828. infrascripta dubia fuere proposita , videlicet

1. An Ficiclenses , qui proprium Patronum habent , teneantur die festo S. Genesii Martyris totius Dioecesis Patroni audire Sacrum , quemadmodum ad hanc usque diem audierunt ?

2. An teneantur recitare Officium Divi Genesii Martyris ?

3. An Officium ipsius Martyris recitantes debeant illud colere eodem ritu , Octavamque servare , quam Dioecesis universa servat , et ipsi huc usque servarunt ?

Quibus , et alia duo Dubia secundaria adjecta fuerunt , nimirum :

1. An quod pro Clero , et Populo Oppidi Ficecli hactenus dictum , definitumque est quoad Festum , Missam , et Officium S. Genesii Martyris Patroni Principalis Civitatis , et Dioecesis Miniatensis , intelligendum , dicendum , et extendendum sit ad Clerum , et Populum totius Districtus , vel Territorii ejusdem Oppidi , et quatenus affirmative , quomodo se gerere debeat Clerus , et Populus Territorii quoad praeteritum , cum nihil de Festo S. Candidi Martyris usque nunc egerit , quidque in posterum ab eo faciendum sit?

2. Utrum Clerus Oppidi (et in casu affirmativo ad secundam partem primi Dubii) totius Territorii Ficecli in recitatione Officii ad honorem gloriosi Martyris Genesii Officium proprium de eo pro Civitate , et Dioecesi approbatum recitare possit , vel teneatur ? (a)

bebat , nisi prout fecit , videlicet = *servetur stricte privilegium Benedicti XIV.* = ideoque , excluso Pontificale Sabathi Sancti , posse Oratorem solummodo ad formam Indulti in Pontificalibus Missam celebrare die Sancto Paschatis .

(a) Tot sunt Decreta hac in nostra Collectione relata , quae controversias dirimunt quandoque exortas de Patronis principalibus civitatum , et locorum juxta casuum diversitatem , ut quisque oculos , mentemque ad ea intendens, quid facto opus sit intelligere possit , quave ratione , siquae exoriatur quaestio queat enodari . Ideo ad illustrandum hoc Decretum nihil video , quod nova studia , ac elucidationem exposcat .

Sacra Eadem Congregatio, audito prius altero ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistro, qui suam sententiam praelo cusam dedit, ad relationem Emi, ac Rmi Dni Card. Petri Vidoni Causae Relatoris, rescribendum censuit = *Juxta Votum Magistri Caeremoniarum* = scilicet.

Ad 1. *Negative*

Ad 2. *Negative: Posse tamen, et debere recitare Officium S. Genesii, attenta consuetudine sub duplici majori tantum.*

Ad 3. *Negative, et provisum in secundo.*

Ad alia duo Dubia secundaria = *Affirmative, servatis servandis quoad ritum*, scilicet *sub ritu dup. maj. tantum, excepto praecepto obtinendae absolutionis = Die* 27. *Septembris* 1828.

Facta autem per me infrascriptum Sacr. Rit. Congregationis Secretarium de praemissis SSmo Domino Nostro Leoni XII. Pont. Max. relatione, Sanctitas Sua in omnibus Sacrae Congregationis responsum approbavit, et confirmavit. *Die* 1. *Octobris* 1828.

4494. AQUIPENDIEN.

Cathedralis Aquipendiensis, ubi nulla est Praebendarum distinctio, quum omnes Canonicatus Presbyterales existant, Hermes Garzonotti Presbyteratu adhuc non insignitus, praevia Apostolica Dispensatione Canonicatum est assequutus. Ad Sacerdotalem Ordinem dein promotus certiorem reddidit Canonicum Aloysium Chierici nondum Sacerdotio inauguratum, sed in Canonicatus possessione anteriorem, se ex Sacerdotii receptione illi praecedere debere tam in Choro, caeterisque functionibus, quam in actis Capitularibus. Etsi aegro animo, monitus tamen cessit; sed Presbyteratum, quum obsequutus fuisset, iterum praecedentiam expostulavit, quam ex Sacerdotii defectu amiserat. Sed cum res ad pacem non componeretur, Rmi Episcopi judicio commissa fuit, atque ante causae cognitionem Canonicus Garzonotti Sac. adivit Congregationem Concilii. Interim Decretum Episcopi Aquipendien. Canonico Chierici praecedentiam tribuit. Dum S. C. Supplici Garzonotti Libello rescripsit = *Utatur jure suo coram Episcopo ad formam Decretorum S.C. Rituum, praesertim in Monopolitana diei* 17. *Novembris* 1674, *et S. C. Concilii praesertim in Albanen. Diei* 17. *Junii* 1826. Quum autem a suo Decreto Rmus Aquipendiensis Antistes non recesserit, quinimmo oblato Congregationis recensitae Oraculo mandaverit = *Salvis hinc inde juribus, supersederi* = ad quaestionem definiendam supplex fuit SSmo D. N. Leoni XII. P. M. Canonicus Chierici, ac S. S. sub die 14. Martii 1827. mandavit *proponi in Ordinario S.R.C. Conventu, audito prius Rmo Episcopo, qui accersitis omnibus congruum constituere debuerat terminum ad comparendum, et deducendum jura sua in ipsa Sacra Congregatione.* Longiorem vero moram a Canonico Chierici animadvertens Canonicus Garzonotti interponi, etsi ad juris tramites ab Episcopo monito, qui suam sententiam in scriptis aperuit, S. R. C. memoriale cum summario exhibuit, ut super re decerneretur.

Sacra autem Congregatio in Ordinario Coetu ad Vaticanum coacto sub die 22. Martii vertentis anni 1828., audita relatione Emi, et Rmi D. Card.

Joannis Francisci Falzacappa Ponentis, visisque juribus deductis (a), respondendum censuit = *Affirmativè favore Canonici Garzonotti* = Lis certe com-

(a) Innumera sunt Decreta Sacrae hujus Congregationis, quibus declaratum fuit in Cathedralibus, et Collegiatis, in quibus Praebendae omnes sunt Presbyterales, et non distinctae, quoad Canonicos, aut alios Praebendatos quocumque nomine nuncupentur, praelationis rationem non ab anterioritate possessionis, sed ab Ordinis dignitate esse petendam; ita ut Presbyteri anteire debeant, etiamsi qui in Ordine sunt Diaconatus et Subdiaconatus antiquiorem habeant possessionem, et ita etiam dicendum quoad Diaconos relate ad Subdiaconos. Satis est consulere Indicem generalem verbo Canonici, qui habetur in fine Tomi V. hujus Collectionis, aliaque Decreta, quae subsequuntur in sequentibus voluminibus VI. et VII. praecipue vero in *Terracinen. sub num.* 4462., et in *subjecta adnotatione*, qua demonstratum est, regulam sumendam esse a Decreto in una *Urbis S. Mariae ad Martyres* sub die 29. Martii 1659. confirmato in altero Ordinario Conventu habito coram Summo Pontifice, qui nedum adprobavit Decretum, verum etiam addidit esse omnino servandum, non obstante contraria consuetudine, quam abusum impraescriptibilem declaravit (vide num. 1834. et 1854.)

Non alia fuit sententia Sac. Congregationis Concilii in similibus. Quin tamen antiquiora quaeramus, recentissima est resolutio in Causa *Albanen. Praecedentiae*, ut ex folio R. P.D. Secretarii, quod hic per extensum subjicere juvat.

ALBANEN PRAECEDENTIAE

,, Sacerdos Benedictus Benignetti ,, *anno* 1819. in Collegiata Ecclesia ,, S. Barnabae Apostoli Terrae Mareni, ubi nulla adest Praebendarum distinctio, canonicatum est assecutus, atque ex Emi Episcopi jussu super Clericum Josephum Torquati Canonicum possessione antiquiorem in Choro et in aliis Capitularibus actis praecedentiam obtinuit. Mandatis obtemperavit Clericus Torquati, oretenus tamen denuntiavit, se, cum primum ad Presbyteratus Ordinem foret promotus, in pristinum velle statum restitui. Sacerdos nuper factus praecedentiam juxta suae possessionis antiquitatem expostulavit, sed repulsam passus, ad hunc Sacrum Ordinem sibi confugiendum esse duxit.

,, Rogatus Emus Episcopus, ut auditis interesse habentibus, dignaretur Votum suum pandere, exemplar transmisit Capitularium Comitiorum, quo Canonici, licet fateantur *che nelle Costituzioni Capitolari non si trova veruna disposizione, che faccia a questo proposito*, nihilominus nonnulli ex Canonicis fidem perhibent, *che per antichissima consuetudine di detta Colleggiata i Canonici, che prendono prima possesso, benche Chierici, godono la precedenza degli altri Canonici, che prendono possesso dopo di loro, benchè Sacerdoti, e soltanto i Chierici nelle Processioni per un certo rispetto danno la man destra ai Sacerdoti, ma dopo che ancor quelli son Sacerdoti, godono la man destra, come loro compete per anzianità di possesso*, et ad robur eorum depositioni adjicien-

ponenda foret, nisi Canonicus Chierici appellationem intermisisset. Denuo itaque proposita causa sub infrascripta die, Emi ac Rmi Patres sacris riti-

„ dum quatuor innuunt exempla, quae „ obtigerunt, postquam ipsi inter Ca- „ nonicos fuerunt cooptati.

„ Dein Emus Episcopus sententiam „ suam aperiens, inquit, In Capitulo „ Marcni Praebendas non esse distin- „ ctas ordine, atque idcirco prae- „ cedentiam deberi ei, qui ordine est „ dignior, quamvis alter Canonicatu „ sit antiquior. Addam etiam ipsis „ Canonicis Clericis, postquam Sa- „ cerdotes facti sint redintegrationem, „ seu praecedentiam non competere „ adversus Canonicos Sacerdotes re- „ ceptione posteriores, cum jus semel „ adeptum ex Sacerdotio non amitta- „ tur, idque non obstante immemo- „ rabili in contrarium consuetudine, „ quam abusum declaravit S.R. Con- „ gregatio.

„ In Ecclesiis, ubi nulla adest Prae- „ bendarum distinctio in Sacerdotales, „ Diaconales, et Subdiaconales, Canoni- „ cos Presbyteros, quamvis possessione „ juniores, praeferendos esse Cano- „ nicis Ordine minoribus, licet re- „ ceptione antiquioribus, post textum „ *in cap. Statuimus* 15. *de major.* „ *et obed.*, docet *S. Rituum Con-* „ *greg. in Cabalicen.* 3. *Augusti* „ 1617., *et in Nullius Baren.* 22. „ *Januarii* 1678. Quin imo hierar- „ chicus hic ordo ita adamussim est „ servandus, ut contraria invehi ne- „ queat consuetudo, *quam abusum im-* „ *perscriptibilem declaravit* Decre- „ tum Sac. Rituum Congregationis *in* „ *una Urbis S. Mariae ad Martyres* „ ab Alexandro VII. *die* 27. *Septem-* „ *bris* 1659. per viam legis universa- „ lis confirmatum. *Scarfant. in a-* „ *nimad. ad Ceccop. Lucub. can.* „ *lib.* 1. *tit.* 11. *num.* 15.

„ Verum hanc juris sanctionem „ haud in praesens impugnare vide- „ tur Canonicus Torquati; siquidem „ hoc unum ipse contendit, quod „ utpote ad Sacerdotium jam promo- „ tus in illum sit restituendus prae- „ cedentiae locum, quem prius ces- „ serat Canonico Presbytero posses- „ sione posteriori. Inter Canonicos „ enim dignitate pares quoad praee- „ minentias ordo receptionis tantum- „ modo spectandus est. *Barbos. de* „ *Canon. cap.* 18. *num.* 12., *S. haec* „ *Congreg. in Albanen. Praeceden-* „ *tiae* 14. *Decemb.* 1816. *et in Sur-* „ *rentina Praeeminentiarum* 20. „ *Dec.* 1823. §. *compertum*, adeo „ ut potior in possessione, potior e- „ tiam in loco habendus sit. Pignatt. „ *tom.* 3. *consul.* 55. *num.* 12. *Rota in* „ *Firmana Praecadentiae* 20. *Janua-* „ *rii currentis Anni* §. *Nec aliud co-* „ *ram R. P. D. Marco*. Reque ve- „ ra Canonicum receptione antiquio- „ rem, postquam fuerit Sacerdotio in- „ signitus, reintegrandum esse ad lo- „ cum praecedentiae supra Canonicos „ Sacerdotes medio tempore receptos, „ respondit. *S. Rot. Tribunal. in Hil-* „ *desimen. Praecedentiae* 12. *Junii* „ 1671. *coram Emerix*.

„ Idque in themate potissimè est „ retinendum, tum quia accedit Col- „ legiatae consuetudo in praeceden- „ tiae quaestionibus plurimi facienda. „ Rota in *citat. decis.* 66. *num.* 5. *co-* „ *ram Emerix*. Sac. Congregatio in „ *Surrentina Praeminentiarum* 20. „ *Decemb.* 1823. §. *Juris*, tum quia Ca- „ pitulares Constitutiones hujusmodi „ redintegrationem praecipiunt: Ca-

bus tuendis praepositi ad Vaticanum iterum in Ordinariis Comitiis coadunati, ad relationem ejusdem Emi, et Rmi D. Card. Ponentis Caussa discussa, et examinata, rescribendum censuerunt = *In decisis et amplius*. Atque ita decreverunt, ac servari mandarunt. Die 16. Decembris 1828.

,, nonicus enim, qui est a grammatophylacio Collegiatae, affirmat in Archivio asservari librum Constitutionum manuscriptum, in quo inter caetera legitur: *Nè possa* (Canonicus Clericus) *precedere alli Canonici Sacerdoti benchè posteriori nel possesso, sinochè non avrà ottenuto il Sacerdozio, nel qual caso abbia il luogo, che gli compete conforme l'anteriorità del suo possesso*.

,, Et quamvis in libro, quem in linguam latinam deinde versum Apostolica Sedes confirmavit *citatam particulam*, pergit idem Canonicus, *reperire non liceat*, hoc ideo accidit, quia Abbas et Canonici, quorum erat Constitutiones edere, judicarunt superfluum illud jubere, quod constanti consuetudine jamdiu fuerat receptum.

,, Sed Canonico Torquati adversum tenet censura *cap. Statuimus de maj. et obed.*, quo cautum est, ut Presbyteri primum locum, Diaconi secundum, Subdiaconi tertium habeant, etiamsi posterius admittantur. De loco autem, quem Canonici Presbyteri possessione juniores sibi quaesiverunt nunquam decidere, licet postea Canonici Clerici receptione antiquiores Sacerdotes efficiantur, tradit *Scarfant. loc. cit. num.* 17., *Monacell. tom. 3. form.* 7. *num.* 5. et decrevit Sac. Rituum Congregatio *in Tarsen.* 15. *Septembris* 1668. *in Sutrina* 30. *Julii* 1689. *et in alia Sutrina* 27. *Augusti* 1707.

,, Neque hanc juris dispositionem revocavit unquam asserta Collegiatae S. Barnabae consuetudo; siquidem exempla a quibusdam Canonicis prolata, solummodo evincerent Canonicos possessione antiquiores, licet Clericos praecedentiam obtinuisse super Canonicos Presbyteros receptione juniores, non autem Canonicos Clericos Sacerdotio insignitos amissum recuperasse stallum; ac propterea eadem consuetudo nihili esset facienda, quum a diversis non fiat illatio, *leg. Papinianus ff. de minor.*, *Rota coram Emerix decis.* 368. *num.* 5. Praeterea etiamsi explorata esset praetensa consuetudo, eam tamen veluti abusum, et corruptelam spernendam esse tradit *Scarfant. loc. cit. num.* 17. et decrevit Sac. Rit. Congregatio *in Monopolitana* 17. *Novembis* 1674. declaravit, quod *Canonici Clerici, ubi Praebendae non sunt distinctae in Presbyterales, Diaconales, et Subdiaconales, quamvis receptione antiquiores, non sunt praeferendi Canonicis Presbyteris, etiam postquam Canonici Clerici fuerint effecti Sacerdotes*; *et tunc nec ipsis competere reintegrationem, seu praecedentiam adversus Canonicos Sacerdotes, posteriores receptione, cum jus semel adeptum ex Sacerdotio nunquam amittatur, non obstante immemorabili in contrarium consuetudine, quam abusum impraescriptibilem declaravit*.

,, Ad Constitutiones Capitulares quod attinet animadvertit Emus

4193. JANUEN.

In S. Catharina Januensi plane cognitum fuit quam miris rationibus Divina Clementia, errantes ut ad ovile reducat, et quam copiosius gratiae suae oleum effundat, siquando contulit amaritiem. Quamvis enim ad Claustra vocasset, si tamen quemadmodum Abraham obedientiam voluit non sacrificium, atque a Sanctimonialibus rejectam pudore, tristitiaque suffusam domum remisit. Adduxit deinde ad nuptias, ubi tribulationes pressurasque paraverat, et alienato Mariti animo dure admodum tractari coepit, quo factum est, ut ad levandum moerentis animi fastidium, aliquid de pristina vitae consuetudine remittere, et mundanam sequi rationem instituerit, sed quum a terrenis rebus animi potius augeretur moeror, et tristitia, quam levaretur angustia, ita supra modum gravata est, ut toederet etiam vivere, et in se ipsa responsum mortis haberet. Ast in se reversa ad Confessarii pedes sese prostravit dum illius oculis divinae lucis lumen subito affulsit, et doloris simul, atque amoris vulnere percussa parum abfuit quin prolaberetur in Terram. Hanc subitam, perfectamque Conversionem, quam gratissimam sibi fore coelesti charismate Christus significavit, cupiens Clerus Januensis ad caeterorum exemplum tam in Civitate, quam in Dioecesi peculiari festo recolere, S.R.C. supplex fuit, ut Officium secundò ejusdem S. Catharinae indulgere dignaretur, quod profecto novum in Sacra Liturgia non fuisset (a)

„ Episcopus, nihil hac de re in illis „ statui, declararunt ipsi Canonici in „ Comitiis diei 13. Junii 1825., dum „ uno ore fassi sunt: *nelle costituzioni capitolari non si trova veruna disposizione, che faccia a questo proposito*: at nudius tertius „ folium ad me misit Vicarius Generalis, ex quo Canonicus Archivista probare studet controversiam „ hanc in Constitutionibus capitularibus definitam fuisse. Illud autem „ nullo in pretio habendum, ac Capitularium Constitutionum partem „ non efformare videtur vel ex eo, „ quod istae latino idiomate conditae „ sint, italico sermone folium sit exaratum, atque ab ipsis omnino distinctum, ac separatum sit, nullaque auctoritate roboratum, quae „ ei firmitatem tribuat. Quod et ex „ eo evidentius apparet, quod quum „ Constitutiones Capitulares conditae „ per Capitulum fuissent italico sermone, atque iisdem comprehensa „ esset particula illa postmodum reddita (verbum pro verbo) in latinum „ idioma, Ordinarii auctoritate penitus ea reticita fuit; quod idem est „ ac si cubitalibus litteris fuisset rejecta.

„ Itaque Emi Patres dignentur dirimere dubium, an, et cui sit danda „ praecedentia in casu &c?

Et Sac. Congregatio in altero Conventu coacto die 22. Julii ejusdem Anni, rejecta instantia Canonici Torquati, et posthabitis rationibus pro eo adductis, praefato dubio respondit.

Affirmative favore Canonici Benignetti.

(a) Quamquam hujusmodi petitio, dum primum ad Sac. Rit. Congregationem delata fuit, inanibus rationibus destituta visa fuerit, pluraque argumenta concurrere, quae eamdem

Et Emi Patres sacris ritibus tuendis praepositi ad Vaticanum sub in-

rejiciendam esse evincerent, ac illud praesertim, ne novum daretur exemplum ad istiusmodi postulata, nihilominus, ut res maturius expenderetur, priusquam ad Patres Sac. Rit. tuendis praepositos instantia proponeretur, duo deputati fuerunt Consultores Theologi, qui pro veritate suum sensum aperirent. Idcirco non ingratum fore arbitratus sum, si hic ab iisdem relata legentium oculis subjicerentur.

VOTUM I.

R. P. Michaelis Dominici Zecchinelli e Societate Jesu SS. RR. Consultoris.

1. Se, come sta esposto nel *Pro-Memoria*, è legalmente dimostrata la miracolosa Conversione della detta Santa di cui si chiede l'Officio, *secundo*; e se v' ha esempio di simili concessioni fatte dalla S. Congregazione, come sembrano voler assicurare i promotori di questa Causa, nel loro Pro-Memoria, pare che non sia disconvenevol cosa il proporla alla Congregazione de' S. R. affinchè si dia una risposta, la quale potrebbe servir di norma a chi volesse *in posterum* azzardar simili petizioni.

2. Sia lecito tuttavia di riflettere, che per quanto si voglia supporre miracolosa la conversione di detta Santa, non sarà mai paragonabile, nè quanto alla difficoltà, e grandezza del cangiamento, nè quanto alla importanza e publica utilità degli effetti, alla conversione di S. Agostino. Sembrerebbe pertanto non potersi ammettere tal petizione senza dar, quasi direi, un tacito diritto ad altre Chiese, e specialmente del Sacro Ordine degli Agostiniani, ad insinuar simili petizioni.

3. Più. La Conversione per eccellenza, di cui faccia menzione la Santa Chiesa, è quella di S. Paolo, unica e singolare, siccome dopo la Natività di Gesù Cristo, e di Maria Vergine, l'unica e singolare natività immacolata e santa, di cui faccia menzione la Santa Chiesa, si è quella di S. Gio. Battista, sebbene del medesimo celebri ancor la decollazione.

4. Or concedendo si fatta celebrità di conversioni d' altri Santi, non so se si venisse indirettamente a togliere qualche parte di pregio togliendole almeno la singolarità, a quella di S. Paolo.

5. Finalmente molti sono i Santi, che dovettero l' origine della lor santità a qualche colpo straordinario della grazia, che li prevenne; onde poi si famose divennero le lor conversioni. Tali sono per esempio quelle di S. Maria Egiziaca, di S. Pelagia, di S. Margherita da Cortona, di S. Gio. Gualberto, e del medesimo N. S. P. Ignazio, e di tanti altri, i quali niente men forse della lodata Santa, potrebbero perciò vantare il diritto d'un officio *secundo*.

6. Non è da trascurare altresì una osservazione, ed è, che ammessa tal petizione potrebbero altre Chiese agevolmente per illazione di casi simili, stimarsi in diritto d'insinuar la domanda di far l' Officio *secundo* di qualche Santa, che abbia ricevute le Stigmate, sull' esempio dell' Officio che si celebra per le Stigmate di S. Francesco.

7. Nondimeno, siccome queste, ed altre ragioni che recar si possono, se concorron forse a render difficile l'impetrazione, non fan comparire perciò

frascripta die in Ordinariis Comitiis congregati, exquisita prius sententia

disconveniente la petizione, specialmente perchè v' ha altri esempj che potrebber prodursi, v. g. di Santa Rosalia, dell'Invenzione del Corpo di S. Stefano, di S. Giovanni *ante portam Latinam*; così sarei di parere che non disconvenisse farne la proposizione, se pur non v' abbia qualche decreto della S. Congreg. de' Riti, a me non cognito, che decisa già abbia in qualche caso simile tal questione. Intanto assoggettando questo mio debol parere alla censura di chi più sa, ed alla saviezza di quelli, cui spetta un tale giudizio per dignità, uffizio, autorità, mi dico umilmente.

P. Michele da Zecchinelli C. de' S. R.

VOTUM II.

R. P. Placidi Mariae Brocchetti ex Ordine Praedicatorum SS. RR. Consultoris.

1. Cum Sacrorum Rituum Congregationi supplices preces exhibitae fuissent pro Festo secundo in Sanctae Catharinae Januensis honorem obtinendo, et potestate recitandi Officii cum lectionibus propriis secundi nocturni desumendis ex Bulla Canonizationis ejusdem Sanctae, et Missae celebrandae; Sacrae Congregationis amplissimus Secretarius R. D. Joseph Gaspar Fatati jussit mihi subscripto, ut meam proferam sententiam; num conveniat instantiam proponere Sacrae Congregationi, ad effectum consequendi petitam concessionem? In executionem venerati praecepti, quid sentiam majori, qua possum, brevitate, exponam.

2. Durandus Episcopus Meldensis in suo opere vere eximio, cui titulus *Rationale Officiorum lib. I. cap. 3.* haec habet „ Festum Beatae Agnetis „ caret octava *institutionis*, habet „ tamen octavam alterius negotii, i- „ dest, *significationis*. Quod ergo „ dicitur in Calendario Agnetis *se-* „ *cundo*, non dicitur propter hoc, „ quod sit festum Octavarium ejus- „ dem, nec in Ecclesia pronuncia- „ tur, nec in Calendario scribitur „ Octava; sed est alia Solemnitas „ de eadem repetita propter *Mira-* „ *culum* quoddam, quod in octa- „ vo die post ejus obitum contigit in „ ejus tumulum, parentibus suis plo- „ rantibus. Intelligitur ergo Agnetis „ *secundo*, scilicet, *festo*: unde me- „ lius diceretur *secundo Agnetis*. =

3. Causa igitur institutionis hujus *festi secundi*, idest, repetiti, fuit quoddam miraculum divina virtute patratum glorificandi gratia Virginem et Martirem Agnetem; de qua re permagnifice scribit D. Ambrosius Archiepiscopus Mediolanensium.

4. Profecto pius ac devotus Ecclesiae, in qua colitur corpus Sanctae Catharinae ab urbe Genua, Clerus, ea ratione videtur motus ad poscendam ab Sacra Congregatione Rituum iteratam solemnitatem in honorem ejusdem Sanctae, quia tum Clerus ipse, cum totus populus Genuensis pie credit, Catharinam Fliscam Ad urnam die vigesima secunda Mensis Martii ad Deum per miraculum conversam fuisse. Quam rem, ut probent institutores ita in precibus scribunt. „ Questo „ giorno 22. Marzo, primo della gran „ Santità della nostra Beata Catari- „ na distinto con segnalati favori dal „ Cielo, rispetto a detta Santa, e „ rispetto a suoi divoti, è notato nel „ Martirologio Romano alla memoria

unius, et alterius ex RR. PP. Consultoribus Theologis, auditoque R. P. D.

,, di detta Santa Concittadina. Era
,, il giorno della sua festa prima della sua solenne Canonizzazione, è
,, stato sempre poi mai in venerazione presso i devoti della nostra Serafina per l' annuale rimembranza
,, della sua prodigiosissima conversione (di tiepida *civè in fervorosa*),

5. Conversio quidem ad Deum, et impii justificatio pro eodem accipiuntur. Justificatio autem impii, Duce S. Thoma Aquinate 1.p.q. 105. art.7. ad primum, licet sit opus, quod a Deo solo fiat, quia nota non est fieri ab alia causa; tamen proprie loquendo non est opus miraculosum. Tunc vero miraculum nuncupatur, cum opus evenit praeter ordinem naturae consuetum. Sacra certe Scriptura Gen. 1. docet nos, creavisse Deum hominem ad imaginem suam, Eo enim ipso, quod anima nostra est ad imaginem Dei, fit consequens capax fore Dei; igitur capacem quoque justificationis. Quam ob rem, cum opus miraculosum sit supra potentiam naturalem, uti demonstrat perspicue Angelicus loco supra citato: dum Sacrae litterae ostendunt opus justificationis, non esse supra capacitatem animae, una simul intelligitur justificationem impii non esse miraculosam. Quam scripturae Sacrae interpretationem firmat strenue Augustinus *lib. de praedest. Sanctorum*, cum ait: posse
,, habere fidem, sicuti et posse habere charitatem, naturae est hominum: habere autem fidem, quemadmodum *et habere* charitatem,
,, gratiae est fidelium. ,, Secundum Augustinum posse habere fidem, scilicet esse capacem ad recipiendam fidem infusam a Deo, est naturae hominum, nimirum, convenit hominibus secundum naturam, inquantum scilicet, naturaliter habent intellectum, in quo tamquam in subjecto recipitur fides; et voluntatem, quae imperat intellectui pro recipienda fide: habere autem fidem, et charitatem, gratiae est fidelium, est dicere: Deus est, qui per suam gratiam elargitur hominibus fidem, et charitatem. Itaque, cum justificatio non sit nata ab alia causa fieri, nisi a solo Deo; consequitur necessario minime esse eam miraculum.

6. Advertit nihilominus idem S. Thomas 1. 2. q. 113. art. 10. ,, In
,, operibus miraculosis inveniri aliquid
,, praeter solitum consuetum ordinem
,, causandi effectum: sicut aliquis infirmus sanitatem perfectam assequitur subito praeter solitum cursum sanationis, quae fit a natura,
,, vel arte: et quantum ad hoc justificatio impii quandoque est miraculosa, quandoque non. Est enim iste communis, et consuetus
,, cursus justificationis, ut Deo movente interius animam, homo convertatur ad Deum; primo quidem
,, conversione imperfecta, ut postmodum ad perfectam deveniat: quia
,, charitas inchoata meretur augeri;
,, ut aucta mereatur perfici, sicuti
,, *Aug. dicit Trac. in Ep. Johan.*
,, Quandoque vero tam vehementer
,, Deus animam movet, ut statim
,, quamdam perfectionem justitiae assequatur, sicuti fuit in conversione Pauli, adhibita etiam miraculosa prostratione: et ideo Conversio Pauli tamquam miraculosa in
,, Ecclesia commemoratur celebriter.
,, Hactenus Angelicus ,, .

Virgilio Pescetelli S. Fidei Promotore, omnibus etiam, quae in contrarium a Procuratore et Advocato disserte admodum allata sunt, expensis, cribraritatem non est mutatio a contrario ad contrarium, sed a charitate ad charitatem, cum hoc discrimine, quod est a charitate remissa seu minus perfecta, ad intensiorem, idest ad magis perfectam. Atqui mutatio a minori charitate ad sublimiorem, non est miraculosa: est enim consuetus cursus charitatis, ut inchoata mereatur augeri, et aucta mereatur perfici; ut ait Augustinus.

7. Ex qua doctrina id advertendum diligenter est, nimirum, justificationem tunc miraculosam esse, cum Deus tam vehementer animam movet, ut statim quamdam perfectionem justitiae assequatur. Porro in assecutione hujus perfectae justitiae considerandus potissimum est quidam motus, qui est a contrario ad contrarium. Et secundum hoc justificatio importat transmutationem quamdam de statu injustitiae ad statum justitiae per remissionem peccati. Et hac ratione hujusmodi transmutatio, qua aliquis transmutatur a statu justitiae per remissionem peccati, nuncupatur justificatio impii, idest conversio ad Deum.

8. Transmutatio certe, qua asseritur Catharinam Fliscam-Adurnam, mutatam repente fuisse, non fuit a statu injustitiae ad justitiam; sed a *frigescente Charitate*, *ad ferventiorem Charitatem*. Constat hoc manifeste ex lectionibus secundi nocturni. *Catharina moerore confecta a pristina severitate deflexit*. *Frigescente autem charitate*, ne ad ulteriorem vitae licentiam prorueret, *insigni miserentis Dei beneficio factum est*. Cum enim aliquando *ad pii Sacerdotis pedes provoluta*, *ejus se precibus commendaret*, *repentina mutatione dexterae Excelsi*, *ac subito Sancti Spiritus igne correpta*, *Amoris in se divini* &c. At repentina mutatio a *frigescente Charitate* non est justificatio; justificatio quippe est mutatio de contrario ad contrarium, idest, a statu injustitiae, ad statum justitiae: repentina mutatio a frigescente charitate ad ferventiorem cha-

9. His doctrinis veris et tutissimis ruit fundamentum petitionis, quod totum innititur miraculosae conversioni, quae proprietate sermonis et consuetudine Sacrae Scripturae, conversio non est, nimirum non est justificatio, idest, motus ab injustitia ad justitiam, sed motus a remissiori Charitate ad intensiorem charitatem; cujus motus repentini ratio miraculosa non est, sed naturalis; potest enim anima crescere in gradibus gratiae et charitatis, tametsi hoc augumentum a solo Deo fiat, quia non est natum fieri ab alia causa.

11. His ita consideratis non sum sollicitus omnia, quae in precibus ponuntur, expendere. Id solummodo addam, quod consuetudo Ecclesiae hoc habet, ut neque Sancti Matthaei, neque S. Thomae Dydimi, neque S. M. Magdalenae, neque aliorum bene multorum, qui repente a statu peccati ad statum gratiae mutati sunt, vel Conversionem, vel festum *secundo* ritu solemni celebrat. Celebrat quidem Conversionem S. Pauli, sed haec fuit miraculosa, et miraculosa prostratione firmata; celebrant item Conversionem S. Augustini aliqui Ordines Religiosi, argumento tamen de-

tis, matureque examinatis, ad relationem Emi, et Rmi D.Cardinalis Augustini Rivarola Ponentis, rescribendum censuerunt. *Negative, et Amplius*: Atque ita rescripserunt die 16. Decembris 1828.

4496. VOLATERANA

Quum nonnullae quaestiones ortae sint Sacerdotes inter Saeculares, ac Regulares Dioecesis Volateranae tùm quoad Missas celebrandas, tùm quoad quaedam alia ad divinum cultum pertinentia, et unusquisque, sicuti in similibus evenire solet, propriam tueatur sententiam, ad illas evellendas humillime S. R. C. supplicatum fuit pro solutione sequentium Dubiorum, nimirum.

1. An in Oratoriis publicis officiatis a Regularibus extra Conventum, Regulares, et reliqui Sacerdotes in iisdem Oratoriis dicere debeant Missam juxta Calendarium Regularium, vel Dioecesanum?

2. An in publicis Oratoriis Paroeciae Regularium, et a Regularibus officiatis dici debeat Missa secundum Calendarium Regularium?

3. An decreta prohibentia delationem Stolae ab hebdomadario assistente horis canonicis, comprehendant etiam Tertiam cantatam solemniter cum Ministris, et Vesperas solemnes?

4. An in Officio defunctorum possit relinqui ultimum Responsorium cum precibus, et oratione, ut multi faciunt?

5. An in expositione SSmi Sacramenti pro defunctis dicendo Psalm. De profundis, sive Miserere, liceat in fine dicere Requiem aeternam. A porta inferi &c. pro oratione defuncti sive defunctorum, sicuti multis in locis faciunt?

6. An standum sit decreto (passim non observato) vetanti Sacerdotem habentem Officium dup. confluentem ad Ecclesias sive Regularium, sive aliarum dicere Missam de Requiem?

7. An (excepto die tertio, septimo, trigesimo, et anniversario in dup. major. liceat canere officium defunctorum, et facere absolutionem ad tumulum, et, an liceat (excepto die obitus) in Octavis privilegiatis?

Et Emi Patres Sacris Ritibus tuendis praepositi in Ordinariis Comitiis ad Vaticanum sub infrascripta die coadunati, exquisita prius in scriptis sententia alterius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris, ad mei

sumpto ab egregio facinore.

11. Celebrat etiam Agnetis *secundo*, idest repetitum festum; sed propter miraculum octavo die post obitum divina virtute patratum. Qua consuetudine vult Ecclesia ostendere, quod conversiones miraculosae rarissimae sunt. Quae omnia intelligo deficere in mutatione S. Catharinae Genuensis, consequenter vult, ut raro concedantur solemnitates conversionis, vel alterius causae. His igitur habitis, mea opinio est, ut non proponatur instantia sacrorum Rituum Congregationi, ad effectum consequendi concessionem petitam, quia non instructa necessariis requisitis.

Fr Placidus M.Brocchetti Ord. Praedicatorum S.T.M. et Sacrorum Rituum Consultor.

infrascripti ejusdem S.C. Secretarii rescribendum censuerunt = Juxta Votum Magistri Caeremoniarum, nimirum.

Ad 1. *Serventur Decreta in una Parisien. diei* 10. *Junii* 1656., *in una Varsavien. die* 7. *Maii* 1726. *dub. XIII., et in Aquen. die* 4. *Septembris* 1745. *ad dub. VIII.*

Ad 2. *Provisum in primo*.

Ad 3. *Serventur Decreta, ac praesertim generale novissimum diei* 7. *Septembris* 1816., *in quo comprehenditur etiam casus expositus*.

Ad 4. *Negative, et serventur Rubricae*.

Ad 5. *Tolerandam consuetudinem, si adsit*.

Ad 6. *Negative, et strictim servetur enunciatum Decretum in Varsavien*.

Ad 7. *Affirmative ad primam partem, si agatur de Officio per testamentariam dispositionem in die obitus assignato; ac recitari posse Officium etiam in die tertio, septimo, et trigesimo, plene absoluto Officio diei. Negative quoad secundam partem*.

Et ita declararunt, ac servari mandarunt. *Die* 16. *Decembris* 1828.

4497. MEDIOLANEN.

Permulta sunt Missarum onera, quae incumbunt Ecclesiae Coenobii S. Mariae Ara Coeli nuncupatae, Ordinis Fratrum S. Joannis de Deo, Civitatis Mediolanen., quae satisfieri necesse est per Saeculares Sacerdotes, quoniam penes ipsos Fratres solus reperitur Aedituus, quorum multi Ritum sequuntur Ambrosianum, propatereaque cum ejusdem Ecclesiae Calendario convenire nequeunt. Verum quum satis, superque constent, quae in una Varsavien. diei 7. Maii 1746. ab hac S. R. C. sancita fuere; hinc R. P. Hieronymus Cagliani recensiti Ordinis Sacerdos Professus eidem S. C. sequens proposuit dubium enodandum, nimirum.

An praedicti Sacerdotes Saeculares, sive Ritum Ambrosianum, sive Romanum sequantur, supradictum Decretum in Varsavien. servare teneantur; et quatenus affirmative; an Missam de communi legere debeant si in proprio ritu officium de eodem Sancto non reciteut, vel potius valeant Missam celebrare votivam?

Et Emi Patres Sacris ritibus tuendis praepositi, requisita prius in scriptis sententia alterius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris, ad relationem mei infrascripti ejusdem S. C. Secretarii respondendum censuerunt = *In casu, a Sacerdotibus Ritus Romani servetur Decretum in Varsavien. diei* 7. *Maii* 1746., *nec licere sese conformare Ecclesiae, si in ea celebretur Missa votiva, et ipsi celebraverint Officium sub ritu duplici; a Sacerdotibus vero Ritus Ambrosiani servandus ipsorum Ritus*.

Et ita declararunt *die* 16. *Decembris* 1828.

4498. ANDRIEN.

Beatissimo Padre.

Il Capitolo della Cattedrale della Città di Andria nel Regno delle Due Sicilie unitamente al Clero, e Popolo umilmente espongono alla Santità Vostra, che da tempo immemorabile si è quivi costumato nel Venerdí

Santo dopo le Funzioni della mattina riporsi in apposita Urna decentemente ornata, ed a ciò destinata la sagra Particola, che processionalmente si porta per la Città sostenuta da quattro Sacerdoti scalzi. Grande si è stata sempre la commozione, e divozione insieme in tal circostanza, ed è perciò che con sommo rammarico udirono, che Monsignor Vescovo inibiva tal Processione, e divota Ceremonia, finchè non se ne fosse riportata l' approvazione dalla Santa Sede. Premurosi però ricorrono alla Santità Vostra, perchè a riguardo della lunga consuetudine, e sull' esempio ancora di quanto pratticasi nelle Diocesi di Trani, e Barletta, ed in altri Luoghi, voglia benignamente condiscendere alla loro petizione tendente solo á ricordarsi con effetto quanto in quel giorno il Salvatore del Mondo operò, sostenne, e compì per la Redenzione del Genere Umano. Che &c.

In Congregatione ordinaria ad Vaticanum sub infrascripta die coadunata Eñi, et Rñi Patres Sacris Ritibus tuendis praepositi rescribendum censuerunt = *Scribatur Episcopo laudando Decretum ab ipso latum de Processionis abolitione, idemque in posterum omnino servetur* = *Die* 16. *Decembris* 1828. (1)

(1) Rescriptum S. R. Congregationis, quo laudandus decernitur Episcopus, qui Decretum tulit pro abolitione hujusmodi Processionis, quo etiam praecipitur, ut in posterum servetur, novum non est. Haec S. R. Congregationis responsio ab alia non discrepat responsione, sed illi prorsus conformis est, qua in una Mantuana Episcopi Litteris satisfecit, qui postquam prohibuit undecim suae Dioecesis Oppidis deferri SSñum Sacramentum processionaliter Feriis V. et VI. majoris hebdomadae, S. ipsam Congregationem de hac re consuluit, a qua Episcopus laudatus fuit, et ejus pariter Decretum fuit confirmatum. Laudandi sane sunt Episcopi, qui irreptos paullatim abusus eliminare student, vel ritus Ecclesiae rite servari praecipiunt, vel novos induci, aut veteres, et adprobatos ab Ecclesia ritus quodammodo corrumpi vel immutari sentiunt, laudandi, inquam sunt Episcopi, ad quos ex Litteris Apostolicis Summorum Pontificum, quae Coeremoniali Episcoporum, Pontificali Romano vel praefiguntur, vel in fine referuntur, spectat ex officio advigilare, ut omnia rite serventur, quae ab Ecclesia in ritibus, et coeremoniis sunt constituta, et in dubiis, quae passim occurrunt, S. R. Congregationem adire, eamque consulere, et ab illa Sententiam et Decreta perquirere, ne ritus ipsi immutentur, corrumpantur, ut Divini Cultus majestas per inscitiam, negligentiam, vel novitatis amorem vilescant. Laudandus quidem, iterum dicam, jure est Episcopus, qui hanc processionem cum SSño Sacramento prohibuit, quia hac die passionis et moestitiae non convenit: adversatur enim ritui, coeremoniis, ac mysteriis, quae in Ecclesia universa hoc tempore recoluntur, ac celebrantur: nam post processionem SSmi Sacramenti ad Sepulchum, strictiori quo potest fieri modo et sensu Passionis mysteria incipiunt, quemadmodum evincunt Altarium denudationis vetustissimus ri-

4199. MEXICANA

Emi, e Rmi Signori.

Il Sacerdoto Andrea Fernandez de la Madrid Canonico Decano della Metropolitana di Messico Oratore umilissimo dell' Emze Vostre Rme con pieno ossequio espone qualmente da tempo immemorabile si è sempre pratticato in quella Chiesa Metropolitana, che il Sagrestano, il quale

tus ab Ordinibus Romanis praescriptus, ut qui Durandus, Alninus, Amalarius, mystica hujus ritus et varias significationes assignantes sentiunt, vel Christum vespertinis horis suis discipulis nudatum significat (et ideo immediate post Vesperas denudantur Altaria) vel ut opinatur Rupertus, et cum eodem Durandus, Christum in crucifixione suis expoliatum vestimentis designat, quae inter Milites divisa fuerunt, ut non obscure indicat Antiphona, quae in Altarium denudatione dicitur: *Diviserunt sibi etc.*, vel item Christum Passionis suae tempore amisisse speciem et decorem.

Eamdem repugnantiam ostendit vetustissima Ecclesiae disciplina, quae diem prorsus aliturgicum sequentem Feriam sextam agnovit, qua cum memoria recolatur cruenti in Cruce Jesu Christi sacrificium, cessat ab incruento Missae Sacrificio celebrando. Ad quid, quaeso, expoliantur Altaria, Templa suis ornamentis carent, silent Instrumenta omnia Ecclesiastica, et pro Campanis Crotalum ad convocandum ad Ecclesias populum adhibetur? Nisi ad indicandum Ecclesiae luctum ob passionem et mortem Christi Domini Sponsi sui? Cur lampades, quae ante Altaria lucent, extinguuntur? Omnia profecto moestitiam et luctum sive in Templis, sive in Altaribus, sive in Ministris annunciant, ut Fideles per haec exterioris tristitiae signa Christi passionem recolant, mortem ejus meditentur, et cum lugente Ecclesia lugeant et ipsi Filii. Jam quid commune esse potest cum moerore et laetitia, cum lacrymis et gaudio, cum pompa et luctu? Quid demum cum Christi morte juxta Ecclesiae intentionem, et triumphali cum SSmi Sacramenti Processione his diebus, quibus ipsa incruenta Sacrificia cessari Ecclesia praescribit? Hujusmodi itaque Processio contra ipsius Ecclesiae mentem perageretur quia adversatur peculiaribus ritibus dierum. peculiaribus mysteriis, ad quae consideranda et celebranda Ecclesia signis etiam externis, filios suos excitat, invitat. Per hoc ipsum Processiones omnes, quae hac die prohibentur (si Ecclesiae spiritum, et mentem inspiciamus), vetitae etiam censeri debent sequenti die. Haud hic loquor de Processionibus quae ad Passionis, ac mortis Christi mysteria referuntur. Non est hic mei muneris de illis inquirere, cum de his neque Decretum agat. Vetitas, dixi, censeri debent Processiones sequenti etiam die. Et sane extat de hac re Decretum Congregationis Episcoporum: *Processio solemnis aliquo certo die facienda, si cadat in Feriam sextam Parasceve, eo Anno transferenda est in alium diem.* Ita decretum fuit 25. Februarii 1598. ut legi potest apud *Cavalerium Tom. 4. c. 2.* Transferenda est Processio juxta allatum Decretum. Igitur in Parasceve facienda non est, et ratio patet manifestissi-

nel Venerdì Santo estrae dall' Urna il SSmo Sagramento, ove trovasi depositato per consegnarlo al Diacono, e questi passarlo al Sacerdote celebrante, ha usato sempre di Stola bianca; ma nel presente Anno il Maestro delle Ceremonie appoggiato ad una Dottrina del P. Merati determinò, che il detto Sagrestano usasse di Stola negra per estrarre la

ma; siquidem huic diei non convenit solemnitas, et festivitas, et quidquid solemnitatem potest redolere, sed moestitia et luctus, haec sola conveniunt. Haec tamen aeque conveniunt toto Passionis, et mortis Christi triduo. Ex hoc sequitur Processiones laetitiae celebrandas non esse a Vesperis Feriae IV. majoris hebdomadae usque ad Sabbathum Sanctum inclusive, quorum dierum spatio, licet etiam in antecedentibus singulari modo Ecclesia ad luctum, moestitiamque componitur. Et quamvis videri posset in Sabbatho Sancto post meridiem, juxta hodiernam disciplinam, Paschali cantato Praeconio et incoepto Resurrectionis gaudio celebrari posse solemnes Processiones, nihilominus laudabile non esset illas peragere; quia etsi Ecclesia paschale praeconium annuntiat, etsi in Missa canat alleluja vocem exhibendo, quae cum jubilo Deum laudare, vi haebraicae vocis significet, ac proinde ad laetitiam invitet, tamen ostendit gaudium suum plenum adhuc non esse, et in ipsa Missa hanc vocem ipsam cum *Tractu*, vocabulo nempe maestitiae conjungit; ex quo liquet gaudium cum luctu Ecclesiam miscere; et si gaudium Paschale est, plenum tamen, completumque non est, nam Christi Resurrectio nondum plene, perfecteque est patefacta. Eadem ratione in Missa ad Evangelii cantum luminaria non deferuntur ad significandum Angelos annuntiare quidem nobis Christum resurrexisse; quemadmodum Evangelium, quod canitur, annuntiat, sed nondum Christum, qui resurrexit, manifeste apparuisse. Item quibusdam caret Missa partibus, ad indicandam hanc incompletam Ecclesiae laetitiam: caret Introitu, Graduali, Offertorio, Symbolo, Communione, vel quia ut putat *Durandus cap.* 85. *num.* 2. *et Belethus cap.* 111. sicut Introitus, ut alias de cujusque partis omissione rationes omittam, quae ab Auctoribus proferuntur, est caput Missae, et Christus nostrum est caput; ita omittitur ad significandum Christum Dominum nobis subtractum, et in sepulchro silentem manere, et quamvis resurrexerit, nocte tamen Resurrectionis suae Discipulos ipsum surrexisse adhuc ignorare; vel quia, ut *Rupertus de divin. offic. lib.* 7. *cap.* 11. opinatur, cum tam Introitus, quam aliae partes quae omittuntur, considerari possint tamquam totidem ornamenta solemnis diei, detrahuntur diei ipsi licet jucundo, licet festivo ad indicandum moerorem, ac tristitiam, qua Ecclesia adhuc quodammodo afficitur. Et si nihilominus Ecclesia, ut innui, per Levitas suos solemniter Paschalia gaudia filiis suis annuntiat; si laetitiae vestes Ministris suis praescribit, si Altaria festivo ornantur apparatu; haec omnia, aliaque, quae afferri possent, si cum aliis omnibus conferantur ritibus, et coeremoniis super expositis, non comprobant plenam perfectamque ejus laetitiam, et per anticipationem fiunt. Nam hujus Sabba-

SSma Eucharistia dall' enunciata Urna . Supplica pertanto umilmente l'Eminenze Vostre Rme perchè vogliano benignamente degnarsi dargli sù di ciò una benigna dichiarazione.

Implora inoltre, che l'Eminenze Vostre si degnino dichiarargli, se il Diacono quando portasi al Tabernacolo ad esporre, o ad abbassare il SSmo Sagramento per la rinnovazione, o Processioni deve portare il Velo sopra le spalle, o lo può effettuare senza di quello con la Tonacella, giacchè nella sudetta Città di Messico alcune Chiese pratticano in un modo, ed altre in diversa maniera; ma nella Metropolitana sempre uno dei Sagrestani è quello, che cala sopra l'Altare il Santissimo, e nel piano del medesimo lo porge al Diacono, il quale senza velo lo prende, e lo colloca sopra l'Altare. Che &c.

Sacrorum Rituum Congregatio, me infrascripto Secretario referente, respondit ad 1. *Excluso Cappellano, Calix extrahatur, et deponatur a Diacono juxta Rubricas*. (1)

thi dies nullum per se de die officium haberet, et esset per se, inspecta aeque ac praecedens Feria VI. dies aliturgica, et totum officium antiquitus erat sequentis noctis ejusdem Sabbathi. Haec omnia quae sunt huc usque adnotata, si quis attente consideret, facili negotio sibi persuadere poterit, solemnitates omnes, quae cum imperfecta laetitia non conveniunt, quae cum gaudio et moerore simul componi nequeunt, prorsus excludi, ac proinde Processiones, de quibus sermo est in Decreto, locum memoratis diebus, nempe Feria V. et VI. majoris hebdomadae habere non posse, ac jure proinde Episcopum esse laudandum, qui illas prohibuit, et Decretum ab eo latum servandum in posterum esse, ut sapienter S. R. Congregatio sancivit.

(1) Cum agitur de Ritibus, ac Caeremoniis omnia sunt peragenda juxta Rubricas, et ab hac nunquam recedendum; et si aliquando vel locus, vel Ministrorum defectus, vel alia quaecumque rationabilis caussa haud sinat stricte eam sequi, id minus quam fieri potest eveniat, et in iis, quae rei substantiam non attingunt, sed minima et pauca: Jam quid indicat Rubrica hujus diei, cum agit de extractione Calicis a Capsula? A quo peragenda est actio, nisi a Diacono? *Diaconus*, inquit Rubrica, *interim aperit Capsulam . . . tum Diaconus* (nempe is, qui cum Celebrante processit ad locum Sacramenti non alius ab illa diversus) *extrahens Calicem cum Sacramento de Capsula dat ad manus Sacerdotis etc.*

Diacono haec extrahendi Sacramentum a Capsula actio tribuitur non aliter, sive Sacristae, sive Sacerdoti cuicumque Stola induto. Adeo hoc verum est, ut ipsum Coeremoniale Episcoporum, si quam actionem Sacristae assignat, non aliam assignat, nisi Capsulae aperitionem. Et rursus (legitur §. 31. cap. 25. lib. 2.) *genuflexus super pulvino incensat triplici ductu Sanctisimum Sacramentum, Sacrista aperiente Capsulam*: extractionis vero actionem primo Diacono adsistenti assignat; *Tunc primus Diaconus assistens accipit Sanctisimum Sacramentum de dicta Ca-*

Ad 2. *Si Tabernaculum est eodem in Altari Velo Humerali non est opus, si diverso in Altari extaret Tabernaculum, Velum Humerale est adhibendum. Die 16. Decembris 1828.*

4500. BAREN.

Honoris Insignia, et ea potissimum quae ad Divinum Cultum, Sacrae rei decorem, et Sacerdotum dignitatem promovendam amplificandamque maxime conferebant, a Summis Pontificibus larga manu nonnullis Ecclesiis attributa, propter innumeros, qui irrepserant, abusus sa: me: Pius VII. Constitutione, quae incipit = *Decet Romanos Pontifices* = ea omnia in universum certis limitibus ita cohibuit, ut singulis Canonicorum Capitulis, quae amplioribus privilegiis se aucta fuisse arbitrarentur, peculiaria sua jura in Sacrorum Rituum Congregatione deducendi potestatem adjecerit, ut quod a Canonicarum Sanctionum praescripto visum esset, opportune decerneretur. Eapropter et Barensis Metropolitana Ecclesia quae sibi fuerant diversis temporibus ab hac Sancta Apostolica Sede indulta, illico deposuit. Quum autem penes Populum mutatio isthaec admirationem, dissentionemque conciliaret, modernus Rmus Archiepiscopus dum ab Ecclesia Cathacensi ad Barensem Metropolitanam esset evectus ab sa: me: Leone XII. oretenus impetravit ut suae Cathedralis Canonici in usu omnium privilegiorum, sicuti ante memoratam Constitutionem, libere perseverarent. Illi itaque Canonici licite, plenissimoque jure Pontificalibus privilegiis hodie utuntur. Cupientes vero recensitae Constitutionis praescriptum non declinare, praefataequae novae concessionis authenticum in Archivio futuris temporibus, successoribusque Canonicis monumentum asservare, Sacrorum Rituum Congregationi supplices, enixasque porrexit preces tam idem Rmus Baren. Archiepiscopus, quam Metropolitanae Capitulum postulantes privilegiorum omnium legitimam confirmationem.

Sacra autem Congregatio ad Vaticanum in ordinario Coetu sub infrascripta die coadunata, omnibus mature perpensis, consideratisque allatis documentis, rescribendum censuit = *Pro gratia confirmationis, ex-*

psula, illudque in manibus Episcopi adhuc genuflexi reverenter collocat. Idem prorsus indicatur in Memoriali Rituum *Benedicti XIII. fel. rec. Tit. XVI.* §. 3. *num.* 18.: *Diaconus prope Altare, facta genuflexione unico genu, sine capitis inclinatione, extrahit de Capsula* Calicem Sanctissimi Sacramenti suo velo coopertum .... et stans tradit Calicem eidem (Celebranti). Satis haec sint, quae breviter sunt adnotata. In re einm tam clara diutius immorari supervacaneum prorsus esset. Nil mirum si S. Congregatio nihil de Stolae colore proposito dubio respondit, nam Rubricae inhaerens, inductum abusum reprobare tantum censuit excludendo Sacristam ab actione extrahendi Sanctissimum Sacramentum, et sic Rubricam accurate servari decrevit.

cepta Mitra auro contexta , et ad Dominum Secretarium cum Sanctissimo . Die 19. Decembris 1829. (1)

(1) Mitra per se nihil est aliud quam capitis ornamentum , et ea Mulieres antiquitus , et apud Haebreos , et apud Paganos ornabantur , et erant mitrae Foeminis , , quod galei sunt Viris , et diversae erant Virginum , diversae Matronarum Mitrae : *Judith.* 10. 3. legitur: *discriminavit crinem capitis sui , et posuit mitram super caput suum* . Isaias inter muliebra ornamenta adnumerat *torquem , monilia , et mitram* , et de Magdalena scribit *Hieronymus cap.*10.: *Non habuit crispantes mitras , nec stridentes calceolos* . Nunc Mitra est Episcoporum capitis ornamentum , ac inter sacra Pontificalia ornamenta adnumeratur , quae pariter suam habet particularem benedictionem , ut chyrothecae , annulus , Pastorale , et ab Episcopo consecrante peculiari adhibita verborum formula consecratis imponitur et peculiaris oratio pronunciatur, dum in Missis Pontificalibus Episcopus ea ornatur . Sicuti mitra varia sortita est nomina , et varia fuit pro diversis temporibus forma , sic diversa fuit , et adhuc est in Ecclesia earumdem qualitas, sive species . Ut de nomine dicam , appellata est *Apex , Sertum , Corona* , modo *Sacerdotalis* , modo *Gloriae , Galea , Pileum , Thiara , Infula , Cidaris* . Si de forma loquamur , diversa haec quoque fuit , alia Pontificum , alia Episcoporum , alia in cuspidem in superiori parte ad instar Coni terminabat , alia minus cuspidata et valde obtusas cuspides habebat , aliae bifides erant et breviores , sed temporis progressu adeo earum forma varia evasit , ut de his certi nihil possit affirmari. Si eruditorum scripta hac in re persequi vellemus , si picturas , si musiva opera , quae in antiquioribus tum nostrae hujus Urbis , tum in aliis Ecclesiis conspiciuntur , invisere , satis superque hoc evinceretur . Adeat , si quis optet eruditissimum Christianupul , qui in suo Opere plures profert veterum Mitrarum figuras , et duodecim enumerat , quarum una ab altera differt , et una tantum ex his nostrorum temporum Mitris assimilatur . Ex his autem pleraque non in lateribus , ut nostrae , sed in anteriori parte sunt apertae . Haec advertenda putavi , ut quisque agnoscat , quanta fuerit in Sacris ipsis ornamentis per varia saecula varietas.

Antiquissimum est hoc ornamentum , quidquid putent Panvinius , et Menardus , qui solo quorumdam Auctorum silentio innituntur. Adeat , si quis velit , Martenium , Mabillonium, Georgium , et si velit etiam Cardinalem Bona , qui licet conciliet sententias , aliquod saltem capitis ornamentum Episcopis assignat ab ipso Ecclesiae exordio . Antiquissimum sane est hoc Mitrae ornamentum , et si a veteri Lege illud desumptum dicamus , a veritate certe non discedemus . In hac enim Sacerdotes , et Levitae Mitra utebantur , et Deus ipse hoc praescripserat ornamentum . *Et impones eis Mitras* , legitur *Exodi cap.* 9. *Posuitque Mitras , ut jusserat Dominus* , legitur in Levitico ; et in Mitra Summi Haebreorum Pontificis Dei nomen scriptum inspiciebatur . In nova quidem lege , ipsa nascente Ecclesia , Mitra adhibebatur , et si audiantur Epiphanius , et Hieronymus , atque Baronius , Mitra erat ea , qua utebatur

Facta autem de praemissis Sanctissimo Domino Nostro Pio VIII. Pontifici Maximo per me infrascriptum Secretarium relatione, Sanctitas Sua

S. Jacobus Apostolus ut Episcopus Hierosolymitanus, et Mitra pariter erat ornamentum illud S. Joannis Apostoli et Evangelistae, de quo scribit Polycrates Episcopus Ephaesinus, et ut scribit Epiphanius, *auream laminam* in fronte eumdem Apostolum habuisse quam et Mitram fuisse clarissime asserit. Nostris hisce temporibus eadem est omnium Mitrarum forma, sed varia earum species, quae triplex est juxta Coeremoniale Episcoporum. Una, quae *pretiosa* dicitur, *quia gemmis, et lapidibus praetiosis, vel laminis aureis, vel argenteis contexta esse solet*, altera *auriphrygiata sine gemmis, et sine laminis aureis vel argenteis, sed vel aliquibus parvis margaritis composita, vel ex serico albo auro intermixto, vel ex tela aurea simplici sine laminis, et margaritis*. Ex hoc quisque videt in hac secunda Mitrae specie Coeremoniale non excludere aliquod ornamentum a materia serica auro intexta, qua conflata est, sed et solum laminas, et margaritas, eas nempe, quibus pretiosior ornata est, unde si quis hac utatur, ut descripta reperitur a Coeremoniali, non ideo posset reprehendi quasi praetiosa uteretur. *Tertia quae simplex vocatur sine auro ex simplici serico damasceno, vel alio, aut etiam linea ex tela alba confecta rubeis laciniis, seu frangiis et cistis pendentibus*.

Haec triplex est Mitra ex ipsa Coeremonialis Episcoporum descriptione et Statuto. Unum hic adnoto, quoad Mitram, quam ex serico damasceno confectam dicit, hanc nempe esse, sive ex consuetudine et praxi, sive ad distinctionem Dignitatis prae aliis propriam exclusive esse solummodo S. R. E. Cardinalium, qui dum simplicem gestant non ex *tela linea*, sed damascenam in capite gestant. Plura hic proferri possent de usu Mitrae. Mitrae usus non solum Episcoporum, sed et Presbyterorum et Diaconorum Cardinalium propria est ex concessione Summorum Romanorum Pontificum, et si monumenta persequemur, vel hujus generis investigemus memorias, ea a paucis annis post millesimum jam utebantur. Aliqua etiam de Mitris Summi Pontificis addi hic possent, sed ne longior aequo sim, satis sit innuere olim Mitram Summorum Pontificum a Mitris Episcoporum diversam fuisse. Haec noscere qui cupiat, adeat Mabillonium, Papebrochium, Cajetanum, Ciampinium, et Vaticanos Codices. Unaquaeque Mitra duo habet cornua, duasque in posteriori parte, quae super humeros fluctuantes pendent, lineas ad instar vittarum, quorum extremitates quoad primam, alteramque Mitrarum speciem aureis laciniis ornata est; tertia vero rubei coloris lacinios habet. Haec de Mitra ait Sicardus Cremonensis, eam breviter describens, *Mitra* sumitur a lege, *quae thiara, cydaris, infula, pileum appellatur. Eo bysso conficitur auro et gemmis ornatur, habens duo cornua, duasque lingulas posterius, et fimbrias dependentes inferius. Hac caput velatur et coronatur*. Huic consonat Innocentius III. lib. 1. de mysteriis Missae cap. 44. qui simul et materiam et formam describit, et significationes mysticas tradit. *Mitra Pontificis*, scribit ipse, *scientiam utriusque Te-*

Sacrae Congregationis rescriptum adprobavit, et confirmavit in omnibus, adeo ut in posterum Metropolitanae Ecclesiae Barensis Canonici licite uti

stamenti significat: nam duo cornua duo sunt Testamenta, duae fimbriae, spiritus et littera: circulus aureus, qui anteriorem et posteriorem partem complectitur, indicat, quod omnis scriba doctus in Regno Coelorum de thesauro suo nova profert et vetera. Caveat ergo diligenter Episcopus, ne prius velit esse Magister, quam norit esse Discipulus, ne si coecus coecum duxerit, ambo in foveam cadant. Scriptum est enim in Propheta (Osaea) *quia tu scientiam repulisti, ego te repellam, ne Sacerdotio fungaris mihi.* Hae diversae Mitrarum species non inutiliter non sine ratione ab Ecclesia statutae sunt, sed vel varias plus minusve dierum aut actionum solemnitates possunt indigitare, vel etiam temporis et Ecclesiae aut moestitiam aut luctum. Prima quae aliis praetiosior est et ornatior in solemnioribus diebus et actionibus adhibetur, et si in eadem primaria aut solemni actione, ut in Missa solemni, ea secundi quoque generis adhibetur Mitra, illa prima in aliquibus Missae partibus nihilominus adhibetur, et ea Episcopi aliquibus in actionibus ornantur: ut in lotionibus, in benedicendo populo etc. hinc colligi posset secundi generis Mitram, scilicet auriphrygiatam, hoc in casu, si ea utuntur licet minus praetiosa sit, ad commoditatem Episcoporum quia levior est, eam adhiberi, ne ipsi, cum hymni Angelici, aut Symboli cantus (quibus praesertim temporibus ea adhibetur) longe protrahitur, dum mitrati sedent, molestiam accipiant. Tertia demum, quae simplex est et linea, adhibetur in functionibus, quae moestitiam, luctumque redolent, ut in Exorcismis, in Processionibus poenitentiae, ferialibus Quadragesimae diebus, aliisque vel dum Episcopi vel Cardinalibus (qui propria suae dignitatis, ut innui, utuntur) praesente Summo Pontifice Mitris ornantur. De vario hoc Mitrarum diversarum usu, et variis sive temporibus, sive diversis ritibus accomodato, audiatur ipse *Durandus in suo Ration. Div. off. lib.* 3. *cap.* 13. *n.*6., quibus comprobatur pro diversis temporibus diversi generis Mitras adhiberi. *Sane* scribit, *Mitra aurifrisata utendum est a Paschâ usque ad Adventum, et a Nativitate Domini usque ad Septuagesimam in omnibus festis duplicibus, et novem lectionum totius anni (nisi in Festo Innocentium, et in Dominicis praedictorum temporum) et generaliter quandocumque Gloria in excelsis, et Te Deum laudamus dicuntur ... In aliis vero temporibus regulariter non auriphrisata, sed simplici utendum est, videlicet ab Adventu ad Nativitatem ... Item in festis trium lectionum illius temporis, et in omnibus Vigilis, in quibus jejunium celebratur, et quatuor Temporibus, et in Rogationibus item in officio Defunctorum.* Ex ordine Romano pariter evincitur sicut triplex Mitrae species, sic et diversus pro diversis temporibus usus. Plurima his addenda essent, sed haec videri possunt, in allatis Auctoribus quibus addo et Cangium et Spalmannum et Baquillottum.

Jam quaedam ornamenta et honoris praeclariora insignia jure Episco-

valeant Pontificalibus, sicuti ante memoratam Constitutionem, in Ecclesiasticis Functionibus, excepta tantum Mitra auro contexta. Die 23. recensiti Mensis, et Anni.

4501. CATHANIEN.

Sodalitas SSmi Sacramenti erecta in Collegiata Ecclesia Civitatis Aci-Reale in Dioecesi Cathanien. expostulat facultatem decantandi Missam de Requie cum SSmo Sacramento exposito in Altare laterali.

porum inter quae et Mitra recensetur, a variis Saeculis per privilegium et aliis a Summis Pontificibus concessa fuerunt quibusdam Canonicorum Collegiis, Abbatibus, ac Praelatis Episcopis inferioribus, vel ob rem aliquam praeclare gestam erga S.Sedem, vel ad distinctionem aliarum Ecclesiarum ob peculiaris ipsius Ecclesiae antiquitatem, vel etiam ut splendidiori per haec honoris, et decoris signa apparatu Divini cultus majestas magis elnceret, et Fideles per hunc ipsum externum Ministrorum ornatum ad rerum altissimarum contemplationem excitarentur. Sed cum non semel eveniret, ut ii, qui singulari modo his privilegiis honestati essent latius accepta privilegia, et honores interpretando, majora sibi concessis arrogarent, et terminos Concessionis excederent, ita contra Concedentis voluntatem agerent, ordinem pervertere.it, et abusus inducerent, S. Rituum Congregatio modum aliquem huic quorumdam libertati ponere ex munere statuens, et Pontificiorum Diplomatum violationes vel praecavere, vel continere, singulari Decreto declaravit sub die 27. Augusti 1822. quae Pontificalia sint privilegia, quod adprobavit, confirmavitque fel. rec. Pius VII. qui Praedecessorum suorum Pontificum Alexandri VII. et Benedicti XIV. exemplo inhaerens, peculiarem etiam Constitutionem edidit sub die 4. Julii Anni 1823. cujus initium est. *Decet Romanos Pontifices*. Hac, ut ii, quibus aliquod hujusmodi privilegiorum ante fuerit concessum; statutis Legibus continerentur, neve illorum jura laederentur; ad quos inspecto Ecclesiasticae Hierarchiae ordine hujusmodi insignia stricto pertinerent sensu, neque in posterum alii inducerentur abusus, et omnis perturbationis, quaerimoniae, et dissidiorum tolleretur accessio, hac, inquam et memoratum S. R. Congregationis Decretum confirmat, et Praedecessorum suorum Leges et Statuta quoad usum Pontificalium Praelatis Episcopis minoribus, aliisque concessa sapientissime renovavit, jus ut suum sarctum tectumque Episcopis servaret, ne quid per illimitatum privilegiorum usum praescriptos in privilegiis ipsis terminos praetergrediendo, Episcopalis Dignitatis splendori detraheretur. Cum autem tam in memorato Decreto, quo privilegia Pontificalium declarantur, quam in dicta Pii VII. Constitutione statuatur, ut ii, qui amplioribus gauderent privilegiis, peculiaria sua jura ad S. Congregationem perpendenda deducerent, ut inde de illis juxta Canonicarum Sanctionum opportune posset decerni, Ecclesia Metropolitana Barensis Summi Pontificis mandatis obtemperans, privilegia sibi indulta illico deposuit, sed ad vitandam quamcumque aliorum admirationem ob repentinam hanc insigniorum dimissionem, preces porrexerunt pro

Sacrorum Rituum Congregatio rescripsit = *Obstat Instructio Clementis XI. nec non Decreta Sacrorum Rituum Congregationis* : *Die* 19. *Decembris* 1829. (1)

usu privilegiorum, quibus gaudebant, quae a fel. rec. Leone XII. benigne concessa iterum fuere.

Laudabilis haec Canonicorum Bariensium obedientia confirmationem privilegiorum quasi promerita est, quae simul ostendit legitime eos concessis privilegiis uti, et a statutis legibus non declinasse. Quo factum est, ut iisdem postulantibus, et Rmo Archiepiscopo ipsis favente, Sacra Congregatio quoque *pro gratia confirmationis* rescripsit. Unum tamen excepit, usum nempe Mitrae auro contextae, ut Decreti et Constitutionis statutis, eorumque fini gratiae confirmatio responderet, qui in eo praecipue situs est, ne quis ex Praelatis Episcopis minoribus, si forte aliquibus Pontificalium privilegiorum gaudeat, illorum jura laedat. Vidimus supra ex diversis Mitrarum speciebus, et antiquissimo eorum usu, quid ad Episcopos spectet, quid aliis conveniat, qui ex privilegio Mitra utuntur. Cum itaque Canonici Metropolitanae Barensis ex privilegio ea utantur, non alia uti possent, nisi memorata, nempe simplici ex tela alba cum sericis laciniis, ea nempe, quae a Decreto sub num. 8. describitur.

(1) Instructio Clementina haec habet §. *XVII. num.* 1. *Non si celebrino Messe di Requie nel tempo che durerà l' Orazione delle Quarant' ore* : In Instructionis verborum adnotationibus *num.* 1. haec subjicitur ratio : *Dedecet enim, quod cum lugubri apparatu celebrentur Defunctorum Missae, ubi Sacramentum est triumphaliter expositum, praesertim*, (en alia ratio), *quia in his haud adjici potest commemoratio Sacramenti, quam in Missis votivis omnibus, si per Rubricam liceat, eadem Instructio demandat*. Scio equidem nonnulla S. R. Congregationis Decreta reperiri, quibus videtur non absolute prohiberi Defunctorum Missas, idque erui quodammodo posse ex verbis, quibus eadem S. Congregatio usa est in una Canonicorum Regularium Lateranensium sub die 12. *Decembris* 1684., et in altera *Eugubina* 27. *Aprilis* 1697. Legitur enim in prima *regulariter negative*: in altera vero *congruentius abstinendum*, ex quibus utriusque Responsionis verbis tam Cavalerius, quam Tetamus in ea sunt sententia, ut absoluta hujusmodi Missarum prohibitio non eruatur, licet per eos etiam satius sit eas non celebrari. Sed advertendum hac in re est, haec Decreta, quae de congruentia, de regularitate quoad non celebrationem loquuntur, Instructionis Clementinae promulgationem praecessisse, atque hinc quod posteriori Lege in contrarium statuta sunt contra haec ipsa esse non posse nec legem, nec regulam posse efformare; hinc si absolute non prohibentur a Decretis Congregationis anterioribus per ipsam Instructionem prohibentur, quae et vim regulae habet, et Legem constituit, qua Constitutione, qua regula, qua Lege ea ipsa Decreta revocata, atque abrogata censeri jure possunt ac debent : nihil enim clarius dici potest, ut inde pateat absoluta prohibitio : *Non si celebrino le Messe di Requie* : quae qui-

4502. FLORENTINA.

Director Kalendarii Ordinis Capuccinorum Provinciae Florentinae Fr. Paulus ab Apua sequentia Dubia discutienda, enodanda, et resolvenda Sacrorum Rituum Congregationi proposuit, videlicet:

1. An tempore Sacrosancti Missae Sacrificii in administratione Viatici praesertim in Xenodochiis liceat ab Altare recedere usque ad aegrotorum lectum recitando interim Psalmum Miserere, ut fieri solet extra Missam?

2. Utrum tempore etiam Sacrificii Missae administrari possit SSmum Viaticum in Paramentis Nigris?

dem verba omnem excludunt, si qua esse posset, ambiguitatem, et praeceptum de non celebrandis hujusmodi Missis includunt in iis saltem Ecclesiis, quas Instructio Clementina respicit. At reponet fortasse quis: Haec Instructio de Ecclesiis loquitur, in quibus Sanctissimum Sacramentum in forma Quadraginta horarum est expositum, pro quibus apposite edita est; non sequitur hanc Legem aliis etiam Ecclesiis aptari debere, in quibus quocumque alio modo est expositum. Nemo ignorat praecipuum hoc esse Clementinae Instructionis objectum, sed, si quid video, alias etiam expositiones cum SSmo Sacramento includit. Et sane S. R. Congregatio Anno 1726., cum jam nempe suam mutavit post Clementinam Instructionem sententiam, in una Varsavien. respondit; *Missae de Requiem extra Altare ubi est expositum Sanctissimum Sacramentum poterunt celebrari dummodo tamen Oratio cum Sanctissimo Sacramento non sit ex causa publica.*

Haec responsione S. Congregatio occurrit dubio, quo quaesitum est: *An permitteret Rubrica celebrari Missas de Requiem durante expositione Sanctissimi Sacramenti in Pyxide?* Jam quis non videt differentiam inter expositionem Sanctissimi Sacramenti in Pyxide, et aliam in Throno, sive umbella. Haec aliquam semper habet solemnitatem, ut demonstrat ipse expositionis modus, cui etiam saepe conjungitur publica caussa. Illa vero nullam vel publicam caussam, vel solemnitatem, ut plurimum saltem, praesefert. Hoc posito discrimine, videt per se quisque permissis hujusmodi Missis *taxative* dum Sanctissimum Sacramentum est expositum in Pyxide, indirecte quidem, sed non obscure hac responsione prohiberi Missas de Requiem cum Sacramentum est expositum in Throno eo vel magis; 1. quia singulari dubio de Sanctissimo Sacramento in Pyxide respondit, 2. quia publicum excipit bonum, in quo semper est quaedam solemnitas. Insuper ut non inopportune quoad rem nostram pertinet, advertit Auctor Adnotationum ad Instructionem Clementinam *dedecet quod cum lugubri apparatu celebrentur Missae Defunctorum*, ubi expositum est triumphaliter Sanctissimum Sacramentum. Jam si dedecet has Missis tali in casu celebrare, quid dicendum de Missis de Requiem cum cantu, quo nihil solemnius in luctu dici potest, nullus apparatus magis lugubris esse potest? Haec in luctu ipso solemnitas, hic lugubris apparatus directe adversaretur solem-

3. Quum occasione mortis alicujus Episcopi praescribat Coeremoniale Episcoporum lib. 2. cap. 38. §. 27. quod ipso sepulto preces pro opportuna electione Deo fundantur, quaeritur utrum haec collecta pro eligendo Episcopo continuari debeat usque ad diem Consecrationis, an Electionis tantum?

4. An Festum S. Joachim Patris Beatae Mariae Virginis in concurrentia Festi alterius Sancti aequalis ritus considerari possit ut Patriarchae, an simplicis Confessoris?

Et Sacra Eadem Congregatio accepta in scriptis sententia alterius ex Apostolicarum Coeremoniarum Magistris, re mature diligenterque discussa respondendum censuit:

Ad 1. *Negative quoad Psalmum Miserere recitandum. Insuper animadvertendum, quod si Celebrans pro Viatici administratione intra Missam, Altare e conspectu suo amittat, hanc administrationem non licere.* (1)

nitati expositionis. His addendum, si Missae, praesente Cadavere, exposito Sanctissimo Sacramento prohibentur, quid dicendum, si hae, absente cadavere, cum cantu celebrarentur? Praeterea, vigeret semper et alia ratio de commemoratione Sacramenti in Missis omnibus privatis, quae cum per Rubricam addi potest, omnino non est omittenda, quaeque hoc in casu deberet omitti: qualitas enim Missae illam excludit. Vigeret denique ratio ex fine desumpta, quo fiunt expositiones quocumque modo solemnes, qui est ut Fideles in tanti Sacramenti institutionis meditatione immorentur, in illius Auctoris charitate admiranda, in Christi recolenda Passione, et in eo, quod nobis per ipsum datum est, aeternae gloriae pignore considerando, a quo tam excellenti fine mens abstraheretur, si eo, quo Sanctissimum Sacramentum venerarentur tempore, ad aliud per lugubrem cantum Defunctorum Missae vocaremur. Multa his addi possent, sed finis sit, et qui plura desiderat adeat Cavalerium, Tetamum, Instructionem Clementinam, et subjectas adnotationes, quibus haec, quae hactenus dicta sunt, confirmantur.

(1) Missae Sacrificium ea est actio, quae cum caeteras actiones ad Divinum cultum spectantes longe maxime aliis antecellat virtute, dignitate, ratione et victimae, et offerentis: Christus enim ipse est victima, et Sacerdos se ipsum Patri offerens, et major sit actio, quae in Dei honorem peragi possit ab Ecclesiae Ministris Ecclesiae ipsius nomine, nihil in ea addi potest, nihil intermisceri, et nullis sive precibus, sive actionibus diversis ab Ecclesia praescriptis debet abrumpi, quae actionis unitatem adimat, et iis peragi debet Legibus, quae ab Ecclesia pro illius celebratione statutae sunt. Potest immo, et debet Sacerdos, qui Minister est Dei, in cujus honorem Sacrificium offert, et Ecclesiae sive Fidelium, pro quibus offert Eucharisticum panem e divina mensa petentibus praebere, iis tamen semper Legibus, eo ordine, qui ab Ecclesia ipsa praescriptus est. Ast in proposito Dubio et actionis unitas abrumperetur, preces intermiscendo, quae pro Sacrificio Missae non sunt

Ad 2. *Affirmative*.

Ad 3. *Collectam continuari debere usque ad diem electionis, qui est dies consistorii secreti*.

Ad 4. *Quum Festum S. Joachim pertineat simpliciter ad illa Confessorum in aequali ritu observari debere Rubricam de concurrentia Festorum*. Atque ita respondit. *Die* 19. *Decembris* 1829.

4303. HISPALEN.

Moniales Spiritus Sancti Ordinis Sancti Spiritus in Civitate Hispalen. rogarunt pro facultate retinendi Pallium coloris rubri in Altari, in quo exponitur SSñum Sacramentum Dominica Pentecostes, et duabus sequentibus Feriis.

Sacrorum Rituum Congregatio respondit = *Obstant Decreta*. *Die* 19. *Decembris* 1829.

4304. PISANA.

Eñi e Rñi Signori.

L'odierno Arcivescovo di Pisa Ranieri Alliata rappresenta con profondo ossequio all' Eñze Vostre Rñe, che dopo aver proibito ad un Nobile Signore di far celebrare la Santa Messa, e di esporre nella di lui Cappella pubblica di Campagna colla Pianeta e Piviale di Broccato paonazzo dietro le assicurazioni, che aveva avuto tanto dal defunto Monsignor Fornici, che da Monsignor Perugini Sagrista della Pontificia Cappella „ ch'era stata fissata la massima di non ammettersi fuori che il

praescriptae, quaeque dicendae essent in casu. Ipsa enim Rubrica praecipit *de Communione Infirmorum* psalmum *Miserere*, et alios psalmos, et cantica esse dicenda; ideoque in casu unitas actionis Sacrificii tolleretur, nec regulae servarentur, quae pro simplici Fidelium communione sunt adsignatae, si quis e contra, ne videretur Missam abrumpere, Orationes pro hac actione statutas omitteret, aut ordinem illum servaret, quem Rubrica in administranda Communione bene valentibus indicat. Jam haec Rubricae praescriptio aptari nequit proposito dubio, nisi ordinem pervertere velimus, et unum cum altero ritu confundere, quod nefas esset. Hinc etiam est, quod S. Rituum Congregatio respondit etiam *non licere administrationem Viatici infra Missam, si Celebrans e conspectu suo amittat Altare*. Hoc enim esset Sacrificium quodammodo interrumpere, tum propter longum iter, quod supponi debet, si Sacerdos e conspectu omittat Altare, tum propter interpositionem aliarum precum, sive psalmorum, qui recitari deberent a discessu ab Altare ad Infirmorum lectum; quae si aliunde omitterentur, et Sanctissimum Sacramentum nihil recitando (ne actio videretur abrupta) deferretur, hoc in casu quaedam quasi irreverentia in Sanctissimum Sacramentum oriretur, et quoddam etiam scandali genus Fidelibus oriri posset; et ageretur directe contra Rubricam, quae praecipit, ut cum Sanctissimum Sacramentum ad infirmos defertur, non sub silentio, sed psalmis, et canticis adhibitis deferatur.

fondo del Drappo per il colore, che può usarsi secondo il Rito senza attendere nè il recamo, nè i fiori; e che perciò non si poteva permettere nè il Piviale paonazzo per le esposizioni del SS.mo Sagramento, nè la pianeta di broccato di fondo paonazzo per la Messa allorchè il colore dev' essere bianco, o altrimenti; hà potuto risapere, che lo stesso Cavaliere, lo hà fatto usare anche in quest' Anno ad onta della sua proibizione, solo perchè un' Ecclesiastico gli aveva detto che gli ordini emanati dalla sa. me. di Leone XII. erano veri, mà che portavano ancora, che fino a tanto che durassero i vecchi Paramenti di altri colori, fosse tollerato l' uso di quelli anche per l' Esposizioni, purchè nel farli nuovi si stesse alla regola stabilita. Questa eccezione non essendo stata rilevata dai sullodati Prelati allorchè gl' interpellò, non crede che possa sussistere, e d' altronde per procedere con ogni regolarità sottopone alle elevate menti dell' Emze Vostre Rme come l' organo più diretto, la presente questione, affinchè si degnino accordargli quella risoluzione, che crederanno poter convenire, Onde ec.

Perillustris et Rme Dñe uti Fr. Acceperunt Eminentissimi Patres Sacrorum Rituum Congregationi praepositi ex tuo supplici libello, quem huic reperies fasciculo insertum, in quodam rurali publico Sacello sacras peragi Functiones, nec non sacrosanctum Missae Sacrificium cum Paramentis textilis serici violacei coloris, etiamsi Missae colori non respondeant. Quae omnia quum Emi Patres Rubricarum dispositionibus obstare cognoverint, et ex parte Sacrorum Rituum indemnitati provideri posse confiderint rescribendum censuerunt in Congregatione ordinaria sub infrascripta die coacta ad Vaticanum = *Archiepiscopus provideat omnibus juris remediis, etiam nomine Sacrae Congregationis* = Et Amplitudini Tuae diuturnam ex animo exopto felicitatem. *Die* 19. *Decembris* 1829. = Illmo Archiepiscopo Pisano = .

4505. VELITERNA.

Sacrorum Rituum Congregationi sequens proposuit Dubium Eques Colonnesi Veliternus. A sa. me. Pio Papa VII. facultatem obtinuit pro se, coeterisque de familia aditum aperiendi e propriae domus viridario ad Ecclesiam publicam S. Apolloniae, ibique Sacrum audiendi; quaeritur utrum Sacrosanctum Missae Sacrificium in praecepti adimplementum valeat etiam pro aliis Inquilinis ibi morantibus.

Sacrorum Rituum Congregatio respondit = *Strictim servetur privilegium*. *Die* 19. *Decembris* 1829.

4506. VICEN.

Inter postulata ab Rmo Episcopo Vicen. in Visitatione ad Limina transmissa unum extat, quo ipse jure conqueritur de confusione colorum in paramentis Sacrosancto Missae Sacrificio, aliisque Ecclesiasticis Functionibus deservientibus, quae etiamsi Sacris Ritibus opposita, in dicta tamen Civitate, et in caeteris Episcopatus Ecclesiis conspicitur. Huic propterea abusui providere, imo de medio tollere volens, humillime supplicavit idem Episcopus pro opportuno remedio. Et Sacrorum Rituum Congre-

gatio in ordinario coetu ad Vaticanum sub infrascripta die coacto respondendum censuit = *Serventur omnino Rubricae Generales, facta tamen potestate Episcopo indulgendi, ut in Ecclesiis pauperibus permittat illis uti, donec consumentur. Die* 19. *Decembris* 1829.

4507. GERUNDEN.

Rmus. Episcopus Gerunden. in relatione status suae Ecclesiae ad Sacram Congregationem Concilii transmissa sequens proposuit Postulatum: Usque ab Anno 1368. in hac Ecclesia Cathedrali Matutinum Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi Vespere prima Vigilia Noctis decantatur, et circa Auroram dicitur prima Missa, quae juxta Ecclesiae ritum videtur mihi continuo post Matutinum debere celebrari. Eapropter precor VV. EE. ut indicetis mihi quid circa hanc praxim decernendum? In Congregatione Sacrorum Rituum ordinaria responsum fuit = *Serventur Rubricae Missalis, et Matutinum cum prima Missa et Laudibus dicatur summo mane, si adsit impedimentum canendi prope mediam noctem. Die* 3. *Aprilis* 1830. (1)

(1) Rubrica Breviarii tum particularis hujus diei, tum Generalis hanc divisionem primae Missae a Matutino et Laudibus in nocte Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi non admittit, quemadmodum et Laudum a dicta Missa separationem excludunt, et cum haec Rubrica sit particularis hujus noctis (quae quidem ut videbimus, sua non caret ratione) et ordinata sit pro Choro, in hoc servari debet quidquid praescribitur, et Ordo prorsus non est invertendus, nec pro libitu prima Missa a Matutino, et a Missa Laudes dividi debent. En verba Rubricae particularis: *Et dicto Benedicamus Domino, celebratur prima Missa post mediam noctem, qua finita, dicuntur Laudes*: Rubrica autem generalis Tit. XXX. de hymno Te Deum *num.* 4.: *Similiter quando dicitur Te Deum, eo hymno dicto, statim inchoantur Laudes praeterquam in nocte Nativitatis Domini, quia tunc dicitur Oratio, postea celebratur Missa*: Habemus itaque clarissime praescriptum ordinem, et unionem Missae cum Matutino, et Laudum cum Missa. Dixi ordinem hunc a Rubrica pro Choro praescribi; in privata enim recitatione nulla est obligatio sejungendi Laudes a Matutino, ut omnes ferunt Auctores. Item Caeremoniale Episcoporum eumdem omnino ordinem indigitat *lib.* 2. *cap.* 14. §. 9. Super allatis Rubricae verbis seu praescripto inquit Tetamus: *Post Matutinum dicitur Missa in Choro*, et Gavantus in Rubrica Breviarii *Sect.* 6. *cap.* 5. *num.* 5.: *Laudes sequuntur Missam primam de aeterna Generatione*: Et *num.* 6. ubi Francolinii sententiam negativam profert de cantanda Missa ante Canonicam horam Primae, secundo loco haec habet: *Neque dicas sufficere Laudes ante Missam secundam, tum quia non debent dividi a nocturnis, nisi quantum Missa prima occupat temporis quod intercedit, cum sint unica hora*; Sive itaque sequamur Rubricam particularem Breviarii, sive generalem attendamus, sive Episcoporum Coeremoniale inspiciamus, is ordo ab omnibus Rubricis praescribitur, ut novum omnino sit, et contra Ru-

4508. BAREN.

Quamvis per Decretum diei 19. Decembris superioris anni 1829. a S. R. C. prolatum, atque a SSmo Domino Nostro Pio VIII. Pontifice Maximo sub die 23. recensiti mensis et Anni confirmatum privilegia omnia Capitulo Metropolitanae Barensis diversis temporibus a Summis Pontificibus concessa sarta tecta fuissent; quum tamen exceptio in eodem inserta quoad Mitram auro contextam aliquid impedimenti et Capitulo et privilegiis ipsis afferre videretur, quoniam ejusdem Capituli Canonici am-

bricas, et contra vetustissimam Ecclesiae consuetudinem, et universalem disciplinam Missam primam a Nocturnis dividere, et Laudes ante Missam canere, quae uniri semper debet, et eo ordine, qui a Rubrica praecipitur, sive media nocte, sive summo mane, aliqua accedente juxta causa, officium Nativitatis peragatur.

Juvat hic aliquid animadvertere, et generalem proferre regulam, quoad Matutinum et Laudum recitationem (loquor de Officio in Choro persolvendo) ut inde rationem investigemus peculiaris hujus diei Rubricae. Certum est Laudes a Nocturnis ex generali regula dividi non debere, et Laudes ab Amalario Matutinale Officium appellantur, ac ideo sic vocari, quia sunt pars Officii Matutini, et idcirco etiam non terminatur separatim a Laudibus. Ex hoc ipso, quod juxta Romanum Ritum Matutinae Laudes recitantur conjunctae cum Nocturnis, factum est, ut Matutini nomen aequivocum quandoque fuerit, et quid diversum juxta Auctores varios non semel hac voce intelligatur. Aliquando acceptum est pro solis Nocturnis separatis a Laudibus, aliquando pro aggregato ex Nocturnis cum Laudibus usurpatum est, quatenus una, eademque sit officii pars, et diversas non constituant partes; aliquando denique pro solis Laudibus. Benedictus XIV. Institut. XXIV. num. 9. Amalarium sequens, unionem Matutini cum Laudibus indicat: *Nobis satis est tempus indicare, quo juxta Canonum Sanctiones Matutinum una cum Laudibus persolvantur; quae sane conjunguntur, cum Amalarius tradat, se a Magistris Romanis responsum habuisse nullum inter Matutinum et Laudes tempus intercedere*: Ex hac doctrina, et auctoritate et ex Rubrica patet certissimum Laudes a Nocturnis nunquam sejungi. Sejungi tamen debent, ut vidimus, in Officio Nativitatis Domini. Quaenam, quaeso, particularis hujus Rubricae erit ratio? Si Benedictum XIV. audiamus, memorata Institutione hanc rationem effert: *In pervigilio Nativitatis Domini Matutinum a Laudibus sejungitur ante quas Sacrum peragitur. Cum enim circa mediam noctem Missae Sacrificium celebrari debeat, nimis absone Laudes eo tempore canerentur.* Quodnam est illud tempus? Illud nempe, quod paullo ante eadem Institutione, eodemque numero Amalario adhaerens indicaverat, scilicet, ab initio crepusculi ad ortum solis. Est ergo haec ratio ab hora desumpta simul et ab unione Laudum cum Missa, cui cum Laudes conjungi debeant, Missae vero Sacrificium circa mediam noctem debeat celebrari, ut utrumque servetur, et unio scilicet Laudum cum Missa, et tempus minus Laudibus in-

plioribus privilegiis et gratiis se aucti fuisse arbitr entur, propterea exhibitis denuo Apostolicis Litteris sub forma Brevis expeditis a sa. me. Pio

conveniens, hae post Missam potius, eas a Nocturnis dividendo, recitentur, quam immediate post Nocturnos, ut generalis regula exposceret. Haec est ratio a Benedicto XIV. adducta. Jam quis tam sapienti, tam erudito Pontifici audeat contradicere, quin temeritatis notam apud omnes incurrat? Ratio quidem haec est, sed non sola. Haec enim ex convenientia potius horae qua Laudes, juxta morem, recitari debent, et ex praecepto simul eas a Missa non dividendi, quam ab intrinseco desumpta est. Alia tamen est ratio, si quid video, ex ipso intrinseco mysterio, quod recolitur, deprompta, et Officii hujus diei propria, quam affert Durandus in suo Rationali Divini Officii lib. 6. cap. 13. num. 16. quam et hic afferre haud dubitem: *Generatio Divinitatis*, scribit ipse, *praecessit generationem humanitatis, et quia illarum notitia fuit nobis laudis materia, ideo Laudes sequuntur. Missa praecedit, quia prius fuit aeterna generatio, de qua Missa ista loquitur, quam aliqua creatura fuerit, quae Deum laudare potuerit. In Laudibus quasi choream ducimus, quem vidistis Pastores? Et ipsi responderunt; Natum vidimus etc.* Haec Durandus.

Jam totum Officium Divinum nihil aliud per sese est, nisi quoddam Divinarum Laudum genus, quae sive psalmis, sive hymnis, sive canticis, sive aliis hujusmodi ab Ecclesia statutis, in Dei laudem et honorem canuntur. Tamen haec officii pars, quae *Laudes* specialiter nominatur, ideo hoc donatur nomine, quia speciali quodam modo laudes Deo concinuntur. In his enim ad jubilandum Deo, ad Ei benedicendum, ad Eum laudandum Fideles excitantur. Hoc posito, si ex Durando Missa hujus noctis *est nobis laudis materia*, quia sane in prima Missa Nativitas Christi ad salutem, et redemptionem humani generis speciali modo Fidelibus per Evangelium annunciatur, quae jam per Angelos vigilantibus super gregem suum Pastoribus annunciata fuit, et gaudium magnum nunciatum pariter fuit, quod omni Populo erat futurum ob Salvatoris nativitatem, quid aequius, quid rationabilius quam et in recolendo quotannis hoc mysterio speciali hoc Deum laudandi genus, *sive Laudes*, post Missam reservetur, et Missae immediate conjungatur? Cum specialis hac nocte ratio reperiatur eas a Nocturnis dividendi, et Missae immediate conjungendi?

Unum postremo hic addere non alienum a proposito erit, quo confirmatur et sejunctio Laudum a Matutino, Missa interposita, et Laudum cum Missa immediata conjunctio. Antiquitus non modo separatae erant Laudes hujus Officii a Nocturnis, sed Missa prima, quae media nocte celebrari solebat complebatur cum *Benedicamus Domino*, non autem cum *Ite Missa est*, quae verba juxta communiorem Liturgicorum sententiam nihil aliud nisi dimissio Populi est. Testatur hoc Micrologus, qui hanc adducit veteris hujus ritus rationem his verbis: *Ne Populo quasi licentiam abeundi infra Matutinales Laudes dedisse videamur, quas statim post Missam iterum concrepantibus*

Papa VII. sub die 18. Novembris 1819. ab Eadem Sacrorum Rituum Congregatione expostularunt usum Mitrae auro coutextae, seu filo serico flavo

signis incipere solemus: Jam si antiquitus, ut Populus post Missam Laudibus adesset, omittebantur hac nocte verba, quae illius dimissionem sive ab Ecclesia discessum indicabant, quo majori argumento utemur ad probandum ex antiquitate ipsa hanc Laudum cum Missa conjunctionem, quae adhuc ab Ecclesia servatur, suam habere originem, ac proinde male prorsus se gessisse, qui contrarium servavit? Demum aliquibus in Ecclesiis alius hac nocte servabatur peculiaris ritus, et ideo servabatur ut Populus in Ecclesia retineretur. Ritus autem erat, ut inciperentur Laudes statim post Communionem et complebantur post Orationem, quae dicitur in fine Missae, eo sane modo, quo Vesperae una cum Missa in Sabbato Sancto decantari solent, in quibus una eademque oratio et Missae est, et Vesperarum. Jam si antiquitus, ut Populus post Missam Laudibus adesset, verba apposite omittebantur, quibus illius dimissio, sive ab Ecclesia discessus indicebatur, ne Populus discederet, Laudes post Communionem inchoabantur, et complebantur cum Missa. Quonam majori argumento utemur ad demonstrandam Laudum cum Missa in hoc nocte conjunctionem, quae servatur ab Ecclesia, non solum jure adhuc servari, sed ex ipsa antiquitate suam habuisse originem, ac proinde male sese penitus gessisse, qui ut ex Dubio patet a speciali hoc Ecclesiae ritu discessit.

Aliud quoque hic breviter investigandum occurrit, quod non inutile fortasse erit. Quidam sunt, sed pauci sane, qui autumant Matutinum hujus noctis dicto post Orationem *Benedicamus Domino*, concludendum esse cum versiculo: *Fidelium animae etc.* Innituntur fortasse hi Decreto S. R. Congregationis in Thelesina sub die 14. Aprilis 1742. dato, quod sic enunciatum est: *Non est omittendus in fine cujusvis horae, Fidelium animae, quando post eam immediate dicitur Missa, sed servandus adamussim textus Rubricae XXX. Breviarii Romani*; Versiculum hunc addendum statuit Ecclesia, cujus pietas erga Defunctos ea est, ut peracto Divino Officio, aut illius partibus ad utilitatem vivorum, suffragetur statim et Defunctis, qui degunt in Purgatorio. Hic est finis Ecclesiae, quae etiam praecipit per Rubricas, ut quibusvis Horis Canonicis addatur. Jam videamus, si locum habeat hac nocte in fine Matutini. Ex Decreto, et intentione Ecclesiae dicendus est hic versiculus in fine Horae cujusvis. Si itaque hora non terminatur, versiculus hic non est addendus, ac proinde fallitur qui illum in casu omittentes, erroris, et culpae arguit. Laudes numquam a Nocturnis separantur, et unam eamdemque horam simul junctae constituunt; hinc si hac nocte ex specialis Rubricae Statuto Nocturni a Laudibus dividuntur, non sequitur diversas, per hanc peculiarem hujus noctis Rubricae dispositionem, et a se separatas Horas ex Nocturnis, et Laudibus constitui, proindeque, absoluto Matutino, Hora revera non terminatur: hinc profecto est, quod in nullo liturgico Sacro Codice, sive in Missali, sive in Breviario, sive in Coere-

aurea lamella intextae, ac ormisino etiam serico ejusdem flavi coloris subsutae sibi non esse denegandum.

Sacra Congregatio ad Quirinale in Ordinario Coetu sub infrascripta

moniali Episcoporum hujus versiculi mentio invenitur, et *taxative* ab his tempus determinatur, quo Missa post Nocturnos debeat inchoari, sive qua prece, quo versiculo absoluto. Quod spectat ad particularem Breviarii Rubricam hujus diei legitur: Et dicto *Benedicamus Domino, celebratur prima Missa post mediam noctem*; quod vero pertinet ad Rubricam generalem ejusdem Breviarii sic in ea legitur Tit. XXXI. de Hymno *Te Deum* num. 11. *Similiter quando dicitur Te Deum, eo hymno dicto, statim inchoantur Laudes, praeterquam in nocte Nativitatis Domini, quia tunc dicitur Oratio, postea celebratur Missa.* Demum Caeremoniale Episcoporum lib. 2. cap. 14. §. 9. *Iterum responso Dominus vobiscum, dum Chorus cum Organo prosequitur lente Benedicamus Domino, et Deo gratias, ipse (Episcopus) deposito Pluviali . . . demum accedit ad infimum gradum Altaris pro Missa inchoanda*: Ubinam, quaeso, mentio fit de hoc versiculo *Fidelium Animae etc.* quo terminari debeat Matutinum, aut potius ubi, tacite saltem, non excluditur? Excluditur quidem, statim ac taxative dicitur; *dicto Benedicamus Domino, celebratur prima Missa: Prosequitur lente Benedicamus Domino, et Deo gratias . . . . accedit . . . pro Missa inchoanda*. Cur autem excluditur? Quia nempe, absolutis Nocturnis, non terminatur Hora, et hinc Decretum, quo hujus versiculi recitationis Defensores (si qui sunt, paucissimi autem sunt, et fortasse unus, vel alter) innituntur, officio hujus noctis nequit aptari, quod peculiarem et propriam sibi vindicat Rubricam, quae clara satis est ad excludendum hunc versiculum. Hinc est, quod Tetamus cap. 25. ad diem 25. Decembris Sect. III. scribit: *Ubi post Matutinum dicitur Missa in Choro, dicto Benedicamus Domino, non adtatur versus Fidelium Animae*: hinc quod Gavantus scribit *Section. V. cap. XXII. num. 4.*: *Qui versus non dicitur ante Pretiosa ad Primam, quia adhuc non terminatur Officium . . . neque dicitur post aliam Horam, si aliud sequatur, ut vel Missa, sicuti fit in nocte Nativitatis Domini*. Quid plura? Omittitur quandoque hic versus, quando etiam quaedam officii Hora est absoluta. Hinc apposite idem Gavantus eodem num. 4 addit *neque ad Completorium habet in fine locum congruum. Non enim ante Antiphonam B. Virginis, quae ad Officium vivorum attinet, neque post eam, quam sequitur Oratio Dominica cum Salutatione Angelica*. Sic autem explicit, *vel Officium parvum B. Mariae, septem Psalmi, Litaniae, in quarum fine dicitur Fidelium etc.* Quod hic dicit Gavantus Rubricae generali apprime consonat, cujus sequens est dispositio Tit. XXX. de Oratione num. 3.: *Postea dicitur (nempe post Orationem) Benedicamus Domino*, deinde dicitur versus: *Fidelium animae etc* qui versus non dicitur post *Benedicamus Domino ad Primam . . . . nec quando post aliquam Horam immediate sequitur Officium parvum B. Mariae, vel Officium Defunctorum*,

die coadunata ad relationem Emi, et Rmi D. Card. Petri Francisci Galleffi Ponentis, juribus de novo productis ad tramites Constitutionis „ *Decet Romanos Pontifices* „ ejusdem Pii Papae VII. attente, diligenterque libratis, consideratisque allatis documentis, ac praesertim Informatione et Voto Rmi Baren. Archiepiscopi rescribendum censuit = *Ad mentem* = *et mens est ut solus Celebrans utatur Mitra ad formam concessionis sa. me. Pii Papae VII. absente Episcopo* = : atque ita decrevit, et servari mandavit. *Die* 17. *Julii* 1830.

Super quibus omnibus facta postmodum SSmo Domino Nostro Pio Papa VIII. Pontifici Maximo per me infrascriptum Sacrorum Rituum Congregationis Secretarium relatione, Sanctitas Sua Sacrae Congregationis Rescriptum in omnibus adprobavit, et confirmavit. Die 22. recensitis Mensis, et Anni.

4509. RHEDONEN.

Dum novissimis temporibus in florentissimo Galliarum Regno divina, humanaque omnia summo bonorum omnium dolore partim confusa, purtim sublata erant, sacra ipsa Liturgia, ac Psalmodia in vetustissimo suo ordine non mediocrem perpessa est perturbationem, Ne autem haec vel in Divinis Reparationis nostrae Mysteriis recolendis, vel Sanctorum Festis celebrandis penitus deperiret sa. me. Pius Papa VII. id consilii coepit, quod et temporibus, et divinis restituendis magis accomodatum videretur. Considerato itaque Regni, rerumque divinarum statu ea qua pollebat in universam Christi Ecclesiam auctoritate, ad servandum in illis ordinem, et externum cultum sine Religionis detrimento revocandum, facta Emo Cardinali suo Legato a Latere facultate, constituit, ut quaedam Festa non propriis, ut fieri debuisset juxta Rubricae regulas, diebus, sed Dominica proxima occurrente in omnibus Galliarum Provinciis, et Dioecesibus celebrarentur. Etsi plures ab hoc Indulto jam Anni

aut septem Psalmi Poenitentiales, *vel solae Litaniae etc.* Jam si omittendus est hic versus, quando quaedam Divini Officii Hora penitus est absoluta, et sequitur Officium ab illo quod celebratur diversum, quaecumque sit hujus omissionis ratio, quae quidem a Gavanto adducitur, (quae tametsi prodest potius, quam officiat in casu nostro), cur erit dicendus in nocte Nativitatis cum absoluto Matutino absoluta nequit credi hora, cum integram horam Matutinam cum Laudibus constituat, cum Missa sequi debeat immediate Nocturnos ob intrinsecam rationem noctis et diei, et Festivitatis propriam, quae peculiarem ritum exposcit nulli alteri Festivitati communem? Quod si quis reponeret peculiarem esse rationem omissionis in casibus a Rubrica notatis, peculiarem aeque rationem agnoscat in Officio Nativitatis, quae peculiarem Rubricam habet, qualis ea est, per quam interposita prima Missa Laudes a Nocturnis dividuntur; et sicuti hoc officium ritum a generali regula diversum habet ex ipsa Rubricae dispositione et praecepto, sic et in fine Nocturnorum hujus noctis excludi debet memoratus versiculus, nec sub adducto Decreto debet comprehendi.

defluxerint, semper tamen dubitatum est de diebus, in quibus haec Festa forent celebranda, quasi verus ac genuinus verborum Indulti sensus esset ambiguus ac dubitationi locum praeberet. Idcirco diversis ea diverse interpretantibus, ac in contrarias abeuntibus sententias, ex hac opinionum varietate varius pluribus in Dioecesibus exortus est usus, ita ut alii Dominicam, quae hujusmodi Festa praecedit, alii eam quae illa subsequitur pro Dominica proxime occurrente suo lubitu accipiant. Ad hanc sententiarum varietatem tollendam, omnemque ambiguitatem eliminandam, Sacrorum Rituum Congregationi Rmus Episcopus Rhedonen. sequentia proposuit Dubia enodanda:

1. Quum ex Pontificio Indulto statutum sit quaedam Festa in Galliarum Regno celebranda esse Dominica proxime occurrente, quaeritur quae sit Dominica haec proxime occurrens?

2. Utrum translatis supradictis Festis, translata intelligatur solemnitas tantum, an potius una cum solemnitate tota etiam Octava translata intelligatur pro Officiis in Choro?

Et Sacra Eadem Rituum Congregatio in Ordinario Coetu ad Quirinale sub infrascripta die coadunata, exquisita prius alterius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris sententia scriptis exarata, praeloque cusa ad relationem Emi, et Rmi D. Card. Joannis Francisci Falzacappa Ponentis, omnibus mature, diligenterque examinatis rescribendum censuit = *Affirmative juxta Votum Magistri Coeremoniarum, nimirum.*

Ad 1. *Dominica proxime occurrens intelligenda est Dominica, quae Festum subsequitur.*

Ad 2. *Negative ad primam partem, affirmative ad secundam.* Servatis in omnibus Rubricis. Atque ita decrevit, ac servari mandavit. *Die* 17. *Julii* 1830. (1)

4510. ROMANA SEU ORDINIS CISTERCENSIUM.

Spiritu intelligentiae replevit Dominus Deus ad Fidelium exemplum et instructionem Sanctum Bernardum Clarevallensem Abbatem, qui mentis acumine, suavitate morum, ac sacrarum Litterarum peritia excellens tamquam imbres emisit eloquia sapientiae suae, quum tot Volumina ediderit, Apostolicam Sedem, Summosque Pontifices studio, et ardore maximo contra Schismaticos adjuverit, ac debaccantium ea aetate Novatorum errores voce, et calamo oppugnaverit, atque extinxerit. Licet vero pluribus abhinc Saeculis, et viginti tantum Annis elapsis a pretiosa illius morte ab Alexandro III. sanctitate vitae, miraculisque cognitis inter Sanctos Coelites adscriptus fuerit, ejusque cultus in Ecclesia amplificatus, adhuc tamen desiderabat inter Ecclesiae Doctores Sanctum Bernardum referri, ac per totum Orbem haberi Monachorum Cisterciensium Ordo, cujus propagator ac decus praecipuum Sanctus Abbas refulsit. Plures insuper Cardinales Patres ejusdem erga Ecclesiam merita recensentes cum iisdem Cistercensibus a

(1) Vide Decretum inferius positum sub num. 4522. et subjectam Adnotationem.

SSmo Domino Nostro Pio Papa VIII. postularunt, ut S. Bernardi Abbatis festum cum Officio, et Missa de Communi Doctorum celebrandum decerneret. Hujusmodi precibus in Ordinario Sacrorum Rituum Conventu in Quirinali Palatio habito die 18. Julii 1829. relatis ab Rmo Cardinali Julio Maria De-Somalea jam Sacrorum Rituum Congregationi Praefecto, caeteri Cardinales Sacris Ritibus tuendis praepositi simul omnes proclivem animum ostenderunt: attamen SSmus Dominus Sacrorum Rituum Congregationis morem servandum in omnibus ratus, si quid objici posset, id per Sanctae Fidei Promotorem appositis Animadversionibus in medium proferri voluit. Quibus quum Responsiones subjecissent Postulatores in Ordinario Conventu diei 17. Julii 1830. in Quirinalibus Aedibus, referente Rmo Cardinali D. Placido Zurla Urbis Vicario, re diutius perpensa, solutisque objectis omnibus, ea fuit unanimis Rmorum Cardinalium sententia, nimirum: = *Pro gratia confirmationis Tituli Doctoris cum Officio et Missa de Communi Doctorum, et Epistola secundo loco pro Ecclesia Universali, ad Emum Ponentem cum Promotore Fidei, et ad D. Secretarium cum SSmo. Die* 17. *Julii* 1830.

Horum omnium et singulorum facta SSmo Domino Nostro Pio VIII. Pont. Max. per me infrascriptum Sacrorum Rituum Congregationis Secretarium relatione, Sanctitas Sua Sacrae Congregationis Rescriptum in omnibus adprobavit et confirmavit, hac desuper re Apostolicas Litteras in forma Brevis expediri jussit. *Die* 23. *recensiti Mensis et Anni*.

PIUS PAPAE VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Quod unum ad Divi Bernardi Claravallensis Abbatis honorem et laudem plene cumulateque amplificandam maxime pertinere videbatur; quod erat in votis inclyto Monachorum Cistercensium Ordini, de hac S. Sede semper optime merito cujus propagator, ac decus praecipuum S. Abbas memoratus refulsit; quod erat optandum ab Universa Catholica Ecclesia, cui mentis illius acumine, suavitate morum, ac sacrarum Litterarum peritia maxime fuit adjumento, quum tot ipse Volumina ediderit, Apostolicam Sedem, Summosque Pontifices studio, et ardore maximo contra Schismaticos adjuverit, et debacchantium ea aetate Novatorum errores voce, et calamo oppugnaverit, atque extinxerit, ac quoscumque Romanae Ecclesiae osores sua doctrina retuderit; quod VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalium sollicitabant preces, id, divino disponente consilio, Humilitati Nostrae perficere datum est. Licet enim pluribus ab hinc saeculis, et viginti tantum annis elapsis a pretiosa illius morte, a fel. rec. Alexandro PP. III. Praedecessore Nostro, sanctitate vitae, miraculisque cognitis albo Sanctorum fuerit ipse adscriptus, ejusque cultus in Ecclesia amplificatus, adhuc tamen ejus virtutum, meritorumque coronae aliquid fulgoris erat addendum, titulus Doctoris, quo Divus Bernardus jam appellabatur, supremo hujus Sanctae Sedis Decreto in Universa Ecclesia confirmando. Quamvis autem VV. FF. NN. S. R. E. Cardinales Sacris Ritibus tuendis Praepositi in Ordinario Conventu in Quirinali Palatio habito die

18. Julii anno 1829. referente cl. me. Cardinali Julio Maria de Somalia jam Sacrorum Rituum Congregationi Praefecto, petitae confirmationi tituli Doctoris simul omnes proclivem animum ostendissent, Nos nihilominus, suspenso hujusmodi judicio; Sanctae hujus Sedis morem servantes, si quid objici posset, id per S. Fidei Promotorem appositis Animadversionibus in medium proferri mandavimus. Quibus quum responsiones subjecissent Postulatores in Ordinario Conventu diei 17. Julii currentis anni in Quirinalibus Aedibus, referente dilecto Filio Nostro Placido S. R. E. Cardinali Zurla nuncupat. Nostro in hac Alma Urbe Vicario in spiritualibus Generali, re diutius perpensa, solutisque objectis omnibus, ac ejusdem Sacrorum Rituum Congregationis Cardinalium sententiis consentientibus, Rescriptum pro Gratia confirmationis tituli Doctoris cum Officio, et Missa de Communi Doctorum, et Epistola secundo loco pro Ecclesia Universali die dicta datum, confirmandum esse censuimus, ac Litteras Apostolicas hac desuper re expediri mandavimus. Quapropter precibus totis Ordinis Monachorum Cistercensium, quibus plures dignitate, ac pietate praestantes Viri sua studia, ac postulata junxerunt, benigne annuentes, de ejusdem Cardinalium Congregationis consilio, Auctoritate Nostra Apostolica, tenore praesentium, titulum Doctoris, quo Divus Bernardus Abbas est hactenus in dicto Ordine, et in aliquibus Ecclesiis appellatus, confirmamus, et quatenus opus sit, denuo ei attribuimus; ita quidem, ut in Universali Catholica Ecclesia semper Is Doctor habeatur, et in anniversario die festo tum a Regulari, tum a Saeculari Clero celebrando, Officium ac Missa fiat de Communi Doctorum, et cum Epistola secundo loco, quae incipit: *Justus etc.* cum additione VI. Lectioni, et Martyrologio juxta Decretum ejusdem Sacrorum Rituum Congregationis. Ac praeterea hujus Doctoris Libros, Commentaria, Opuscula, Opera denique omnia ut aliorum Ecclesiae Doctorum, non modo privatim, sed publice in Gymnasiis, Accademiis, Scholis, Collegiis, lectionibus, disputationibus, interpretationibus, concionibus, sermonibus, omnibusque aliis Ecclesiasticis studiis, Christianisque exercitationibus citari, proferri, atque cum res postulaverit, adhiberi volumus, et decernimus. Tandem, ut Christifidelium devotio ad hujus Doctoris diem festum colendum, ejusque opem pie implorandam eo magis accendatur, quo ex hoc coelestis gratiae dono se uberius conspexerint esse refectos, de Omnipotentis Dei misericordia, ac BB. Petri et Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus utriusque sexus Christifidelibus, qui die festo ejusdem Doctoris vere poenitentes, et sacramentali confessione praemissa, Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum sumpserint, et unam ex Ecclesiis Ordinis Cistercensium a primis Vesperis usque ad occasum Solis ejusdem diei devote visitaverint, ac pro Christianorum Principum concordia, haeresum extirpatione, ac Sanctae Matris Ecclesiae exaltatione, pias inibi ad Deum preces, prout sua cuique suggeret devotio, effuderint, plenariam omnium peccatorum Indulgentiam, et remissionem misericorditer in Domino concedimus, et elargimur, declarantes hanc praesentem Nostram concessionem

perpetuo duraturam, sub quibusvis indulgentiarum revocationibus, vel limitationibus nullo modo comprehendi. Quocirca Universis VV. FF. Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, et dilectis filiis aliarum Ecclesiarum Praelatis per universum terrarum Orbem constitutis per praesentes mandamus, ut quae superius sancita sunt, in suis Provinciis, Civitatibus, Ecclesiis, et Dioecesibus solemniter publicari, et ab omnibus personis Ecclesiasticis Saecularibus, et quorumvis Ordinum Regularibus ubique Locorum, et gentium inviolate perpetuo observari procurent. Haec praecipimus, atque mandamus, non obstantibus Constitutionibus, et Ordinationibus Apostolicis, caeterisquae contrariis quibuscumque. Volumus autem ut earumdem praesentium Transumptis, seu Exemplis etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae, vel Procuratoris Generalis dicti Ordinis munitis eadem prorsus fides habeatur, quae haberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud S. Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris *die* 20. *Augusti* 1830. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

J. Card. Albani.

IN FESTO S. BERNARDI ABBATIS, ET DOCTORIS.

Missa de Communi Doctorum, cum Epistola secundo loco, quae incipit: *Justus cor suum.*

Officium pariter de Communi Doctorum cum Antiph. *O Doctor*, in utrisque Vesperis. Lectiones I. Nocturni de Scriptura occurrente. Lectiones II. Nocturni propriae ut in Breviariis, et in fine VI. Lectionis addatur ut sequitur.

Pius vero VIII. Pont. Max. ex Sacrorum Rituum Congregationis consilio Sanctum Bernardum universalis Ecclesiae Doctorem declaravit, et confirmavit, nec non Missam, et Officium de Doctoribus ab omnibus recitari jussit, atque Indulgentias Plenarias quotannis in perpetuum Ordinis Cistercensium Ecclesias visitantibus die hujus Sancti festo concessit.

Lectiones III. Nocturni: *Vos estis sal terrae.*

In Martyrologio addatur: Quem Pius VIII. Pont. Max. universalis Ecclesiae Doctorem declaravit et confirmavit.

DECRETUM.

Suprascriptam additionem VI. Lectioni faciendam in Officio S. Bernardi Abbatis, et Doctoris, et Martyrologio Romano ab Emo, et Rmo D. Card. Placido Zurla Relatore Caussae, et R. P. D. Virgilio Pescetelli S. Fidei Promotore revisum, SSmus Dominus Noster Pius VIII. Pont. Max. adprobavit, atque in suprad. Officio et Martyrologio in universali Ecclesia legi posse concessit. Die 23. *Julii* 1830.

C. M. Episc. Praenest. Card. Pedicinius Praef.

Loco ✠ Sigilli.

J. G. Fatati S. R. C. Secretarius.

4511. FANEN.

Ad nonnullas dirimendas quaestiones, quae in Parochialibus Ecclesiis

Rurium Fanensium frequenter insurgunt quoad Missam de Requie canendam praesente Cadavere: quum alii dicant omnibus diebus festivis primae classis illicitam esse Missam cantatam, exceptis tamen secunda, et tertia Feria Paschae, et Pentecostes; alii vero dicant Missam cantatam illicitam esse tantum omnibus diebus festivis primae Classis solemnioribus, non vero et praedictis feriis, et Dominica prima Quadragesimae, primaque post Pascham, et Pentecosten, et prima etiam Sacri Adventus tamquam diebus primae Classis minus solemnibus; alter ex Parochis memoratae Fanen. Dioecesis, perpensis aliquibus S. R. C. Decretis hisce de rebus, quae nullo modo cantari posse Missam solemnem de Requiem etiam praesente Cadavere, in festis duplicibus primae Classis (nulla distinctione facta inter festa majoris, minorisve solemnitatis) statuit Decreto 5. Julii 1698. quod confirmavit die 21. Martii 1744., sub qua interrogata fuit, num licitum id foret in Dominicis primae Classis; quum nihilominus inter tot controversias res in dubio sit adhuc, enixis precibus Sacram Rituum Congregationem rogat, ut declarare dignetur, utrum praesente Cadavere illicitum sit canere Missam de Requie non solum in duplicibus primae Classis solemnioribus, ut alii dicunt, nempe diebus etiam Dominicis supradictis. Hujusmodi precibus relatis in Ordinariis Comitiis sub infrascripta die ad Quirinale habitis, Sacra Congregatio rescribendum censuit: *Detur Decretum in Veronen. die 23. Julii 1607. nimirum non licere Missam Defunctorum cauere praesente Corpore diebus solemnibus, et in Bergomen. diei 21. Martii 1744. ad tertium Dubium, nec non in Compostellana die 8. Aprilis 1808. ad primum et secundum Dubium. Die 17. Julii 1830.*

4512. JANUEN.

Capitulum, Clerus, et Seminarium Civitatis Clavarensis Dioecesis Januen. Sacrorum Rituum Congregationi humillime supplicant, ut sequentia Dubia declarare dignetur:

1. Utrum Seminarium in publicis Processionibus incedere debeat immediate post Crucem Collegiatae ante Presbyteros Civitatis, ceterosque Clericos adventitios, vel potius immediate ante Capitulum Cathedralis?

2. An censeri debeant Professores Seminarii unum et idem Corpus efformare cum Clericis Seminarii in publicis Processionibus?

3. An Professores praedicti, qui sunt simplices Sacerdotes, jus habeant in Processionibus incedendi post Seminarium immediate ante Capitulum Collegiatae, vel potius incedere debeant cum aliis Presbyteris Civitatis, et adventitiis absque ulla praecedentia?

Et Sacra eadem Rituum Congregatio ad Quirinale sub infrascripta die coadunata rescribendum censuit:

Ad 1. *Dentur Decreta in una Nucerina Paganorum diei 19. Januarii 1704. et diei 26. Aprilis ejusdem Anni.*

Ad 2. et 3. *Negative quia nullibi adest consuetudo*. Et ita rescribendum censuit. *Die 17. Julii 1830.*

4513. ISERNIEN.

Capitulum Cathedralis Isernien. Sacrorum Rituum Congregationi sequentia Dubia enodanda proposuit.

1. An Vicarius Generalis ad Cathedralem cum Episcopo accedens in Pontificalibus, aliisque Sacris Functionibus uti possit, eique adponendum sit Stratum, et Pulvinar?

2. An eidem Vicario Generali accedenti vel ad dandam Canonicis possessionem, vel alia quacumque de caussa praestanda sit honorifica associatio duorum Canonicorum?

3. An eidem ut in dubio secundo accedenti ministrandum sit ad fores Ecclesiae Aspersorium ad instar Episcopi?

Et Sacra eadem Rituum Congregatio sub infrascripta die ad Quirinales Aedes in ordinario Coetu coadunata omnibus mature perpensis rescribendum censuit: *Negative in omnibus ad formam Decretorum, nimirum ad primum juxta Decretum in una Urbevetana Praeminentiarum diei* 3. *Augusti* 1737. *ad Dubium quintum quo nec pulvinar, nec stratum deberi Vicario Generali statuitur, et confirmatur in una Melphiten. Praeminentiarum diei* 10. *Decembris* 1740. *ad Dubium septimum*. Ad secundum, et tertium *juxta Decretum in una Vercellen. diei* 7. *Augusti* 1655. *quo injungitur nullo modo Vicario Generali competere honorificam associationem Clericorum, et Beneficiatorum, aut ministrationem Aspersorii per Canonicum*. Et ita rescripsit. *Die* 17. *Julii* 1830.

4514. URBIS.

Quum Sanctissimus Dominus Noster Pius VIII. Pontifex Maximus ad preces Emi Cardinalis in Urbe Vicarii sub die 8. Maii currentis Anni inter cetera Officia, extenderit ad Clerum Saecularem Urbis, nec non ad Regulares utriusque sexus Kalendario Romano utentes Officium Sanctissimi Redemptoris instar concessionis jam factae Clero Venetiarum, recitandum decimo Kalendas Novembris, nonnulla subinde exorta sunt Dubia, praesertim ex parte eorum Regularium, qui illud Officium ex peculiari Indulto juxta praedictam concessionem Dominica Tertia Mensis Julii recitabant pariter cum Octava. Dubia autem Sacrorum Rituum Congregationi enodanda proposita sunt sequentia, nimirum

1. An qui ex Apostolico Indulto Officium recitant Sanctissimi Redemptoris Dominica Tertia Julii sub ritu duplicis secundae Classis cum Octava, teneantur illud iterum recitare die 23. Octobris?

2. An illud Officium omittere debeant die 23. Octobris, quum recitaverint Dominica Tertia Julii?

3. Utrum debeant illud omittere eadem Dominica tertia Julii et recitare die 23. Octobris, sed quo ritu, et an cum Octava?

Sacrorum Rituum Congregatio ad Quirinale sub infrascripta die coadunata, ad relationem per me ejusdem Sacrae Congregationis Secretarium factam, propositis Dubiis unica responsione occurrit, nimirum: *Officium Sanctissimi Redemptoris fiat tantum decimo Kalendas Novembris ad for-*

mam nuperrimi Decreti diei 8. Maii currentis Anni, *servato ritu*, *et forma juxta priores particulares concessiones*. Atque ita servari mandavit. *Die* 17. *Julii* 1830.

4515. AESINA.

In Bulla erectionis Collegiatae Ecclesiae loci Cuprae Montanae vulgo Massaccio intra fines Dioecesis Aesinae haec habentur: *Canonici Rocchettum cum suis Manicis*, *et Mozzettam violacei coloris tam in dicta Parochiali Ecclesia*, *quam extra eam* . . . . *quibuscumque Actibus*, *et Functionibus publicis*, *et privatis* . . . . *deferre*, *et gestare* . . . . . *libere et licite possint*, *et valeant*, *et quilibet eorum possit*, *et valeat*. Ex illimitata Bullae enunciatione usque ab Anno 1778., in quo Collegiata erecta fuit, Canonici cum Rocchetto et Stola Sacramenta Baptismi, Poenitentiae, et Eucharistiae administrare caeperunt, et Archipresbyter, qui est unica Collegiatae Dignitas, Rocchetto, Mozzetta, et Stola indutus Domorum benedictionem in Sabbato Sancto perficit. Hisce positis alter ex Canonicis Sacrorum Rituum Congregationi supplicavit pro declaratione; nimirum an stante illimitata concessione tum Canonici, tum Archipresbyter perseverare queant in invecta consuetudine.

Sacra autem Rituum Congregatio ad Quirinale sub infrascripta die in Ordinario Caetu coadunata, re mature, diligenterque perpensa, rescribendum censuit: *Negative et detur Decretum in una S. Mariae in Cosmedin Urbis diei* 19. *Junii* 1773. (1)

Et ita rescripsit, ac servari mandavit: *Die* 16. *Aprilis* 1831.

(1) Responsio S.Congregationis responsionibus est conformis alias datis tum *die* 12. *Julii* 1628., tum *die* 19. *Julii* 1773. cum simile huic Dubium fuit propositum, nec diverso potuisset modo respondere. Cum enim accuratae Rituum, et Rubricarum observationi S. Congregatio sit praeposita, quidquid abusum, vel novitatem redolet, debet reprobare, atque eliminare debet ex ipso suae Institutionis fine. Abusum autem, et novitatem praesefert consuetudo, quae in medium profertur, quaeque Sacrae Congregationi perpendenda proposita est, administrandi scilicet Sacramenta Baptismi, et Eucharistiae a Canonicis cum Rocchetto, et Stola, et domos benedicendi in Sabbato Sancto cum Rocchetto, Mantelletto et Stola ab Archypresbytero: praeter quod enim solum Rocchetum non possit haberi tamquam vestis Ecclesiastica, nec in Choro quis cum hoc tantum adesse possit, et Rocchettum cum Mozzetta sit habitus choralis tantum, nimis clara est Ritualis Rubrica: *De iis*, *quae in Sacramentorum administratione generaliter servanda sunt*, quae praecipit, ut Sacramenta administrentur cum Superpelliceo, et Stola: *In omni Sacramentorum administratione superpelliceo sit indutus*, *et desuper stola*: Tenentur igitur Sacerdotes stolam et cottam induere dum Sacramenta administrant, et id ab hac Rubrica praecipitur (demptis casibus ab ipsa Rubrica notatis, qui locum in nostro casu nullum habent) quod etiam monitum fuit a S. Congregatione Episcoporum die 8. Novembris 1588. Si qui sunt, qui ex Concessione, usu

4516. BONONIEN.

Sacrorum Rituum Congregationem requisivit Eñus, et Rñus D. Cardinalis Opizzoni Archiepiscopus Bononien. pro sequenti declaratione nimirum; Quum per Breve sa. me. Pii VIII. Sanctus Bernardus Abbas Claravallensis accenseatur inter Sanctos Doctores, an in Litaniis Sanctorum de Eodem mentio fieri debeat inter Sanctos Doctores, vel an retinendus inter Sacerdotes, et Levitas?

Et Eñi ac Rñi Patres Sacris tuendis Ritibus praepositi in Ordinario Coetu ad Quirinale sub infrascripta die habito respondendum censuerunt: *Nihil innovandum*. *Die* 16. *Aprilis* 1831.

4517. CASALEN.

Bño Padre: Il Ceremoniere di Monsig. Vescovo di Casale di Monserrato Oratore Uñio della Santità Vostra facendo le funzioni di Calendarista dimandò, ed ottenne l' autorizzazione a fissare i giorni ai Traslati per dar luogo a tutti i Santi occorrenti fra l' anno nel Calendario; ora ad onta della grazia ottenuta gli conviene lasciare in oblio molti dei Santi occorrenti non rimanendogli giorni liberi da poter loro assegnare. Supplica pertanto la Santità Vostra volerlo autorizzare o a celebrare come semplici i Santi di rito semidoppio, o a porre i Santi di rito semidoppio benchè traslati nelle Ottave non privilegiato. Che ec.

Sacra Rituum Congregatio ad Quirinale sub infrascripta die in Ordinario Coetu coadunata rescribendum censuit: *Affirmative ad primam partem, negative ad secundam, et dentur Decreta*. *Die* 16. *Aprilis* 1831.

4518. MURANA.

Bño Padre: Il Canonico Teologo Filippo Martuscelli Vicario Generale della Città, e Diocesi di Muro nel Regno di Napoli rispettosamente espone, che nel passato Gennajo insorse una questione di precedenza fra il Seminario, ed i Chierici fuori di esso nelle Processioni. L' Oratore all' appoggio del Decreto della Sacra Congregazione de' Riti in Andriensi: *Clerici Seminarii praecedant aliis Clericis*: e del Ceremoniale de' Vescovi, che situa i Seminaristi immediatamente avanti i Curati, e della prat-

gaudent Rocchetti, et Mozzettae his uti nequeunt in administrandis Sacramentis, pro quorum administratione taxative vestis praescribitur a Rubrica, ut vidimus, sed illis tantum uti possunt in Choro, in Processionibus, et Functionibus omnibus, in quibus habitum choralem induunt. Hinc enunciatio Bullae, quae illimitata dicitur, suos utique habet limites nempe *Functiones publicas et privatas* respicit, quae collegialiter sive in Ecclesia, sive extra peraguntur, et hic habitus toti Collegio, non singulis est concessus, exclusa tamen semper Sacramentorum administratione, in qua unusquisque eam debet vestem induere, quae pro hac est a Rubrica praescripta. Non igitur illimitata est Concessio, sed illimitata potius, et nimis libera, et contra Rubricae praescriptum illius interpraetatio, ex qua abusus est exortus, quem Sacra Congregatio dato Decreto, et confirmatis aliis jam super hac re existentibus, eliminandum esse censuit.

tica di altre Cattedrali, e prendendo in considerazione che il corpo deve precedere a degl' individui particolari, ed in picciol numero a fronte del Seminario, nel passato Febraro decretò a favore del Seminario sopra gli altri Chierici non Sacerdoti, e che non hanno nella Cattedrale alcun Beneficio, anche sul riflesso che i detti pochi Chierici non hanno a favor loro una legittima consuetudine. Il supplicante però a quiete, e tranquillità propria implora l' oracolo della Santità Vostra. Che ec.

Sacra Congregatio Rituum ad Quirinale sub infrascripta die in Ordinario Coetu coadunata rescripsit: *Serventur omnino Decreta in Rodigien. Dioecesis Andrien. diei 21. Martii 1620., et in Pennen. diei 1. Martii 1636. praecedentiam nimirum competere Clericis Seminarii. Die 16. Aprilis* 1831.

4519. SARZANEN.

Sacrorum Rituum Congregationi sequens Dubium enodandum proposuit unus ex Parochis Dioecesis Sarzanen. nimirum:

Utrum in die Sabbati Sancti post Missam Solemnem de die liceat celebrare Missam solemnem de Requie in die depositionis, praesente Cadavere?

Sacra Congregatio Rituum ad Quirinale sub infrascripta die in Ordinario Coetu coadunata rescribendum censuit: *Negative. Die* 16. *Aprilis* 1831.

4520. MARSORUM.

In suo pastorali munere exercendo Rmus Marsorum Episcopus quamplurima animadvertit ad ritus, et coeremonias spectantia, quae potius privatam interpretationem redolerent, quam servarentur juxta leges Coeremonialis, et Rubricas; atque ut hunc privatum sensum de medio tolleret, et ab universo suae Dioecesis Clero quoad omnia idem ordo eademque agendi ratio exquiretur, Sacrorum Rituum Congregationi sequentia Dubia Liturgica enodanda proposuit.

1. Si Episcopo detur facultas conferendi Ordines Sacros diebus festivis, potestne illos conferre in diebus Apostolorum, ceterisque per Apostolicam Sedem abrogatis? hisce autem diebus licet ne conferre etiam Ordines minores?

2. In Ordinatione Clericorum antequam Tonsurandi nominatim vocentur a Notario, debet ne Archidiaconus eos invitare dicens: *Accedant, qui promovendi sunt ad Tonsuram?*

3. In collatione primae Tonsurae legitur in Pontificali: *Quilibet quum tondetur dicit: Dominus pars etc.* Haec verba suntne proferenda etiam ab Episcopo?

4. Pontificale praescribit quod, completa Ordinatione, Ordinati, suggerente Archidiacono, recedant ad loca sua. Quibus verbis uti debet Archidiaconus hisce occasionibus?

5. Quando Ostiarius, Archidiacono comitante, claudit, et aperit fores Ecclesiae debet ne claudere, et aperire etiam cum Clavi, praesertim si in foribus Oratorii, ubi confertur Ordo, non adsit Clavis?

6. *Amen* quod Pontificale praescribit respondendum in traditione vel materiae, vel sacrorum indumentorum in Ordinatione, dicendum est ab ipso Ordinando, vel ab adstantibus?

7. An Ordinatis Episcopo Candelam offerentibus post Offertorium, tolerari possit usus, ut una tantum Candela accendatur, quae a singulis Ordinatis Episcopo offeratur?

8. In ordinatione unius Subdiaconi legitur in Rubrica; *Quatuor Candelabra cum Cereis etc.* Quot ergo Candelae in Altari sunt accendendae, si Missa ordinationis non fiat in cantu?

9. Pariter si Missa Ordinationis non fiat in cantu, Subdiaconus, et Diaconus debent ne cantare, vel legere Epistolam, et Evangelium, et quando?

10. Diaconi, et Subdiaconi in sacra ordinatione quando dicere debent *Confiteor* ante, vel postquam communicati sunt Presbyteri?

11. Si ordinatio Presbyteri fiat in cantu, Praefatio et alia, quae cantantur ab Episcopo, quomodo dicenda sunt ab Ordinatis?

12. In Pontificali legitur: *Ordinati ad Praesbyteratum dicant Evangelium in fine Missae*: Dicere ne debent una cum Episcopo ad suam sedem redeuntem, an ex se solis?

13. Quando sermo post Evangelium sit habendus legitur in Coeremoniali lib. 1. cap. 27. num. 3.: *Concionatori Indulgentias petenti, Episcopus concedit Indulgentias consuetas*: Quibus eas verbis concedere debet?

14. Finito sermone praescribit idem Caeremoniale ibidem cap. 25. num. 1.: *Diaconus qui cantavit Evangelium stans ante infimum, vel in supremo gradu Altaris . . . . cantat Confessionem*: In libro 2. vero cap. 39. num. 1. legitur: *Statim finito sermone Diaconus stans ante infimum gradum solii . . . . cantabit Confessionem*. Quaeritur primo: An liberum sit Diacono in Confessione cantanda stare vel ante infimum gradum solii, vel in supremo, aut in infimo gradu Altaris? Quaeritur secundo: An dicta benedictio semper danda sit ab Episcopo etiam quando, finita Missa, debet dare Benedictionem Papalem? Quaeritur tertio: An si Episcopus assistat cum Cappa debeat stare cum Bireto, an sine dum cantatur Confessio? Quaeritur quarto: An si Episcopus assistat cum Cappa debeat stare cum Bireto, an sine dum a Presbytero assistente incensatur?

15. Dum Episcopus Missae per alium cantatae assistens Missam cum Celebrante incipit ante infimum gradum Altaris, Praesbyter assistens, et Diaconi assistentes ubi stare, et quid agere debent?

16. In Communione Ordinandorum si communicentur etiam Ordinati in Minoribus Episcopus uti ne debet forma: *Corpus Domini Nostri Jesu Christi custodiat Te in vitam aeternam*: an dicere: *custodiat Animam tuam*?

17. Praestita a Praesbytero ordinato in fine Missae obedientia, Pontificale Episcopo injungit ut eum osculetur. Quomodo ista deosculatio est facienda?

18. Coeremoniale Episcoporum lib. 2. cap. 20. injungit Episcopo, ut memoriam habeat praedecessoris sui proxime defuncti: Quid faciendum, si proximus Praedecessor translatus sit ad aliam Ecclesiam?

19. An Episcopus semper debeat manu benedicere Canonicis, caeterisque de Clero, qui in sacris functionibus ei reverentiam faciunt?

20. Quum Episcopus diebus festivis applicare debeat pro ovibus suis, quaeritur, an Episcopo hisce diebus pontificaliter celebrante, Canonici debeant Missam Conventualem pro Benefactoribus cantare, et quando?

21. Debent ne Episcopi, et Sacerdotes Concionem habentes adhibere Stolam?

22. Episcopi tenentur ne ad applicationem Missae pro ovibus post adeptam possessionem, an statim ac electi sunt in Consistorio?

23. Vicarii Capitulares tenentur ne ad hanc Missae applicationem, Sede vacante?

24. Coeremoniale Episcoporum lib. 2. cap. 28. injungit Episcopo aegrotanti, ut antequam communicet, profiteatur Catholicam Fidem ex formula ab Apostolica Sede praescripta. Quaeritur quae sit ista formula?

25. Cadavera Episcoporum, Sacerdotum, Diaconorum, aliorumque de Clero debent ne sepeliri cum vestibus proprio Ordini congruentibus, an sufficit ut cum his in Ecclesia exponantur?

26. Canonici habentes usum Rocchetti, et Cappae, seu Mozzettae, quo habitu debent concionari, Confessiones excipere, baptizare, aliaque Sacramenta ministrare tam in propria, quam in aliena Ecclesia, et Dioecesi?

27. In festis solemnibus, quae occurrunt in Feriis Quadragesimae licet ne continuare usum canendi Missam de Feria post Tertiam, et Missam de Festo, cui assistit Episcopus, post Nonam circa meridiem, an aliter faciendum?

28. Aliqui Rubricistae volunt quotiescumque Nomen Jesu nominatur in Missa, vel dicitur Gloria Patri, vel acceditur ad medium Altaris, vel ab ipso receditur, Caput Cruci esse inclinandum: alii sentiunt hujusmodi inclinationes tunc tantum faciendas, quum a Rubrica praescribuntur. Quaeritur quando hujusmodi inclinatio sit facienda?

29. Quum Rubrica clare non loquatur, quaeritur quando in Missa, et in Officio facienda sit reverentia simplex, quando mediocris, et quando profunda tam in Sacristia, quam in Altari?

30. Aliqui Rubricarum expositores dicunt, post signum Crucis, quod fit in fine Gloria in excelsis, Credo, et Sanctus manus esse jungendas, etiam si nihil hujusmodi praescribat Rubrica. Rectene?

31. In Oratione *A cunctis* ad litteram N. juxta Decretum hujus Sacrae Rituum Congregationis 26. Januarii 1793. nominandus est Patronus, seu Titularis proprius Ecclesiae, in qua celebratur. In Canone Missae ubi dicitur *et pro Antistite nostro* N. juxta Rubricam titulo 8. n. 2. nominandus est Episcopus loci, in quo celebratur etiam a Sacerdotibus alienae Dioecesis. Ex his et Rubricae, et citati Decreti verbis videtur posse

inferri celebrantem in altera Ecclesia, non Missam suae Ecclesiae, sed Missam, quae celebratur in illa aliena Ecclesia recitare debere. Quum vero variae circa id sint Sacrae Rituum Congregationis decisiones; et varia Rubricistarum placita; quaeritur 1. quae Missa celebranda sit a sacrum facientibus in aliena Ecclesia vel Oratorio privato? 2. An Patronus nominandus in dicta Oratione *A cunctis* intelligi debeat Patronus principalis loci, et quid si plures sint principales Patroni? 3. Qui nominandus sit ad litteram N. si Patronus vel Titularis jam nominatus sit in illa Oratione, aut de eo celebrata sit Missa?

32. Rubrica Missalis titulo 8. postquam num. 9. dixit quod Subdiaconus ante medium Altaris sustinere debeat Patenam, num. 11. praescribit ut *ad Sanctus* accedere debeat cum Diacono ad Altare ad dicendum *Sanctus* etc. An tollerandus usus earum Ecclesiarum, in quibus Subdiaconus non accedit?

33. Ubi cantus Chori non producitur usque ad elevationem Hostiae: *Benedictus qui venit etc.* cantari debet post elevationem, an immediate post primum *Hosanna in excelsis*?

34. An festum Titularis Cappellarum publicarum, et Oratoriorum, quae existunt in Aedibus Episcopalibus, Seminariis, Hospitalibus, domibus Regularium, domibusque privatis celebrari debeat sub ritu duplicis primae Classis cum Credo, et Octava? Nam Oratoria publica vocantur etiam Ecclesiae?

35. Si alicui Ecclesiae consacratae nullus Clerus sit addictus, debet, aut potest Clerus Ecclesiae Parochialis, intra cujus fines Ecclesia illa existit, recitare Officium, Missamque celebrare in Anniversario dedicationis Ecclesiae cum Octava?

36. In Cathedralibus, Collegiatis, et Parochialibus Ecclesiis Crux Altaris, in quo Missa Conventualis vel Parochialis celebratur, tegi ne debet ipsa Dominica Passionis post Evangelium, an Sabbato praecedenti? Dicitur enim in Cappella Pontificia post Evangelium in Dominica Passionis tegi.

37. In Ecclesiis in quibus non solet quotidie Missa decantari, vel adest solus Parochus, quum Rubrica clare non loquatur, quaeritur quae Missa legenda sit in Processione Sancti Marci, ac Rogationum minorum praesertim si occurrat Officium duplex?

38. In benedictione Candelarum, Cinerum, et Palmarum dicit Rubrica Missalis: *Ter aspergit . . . . aqua benedicta . . . . ter adolet incenso*; et sic legitur in Coeremoniali Episcoporum. Item Rituale Romanum in Rubrica de exequiis dicit: *circumiens feretrum . . . . aspergit corpus defuncti, et corpus incensat ut asperserat*: Similia leguntur in Coeremoniali Episcoporum. Nihil autem dicitur an praedictae aspersiones, sicut et aspersio, quae fit diebus Dominicis, faciendae sint cum Aspersorio per modum Crucis ut praescribitur in Rituali Romano pro benedictione Mulierum post partum, an alio modo. Similiter iis in Locis, sicut et in thurificatione Sanctissimi Sacramenti expositi, Crucis, Reliquiarum, Alta-

ris, et Evangeliorum in Missa solemni nil dicit Rubrica, an tres thuribuli ductus debeant esse simplices, an duplicati. Quaeritur quomodo facienda sit tam aspersio, quam thurificatio, quum praxis videatur arbitraria?

39. Officia concessa alicui Regno, Nationi, Dioecesi, Civitati, aut Oppido si ob occursum aliorum Festorum celebrari nequeant diebus assignatis sunt ne trasferenda?

40. Si Officium, quod die fixa celebratur in aliqua Dioecesi per Sedem Apostolicam ad aliam Dioecesim extendatur, potest aut debet celebrari eadem die, amoto Officio Ecclesiae universalis? Et in casu negativo, quid faciendum si talis amotio ab annis jam facta fuerit?

41. Civitates, et Oppida, quae jam habent Patronum principalem debent ne aut saltem possunt continuare celebrationem Protectoris principalis Dioecesis sub ritu duplicis primae Classis cum Octava, et cum obligatione utriusque praecepti ex consuetudine?

42. Quum duo vel plures Officium Divinum privatim recitant debent ne ad *Confiteor* omittere verba illa *vobis fratres*, et *vos fratres*: *misereatur tui*, et *misereatur vestri*, sicut quando unus tantum illud recitat?

43. Aliqui in recitatione Divini Officii tam in Choro, quam privatim Signum Crucis sibi efformant, pectus percutiunt, caput detegunt, et se inclinant etiam in his locis, in quibus Rubrica, nec Missalis, nec Coeremonialis id praescribit. Quaeritur ergo quando haec omnia sint facienda tam in publica, quam in privata Divini Officii recitatione?

44. Preces feriales, et Antiphona finalis Beatae Mariae Virginis non solum in Choro, sed etiam in privata Officii recitatione, flexis genibus sunt ne recitandae? An vero damnandi, qui in privata recitatione hanc genuflexionem omittunt?

45. Juxta Rubricam Breviarii tit. 36. num. 3. et Decreta Sacrorum Rituum Congregationis die 7. Septembris 1816. et 25. Augusti 1818 Antiphona finalis Beatae Mariae Virginis praeter tempus Paschale dici debet stando omnibus diebus Dominicis infra Annum a primis Vesperis Sabbati usque ad occasum Solis ipsius Dominicae. Quaeritur ergo 1. a qua hora Sabbati incipiant primae Vesperae tam in Quadragesima, quam aliis Temporibus. 2. An hic occasus Solis possit intelligi usque ad crepusculum vespertinum more Indulgentiarum. 3. An a primis Vesperis Sabbati usque ad occasum Solis in Dominica semper standum sit etiamsi non recitetur Officium Dominicae, sed vel Sabbati, vel feriae secundae. 4. Utrum sit genuflectendum, si post occasum Solis Officium Dominicae recitetur?

46. An Octava cujuscumque Festi Domini Nostri Jesu Christi occurrens cum duplici majori, vel minori debeat habere Vesperas integras uti fit in Octava Ascensionis, Corporis Christi, et uti declaratum fuit a Sacrorum Rituum Congregatione die 13. Septembris 1704. pro Octava Sanctissimae Trinitatis?

47. Varia sunt Officia, quae Hymnos proprios habent. Si quis Hymnus neque in Vesperis, neque in Laudibus possit recitari, potest ne,

aut debet uniri Hymno Nocturni, uti fit in Festo Sanctae Martinae, ad hoc ut omnes Hymni proprii recitentur?

48. In Festo Sanctae Pulcheriae in aliquibus Breviariis Lectiones primi Nocturni assignantur de Virginibus, in aliis de Scriptura occurrente. Quaeritur quae sint recitandae, si in Breviariis ipsis nulla reperiatur concessio?

49. In aliquibus Breviariis, et Missalibus Orationes Sancti Juliani, Sancti Fidelis, Postcommunio Sancti Joannis Nepomuceni, Sancti Bernardini, Sancti Hieronymi Aemiliani, Sanctae Joannae Franciscae, Postcommunio Sancti Januarii, Octavae Passionis Domini Nostri Jesu Christi, Feriae quartae post Dominicam secundam Quadragesimae in Vesperis concluduntur: *in unitate Spiritus Sancti*: quaeritur an nomen *Spiritus* quod in iis Orationibus legitur indicet revera Spiritum Sanctum, et quomodo sint concludendae?

50. Quando quis caussa itineris, vel studii, vel aliis de caussis extra Patriam, sive Dioecesim versetur, debet ne recitare Officium sui Capituli, Ecclesiae, et Beneficii, vel etiam simpliciter Dioecesis, an vero Officium illius Loci, in quo reperitur?

51. Quando Celebrans genuflectit ante Altare Sanctissimi Sacramenti tam expositi, quam in Tabernaculo reconditi, debet ne genuflectere in plano Presbyterii, an in infimo gradu Altaris?

52. Quum Celebrans coram Sanctissimo Sacramento exposito debeat thurificare, et lavare manus extra Altare, debet ne stare in plano Presbyterii, an in supremo gradu Altaris?

53. Genuflexio, quae fit coram Sanctissimo Sacramento exposito tam in Missa, quam in oratione Quadraginta Horarum, ceterisque Functionibus quando fieri debet unico genu, et quando utroque tum a Celebrante, tum a Ministris, vel alio qui exponit, et reponit?

54. Potestne continuari usus illarum Ecclesiarum, quae pro colore tam albo, quam rubro, viridi, et violaceo utuntur paramentis vel flavi coloris, vel mixtis diversi coloris floribus? praesertim si colores a Rubrica praescripti in floribus reperiantur. In Rubrica Missalis Fratrum Ordinis Praedicatorum num 6. legitur: *In diebus vero illis solemnibus . . . . uti possumus pretiosioribus paramentis cujuscumque sint coloris*; *dummodo non sint nigri*.

55. Anniversaria, quae celebrantur a Capitulis, Collegiis, Confraternitatibus etc. pro omnibus in genere Canonicis, Confratribus etc. defunctis possunt ne celebrari, si in illis diebus occurrat Officium duplex?

56. In aliquibus, multisque Altaribus Deo, Beatae Virgini Mariae, aut alicui Sancto dicatis apponi solent vel stabiliter, vel occasione festorum Imagines alterius Sancti. Quaeritur 1. an Visitantes hujusmodi Altaria lucrari possint Indulgentias concessas visitantibus Altaria postremi hujus Sancti? Quaeritur 2. an ratione harum Imaginum in eorum Festis addi possit Credo in Missa? Quaeritur 3. an in eorum Festis celebrari

queat Missa de his Sanctis etiamsi in Kalendario Dioecesano non sint descripti, sed considerentur, ut Simplices?

57. Sunt multi Hymni qui habent conclusionem propriam: Conclusio ista semper ne adhibenda est etiam in Completorio?

58. Stante antiqua consuetudine potest ne permitti ut Statua Virginis Dolorum possit exponi in Altari Feria Sexta post Dominicam Passionis: et deferatur cum Christo mortuo in Processione, quae fieri solet Feria Sexta in Parasceve?

59. Crux quae Feria Sexta in Parasceve est detegenda, et adoranda debet ne esse lignea, an potest esse etiam de metallo, praesertim si in ea lignum verae Crucis includatur?

60. In ultimo majoris Hebdomadae triduo removenda ne est a vasis Ecclesiae aqua benedicta?

Et eadem Sacra Congregatio ad Vaticanum sub infrascripta die in Ordinario Coetu coadunata ad relationem Emi, et Rmi Domini Cardinalis Petri Francisci Galleffi Ponentis, exquisita prius alterius ex Apostolicarum Coeremoniarum Magistris sententia, scriptis pandita, praeloque cusa, omnibus mature libratis, ac rite perpensis rescribendum censuit.

Ad 1. *Affirmative ad primam partem, et etiam ad secundam sed mane tantum.*

Ad 2. *Potest juxta morem generalem.*

Ad 3. *Proferat juxta morem.*

Ad 4. *Ad loca vestra, vel similibus.*

Ad 5. *Non est stricte necessarium.*

Ad 6. *Juxta consuetudinem ab Ordinando.*

Ad 7. *Affirmative.*

Ad 8. *In Ordinatione privata possunt accendi quatuor Cerei ut in Rubrica, sed in Ecclesia, et publica Ordinatione septem ut in Missa Pontificali.*

Ad 9. *Legant dum Episcopus legit.*

Ad 10. *Post Communionem Presbyterorum.*

Ad 11. *Sine cantu legenda.*

Ad 12. *Una cum Episcopo,*

Ad 13. *Satis est ut dicat numerum dierum.*

Ad 14. *Ad Quaestionem* 1. *Negative, sed stabit ante gradum Solii celebrante Episcopo, ante gradum Altaris, assistente tantum Episcopo. Ad Quaestionem* 2. *Negative quando in fine impertienda est Populo Papalis Benedictio. Ad Quaestionem* 3. *Juxta Coeremoniale capite cooperto. Ad Quaestionem* 4. *Sine Bireto.*

Ad 15. *Presbyter assistens cum aliis Canonicis, Diaconi vero assistentes a tergo Episcopi, et Celebrantis.*

Ad 16. *Affirmative ad primam partem, negative ad secundam.*

Ad 17. *Dextera vultus pars deosculanda est.*

Ad 18. *Illius Episcopi, qui decessit Cathedram tenens.*

Ad 19. *Danda est dum ascendit ad Thronum, vel ex eo descen-*

dit, post Circulos, et quotiescumque Canonici collegialiter obsequium praestant Episcopo.

Ad 20. *Hebdomadarius, vel is, cui onus inest Missae Conventualis, illam celebret lectam vel ante, vel post Missam Pontificalem.*

Ad 21. *Servandam esse immemorabilem consuetudinem.*

Ad 22. *Post adeptam possessionem.*

Ad 23. *Negative.*

Ad 24. *Eadem, quae a Cathedralibus, et Superioribus Ecclesiasticis, vel Beneficiatis curam Animarum habentibus observanda est.*

Ad 25. *Servetur cujusque Loci consuetudo.*

Ad 26. *Detur Decretum diei 31. Maii 1817. in una Dubiorum, nimirum tam intra, quam extra propriam Ecclesiam tenentur Canonici in Sacramentorum administratione Cappam, vel Mozzettam deponere, et assumere Superpelliceum et Stolam. Si Concionem habeant in propria Ecclesia Cappa vel Mozzetta utantur, non item extra.*

Ad 27. *Negative, sed Rubricae servandae quoad horam Solemnis Missae in Choro.*

Ad 28. *Serventur Rubricae.*

Ad 29. *Patebit ex Rubricarum collatione.*

Ad 30. *Serventur Rubricae.*

Ad 31. *Ad Quaestionem 1. Servetur Decretum in una Varsavien diei 7. Maii 1746. nimirum Missam concordare debere cum Officio quod quisque recitavit, dummodo cum colore Ecclesiae, in qua celebrat, aptetur. In Oratorio autem privato semper concordare debet. Ad Quaestionem 2. Nominandus Titularis Ecclesiae. Ad Quaestionem 3. Si jam fuerit nominatus, omittenda nova nominatio.*

Ad 32. *Servetur cujuscumque Loci consuetudo.*

Ad 33. *Cantari debet post elevationem.*

Ad 34. *Negative.*

Ad 35. *Juxta Decretum in una Urbis diei 5. Octobris 1679. Negative.*

Ad 36. *Serventur Rubricae, nimirum tegendas esse Cruces, et Imagines in primis Vesperis.*

Ad 37. *Si fiat Processio legenda est Missa Rogationum; secus de Festo cum commemoratione earumdem.*

Ad 38. *Serventur Rubricae, et praxis communis.*

Ad 39. *Juxta Decreta alias edita vel omittenda, vel imploranda facultas transferendi.*

Ad 40. *Negative ad primam partem, iterum supplicandum quoad secundam.*

Ad 41. *Affirmative ad primam partem, seu continuationem Officii, negative quoad secundam, seu quoad obligationem utriusque praecepti juxta Decreta alias edita.*

Ad 42. *Possunt, et non debent.*

Ad 43. *Serventur Rubricae.*

Ad 44. *In Choro tantum juxta Rubricas .*

Ad 45. *Serventur Rubricae , et ad quaestionem primam consulantur Theologi : ad quaestionem secundam affirmative ; ad quaestionem tertiam , affirmative : ad quaestionem quartam , negative .*

Ad 46. *Serventur Decreta .*

Ad 47. *Affirmative , si Hymni sint historici , secus negative.*

Ad 48. *Deficiente speciali concessione serventur Decreta in Santandarien. diei 26. Januarii 1793. et in Valentina 19. Septembris 1801. nimirum Lectiones de Scriptura legendas .*

Ad 49. *Negative ad primam partem ; ideoque quoad secundam more solito concludendae .*

Ad 50. *Beneficiarii tenentur semper ad Officium propriae Ecclesiae , simplices vero Sacerdotes conformari possunt Officio Loci , ubi morantur .*

Ad 51. *Serventur Rubricae , sed in accessu , et recessu in plano est genuflectendum : in infimo autem gradu Altaris quoties genuflectere occurrat .*

Ad 52. *Servetur consuetudo ; dummodo caveat , ne terga vertat Sacramento .*

Ad 53. *In accessu , et recessu utroque genu , intra Missam unico genu : pro reliquis functionibus consulantur Rubricistae .*

Ad 54. *Servetur strictim Rubrica quoad colorem Paramentorum .*

Ad 55. *Negative juxta Decreta praesertim in Corduben diei 5. Decembris 1733.*

Ad 56. *Circa quaestionem primam : si Altaria sint consecrata negative , secus affirmative , dummodo fiat de licentia Ordinarii . Circa quaestionem secundam , negative : Circa quaestionem tertiam , negative .*

Ad 57. *Negative , sed tantum in Festis Domini , et Beatae Mariae Virginis .*

Ad 58. *Juxta Decretum in Bergomen. diei 21. Martii 1744. permitti potest .*

Ad 59. *Servetur Rubrica Missalis , vel laudabilis consuetudo .*

Ad 60. *Affirmative , ac retinenda consuetudo illam amovendi .*(1)

Atque ita decrevit , et servari mandavit . *Die 12. Novembris 1831.*

(1) Nulla positiva Lege , nullo Rubricae praecepto , sed e praxi tantum removetur a Vasis prope Ecclesiarum fores Aqua Benedicta ultimo majoris Hebdomadae triduo . Hinc haec consuetudo suos habet adversarios , tum quia ab Alexandro I. sancitum fuit : *ut aqua benedicta sale admixta perpetuo in Ecclesia asservetur* ; tum quia Ritualis Romani Rubrica praescribit, ut aspergantur aqua benedicta infirmi , quibus SSmum Viaticum , extraemae Unctionis Sacramentum hoc triduo administrari contigerit , et aqua pariter benedicta aspergi debeant Defunctorum cadavera , quae tribus his diebus efferuntur : quibus supponi debet aquam benedictam in

4521. PISTORIEN.

Clerus Saecularis Pistorien Civitatis Sacrorum Rituum Congregationi sequentia dubia enodanda proposuit.

1. Quum ex Sacrorum Rituum Congregationis Indulto die Vigesima Septembris Missa Solemnis celebretur propria Beatae Mariae Virginis sub

Ecclesiis reperiri. Aliam quoque addunt animadversionem, quam ex Rubricis Missalis in die Sabbathi Sancti desumunt, quae agens de benedictione ignis, et incensi praescribit aquam benedictam adhiberi: *dicta Nona Sacerdos adstantibus Ministris, cum Cruce, et aqua benedicta .... et deinde praedicta grana incensi et ignem ter aspergit aqua benedicta*. Inferunt hinc Aquam benedictam in Ecclesiae Vasis existere debere, ac proinde etiam inferunt hi, quos inter praesertim *Cavalerius Tom.* 4. *dub.* 9. *num.* 11. hanc consuetudinem esse *contra morem, qui est ut habeatur in vasis prope Ecclesiae fores, et contra Statuta*, quia in Breviario ad diem 3. Maji Alexander decrevisse dicitur, ut aqua benedicta sale admixta perpetuo servetur in Ecclesia, demum *contra finem*, quia apponitur, ut Fideles Ecclesiam ingredientes, statim aspergi valeant, et a levioribus noxis mundari. Haec proferunt, qui stant pro aquae reservatione in vasis prope fores Ecclesiae hoc triduo. Verum tanti non sunt ponderis hae rationes, ut proscribenda sit consuetudo aquam ab Ecclesiae vasis removendi, ut Cavalerius vellet. Et sane quod spectat ad perpetuam in Ecclesia aquae benedictae asservationem, quae decreta dicitur ab Alexandro I., haec perpetuitas non tollitur per triduanam tantum illius remotionem; quemadmodum non tollitur aliquid faciendi consuetudo, si semel iterumque, et tertio faciendum omittitur, quod fieri ex consuetudine solet. Quod pertinet ad incensi, et ignis benedictionem, possunt haec benedici, quemadmodum revera benedicuntur cum aqua alio in loco, praeterquam in Ecclesiae vasis asservata. Alexander enim I. non praecipit perpetuam (quam haud tolli vidimus) asservationem in vasis, ita ut perpetuitas cesset, si in vasis desit, sed in Ecclesia. Hac ipsa aqua, nempe in alio reservata loco infirmi, et defunctorum cadavera possunt aspergi, Quod spectat ad intentionem, seu finem Ecclesiae, qui est, ut Fideles Ecclesiam ingredientes statim aspergi possint, et sic a levioribus noxis mundari, neque haec ratio ab hoc fine desumpta officit consuetudini aquam hoc triduo a vasis amovendi, quin immo probari aliquo modo potest remotionem aquae, quae hoc triduo ex consuetudine viget; sin minus Ecclesiae institutioni non adversari, et religiosum saltem quemdam et peculiarem ritum mysterio certe non vacuum continere, quod non admittit Cavalerius, qui etiam consuetudinem hanc proscribendam putat, quod nullum mysterium exhibet. Mysterium quidem fateor, nullum in se continet haec aquae remotio, sed quin haec aquae remotio conformis aliquo modo est mysteriis, quae Ecclesia his diebus in Fidelium mentes revocat, Idcirco mysterium inest in hac remotione; quia ad mysteria recolenda nos vocat; adeoque hic usus non improbandus, cum et Fidelibus pecu-

titulo *Humilitatis* , etiam si occurrat aliud Officium ritus duplicis , quaeritur an occurrente praedicta die Officio Dolorum Beatae Mariae Virginis , aut die Octava ; Missa cum cantu celebrari debeat de *Humilitate* , aut Dolorum?

liarem ritum mysteriis, quae celebrantur, consonum offerat, neque damnandus ut novus aut sine auctoritate retentus , cum et ab immemorabili retineatur consuetudine, et sciente, inspicienteque Supremo Ecclesiae Capite, ac Rectore peragatur. Nemo quod sciam ex Auctoribus , qui hanc aquae remotionem defendunt , animadvertit , quod mox mihi animadvertendum esse puto , sed levibus rationum momentis usi sunt . Jam libeat haec mihi animadvertere ex ipsa, ut inui, Ecclesiae institutione, ex quibus consequens erit indicatum superius locum ab Ecclesia diversum pro asservanda aqua ad varias ignis , incensi , Infirmorum benedictiones admittendum esse , aut saltem non improbandam.

Aquae benedictio non una , sed multiplex est in Ecclesia , sicuti et multiplex est diversis exorcismis , diversis precibus , diversis invocationibus , vel rerum diversarum infusionibus , aquae benedictae usus , ad finem acque diversum , quam Ecclesia intendit et statuit . Inter has vetustissima illa est , quae singulis Dominicis diebus ab Ecclesia peragitur , qua Fideles , aliaque asperguntur , quamque ipsi in mundis vasculis domum etiam asportare ad Religiosos usus a veteribus temporibus consueverunt. Habuerunt et Ethnici aquam suam lustralem , et piacularem , ut constat ex ipsis prophanis Auctoribus, qui referunt adeuntes Templa aqua aspergi consuevisse , ut ab anteactis culpis purgarentur , et mundi sese Diis suis licet falsis praesentarent. Hanc Ethnici ab Haebreis usurparunt , et sicut illi ab his acceperunt , depravantes tamen quod habetur in *lib. Numerorum cap.* 19. de aqua lustrationis et expiationis , ita et nos Christiani aquam adhibemus sanctificatam per Verbum Dei, et Orationes , et sic sanctam reddimus . Quod Ethnici perverse , et superstitiose usurparunt ob finem diversum , ad quem dirigimus . *Quaedam sanctificamus* , ut ait Augustinus contra Faustum , *quae communia quodammodo cum illis habere videmus* , *quorum quaedam* , *Satan* , ut noverit Tertullianus *lib. de Praescriptionibus adversus Haereticos* , *tamquam Dei symius* , *plenaque divina instituta aemulatus invenit* . Christiani itaque Aqua sanctificata utimur . Primis Ecclesiae saeculis fideles aqua baptismali utebantur , eamque priusquam in ea Chrysma infunderetur, domum deferebant , ut domos , vineas , campos , segetes aspergerent , eademque ante Chrysmatis infusionem in Ecclesia ipsa Fideles aspergebantur . Haec Fidelium aspersio in Ecclesia , nostris etiam diebus servatur . Nam in Missali Sabbatho Sancto Rubrica de Fontis benedictione , antequam Sacerdos infundat Oleum Cathecumenorum, praescribit, ut Sacerdotes adstantes aspergant: *Deinde per assistentes Sacerdotes spargitur de ipsa aqua benedicta super Populum* : quod in Ecclesiis , in quibus fit benedictio fontis baptismalis peragitur, servatur, et in Vaticana Basilica solemni quadam pompa haec fit super Populum aspersio . Insuper

2. An occurrente die tertia Octobris, in qua ex pervetusta consuetudine celebratur cum cantu Missa Beatae Mariae Virginis votiva de tempore, Solemnitate Sanctissimi Rosarii, Missa decantari debeat de Sanctissimo Rosario, vel Votiva de tempore?

de hac aqua ex Rubrica accipitur ad eam spargendam in domibus Fidelium, et aliis locis: *Et interim unus ex Ministris Ecclesiae accipit in vase aliquo de eadem aqua ad aspergendum in domibus, et aliis locis:* quae aqua in vasis etiam prope Ecclesiae fores existentibus infunditur. Licet hic mos apud nos servetur, et a Rubrica praescribatur, interdictum aliquando fuit, ut Fideles hac baptismali aqua aspergerentur; quia per errorem putabant nonnulli se iterum a peccatis omnibus mundari, quemadmodum et alia quaedam ob aliquem irreptum errorem fuerunt interdicta, inter quae lotio capitum Cathecumenorum antequam Baptisma susciperent Sabbatho Sancto, quae lotio peragebatur ad munditiam capitis ob Baptismi reverentiam in Dominica Palmarum, quae ab hac caeremonia Dominica in *Capitilavio* fuit quoque nuncupata. Abrogata fuit haec caeremonia, quia multi putantes hanc capitis lotionem ipsum esse baptisma, baptizari postmodum negligebant. Nil itaque mirum si haec quoque aspersio, de qua hic sermo est, fuerit olim interdicta. Sed Ecclesia uti sapienter omnia instituit, ita et sapienter quaedam diversis temporibus prohibuit, quae in bonum Fidelium initio statuta, Fideles ipsi vel ad proprium damnum, vel ad alium finem convertebant, ad quem pia Mater Ecclesia constituerat.

Praeterea quia eo usque hujus aquae, nempe fontis baptismalis ante Sacrorum Oleorum infusionem sacer usus devenit, ut tantae Fidelium multitudini, et ad diversos pios, ac religiosos fines adhibita non sufficeret, alia aquae benedictio instituta fuit, et ea est, quae singulis Dominicis diebus est peragenda, ut Fidelium pietati satisfieret. Sed hac etiam nova aquae instituta benedictione, duo excepta fuerunt pro hac, tempora, ea nempe, quibus fons baptismalis ex antiquissima Ecclesiae disciplina consecratur, et id statutum fuit ad indicandum fortasse hanc benedictionem ex illa aquae baptismalis originem habere, et huic illam fuisse suffectam, vel etiam ut adnotat Rupertus Abbas in memoriam lavacri regenerantis, quod et Durandus, morem hodiernum aeque ac veterem respiciens, aspergendi Fideles, ut Rubrica innuit, et nonnullorum veterum errorem advertit his verbis: *Non ut rebaptizemur, sed ut gratiam Divini Numinis cum memoria Baptismatis invocemus*.

Aqua haec benedicta, quae in Ecclesiarum foribus pro Fidelium usui prompta est, lotionibus etiam successit, quibus olim Christiani utebantur, antequam ad Ecclesiam accederent. Ad hunc morem respiciens S. Joannes Chrysostomus sic scribit *Homil.* 32. *in* Matthaeum: *In nonnullis Ecclesiis hunc morem corroboratum videmus, ut diligenter multi studeant quomodo lotis manibus, mundis induti vestibus in Ecclesiam ingrediantur; quomodo autem Animam suam puram offerant Deo nullam prorsus curam habeant.*

3. Quum Antiphonas majores Sacri Adventus praeintonare soleant Digniores de Choro, quaeritur an quando occurrit Officium feriale, in quo Antiphona major est illa Cantici Magnificat, praeintonari ipsa debeat ab altero ex Dignioribus juxta ordinem, vel ab Hebdomadario?

Pro his lotionibus apposita lavacra construebantur. Haec lavacra de antiqua Ecclesiarum forma ad disserendum me vocarent, sed non est hic longius quam par est, aut instituti ratio postulet in hac re pertractanda immorandum. Satis erit aliquid delibare, quod ad rem nostram opportunum, aut saltem non prorsus alienum videtur. Inter Ecclesiae partes, in quibus exteriora quaecumque apud veteres Christianos adnumerabantur, ut *atria*, *limites*, *perfugii loca*, *ac peristilia*, et ceu partes Ecclesiae haberi consueverant, illa erant, quae Nartex appellabatur, et duplex erat, una interior, exterior altera. In exteriori hac Nartice, sive exteriori Ecclesiae ambitu exteriora itidem atria includente, splendidum erat vestibulum primus *Introitus* nuncupatum, quod prior ejus pars erat, quae Porticibus persaepe circumsepta erat, et columnis undique extollebatur. In hujus areae medio *fons* erat sive per alios, *cisterna*, in qua Populus abluebatur priusquam Ecclesiam ingrederetur. De hac mentionem faciunt Auctores, quos inter *Eusebius*, qui *lib.* 10. *cap.* 4. sic scribit: *Hic Sacrarum expiationum signa posuit* (loquitur de Templo Paulini) *sive fontes ex adverso Ecclesiae extructos, qui interius Sacrarium ingressuris copiosos latices ad abluendum ministrent*. Paulinus Nolanus Episcopus quinque hos memorat, quos canthari nomine appellat. Jam fontes hi aquam simpliciter continebant nullo ritu, nulla benedictione, initio consecratam, qua Fideles materialiter abluebantur exterius, et hae lotiones ante Templi ingressum significativae tantum erant interioris munditiae quae esse deberet in Fidelibus Ecclesiam ingressuris, et sacris adfuturis actionibus. Nostra vero aqua, quae prope Ecclesiae fores reperitur nudum non est interioris munditiae signum, sed Ecclesiae exorcismis, ac precibus benedicta, et consecrata, unum est ex Sacramentalibus, et ad omnem immundi Spiritus infestationem abigendam instituta, terroremque venenosi Serpentis procul pellendum, ad omnes latentis inimici insidias praecavendas, eliminandasque, et praecipue ad Fideles a levioribus noxis liberandos, et ad delendas in illis veniales culpas positis requisitis dispositionibus, aliisque quae requiruntur. Haec itaque Aqua, fontibus, et cantharis ad simplicem manuum lotionem, quaeque in Nartice erant, lotionibus ipsis suffecta fuit, et tanta potiori ratione suffecta, quanto excellentiori fine adhibita, quanto venialium culparum delatio simplici, et materiali lotioni internae tantum munditiae significativae praestat. Ecclesia autem hanc in Templorum foribus aquam retinendam voluit ad Fidelium Templa ingredientium religiosum usum, ut puriores ingrederentur, et dignius incruento Sacrificio adstarent, mundioresque Divinae Majestati sese offerrent, et suas ad Deum preces mundiore funderent corde. Jam duo post haec animadvertenda sunt. Primum, cum praece-

Et eadem Sacra Congregatio ad Vaticanum sub infrascripta die in Or-

ptum fuerit singulis Dominicis fieri equae benedictionem, excepta duo tempora fuisse ob Fontis baptismalis, consecrationem. Cum autem inter haec adnumeretur Sabbatum Sanctum, et hac die Rubrica praecipiat aspergi Fideles ex ipsa aqua, antequam in ea Cathecumenorum Oleum infundatur; ex ipsa exceptione renovandi aquam sequitur supponi non immerito debere hac saltem die in Vasis prope Ecclesiae fores aquam benedictam usque dum Fontis baptismalis benedictio peragatur, non asservari. Praeterea hujus aquae institutionis multiplex est finis. Jem cum inter diversos fines is adnumeretur, ut Fideles puriori corde Sacro peragendo adsistant, patet ex hoc altera ratio, ob quam in foribus Ecclesiae hoc triduo licet non integro, non servetur haec aqua. Cum enim Feria VI. Sacrificium non celebretur, et ideo sit dies penitus aliturgicus, hinc nil mirum, si hac Feria VI. aqua benedicta memoratis in vasis non asservatur.

At reponet aliquis, quid de Feria V., quid de Sabbatho Sancto dicendum, si Sacrificii cessatio altera est ratio, ob quam ex consuetudine aqua benedicta removetur? In utroque enim die unicum quidem sed tamen Sacrum solemne peragitur, cui Fideles adsunt. Nihil omnino aquae remotioni haec animadversio officit. Nam quoad Feriam quintam in Agno Domini, hac die, quae dici certe nequit aliturgica, removetur aqua absoluto Sacrificio, dum Vesperae dicuntur, dum Altaria denudantur, verbo, dum tempus vere aliturgicum incipit, et luctus ob Christi mortem. Non deest igitur aqua, antequam eo die Sacrificium inchoetur, et ea uti possunt Fideles Ecclesiam ingredientes Sacrificio adfuturi. Quod vero pertinet ad Sabbathum Sanctum: haec dies esset pariter stricte aliturgica non secus ac antecedens Feria sexta, et Sacrum hoc mane per anticipationem peragitur; celebrari enim deberet nocte subsequenti; quemadmodum antiquitus celebrabatur, et ut ostendunt verba, quibus utitur Ecclesia in Oratione Missae *hanc Sacratissimam Noctem* et infra actionem: *Et noctem Sacratissimam celebrantes*: adeoque nil mirum, si mane aqua benedicta in Ecclesiae foribus non asservatur. Sed hoc omisso, quod quidem remotioni non officit, licet haec aqua non sit in vasis prope Ecclesiae fores dum Fideles Ecclesiam ingrediuntur, non deest tamen aspersio Fidelium antequam Sacrum peragatur. Nam juxta Rubricam, ut vidimus, baptismali aqua aspergendi sunt Fideles, antequam Catechumenorum oleum infundatur. Non deest aqua paullo post ingredientibus Ecclesiam, cum ex ipsa hac aqua ante olei Catechumenorum infusionem soleant Ecclesiae vasa impleri, uti de hac ipsa aqua Rubrica innuit: *In mundo aliquo vase per unum ex Ministris Ecclesiae esse accipiendam ad aspergendum in domibus, et aliis locis*: Et ita haec interpraetando Rubricae verba, Ecclesiae vasa ab Æditnis, aliisque implentur: vel privatim quoque, solita aquae benedictio in Ecclesiis batismali fonte carentibus peragi solet, et hac ea impleri, cum Paschalis solemnitas jam per Coerei benedictionem, vel eut certe ab Ecclesiae Ministris Praeconii cantu est annuncia-

dinario Coetu coadunata omnibus mature perpensis, ac recte consideratis rescribendum censuit.

Ad 1. *Detur Decretum in una Bahien. diei 26. Januarii 1793. ad*

ta, et mox Resurrectionis Mysterium per anticipationem Fidelibus repraesentatur. Consuetudo itaque aquam benedictam ab Ecclesiae vasis amovendi non est contra Rubricam, cum nulla Rubrica id prohibeat, licet huic ritui *nulla*, ut inquit Cavalerius *adstipulatur Rubrica*. Non vacat mysterio aliquo; nam si per se nullum mysterium continet, ad ea saltem nos excitat, quae Ecclesia hoc triduo nobis consideranda offert: hac demum deficiente aqua benedicta, et in locis ab Ecclesiae vasis diversis asservata, benedici possunt, ac revera benedicuntur et novus ignis et Coereus, et infirmi, quibus ministratur Viaticum, et Extrema Unctio, et Defunctorum cadavera asperguntur. Secus dici deberet, quoties hae peragantur benedictiones, et aspersiones, aquam benedictam ad hos fines adhibendam necessario ex vasis Ecclesiae hauriri debere, et Ecclesiam ad hoc suos Ministros cogere, si his in casibus Aquam benedictam ex alio loco, aut vase, quam ex illis, quae prope Ecclesiae fores sunt, haurire contra Ecclesiae morem statuta, et finem esset, ut putat Cavalerius ipse, qui sane haud poterat inficiari morem, statuta, et finem Ecclesiae illum esse, ut Fideles in Ecclesia ingredientes ea sese aspergant, ac signent.

Sed habemus ipsum Cavalerium quodammodo sed involuntario confitentem, et praxim, quam citato paragrapho reprobat, adprobantem. Cap. XXI. de Sabbatho Sancto §. 12. haec habet: *Sacrista* itidem, *vel alius Minister infundit in aliud vas de aqua fontis* (antequam oleum Catechumenorum infundatur).... *et ex eadem aqua renovari consultius quoque erit vasa Ecclesiae*: inquit *renovari*: non inficior dici posse *renovari*, etiamsi paullo ante illa removeatur, quae erat in vasis praedictis. At removenda saltem erit, antequam Officium incipiatur? En igitur Fideles ingredientes sine aqua, qua se signent. Sed cum agit Cavalerius de ordine procedendi ad ignem benedicendum haec habet: *Praecedent tres Acolythi, quorum medius incedit deferens Vas aquae benedictae*. Quaeso undenam hausta est haec aqua? Non certe ex vasis Ecclesiae, quae supponuntur jam vacua, et illa quae prius nempe paullo ante in illis erat? Haud equidem possum admittere. Cum enim immunditiam et faeditatem ut plurimum habet ob Populi frequentiam, ob pulverem desuper cadentem, ob aliam etiam quamcumque rationem, indecens sane esset ea uti, et alia potius mundiori, ac puriori, adhibenda est, haec autem in casu alia esse non potest, nisi antea benedicta, et alio in loco a vasis Ecclesiae diverso asservata. At nullam habet vim postrema haec animadversio, haud sibi contradicat Cavalerius; semper tamen ex supra adnotatis, et ex aliis rationum momentis nec improbanda erit haec ultimo majoris Hebdomadae triduo quae viget, aquae remotio, neque proscribenda, ut vellet Cavalerius.

secundum Dubium , nimirum celebrandam esse Missam Festivitatis tamquam non votivam .

. Ad 2. *Ut in praecedenti .*

Ad 3. *Etiam non obstante consuetudine in casu , de quo agitur , Antiphonam praeintonandam esse ab Hebdomadario juxta praescriptum a Caeremoniali Episcoporum lib. 2. cap. 3. et detur Decretum in una Tropejen. diei 24. Septembris 1605.*

Atque ita rescripsit , et servandum esse mandavit . *Die 12. Novembris 1831.*

4522. RHEDONEN, ET COENOMANEN.

Providentissimum consilium sa. me. Pii Papae VII., quo per suum a Latere Legatum in Galliis quinto Idus Aprilis 1804. adhibuit modum , et ordinem recolendi Reparationis Nostrae Divina Mysteria , Sanctorumque Festa celebrandi in ipsorum Festorum contractione sequenti Dominica , Indulti ejusdem finem assequutum esse facile quis sperare poterat , praesertim per subsequens Decretum sextodecimo Kalendas Augusti Anni 1830. a Sacrorum Rituum Congregatione datum , quo nonnullis Dubiis ab Rmo Rhedonensi Archiepiscopo propositis eadem super re omnia explanata fuere . Sed praeter spem quamplurimis novis Dubiis locum hoc dedit , quae dum de mandato ejusdem Sacrae Congregationis ab alterutro ex Apostolicarum Coeremoniarum Magistris judicio expendebantur , ut novae propositioni sterneretur via , alter supplex Libellus Rmi Coenomanensis. Episcopi superadditus est , qui licet fateatur ad normam recensiti Decreti , quamvis inibi ignoti , eadem in Dioecesi festivitates fuisse celebratas in Dominicam proxime sequentem quoad omnia simul , nimirum quoad Officium sive publicum , sive privatum , et quoad feriationem cum earum integris Octavis , attamen quum certo sciat ipsum a Latere Legatum sua in responsione data ad Vicarium Generalem Archiepiscopi Mechlinien. undecimo Kalendas Julii ejusdem Anni 1804. qui super hoc ipso Indulti explanationem efflagitaverat , decrevisse quod Officia praedictarum festivitatum recitanda sint a Clero tam privatim quam publice in Ecclesiis , et Missa de iisdem festis dicenda in proprio suo die , et quod sola solemnitas praefatorum Festorum amandanda sit in Dominicam sequentem , in qua Officia quidem a Clero tam publice , quam privatim recitantur , ac Missa celebratur juxta consuetum ordinem servatum ante praedictam Festorum contractionem , et cantetur tamen una Missa Solemnis de Festo illo translato more votivo cum unica Oratione , merito sibi timendum exposuit ne praecedentes Episcopi Coenomanensis genuinum Indulti sensum pro reductione Festorum sint assequuti. Proptereaque pro suae conscientiae tranquillitate Sacrorum Rituum Congregationi sequentia Dubia enodanda proposuit .

1. Utrum sit in votis Sanctae Sedis Apostolicae , et Indulto diei 9. Aprilis 1804. sit consentaneum , ut Solemnitates Epiphaniae , Sanctissimi Corporis Christi , et Sanctorum Apostolorum Petri , et Pauli , et Sanctorum Patronorum cujuslibet Dioecesis , et Paraeciae in Dominica proxime

sequentem in Gallia trasferantur quoad omnia, idest quoad feriationem, et Octavam simul, et Officium insuper sive publicum, sive privatum, sicut in sua Dioecesi Coenomanensi ordinatum esse jam dixit? An vero ipsa Officia praedictarum Festivitatum cum earum Octavis seu publice, seu privatim propriis occurrentiae suae diebus juxta antiquum, et universalem ceterarum Ecclesiarum morem celebranda sint, solae vero solemnitates in proximiorem Dominicam differendae sint, sicut pro Dioecesi Mechliniensi statutum esse ex responsione diei 21. Junii 1804. concludere est?

2. Utrum in hypothesi quod sola solemnitas sit differenda, propriis occurrentiae diebus Solemnitates celebrari debeant, licet nullatenus interesse teneatur Populus fidelis, Missa major ac Vesperae sicut in Dominicis, et Festis in omnibus Dioecesis Paraeciis?

Et eadem Sacra Congregatio ad Vaticanum in Ordinario Coetu sub infrascripta die coadunata, ad relationem Emi, et Rmi Domini Cardinalis Ludovici De-Rohan Chabot, exquisito prius voto alterius ex Apostolicarum Coeremoniarum Magistris scriptis pandito, praeloque cuso, Dubiis omnibus tum Rmi Archiepiscopi Rhedonen. tum Rmi Episcopi Coenomanen. mature perpensis, et discussis Sanctissimi Domini Papae Oraculum expetendum rata est per Rescriptum. *Ad Emum Praefectum cum Sanctissimo ad Mentem*. Et ita rescribendum censuit. *Die* 12 *Novembris* 1831.

Facta autem de praemissis omnibus Sanctissimo Domino Nostro Gregorio XVI. Pontifici Maximo per Emum et Rmum Dominum Cardinalem Carolum Mariam Pedicini Episcopum Praenestinum Sacrorum Rituum Congregationi Praefectum fideli relatione, Sanctitas Sua, attentis peculiaribus facti circumstantiis ad dubia omnia praecidenda, stabiliendamque uniformitatem benigne annuit in omnibus juxta Votum Magistri Coeremoniarum, nimirum recedendum esse a decisis sextodecimo Kalendas Augusti Anno 1830. ad Dubium secundum, atque ad proposita Dubia respondendum

Ad 1. *Negative ad primam partem, affirmative ad secundam juxta mentem Cardinalis Legati et ejus Instructionem, et juxta praxim Sacrorum Rituum Congregationis*.

Ad 2. *Affirmative, et juxta Rubricarum Leges* (1).

(1) Responsiones a S. R. Congregatione in Rhedonen. simul et Coenomanen. datae hac in re sunt attendendae; nam hae innituntur validioribus rationibus et argumentis, tum quia res maturius potuit perpendi, tum quia S. Congregationi per supplicem Libellum a Rmo Coenomanensi Episcopo missum innotuerunt, quae prius in facti narratione quibusdam scitu necessariis, ignorabantur, et clare hinc potuit aeque dignosci quaestionis status Dubiorum caussa, et dignosci pariter potuit ex ipsa explanatione Indulti, quam Vicarius Generalis Archiepiscopi Mechliniensis expostulaverat, quae fuerit Emi Legati a latere mens, quae dispositio, cum facultate sibi a Summo Pontifice Pio VII. fel. rec. concessa usus fuerit, ad omnem Religionis detrimentum vitandum, et externum cultum exercendum, et Festivitates celebrandas eo quo fieri posset modo ad ordinem re-

Atque ita servari Sanctitas Sua mandavit omnibus in Locis, et Dioecesibus, queis Indultum Anni 1804. super reductione Festorum per Emum Dominum Cardinalem Caprara Legatum a Latere extenditur. *Die 29. recensiti Mensis, et Anni.*

4523. PISANA.

Eo, quo praefulget erga Divinum Cultum zelo, atque studio a Tridentina Synodo Praesulibus commisso, eidem promovendo prospicere nitens Rmus Pisanus Archiepiscopus Rubricas omnes, et Sacrorum Rituum Congregationis Decreta in Sacris Functionibus peragendis adamussim servari studet; eo vel magis quod id Ordinariis Locorum plenissime curandum esse, eadem Sacra Congregatio in una Dubiorum diei 17. Septembris 1822. omnino voluit. Quapropter quum in Metropolitana et Primatiali Ecclesia Pisana plures obtineant consuetudines, quae vel ab immemorabili, vel saltem pervetusto tempore ductae existimantur Ritualibus illius Ecclesiae Legibus plane refragantes, eas in Divinis persolvendis Officiis diutius ferri non posse censuit, ne, illis retentis, tum Ecclesiasticis jussionibus injuria fiat, tum ne inde approbationis suae inferatur argumentum. Ipse autem utpote religiosissimus non modo, sed prudentissimus, verens, ne illis omnino eliminatis consuetudinibus, earumdem vetustatem, et argumenta a Capitulo petita, despicere videatur, nec voluit, nec e re sua duxit de iisdem judicium interponere, sed consultius Eidem Sacrorum Rituum Congregationi rem omnem remisit, ac sequentia Dubia enodanda proposuit, nimirum.

1. An servari debeat immemorabilis consuetudo legendi Laudes in Nocte Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi, vel an eaedem sint decantandae? (1)

vocandas, quorum intuitu facta eidem fuit memorata facultas, ne sacra Liturgia, quae non levem infelicissimis Galliarum Regni temporibus perturbationem erat perpessa, penitus deperiret. Nil itaque mirum, si re perfectius cognita S. R. Congregatio novo edito Decreto a decisis sexto decimo Kalendas Augusti Anni 1830. censuit esse recedendum, et aliter putavit die 12. Novembris 1831. esse decernendum. Non itaque, ut quisque videt, hoc Decreto sibi contradicit, sed Summi Pontificis fini, et Emi Legati jam datis explanationibus sese conformavit. Ex hoc facile quisque potest sibi suadere S. Congregationem, si forte aliter in una eademque re decernat, non repugnantia edere Decreta, sed novis accedentibus rationum momentis, mutato consilio, novam sibi offerri aliter decernendi caussam, et rem ipsam ex documentis, quae afferuntur, diversum a primo Decretum postulare.

(1) Coeremoniale Episcoporum in Universali Ecclesia ab omnibus et singulis personis ad quas spectat observandum esse praecipitur a fel. rec. Clemente Papa VIII. in Litteris Apostolicis sub plumbo quae incipiunt: *Cum novissime*, in quibus statuitur *Coeremoniale hujusmodi sic emendatum et reformatum nullo umquam tempore in toto vel in parte mutari, vel ei aliquid addi, aut omnino de-*

2. Et quatenus negative, Archiepiscopus, Capituli Pisani nomine humillime supplicat, ut huic indulgeatur facultas Laudes sine cantu legendi post Missam Solemnem in illa Nocte, aeque ac haec eadem facultas die 31. Martii 1821. indulta est Canonicis Sulmonensibus..

3. An ob immemorabilem consuetudinem tolerari debeat usus post

trahi posse, ac quascumque personas praedictas .... ad ea peragenda et praestanda juxta hujus Caeremonialis formam et praescriptum teneri. Item Innocentius X. Bulla: *Et si alias*, ipsum Coeremoniale adprobando, et confirmando, eadem statuit ac praecipit. Et haec quidem Benedictus XIII. Bulla cujus initium est: *Licet alias*, pariter habet; additum autem in ea est, ut in virtute sanctae obedientiae nihil detrahatur nihil addatur, immutetur nihil, quemadmodum et in Bullis Praedecessorum suorum legitur. Summi itaque Pontifices toti in eo sunt, ut quae in Coeremoniali (idem dicatur de Pontificali, Missali et Rituali) sunt constituta accuratissime serventur, ut Sacri Ritus et Coeremoniae juxta Ecclesiae disciplinam et statuta peragantur, nec aut quadam aliquorum libertate, aut aliorum negligentia, aut aliquorum non recta interpretatione ex propria cujusque comoditate non semel orta, novitatibus inductis Ritus ipsi, et coeremoniae Ecclesiae corrumpantur, et per mutationes ipsas et novitates, externus cultus sancto studio, sancta sollicitudine, tam diligenti cura et labore ad Relligionis ipsius majestatem statuti poenitus cum ipsius Relligionis detrimento vilescant. His positis quidquid diverso modo, quo statutum est, peragitur, contra Coeremoniale peragitur et nulla umquam consuetudo, (si eas excipias quae ut legittime, et conditionibus necessariis inductae ab Ecclesia ipsa sunt adprobatae) contra illius legem potest praescribere, nullam potest constituere exceptionem, nullam normam aut regulam efficere, nec approbari umquam poterit, quin imo non summopere reprehendi. Aut enim consuetudo, quae profertur in medium, quamque nescio quis velit in casu protueri, est ante Coeremonialis correctionem, confirmationem et adprobationem Summorum Pontificum, qui illud correxerunt, confirmarunt, adprobarunt, aut postea: Si ante, jam consuetudines istae si peculiari modo non sint adprobatae (neque enim adprobari potest quod directe Coeremonialis praescriptis adversantur) per genericam abrogationem, abrogatae censendae sunt: si postea inductae sunt, jam eo ipso contra Coeremonialis statuta, ejusque leges sunt inductae et inobedientiam Ecclesiae legibus redolent, et novitatis notam merentur propriaeque comoditatis amorem praeseferunt, ideoque reprobandae sunt ac rejiciendae, utpote Coeremoniali adversae, quemadmodum haec est consuetudo in nocte Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi Laudes legendi: nimis enim haec consuetudo contraria est Coeremonialis praescripto, nam satis superque clare Coeremoniale praescribit ut Laudes cantentur: *In Laudibus* (legitur lib. 2. cap. 14. §. 12.) *tandem, quae post hanc Missam solemniter cantari debent*: quae verba, ut quisque facili negotio videt, praeceptum important; adeoque consuetudinem om-

solemne Matutinum, Laudes sine cantu recitandi in solemnioribus Anni Festis?

4. Et quatenus affirmative, utrum idem usus sit ferendus in Festo triennali Sancti Raynerii Pisani Confessoris, et Dioecesis Patroni principalis?

5. An ratione memoratae consuetudinis in Festo Assumptionis Beatae Mariae Virginis ferri queat, quod recitatio Laudum omittatur, et privatim tantummodo a paucis Cappellanis tempore nonae Lectionis, et Hymni *Te Deum*, eae persolvantur? (1)

nem contrariam excludunt. Quod si praeceptum juxta Rubricam non est, ubi nam, quaeso, Rubrica praeceptum exhibebit, aut quando Rubricae servari poterint? Idem dicas de omnibus consuetudinibus, quae si sint hujusmodi neque umquam poterunt praescribere, ac nullo numquam tempore erunt admittendae ut in sequentibus dubiis 16.17.18. *et* 25. hujusce Decreti.

(1) Consuetudinem hanc S.R.Congregatio non ferendam decrevit, utpote contrariam Rubricae legibus novam prorsus, et idcirco improbandam. Si quidem omnes sive Canonici, sive Beneficiati; aliive hujus generis Ecclesiastici qui Chorali gaudent munere tenentur *omnibus Canonicis horis praesentes adesse non solum, sed et in Choro ad psallendum instituto, hymnis et canticis Dei nomen reverenter, distincte, devoteque laudare*, ut Concilium Lateranense *Tom.* 2. *part.* 4. *Sess.* 2. §. 59. *et seq.* silentium nonnullorum psallendi tempore improbans, et Concilium Tridentinum *Sess.* 24. *cap.* 12. *de Reformatione loquuntur*. Jam si teneatur *omnibus Horis canonicis* adesse, et adesse ad psallendum nec sola praesentia sufficit ut, hoc adimpleant munus, eo etiam debent modo atque ordine psallere, qui ab Ecclesia statutus est; et sicut qui adest sola praesentia, quin psallat, quique comparari potest mutis simulacris, ut inquit *Benedictus XIV. in sua* 107. *Institutione* et fructus non percipit, ita, ut sponte fluit, tenentur omnes et singulas Horas cantare vel recitare, prout cujusque Ecclesiae constitutiones, tempora, dies, solemnitates vel praecipiunt, vel exposcunt: atque hinc patet nullam ab illis omitti Horam canonicam posse; nec anteverti, nec confundi; secus dici deberet, aut duabus obligationibus quae ex lege successivae sunt in Choro, uno eodemque tempore posse satisfieri si dum ab aliis *Nona Lectio et hymnus Te Deum* decantantur, ab aliis Laudes submissa voce dicuntur, aut Canonicos satisfacere obligationi recitandi Laudes, si dum ab ipsis cantatur praedictus hymnus soli Cappellanorum harum recitatione ab illis poenitus omissa, hae, praedicto tempore, a paucis tantummodo, ut in dubio recitarentur. At falsum utrumque est, et neutrum probatione indiget, ut quisque facili negotio intelligit. Quisque enim, sive privatim, sive publice tenetur, et per se tenetur divinum recitare Officium, et leges servare, quae recitationem sive publicam sive privatam respiciunt, nec obligationi putet satisfacere, si quid omittat; vera autem omissio est ea de qua in dubio est sermo. Cappellani enim in casu nostro pro

6. Utrum ferendus sit ritus numeri, ordinis, et loci Cereorum seu Candelarum in persolvendis Officiis Tenebrarum ab Ecclesiae Pisanae Capitulo servari solitus?

Canonicis et Beneficiatis Laudes recitarent, quas ipsi omittunt: hoc autem admitti nequit: ex Concilii enim Tridentini verbis supra allatis consequitur Canonicum, sive alium quemque muneri suo deesse, si quosdam alios solum psallere permittat, is autem omittat, aut pro se eum supplere sinat, qui pariter tenetur psallere, quique idcirco supplere nequit. Quid vero dicendum nostro in casu si integra omittatur Hora a Canonicis, aliis pro se supplentibus alterius Horae canonicae tempore? Onus autem singulorum est, singulas officii partes, et eo ordine, quo sunt dispositae, recitare. Quid autem Officii nomine intelligatur, ad cujus recitationem singulis diebus tenentur qui sacris Ordinibus initiati sunt, vel clerici Beneficio praediti, satis percipitur *ex cap. Presbyter* de celebratione Missarum, ubi haec habentur: *Si Matutini* (id Laudes etiam complectitur) *Primae, Tertiae, Sextae, Nonae, Vesperae Completorii tempore, nostrae servitutis officia persolvamus*:

Totum itaque Officium his diversis Horis constituitur. Canonici, ut et alii omnes, idem facere tenentur, hoc solum interposito discrimine, quod alii Clerici, quocumque in loco persolvere Divinum officium possint, Canonici vero, caeterique omnes, qui alicui addicti sunt Ecclesiae, ad eam convenire et ibi idem Officium recitare aut canere omnino debeant.

Dubitandum autem non est, quin haec lex Cathedrales et Collegiatas Ecclesias comprehendat, et colligitur ex *Clementina Prima de celebratione Missarum*, in qua haec sunt: *In Cathedralibus aut Collegiatis Ecclesiis*:

Dixi singulas Horas recitari vel cani, prout tempus exposcit, in Choro debere, et ita, ut una ab alia distincta sit, quemadmodum Ecclesia illas distinctas voluit, et ita etiam, ut earum non invertatur ordo, nec una cum altera confundatur, nec pariter una eo tempore recitetur, quod alteri est praescriptum. Confunditur autem si unius Horae recitationis tempore, altera, ut in casu, recitatur, quod intentioni, fini, et statutis Ecclesiae adversatur. Ecclesia autem, ut Horas, sic et tempus eas recitandi assignavit, a quo, ut videtur, et nomen unaquaeque Officii pars desumpsit suum. Quid si primae Ecclesiae Fidelium morem inspiciamus? = *Olim christiani*, scribit Cardinalis Bona, *tribus primis vigiliis tres Nocturnos divisim, quarta vigilia Laudes recitabant. Tantus erat ardor charitatis, ut quater in nocte surgerent ad orationem, prima vigilia ad primum Nocturnum, secunda ad secundum, tertia ad tertium, quarta ad Laudes persolvendas, vel omnes simul, vel divisi in cohortes* =. Haec disciplina sive vetus mos generice obsolevit, licet quaedam Monasticae familiae et Religiosae, aliquod de hac veteri consuetudine retineant vestigium. Nunc in praesenti disciplina, loquor de Clero saeculari praesertim, statutae sunt quidem Horae pro recitandis divinis laudibus

7. Utrum Feria V. in Coena Domini servari debeat usus denudandi Altaria post *Mandatum* hora quarta pomeridiana ?

8. Utrum probari possit usus obeundae in Sabbato Sancto benedictionis novi ignis, et incensi ab alio Sacerdote, licet Missam non celebraturo; et deinde ab eodem Diaconalibus vestibus induto deferendae Arun-

seu psalmodia; sed quamvis diversa ab antiquioribus sint assignata tempora, tamen tempus unicuique Horae debetur, licet hoc non accuratissime, ut Horarum nomen indicat, servetur, sed juxta praesentem disciplinam utcumque servatur.

Ecclesia, insuper, per Rubricarum dispositiones et statuta, tempus ad Sacrum celebrandum constituit modo post Tertiam, modo post Sextam vel Nonam, ratione habita, vel ad tempus, vel ad mysteria, quae aut recolit, aut ad quae nos praeparat et vocat, vel ad moestitiam aut gaudium, vel ad Missae qualitatem, quae omnia ex Rubricis ipsis desumuntur, quae quidem probant ita eam voluisse Horas Officii Divini etiam tempore distinctas, ut ad servandam hanc distinctionem et veterem recitandi morem, Sacrum Divinum esse peragendum inter unam alteramque Horam jusserit. His omnibus positis quid dicendum foret de hac in dubio asserta allataque consuetudine, et a S.R.Congregatione improbata, si ea cum veteri Ecclesiae disciplina aut praesenti etiam conferatur? Nihil profecto aliud nisi quod directe intentioni, fini, et statutis Ecclesiae adversetur. Tandem, quod hic decretum est a S.Congregatione cum alio Decreto concordat, quod edidit in *Casalen die* 3. *Aprilis* 1751. (*in authentica hac Decretorum Collectione num.* 4066. In hoc enim Decreto, proposito dubio respondit = *Canonicos non satisfacere obligationi Chori recitando modo praedicto Completorium tempore, quo a Musicis Vesperae decantantur* = Modus autem hic erat, ut ex immemorabili asserta consuetudine Canonici Ecclesiae Cathedralis, diebus Dominicis, aliisque Festis infra Annum occurrentibus, quando a Musicis Vesperae decantabantur, consueverant eo tempore bini et bini Completorium persolvere. Modus hic a S.R.C. reprobatus nihil omnino differt a modo, de quo est sermo in praesenti dubio, nempe recitandi Laudes tempore hymni *Te Deum*, quinimmo aliquid magis contrarium praebet: nam in dubio *Casalen.* omnes recitabant Completorium. In hoc autem a Canonicis Laudes prorsus omittebantur, quod certe majorem defectum consideranti offert. Ac propterea haec S.Congregatio Ritibus omnibus sua in integritate ac puritate servandis protuendisque instituta consuetudinem hanc suo Decreto non ferendam declaravit. Illa enim aeque ac ista asserta consuetudo statutam singularem Horarum divisionem ac distinctionem tollit, earumque permixtionem et confusionem inducit, quae, iterum dicam, intentioni, fini, statutis Ecclesiae quam maxime adversatur, ac proinde abusus debet appellari et omni prorsus ratione eliminandus, quemadmodum hoc suo Decreto S. R. Congregatio jure meritoque sancivit.

dinis *lumen Christi*, et canendi Praeconii etsi in subsequenti Officio, et Missa ipse Celebranti non assistat (1)?

(1) Quoad hanc secundam hujus dubii partem, cui S. R. C. negative respondit, plurima jam sunt adnotata, eaque videri possunt in *Tiburtina*, quae in authentica hac Decretorum collectione sub num. 4453. reperitur. Ibi in subjecta adnotatione, eruditissimi Merati affertur auctoritas praxim improbantis quarumdam Ecclesiarum, in quibus diversus est Diaconus, qui Paschale Praeconium cantat, ab illo, qui in Missa mox celebranda ministrat. Praxis haec revera contraria est Rubricae Missalis, juxta quam unus idemque debet esse Diaconus, ut advertit Meratus, et Corsettus in ea adnotatione adducti. Merati verba in ea adnotatione leguntur. Corsettus autem Cap. 8. num. 5.: haec habet illis simillima verba = *Tum Diaconus, qui debet esse ille, qui in Missae officio inservire debet, et non alius ad hanc solam functionem, et ad cantandum tantummodo Praeconium, hoc enim repugnat Rubricae Missalis, neque in ullo habetur Coeremoniali cum sit quiddam addere (quod est contra Bullam Pii V., et maxime notandum)*. Quam opportune haec a Corsetto postrema verba addita sint, quisque per se videt: nam post reformationem, adprobationem, et evulgationem Missalis, Pontificalis, Coeremonialis, Ritualis, Breviarii, nihil addi, nihil detrahi, nihil immutari potest, et in Litteris Apostolicis Patriarchae, Archiepiscopi, Episcopi monentur ut accuratae illorum observationi advigilent, quae statuta in illis sunt: hinc si quis quid addat, quid detrahat, quid immutet, jam eo ipso et novitatem inducit, et jure inobedientiae notam incurrit. Jam diversum Diaconum cantare Praeconium, diversum in Missa ministrare est contra Rubricae Missalis praescriptum. Si enim haec inspiciatur, et illius dispositio, patet manifestissime unum eumdemque esse debere in utroque memorato officio Diaconum, idque ex toto contextu eruitur, initio sumpto ab ignis benedictione ad licentiam usque quae Populo datur discedendi ab Ecclesia. Mitto hic actiones, quae ad Diaconum spectant, quasque non memorat Rubrica, utpote illius muneris proprias, ac ab Arundine incipiam. *Tum* inquit Rubrica, *Diaconus indutus Dalmatica albi coloris etc.... Diaconus elevans Arundinem.... Diaconus dat Arundinem uni Acolytho....* deinde. *Completa benedictione Cerei, Diaconus depositis albis, sumit violacea paramenta, et vadit ad Celebrantem, qui exuitur Pluviali etc.* Quis, quaeso, Diaconus, nisi qui cantavit Praeconium? et hic non ad Sacrarium vestem depositurus, sed ad Celebrantem accedit depositis albis et sumptis violaceis paramentis. Demum inquit Rubrica = *Cum autem perventum fuerit ad ℣. Peccatores: Te rogamus: Sacerdos et Ministri surgunt, et accedentes ad Sacristiam induuntur paramentis albis pro Missa solemniter celebranda* = Iidem igitur debent esse et Celebrans et Diaconus et Subdiaconus, si iidem Ministri, ergo ex Rubricis is qui cantavit Praeconium, si loquamur de Diacono,

9. Utrum ferendus sit usus in Sabbato Sancto infigendi quinque grana Incensi non quidem in Cereo Paschali, sed cerae cuidam albae Cru-

is qui detulit Crucem, si loquamur de Subdiacono, de utroque enim dicitur quod debeat ministrare in Missa. Nullum dubium de Subdiacono; cur de Diacono dubium excitari potest, sed quid dico dubium excitatur? Cur diversus adhibetur Diaconus, dicere debuissem, et ex praxi quadam per abusum inducta in nonnullis Ecclesiis, diversus est Diaconus Missae a Diacono Praeconii. Praxis quae adversetur poenitus Missalis Rubricae, ex qua dispositione et ordine inspectis infertur, unum eumdemque esse debere Diaconum et Praeconii et Missae, quod quidem ex legittima illatione concluditur. Ratio autem hujus illationis patet ex officio ipso: nam qui Functionem incepit, idem et perficere debet. Hujus diei officium unum idemque est, sive Praeconium respiciamus sive Missam; omnia simul sumpta officium diei proprium constituunt; et licet diversa Ecclesia recolat, tamen Functionem unicam statuit peragendam. Si itaque Diaconus eam incepit, eam pariter et debet perficere; nisi peculiaris aliter agendi sit ratio, aut Rubrica ipsa aliter faciendum non indigitet. Sed ratio non adest aliter peragendi. Rubrica aliter peragendum non innuit: idem igitur Diaconus debet esse et Praeconii et Missae. Quod spectat ad Rubricam, si haec disponit diversum esse debere in aliqua functione Ministrum, non omittit sane vel indicare, vel etiam praecipere, ut evenit, cum Feria V. in Coena Domini alium Subdiaconum innuit esse debere a Subdiacono Missae, pro deferenda Cruce in Processione = *Et fit Processio more solito alio tamen Subdiacono parato Crucem ferente* =. Haec Ministri diversitas non indigitatur a Rubrica quoad Diaconum in Sabatho Sancto, sed unus idemque innuitur; a Rubricae igitur dispositione non est recedendum. Recte proinde statuunt Auctores unum eumdemque esse debere pro utroque officio Diaconum, et tamquam Rubricae violatores diversimode agentes considerant, cum audeant sic a Rubricae praescripto declinare. Si omnia secundum ordinem fieri debent, eo magis cum de Ritibus agitur, quorum unus in Ecclesiasticis functionibus legittimus et accuratus est omnino retinendus ac relligiose servandus. Haec fuit Summi Pont. Xyxti V. Constitut. LXXIV. maxima cura in S. R. Congregatione statuenda, ut Sacri Ritus ubivis locorum, in omnibus Urbis Orbisque Ecclesiis, a quibusvis personis diligenter observarentur; ut coeremoniae, si exoleverint, restaurarentur, si depravatae fuerint, reformarentur, si immutatae ad ordinem revocarentur. Quae olim fuit Summorum Pontificum cura, ea ipsa adhuc est et Summi Pontificis Gregorii XVI, quem sospitem Deus servet, ea ipsa adhuc est S. R. Congregationis, quae ritus omnes ut reviviscant, restaurentur, ad ordinem revocentur, accuratissime serventur, et proprio munere adnititur, ut sic et splendor Divinae majestatis magis effulgeat, et Fideles ad Divinarum rerum contemplationem sustollantur, ut inquiunt Tridentini Concilii Patres, et Supremae Apostolicae Sedis, a qua dimanat legislativa auctoritas, observe-

ci ab eo separatae, atque hujus muneris obeundi per Chori Cappellanum sive Sacerdotem, sive Diaconum a Diacono Praeconii, seu Missae diversum (1)?

tur. Habitualis autem rituum et coeremoniarum inobservantia tacitum, ut plurimum, potest inferre contemptum, et leviorum etiam Rubricarum omissio, vel mutatio, et libera illarum interpretatio confusionem in Ecclesia parere possunt, et ad Dei opus negligenter peragendum inducere. Non me latet, hac ipsa in re, de qua loquimur, in eadem Tiburtina (in not. ad pag. 131.) ut videri potest, S. Congregationem consulendam Sanctissimo respondisse; sed quid hoc probat? nisi S. Congregationem, cujus munus est vigilare Rubricarum observationi, allatam in contrarium consuetudinem noluisse admittere, sed attentis peculiaribus circumstantiis inclinasse, forsan ad illam non penitus saltem excludendam, sed eodem tempore noluisse eam propria auctoritate aut adprobare aut confirmare, utpote Rubricae dispositioni non apprime conformem, et, si quae Indulgentia hac in re posset concedi, a Supremo Pastore concederetur, quemadmodum revera factum est. Sed peculiaris haec Tiburtinae Ecclesiae Cathedrali, ob peculiares rationes concessa Indulgentia, generalem non constituit dispensationem, adeo ut liberum cuique sit ea uti. Si enim eadem non adsint rerum adjuncta, fortasse nec alteri Ecclesiae concedetur, eoque minus poterit aliqua Ecclesia per se hanc sequi praxim: persaepe enim evenit ut Diaconus Praeconii diversus sit a Diacono Missae non ex necessitate, non ex vòcis defectu, vel ex voce aut nimis aspera, aut ad modulationem inepta, sed ex quadam vocis ipsius ostentationis specie, alius seligatur Diaconus, qui adstantium concinna nimis vocis modulatione alliciendo aures, plausus captare velit, ac laudes. Nisi igitur necessitas adsit, unus idemque esse debet Diaconus Praeconii, et qui in Missa ministrat, sine enim necessitate aut rationabili caussa Rubrica accuratissime servanda est, nec ab ea declinandum, et omnis illius interpretatio, si qua in tam clara illius dispositione, esse potest, excludenda est.

(1) Improbanda sane in usu, de quo est sermo, Rubricae infractio reperitur, et novitas in Ritibus pro hoc officio praescriptis proprio lubitu inducta, quae nullo prorsus modo erat ferenda: atque ex hoc ipso nihil, ut quisque videt, advertendum occurrit, nec ratio ulla est adducenda ad usum praedictum eliminandum. Res enim ipsa per se apparet manifestissime, ac propterea nonnisi simplici negativa responsione poterat a S. C. dubio huic satisfieri. Quin igitur infractionem Rubricarum ac novitatem demonstrando immoremur aliquid quoad Cereum advertamus. Ecclesia hoc die ad resurgentem Christum recipiendum se praeparat, et mox ipsum resurrecturum Fidelibus pariter annuntiat. A consecratione itaque Luminis Paschalis solemnitatis annuntiationem inchoat, quae verae lucis claritatem humano generi contulit. Quod ad Cereum spectet, paschalis hic cereus benedicitur in Sabbato Sancto, quia ex simplici sua

10. Utrum servanda sit consuetudo deferendi praeter Cereum Paschalem duos alios parvos Cereos ex eo accensos in Supplicationibus ,

natura absque benedictione non potest mysteria significare , quae per illum Ecclesia repraesentare intendit. Est haec benedictio non de constitutivis per quas immutato naturali rei alicujus statu sacrum quid efficitur , sed de simpliciter invocativis , quibus Dei benignitas invocatur , ut personis vel rebus aliquid boni tribuat : et licet per has benedictiones res nec statum suum naturalem non immutent, nec sacrum quid efficiantur , aliquid tamen relligiosum in se continent, nec amplius prophanae possunt haberi . Constans autem ac perpetua fuit Ecclesiae disciplina,ut nulla re ad relligiosum quemdam ritum publice uteretur , quin prius eam benedixerit , ut ex Thoma Massinio , Benedict.XIV. aliisque Auctoribus constat . Juxta Liturgicos Cereus hic columnam nubis et ignis , quae Haebreos in deserto ambulantes praecedebat , significat , et hinc illa Praeconii verba , *sed jam columnae hujus praeconia novimus:* vel Christum significat corporaliter prius extinctum , et postea resurgentem, sicut tunc Diaconus Cereum benedicens significat Evangelii praedicatorem , qui Christum passione corporaliter extinctum , debet laudem benedictionibus praedicando Resurrectionis luminosa gratia reddere illustratum . Item Cereus Paschalis ex Ecclesiasticis Scriptoribus, quos refert Theophilus Raynandus, institutus primo fuit ut symbolice esset imago baptismi , ac propterea singulis qui baptizabantur parvus dabatur Cereus,et ideo dabatur , ut illum asservarent , et suscepti Baptismatis memoriam identidem in se suscitarent .

Instituti deinde fuerunt *Cerei Agnus Dei* ob Agni figuram quae in illis inspicitur,nuncupati , ut essent pariter suscepti baptismi symbolum , et singulis recenter baptizatis , depositis in Sabbato post Pascha vestibus albis,dabatur Cereus hic *Agnus Dei* , quia comodius hunc prae parvo etiam cereo gestare poterant . Hi autem *Cerei Agnus Dei* illorum collo appendebantur ne suscepti baptismatis memoriam una cum albis vestibus baptismalibus , quas deponebant , amitterent , sed hos prae oculis semper habentes , et tantum beneficium per baptismales aquas receptum recolerent , et gratias Deo redderent , et receptam gratiam fideliter custodirent .

Olim dispertiebantur populo particulae Cerei Paschalis ad suffumigandum una cum thure pio ac religioso animo ad avertenda mala, bonaque postulanda. Est ea secundaria Cerei Paschalis institutionis caussa . Quemadmodum vero substituti fuerunt *Cerei Agnus Dei* ad excitandam retinendamque baptismi memoriam in recenter baptizatis , et pro cereo Paschali sive hujus particula parvi cerei ipsis dabantur, ita et cerei *Agnus Dei* postmodum pro cerei magni particula et pro parvis cereis populo distribui caeperunt , et praecipuo fini, qui fuit in illorum institutione , ut Deus illis utentibus mala averteret,ut bona conferret,secundarius successit , ut reliquis etiam fidelibus, praeter recenter baptizatos distribuerentur in octava Paschae , quemadmodum cerei Paschalis particulae distribueban-

quae in Ecclesia Pisana fiunt, tum in Sabbato Sancto ad obeundam Fontis baptismalis benedictionem, tum quotidie in octo dierum spatio ad eumdem Fontem?

tur, ut liquet ex ordin. Romano *tit: de benedictione Cerei*, ubi sic legitur: *In octava vero Paschae dantur ipsi Agni (cerei infra Civitatem Romanam) ab ipso Archidiacono in ipsa Ecclesia post Missam et Communionem, et ex eis faciunt incensum accendi ad suffumigandum in domibus suis pro quacumque tribulatione eis evenerit necessitas. Similiter et in Forensibus civitatibus de cereo Paschali faciunt*: Multa addi possent de cereis *Agnus Dei* si res de qua hic praecipue agitur, postularet, sed haec sint obiter adnotata licet non inopportune, res enim ipsa haec pauca innuere deposcebat. Ne itaque finem nobis propositum praetergrediamur ad Paschalem cereum redeamus. Cereus itaque nubis, ignisque columnam significat qui Haebreos in deserto itinerantes per diem noctemque praecedebat, et Christum a morte ad vitam gloriose resurgentem, ut Rupertus et cum eo Auctores Liturgici pene omnes, et ideo Cereus ipse prius extinctus apparet, et dum adhuc extinctus est, in eo quinque incensi grana infiguntur, quae quinque Christi plagas repraesentant: deinde accenditur post verba Praeconii *rutilans ignis accendit*. Item Cereus in significatione columnae ignis et nubis Haebreos praecedentis illorum demonstrat defensionem a solis aestu, et illuminationem nocturno tempore: in significatione vero Christi nubis columna potest representare Christum fideles a vitiorum aestu defendentem. Ignis vero Christum ipsum, qui fideles in hujus saeculi nocte ac in ignorantia et peccatorum tenebris sedentes illuminat.

Ne quis autem putet, cum dicitur Cereum Paschalem nubis et ignis columnam significare, ita haec esse accipienda, ut Ecclesia id absolute recolat, quod Haebraico populo olim evenit, sed id tantum, quod illis quidem evenit, tamquam tamen in figura nostri omnia, quae illis eveniebant, *figura et umbra futurorum erant*, omnia enim in figura facta sunt nostri, *omnia in figura contingebant illis*, ut scribit Apostolus Paullus ad Corint. ep. 1. v. 10., et alibi: *vetera namque transierunt, facta sunt omnia nova*. Hinc Ecclesia suos non instituit ritus ad ritus haebreorum ac gesta recolenda, sed in suis quibusdam mysteriis recolendis veterum haebraici populi rituum quandoque meminit, quae figura olim fuerunt eorum, quae postmodum adveniente temporum plenitudine erant eventura, et reapse evenerunt, et sic ostendit quomodo umbris et figuris lux et veritas respondeat. Ecclesia eadem, quae ritus et caeremonias instituit, non inepte, non inconsulto, non sine aliquo sapientissimo fine eos instituit, ut vellet Sacrorum Rituum perpetuus irrisor Vertus, qui cum Relligione ritus etiam voluisset evertere, sed sapientissime eos instituit, et ut Sancto est Spiritu edocta, et directa, in illis mysteria quaedam includit, aut ad illa nos revocat, et quidquid in suis divinis officiis recolit, quidquid celebrat, quidquid Fidelibus celebrandum offert ac proponit ad spirituales intelligentias eos

vocat, et per mysticas ipsas figuras ad mysterium aliquod contemplandum filios suos excitat, et quandoque in mysterio mysterium latet ut observat S.Petrus Damiani, et ipsae res sensibiles tamquam humanae infirmitatis adjumenta ad spiritualia et caelestia cogitanda contemplandaque inducunt, ut ipsum Concilium Tridentinum loquitur Sess. 22. de Sacrificio Missae cap. 5.: *Cum natura hominum ea sit, ut non facile queat sine adminiculis exterioribus ad rerum divinarum meditationem sustolli, propterea pia Mater Ecclesia ritus quosdam, ut scilicet quaedam submissa voce, quaedam altiori pronunciarentur, instituit. Caeremonias item adhibuit, ut mysticas benedictiones, lumina, thymiamata, vestes aliaque id genus plura ex Apostolica traditione recepta, quo et majestas sacrificii commendaretur, et fidelium mentes per haec visibilia Religionis et pietatis signa ad rerum altissimarum, quae in hoc sacrificio latent, contemplationem excitarentur.*

Quod sensibilia signa quoad Sacrificium, quod mysticae figurae, quod enigmata praestant, idem et in aliis Ecclesiasticis officiis obtinent. Hinc nihil de illis, quae Ecclesia statuit, despiciendum est, nihil negligendum, licet parva, licet minima videantur, quae ipsa fidelibus repraesentat. Nam ut scribit citatus Petrus Damiani in lib. *Dominus vobiscum* inscripto: *nonnulla in Ecclesiasticis observationibus fiunt, quae in superficie quidem frivola videntur et levia, considerata vero subtilius magnae virtutis videntur veritate subnixa*: In confirmationis hujus sententiae plurima deinde affert exempla: Huic consonat Alcuinus cujus haec sunt verba in ep. ad Carolum Magnum: *Nihil sine caussa in Ecclesiasticis consuetudinibus a Doctoribus constitutum percipimus*; Caussam vero, ob quam Ecclesia symbola Filiis suis proponit, reddit S. Ivo Cornotensis his verbis quae habet in Sermone de Purificatione Sanctae Mariae Virginis: *Consuetudo Ecclesiastica multas ex rebus gestis retinet consuetudines, quibus et rerum gestarum repraesentat veritatem et simplicium corda excitat ad pietatem, ut per ea, quae foris venerantur, ad internorum amorem rapiantur. Hinc est quod ad recordationem Dominicae passionis in Ecclesia Cruces erigimus, quod tempore Ascensionis vexilla triumphum Christi significantia in eminentiori loco Ecclesiae tamquam in arcu triumphali sublimamus*:

Post haec quis umquam audeat Auctores reprehendere cum Paschalem cereum significare dicunt columnam ignis et nubis? quis Ecclesiae ipsi contradicere, quae mysticae hujus columnae ut figurae quae olim de futuris praecessit, meminit in Praeconio? Solus Vertus et qui cum eo aeque impie sentiunt, hoc auderent, et tantae essent capaces temeritatis, mysticas pariter figuras et enygmata rejiciendo.

In Cerei demum benedictione non semel sed saepius mentio fit noctis, licet de die haec benedictio peragatur. Id autem, ut nemo non ignorat, evenit, quia per anticipationem hoc officium ab Ecclesia peragendum statutum est. Olim enim,

